

**ဝိသုဒ္ဓိနှင့်ညာဏ်စဉ်
တရားတော်**

အကြောင်းအရာ

လွတ်လပ်သော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို တည်ထောင်ပြီးသည့်နောက် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို အမြင့်ဆုံး ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ရန်အလို့ငှါ (၁) သတိုးသီရိသုဓမ္မဆာဦးသွင်၊ (၂) သတိုးသီရိသုဓမ္မ ဟင်္သာတဦးမြ၊ (၃) နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၊ (၄) ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဦးတင်၊ (၅) သာသနာရေးဝန်ကြီး ဦးဝင်း၊ (၆) အမြတ်တော်မင်းကြီး ဦးစံသိမ်း၊ (၇) သတိုးမဟာသရေစည်သူ ဦးဘဂျမ်း၊ (၈) မီးသတ်ညွှန်ကြားရေးဝန် သရေစည်သူ ဦးလှကျော် စသော လူကြီးမင်းအပေါင်းတို့ သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးကို နာယကတင်မြှောက်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီးကို ၁၃၀၉-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁-ရက် (၁၃-၁-၄၈) နေ့တွင် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်၏ နေအိမ်၌ စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။

အဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက် (ခ)အရ ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်ကြီးကို ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ရန်အလို့ငှါ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနကြီး တစ်ခု တည်ထောင်ရေးနှင့် ပရိယတ် ပဋိပတ် ၂-ရပ် စွယ်စုံသော ကမ္မဋ္ဌာနစရိယ ဆရာတော် တစ်ပါး ရှာကြံရေးတို့ကို စတင် ဆောင်ရွက်ကြသောအခါ ၁၃၁၀-ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၉-ရက် (၂၆-၉-၄၈) နေ့တွင် သတိုးသီရိသုဓမ္မ ဆာဦးသွင် လေဒီသွင် သားသမီးတစ်စုတို့က ဤသာသနာရိပ်သာ ခြံမြေကို လှူဒါန်းသောကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအဆောက်အဦး များကို စတင်တည်ဆောက်ခဲ့လေသည်။

ပရိယတ် ပဋိပတ် ၂-ရပ် စွယ်စုံသော ကမ္မဋ္ဌာနစရိယ ဆရာတော်ရရှိရေးအတွက် အထက်အောက် မြန်မာနိုင်ငံတော် အနှံ့အပြား ထောက်လှမ်းစုံစမ်းသောအခါ ရွှေဘိုမြို့ ဆိပ်ခွန်ရွာ **သာသနာဓဇ သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ** ဘွဲ့တော်ရ ကမ္မဋ္ဌာနာ စရိယ **မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏** ဂုဏ်သတင်းကို ကြားသိကြရလေသည်။

ထိုအခါ ဥက္ကဋ္ဌကြီး သတိုးသီရိသုဓမ္မ ဆာဦးသွင် ကိုယ်တိုင်သွားရောက်၍ အသေအချာ ထောက်လှမ်းစုံစမ်းပြီးမှ ကြားသိရသည့်အတိုင်း ခိုင်လုံသည်ကို တွေ့ရသောအခါ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုကိုယ်တိုင် ရွှေဘိုမြို့သို့ သွားရောက်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား “သာသနာပြုရန် ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွတော်မူပါ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားပြီးလျှင် ၁၃၁၁-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၆-ရက် (၁၀-၁၁-၄၉) နေ့တွင် ရန်ကုန်သာသနာရိပ်သာသို့ အရောက်ပင့်ဆောင်၍ ကိုးကွယ် ခဲ့ကြလေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သာသနာရိပ်သာသို့ရောက်ပြီးနောက် အချည်းနှီးသောကာလကို မကုန်လွန်စေရန် အလို့ ငှါ တရားအားထုတ်လိုသူတို့အား တရားပြသတော်မူမည့် အကြောင်းကို မိန့်ကြားတော် မူလေလျှင် (၁) ဒေါ်စောခင်၊ (၂) ဘိုးသင်၊ (၃) ဒေါ်ဒေါ်ညွန့်၊ (၄) ဟံသာဝတီ သီလရှင်ကျောင်းတိုက် ဆရာကြီး ဒေါ်ဉာဏစာရီ စသော တရားအားထုတ်လို သူများ ၂၅-ဦးတို့ ပေါ်ပေါက်လာကာ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အထံ၌ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းတရားကို လျှောက်ထားတောင်းယူကြပြီးလျှင်၊ ၁၃၁၁-ခုနှစ် နတ်တော်လပြည့် (၄-၁၂-၄၉) နေ့မှစ၍ နေ့ရောညဉ့်ပါ စတုရင်္ဂဝိရိယဖြင့် ခဏမပြတ် ရှုမှတ်အားထုတ်ကြရာ တစ်လခန့်ကြာသောအခါ အချို့ယောဂီများသည် ဉာဏ်စဉ်များကို နာယူသက်ဝင်နိုင် လောက်သဖြင့် ဉာဏ်စဉ်ဟောသင့်သော အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်ကြလေသည်။ ထိုအခါ ဉာဏ်စဉ်ဟောသင့်သည့် အခြေ အနေသို့ ရောက်နေသော ထိုယောဂီတို့အား ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ဉာဏ်စဉ်တရားတော် ကြီးကို ၄-နာရီခန့်မျှ ကြာမြင့်စွာ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်အခါမှစ၍ သာသနာရိပ်သာသို့ လာရောက်ကြပြီးလျှင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရား၏ အဆုံး အမဩဝါဒအတိုင်း ဝိပဿနာတရားကို ကျင့်သုံးအားထုတ်၍ ဉာဏ်စဉ်တရား ဟောသင့်သော ရဟန်းရှင်လူ ယောဂီအပေါင်း တို့အား ၄-နာရီခန့် အထိဟောရသော ဤဉာဏ်စဉ်တရားတော်ကြီးကို ဆရာတော်ဘုရား ကိုယ်တိုင်ပင် တစ်လလျှင် ၂-ကြိမ် ကျ ဟောကြားတော်မူခဲ့ရပေသည်။

၁၃၁၂-ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ အနယ်နယ်မှ တရားအားထုတ်လိုသော ယောဂီသစ်များမှာ နေ့စဉ်လိုလိုပင် ရောက်ရှိနေသဖြင့် ထိုယောဂီသစ်များအား ၁-နာရီ မိနစ် ၃၀-ခန့်ကြာသော ဝိပဿနာ အလုပ်ပေးတရားတော်ကို နေ့စဉ်ထပ် တလဲလဲ ဟောကြားတော်မူရခြင်း၊ ဉာဏ်စဉ်ဟောသင့်သော ယောဂီတို့အား ဉာဏ်စဉ်တရားတော်ကြီးကို တစ်လလျှင် ၂-ကြိမ် ၃-ကြိမ်မျှ ထပ်တလဲလဲ ဟောကြားတော်မူရခြင်းများအတွက် ပင်ပန်းတော်မူလှသဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားအား ဗုဒ္ဓသာသနာ နဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီးက တိပ်ရီကော်ဒါ အသံသွင်းစက်ကို လှူဒါန်းထားခဲ့ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ၁၃၁၃-ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၄-ရက် (၉-၅-၅၁) နေ့က ဉာဏ်စဉ် ဟောသင့်သော ယောဂီ ၃၆-ယောက်တို့အား မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားဉာဏ်စဉ်တရား ဟောကြားတော်မူစဉ်တွင် ထိုအသံသွင်းစက်ဖြင့် အသံသွင်းယူ ထားခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်မှ နောက်ကာလများ၌မူကား ဉာဏ်စဉ်ဟောသင့်သော အချိန်ကျရောက်တိုင်း ကျရောက်တိုင်း ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကိုယ်တိုင် အနည်းငယ်မျှသာ ဟောကြားညွှန်ပြပြီးလျှင် အသံသွင်းယူထားသော ထိုတိပရိကော်ဒါ ဖြင့်ပင် ဖွင့်လှစ် ဟောကြားတော်မူလျက်ရှိပါသည်။

ဤဉာဏ်စဉ်တရားတော်မှာ ဆရာတော်ဘုရား၏ ဩဝါဒအတိုင်း ဝိပဿနာတရားတော်ကို အပြည့်အစုံ အားထုတ်ပြီး သော ယောဂီတို့အတွက်သာ ရည်ရွယ်၍ ဟောသောတရားဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ စာအုပ်အဖြစ် ရိုက်နှိပ်ရန် မူလက ရည်ရွယ်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ သို့သော် ယခုအခါတွင် အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှ သာသနာ့ရိပ်သာသို့ လာရောက်ကြကာ အပြည့်အစုံ တရားအားထုတ်ကြပြီးလျှင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ လုပ်ရန် သမ္မာဆန္ဒရှိကြသော ရဟန်းရှင်လူတို့သည် တိပရိကော်ဒါဖြင့် အသံ သွင်းထားသည့်အတိုင်း ကူးယူထားသော လက်ရေးမူကို အချို့က လက်ဖြင့်ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ ရေးကူးယူကြ၏။ စက်ရိုက်တတ် သူအား ရိုက်ခ အဆမတန်ပေး၍ ရိုက်ကူးယူကြ၏။ ထိုသို့ ရေးကူး ရိုက်ကူးယူသော စာများမှာလည်း မှန်ကန်ခြင်း ရှင်းလင်း ခြင်း မရှိလှသဖြင့် ပင်ပန်းသလောက် ခရီးမရောက်ဘဲ ရှိနေပြန်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ တပည့်အပေါင်းတို့သည် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား အကြိမ်ကြိမ် လျှောက်ထား တောင်းပန်ကြပြီးလျှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ခွင့်ပြုတော်မူသဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတိုင်းအား တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင် အောင် အလွန်ကျေးဇူးများသော ဤဝိပဿနာ ဉာဏ်စဉ် တရားတော်ကြီးကို စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများအတွက် ပုံနှိပ်ကြပါသည်။

အထူးသတိပြုရန်မှာ

ဤဝိပဿနာ ဉာဏ်စဉ်တရားတော်စာအုပ်မှာ အပြည့်အစုံ တရားအားထုတ်ပြီးသော ယောဂီများ အတွက်သာ ဟော ထားသည့် တရားသံကို တဆင့်ကူးယူ၍ ပုံနှိပ်ထားသော စာအုပ်ဖြစ်ပါသောကြောင့်၊ ဤစာအုပ်ကို မသက်ဆိုင်သော အခြားပုဂ္ဂိုလ်များလက်သို့ မရောက်စေရန် စာအုပ်လက်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များက ရိုသေစွာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် စေလိုပါသည်။

အရှင်သုဇာတ
ပဓာန ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ
သာသနာ့ရိပ်သာ
ရန်ကုန်မြို့။
၁၃၁၅-ခုနှစ်။

ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏ်စဉ် တရားတော်ကြီး

ဉာဏ်စဉ်တရားဆိုတာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အားထုတ်စဉ်ကာလက မိမိကိုယ်တိုင် တွေ့ပြီးထားတဲ့ အသိဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပုံနဲ့ ဒေသနာအစဉ်မှာ လာတဲ့ဉာဏ်စဉ်ဖြစ်ပုံနဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီးတော့ ကိုယ်တွေ့ထားတဲ့ အသိဉာဏ်ဟာ ဘယ်အဆင့်အတန်း ရောက်နေတယ် ဆိုတာကို သိအောင်လို့ ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်နိုင်အောင်လို့ ဟောရတဲ့တရား၊ နာရတဲ့တရား။

ဒီဉာဏ်စဉ်တရားကို နာရတဲ့အတွက် သဒ္ဓါတရားတွေ အထူးတိုးတက်လာဖို့လဲ မဟုတ်ဘူး၊ ဝိရိယ သတိ သမာဓိတွေ အထူး တိုးတက်လာဖို့လဲ မဟုတ်ဘူး၊ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အထူး တိုးတက်လာဖို့လဲ မဟုတ်ဘူး။ မတိုးတက်တဲ့အပြင် ဒီဉာဏ်စဉ်တရားကို နာပြီးတဲ့ယောဂီဟာ၊ ကိစ္စပြီးသလို တာဝန်ပေါ်သလိုဖြစ်သွားပြီးတော့ အများအားဖြင့် ဝိရိယတွေပေါ့လျော့ ပြီးတော့တောင် သွားတတ်သေးတယ်။ ဒါပေမယ့် အားရကျေနပ်လောက်တဲ့ ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ အတွေ့များကို ပြောနေတဲ့ ယောဂီများ ကိုတော့ ဒီဉာဏ်စဉ်တရားနဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီး သူ့ဟာသူဘဲ ဆုံးဖြတ်သွားနိုင်အောင်လို့ ဟောရတာဘဲ။ တကယ်ပြည့်စုံနေရင်လဲ ပြည့်စုံနေတာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြီး ဆုံးဖြတ်နိုင်အောင်လို့ မပြည့်စုံသေးရင်လဲ မပြည့်စုံသေးမှန်းသိပြီး ပြည့်စုံသည်အထိ ဆက်လက်အားထုတ် သွားနိုင်အောင်လို့ ဟောရတာဘဲ။ ပြီးတော့ ကိုယ့်နေရာကို ပြန်သွားတဲ့အခါမှာ နေရေးထိုင်ရေး ပြောဆို ရေး ကလေးများအတွက်လဲ ဆုံးမ မှာထားရအောင်လို့ ဟောရတာပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့သိထားတဲ့ တရားကို အမည်နာမနှင့်တကွ ယောဂီတိုင်းပဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်လိမ့်မယ်လို့ အချို့ ကဒီလိုထင်နေကြတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ ဗဟုသုတမရှိတဲ့သူတွေမှာဆိုရင် သမာဓိဉာဏ်တွေရဲ့ ထူးထူးခြားခြား ကောင်းလာပုံ လောက်သာ သိရတယ်။ အဲဒီဉာဏ်ဟာ ဘယ်လိုခေါ်တယ်ဆိုတဲ့ နာမည်ကိုတော့ မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘူး၊ ဥပမာအားဖြင့် မသွားဘူး တဲ့လမ်းခရီးကို သွားရတာနဲ့လဲတူတယ်။ ရှေးက မသွားဘူး-မရောက်ဘူးတဲ့ လမ်းခရီးကို သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လမ်းတလျှောက် မှာ တွေ့သွားတဲ့ မြို့တွေ-ရွာတွေရဲ့ အခြေအနေကိုတော့၊ ဘယ်လိုနေတယ်၊ သာယာစည်ကားတယ်” စသည်ဖြင့် သိရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီရွာဒီမြို့ကို ဘယ်လိုခေါ်တယ် ဆိုတဲ့နာမည်ကိုတော့ တွေ့ရုံမြင်ရုံနဲ့ မသိနိုင်သေးဘူး၊ အဲဒီအမည်ကိုသိတဲ့ လူကပြော ပြမှသာ ဒီရွာဒီမြို့က ဒီလိုခေါ်သကဲ့ ဆိုတာကို သိနိုင်တယ်။ ဒါလိုဘဲ ယခု တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ယောဂီတွေထဲမှာလဲ “ဘယ်ဉာဏ်ကဘယ်လို ဖြစ်တယ်၊ ဘယ်လိုတွေ့တယ်” ဆိုတာကို ကျကျနနမမှတ်ထားဘူးတဲ့ ယောဂီမှာဆိုရင်၊ ကိုယ့်သန္တာန် မှာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဉာဏ်များရဲ့ ထူးခြားပုံ ကောင်းပုံလောက်သာ သိနိုင်တယ်။ အဲဒီဉာဏ်တွေကို ဘာဉာဏ် ဘာဉာဏ် တွေဘဲလို့တော့ အမည်မပေးနိုင် မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘူး။

တနည်း ဥပမာအားဖြင့်ဆိုရင် မတွေ့ဘူးသေးတဲ့ သစ်သီးတို့ မုန့်တို့ကို စားရတာနဲ့လဲ တူတယ်။ မတွေ့ဘူးသေးတဲ့ သစ်သီးတွေ မုန့်တွေ အရသာကောင်းတွေကို စားရယ်၊ အဲဒီသစ်သီးတွေ မုန့်တွေဟာ အရသာကောင်းမှန်းတော့ အသိသား ဘဲ၊ သို့ပေမယ့်လို့ ဒီအသီးကို ဘယ်လိုခေါ်တယ်၊ ဒီမုန့်ကို ဘယ်လိုခေါ်တယ်ဆိုတာကိုတော့ စားကြည့်ရုံနှင့် မသိနိုင်ဘူး။ အဲဒီနာမည်ကို သိတဲ့လူက ပြောပြမှသာ သိနိုင်တယ်။ အဲဒါလိုပဲ တရားအားထုတ်တဲ့သူမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံနဲ့ စပ်ပြီး ဗဟုသုတက လုံလုံလောက်လောက် ရှိမထားဘူးဆိုရင် ထူးခြားတဲ့ ဉာဏ်တွေကို တွေ့သိနေရပေမဲ့ သူ့ရဲ့အမည်ကိုတော့ မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလို မဆုံးဖြတ်နိုင်တာတွေကို အမည်နာမနှင့်တကွ ကျကျနန ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်အောင် လို့ ဒီဉာဏ်စဉ်တရားကို ဟောရတယ်။ ဒီဉာဏ်စဉ်တရားကို နာပြီးတော့ ကိုယ့်ဉာဏ်အဆင့်ကို ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်ကြရုံပါဘဲ။

ဒီနေရာမှာ ဆရာကတော့ ဘာဖြစ်လို့ ဆုံးဖြတ်မပေးသလဲ ဆိုလို့ရှိရင်၊ ဒီယောဂီဟာ ဘယ်တရား ရသွားတယ်၊ ဘယ်အဆင့် ရောက်သွားတယ်၊ သောတာပန် ဖြစ်သွားတယ်၊ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာကို ဘုရားမှ တပါး ဘယ်သူမှ ဆုံးဖြတ်လေ့ မရှိဘူး၊ ဆုံးလဲ မဆုံးဖြတ်ကောင်းဘူး။

အရှင်သာရိပုတြာ၊ အရှင်အာနန္ဒာတို့က၊ သောတာပန်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေ အနာဂါမ်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေကို ဟောကြ တယ်။ ဒီလို ဟောတဲ့အခါမှာ အနာထပိဏ်သူဌေး၊ စိတ္တသူကြွယ်၊ နန္ဒမာတာ အစရှိတဲ့ ဥပါသကာများ၊ ဥပါသိကာမများက၊ သူတို့မှာ အဲဒီဂုဏ်အင်္ဂါတွေနဲ့ ပြည့်စုံနေကြောင်း ဝန်ခံကြတယ်။ ဒီလိုဝန်ခံတော့မှ အရှင်သာရိပုတြာ၊ အရှင်အာနန္ဒာတို့က “ဒီလိုဆိုရင် သင်ဟာ သောတာပန်အဖြစ်ကို ဝန်ခံရာရောက်တယ်၊ အနာဂါမ်အဖြစ်ကို ဝန်ခံရာရောက်တယ်၊ ကောင်းလှပါပေ တယ်” စသည်ဖြင့် ဒီလိုသာ ပြောကြားတော်မူလေ့ရှိကြပါတယ်။

ဘယ်သူဟာ သောတာပန်ဘဲ၊ သကဒါဂါမ်ဘဲ၊ အနာဂါမ်ဘဲ၊ ရဟန္တာဘဲလို့ ဒီလိုအဆုံးအဖြတ် အပြောအဆိုမျိုးကို တော့ ဘုရားမှတစ်ပါး ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မှ ပြောလေ့ မရှိဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားတောင်မှ အမေးအမြန်းရှိတဲ့အခါကျမှ အများအားဖြင့် ပြောကြားဆုံးဖြတ်လေ့ရှိတယ်။ အရှင်အာနန္ဒာက မြတ်စွာဘုရားကို ခဏခဏ မေးလျှောက်လေ့ရှိတယ်။ သာလ မည်တဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးဖြင့် ပျံတော်မူသွားပါတယ်ဘုရား၊ နန္ဒာမည်တဲ့ ရဟန်းမတစ်ဦးလဲ ကွယ်လွန်သွားပါတယ်ဘုရား၊ သုဒတ္တမည်တဲ့ ဥပါသကာ တစ်ယောက်လဲ သေဆုံးသွားပါတယ်၊ သုဇာတာ မည်တဲ့ ဥပါသိကာမ တစ်ယောက်လဲ သေဆုံးသွားပါတယ်

ဘုရား၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘယ်လိုဉာဏ် အဆင့်၊ ဘယ်လိုဂတိများ ရောက်သွားကြပါသလဲ စသည်ဖြင့် ဒီလို အရှင်အာနန္ဒာ က မေးလျှောက်တာနဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားတော်မူရတယ်။

သာလ မည်တဲ့ ရဟန်းကတော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်၊ နန္ဒာ မည်တဲ့ ရဟန်းမကတော့ အနာဂါမ် ဖြစ်သွားတယ်၊ သုဒတ္တမည်တဲ့ ဥပါသကာကတော့ သကဒါဂါမ်ဖြစ်သွားတယ်၊ သုဇာတာ မည်တဲ့ ဥပါသကာမကတော့ သောတာပန် ဖြစ်သွားတယ် စသည်ဖြင့် ဖြေကြားတော်မူရတယ်။ မေးတာ ဖြေတာတွေကတော့ တော်တော်ပဲ များပါတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီး အမည်တွေနဲ့လဲ တော်တော်များတယ်၊ ငါးဆယ်ကျော်၊ ငါးရာကျော် ဒီလို လုံးရိုက်မေးတာ ဖြေတာတွေလဲရှိ တယ်။ အဲဒီလို ခဏ ခဏမေးလို့ ပြောကြားရဖန်များလာတော့၊ မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မာဒါသဆိုတဲ့ ကိန်းသေတရားကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ ဓမ္မာဒါသတရားဟာ ယခုဟောမဲ့ ဉာဏ်စဉ်တရားမျိုးပါဘဲ၊ ကိုယ့်ဉာဏ်အဆင့်ကို ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်အောင်လို့ ဟောထားတဲ့တရားပါဘဲ။ ယခု အဲဒီ ဓမ္မာဒါသ တရားကစပြီး ဟောရမယ်။

တသ္မာ တိဟာနန္တ ဓမ္မာဒါသံ နာမ ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေသာမိ၊ ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာ နော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ၊ ခီဏနိရယောမိ ခီဏတိရစ္ဆာန ယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတော၊ သောတပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိပရာယနောတိ။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တသ္မာ၊ သေဆုံးသွားလေသောသူ၏ ဂတိဉာဏ်အဆင့်ကို မေးမြန်းလျှောက်ထားသဖြင့် ဖြေကြား နေရလျှင် ငါဘုရားမှာ ပင်ပန်းရုံမျှသာ ရှိခြင်းဟူသော ထိုအကြောင်းကြောင့် ဓမ္မာဒါသံ နာမ၊ မှန်ပြင်နှင့် အလားတူသော တရားတော်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဓမ္မာဒါသ အမည်ရှိသော ဓမ္မပရိယာယံ၊ တရားဒေသနာတော်ကြီးကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဒေသေသာမိ၊ ဟောကြားလိုက်ပေအံ့။ ယေန၊ မှန်ပြင်နှင့် အလားတူသော အကြင်တရား ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော အရိယသာဝကော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် အာကင်္ခမာနော၊ အလိုရှိခဲ့ပါမူ အတ္တနာဝ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို ဗျာကရေယျ၊ ပြောကြားဆုံးဖြတ်နိုင်ပါ၏။

သေဆုံးသွားလေသော သူတွေရဲ့ ဂတိဉာဏ်အဆင့်အတန်းကို မေးမြန်းတိုင်း ဖြေကြားနေရတာဟာ မြတ်စွာဘုရားမှာ ပင်ပန်းရုံပါဘဲတဲ့၊ ဒါကြောင့် ဒီလိုမပြောကြားရဘဲနဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဘဲ ဆုံးဖြတ်သွားနိုင်အောင် ဓမ္မာဒါသ ခေါ်တဲ့ တရားကို ဟောမယ်တဲ့။ ဓမ္မ ဆိုတာက တရား၊ အာဒါသ ဆိုတာက မှန်၊ မှန်တရားကြီးပေါ့။ မှန်နဲ့အလားတူတဲ့ တရားကြီးလို့ ဆိုလို တယ်။ မှန်ဆိုတာ အိမ်တိုင်းမှာ ရှိနေကြတာဘဲ၊ မှန်ကို အိမ်မှာ ထားကြတာ ဘာလုပ်ဖို့လဲ ပကတိမျက်စိနဲ့ မမြင်နိုင်တဲ့ ကိုယ် အစိတ်အပိုင်းမှာ အပြစ်ရှိမရှိ၊ အချိုးကျ-မကျကို ကြည့်ဘို့ဘဲမဟုတ်လား၊ ပွဲနေပွဲထိုင် လူစုလူဝေးရှိရာကို သွားမယ်ဆိုရင် မှန်ကိုသာပြီး ကြည့်ရသေးတယ်၊ အချိုးမကျသေးရင်လဲ ပြုပြင်ဘို့ဘဲ၊ အချိုးကျနေရင်လဲ ကိုယ်သွားလိုရာကို စိတ်ချလက်ချနဲ့ သွားရုံဘဲ၊ ယခုတရားအားထုတ် ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ ဒါလိုပါဘဲ၊ ဒီဓမ္မာဒါသဆိုတဲ့ တရားမှန်ကြီးနဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီး၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကြည့်ကြရမယ်၊ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတာတွေဟာ ဒီဓမ္မာဒါသတရားတွေနဲ့ ညီညွတ်ရဲ့လား၊ မညီညွတ်ဘူး လား၊ ပြည့်စုံပြီလား၊ မပြည့်စုံသေးဘူးလားဆိုတာကို သိရအောင်၊ ဒီဓမ္မာဒါသတရားတော်ကြီးနဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီး ကြည့်ကြရ မယ်၊ ဒီလိုတိုက်ဆိုင်ကြည့်လို့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဒီဓမ္မာဒါသတရားတွေ ပြည့်စုံနေတာ တွေ့ရမယ်၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖို့ဘဲ၊ ကိုယ့်အဆင့်အတန်းကိုလဲ စိတ်ချလက်ချ ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်ဖို့ဘဲ၊ ဆုံးဖြတ်ပြီး ရှေ့တိုးတက်သွားအောင် အားထုတ်ချင်လဲ အားထုတ်ရုံဘဲ၊ အားမထုတ်ဘဲနေချင်လဲ ပြည့်စုံသမျှနဲ့ အားရပြီး နေရုံပါဘဲ၊ ဓမ္မာဒါသ တရားတွေ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ မပြည့်စုံ သေးဘူး ဆိုရင်တော့ ပြည့်စုံအောင် ဆက်လက်ပြီး အားထုတ်သွားဖို့ပါဘဲ၊ ဒီလို ဆက်လက်ပြီး အားထုတ်သွားယင် ပြည့်စုံတဲ့ အဆင့်အတန်းကို ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ပြီးတော့ ဒီဓမ္မာဒါသ တရားတွေနဲ့ ပြည့်စုံနေယင် ကိုယ့်အဆင့်အတန်းကို ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဘဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်၊ ပြောကြားနိုင်ပါတယ်တဲ့၊ သူများရဲ့ အဆုံးအဖြတ်ကို ခံနေဖို့လဲ မလိုပါဘူး၊ ကိုယ်သိထားတဲ့ တရားဟာ ဟုတ်မှန်သလား၊ မဟုတ်မှန်ဘူးလားလို့၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ မေးနေဖို့လဲ မလိုတော့ပါဘူး။ ဒီဓမ္မာဒါသတရားနဲ့သာ တိုက်ဆိုင်ပြီးကြည့်၊ ဒီလိုကြည့် ယင် ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဘဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်နိုင်သလဲဆိုလို့ရှိမယ်-

ယေန၊ မှန်ပြင်နှင့် အလားတူသော အကြင်တရား ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့် သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော အရိယသာဝကော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝါ၊ တပည့်သားအစစ် အရိယာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အာကင်္ခမာနော၊ အလိုရှိခဲ့ပါမူ (ပြောချင်လို့ ရှိယင် ဆုံးဖြတ်ချင်လို့ ရှိယင်တဲ့) အာကင်္ခမာနော၊ အလိုရှိခဲ့ပါမူ အတ္တနာဝ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို ဗျာကရေယျ၊ ပြောကြားဆုံးဖြတ်နိုင်ပါ၏။ ကိန္တိ၊ ဘယ်လိုပြောကြား ဆုံးဖြတ်နိုင်သနည်းဟူမူကား အဟံ၊ ငါသည် ခီဏနိရယော၊ ကုန်ပြီးသော ငရဲရှိသည်-ငရဲသို့ ကျရောက်မှု ကုန်ပြီးသည်။ အမှီ၊ ဖြစ်ပေ၏။ (ငါတော့ ငရဲကို မကျရောက်နိုင်တော့ဘူးလို့ ဒီလိုလဲပြောကြားနိုင်ပါတယ်တဲ့) ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်မှုကုန်ပြီ။ ခီဏပေတ္တိ ဝိသယော။ ပြိတ္တာဖြစ်မှုကုန်ပြီ။ ခီဏာပါယ အာတိဝိနိပါတော၊ မကောင်းဆိုးဝါးလှတဲ့ အပါယ်ဘုံများသို့ ဖရိဖရဲကျသွားမှု ကုန်ပေပြီ။ ။

(ငရဲ-တိရစ္ဆာန်-ပြိတ္တာ-အသူရကာယံဆိုတဲ့ ဒီအပါယ်ဘုံတွေမှာ ဖြစ်ရမှုကတော့ ကုန်သွားပေပြီလို့ ပြောကြားနိုင်ပါတယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဘဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။)

အဟံ၊ ငါသည် သောတာပန္နော။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သွို့၊ ဖြစ်၏။ (ငါဟာ သောတာပန်ဘဲလို့ ဒီလိုလဲပြောကြားဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။) အဝိနိပါတဓမ္မော၊ ပျက်စီး၍ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျသွားရမှု မရှိတော့ပြီ။ နိယတော၊ အရိယာမဂ်ဖြင့် မြဲသော ဂတိဉာဏ်ရှိ၏။ (လားရောက်ရမဲ့ ဂတိတွေလဲ လွဲမှားတိမ်းစောင်းသွားစရာ မရှိတော့ဘူး၊ အသိဉာဏ်တွေဟာလဲ ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြား သွားစရာမရှိတော့ဘူး၊ ဂတိရော ဉာဏ်ရော ကိန်းသေမြဲနေပြီဆိုတာကို ကိုယ်တိုင်ဘဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။) သမ္မောဓိပရာယနော၊ ကိုယ်တိုင်သိအပ်သော အထက်မဂ်ဉာဏ်လျှင် အဆုံးသတ်လားရာ ရှိပေတော့၏။

အထက် မဂ်ဉာဏ်များကိုလဲ ကိုယ်တိုင်သိသွားတော့မှာဘဲလို့လဲ စိတ်ချရပါပြီတဲ့။ ဟုတ်တယ်၊ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာလေ၊ ဆရာသမား ရှိသည်ဖြစ်စေ မရှိသည်ဖြစ်စေ အထက်မဂ်ဉာဏ်များကို တိုးတက်ပြီး ရောက်သွားတော့တာဘဲ၊ ဆုတ်ယုတ်လဲမသွားဘူး၊ သောတာပန်အဖြစ်မှာ ခုနစ်ဘဝထက်ပိုလွန်ပြီးတော့လဲ ရပ်တန့်မနေဘူး၊ ခုနစ်ဘဝအတွင်းမှာဘဲ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ ဧကန်ဆိုက်ရောက်သွားတော့တာဘဲ။ အထူးကတော့..... ဆရာသမားရှိနေယဉ် တိုက်တွန်းမှု ညွှန်ကြားမှုတွေကို အသစ်အသစ်ရတဲ့အတွက် အထက်မဂ်ဉာဏ်များကို မြန်မြန်ရောက်တတ်တယ်၊ ဆရာသမားလဲမရှိ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကလဲ လွှမ်းမိုးနေမယ်ဆိုယဉ်တော့ အတက်နှေးရုံရှိမှာဘဲ၊ ဒါလောက်ဘဲ ထူးခြားနိုင်တယ်။

ဒီနေရာမှာ ထင်ရှားတဲ့ သာဓကကတော့၊ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံတွေက အရူပဈာန်ကိုရပြီး သေသွားတဲ့ သောတာပန်ဟာ၊ အရူပဘုံကို ရောက်သွားနိုင်တယ်၊ အဲဒီ အရူပဘုံမှာ ရုပ်ကိုယ်ကြီး တစ်ခုလုံး ဘာမှမရှိဘူး၊ စိတ်နာမ်တရားချည်းဘဲ ရှိတယ်။ ဒီတော့ အဲဒီဘုံမှာ ဆရာထံလဲ မသွားနိုင်ဘူး၊ ဘယ်သူကမှလဲ သူ့ထံကိုလာပြီး တရားမဟောနိုင်ဘူး။ အကယ်၍ လာပြီး တရားဟောတောင်မှ သူ့မှာနားမရှိလို့ မကြားနိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အရူပဘုံရောက်သွားတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်မှာ နောက်ထပ်ဆရာလဲ မရှိတော့ဘူး၊ တရားလဲ ထပ်ပြီး မနာရတော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့..... သူက တရားအားထုတ်တဲ့ နည်းကိုသိပြီး ဖြစ်နေတဲ့အတွက်၊ သူ့သန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ စိတ်နာမ်တရားကိုဘဲ ရှုမှတ်ရင်း ရဟန္တာအထိဖြစ်ပြီး၊ အဲဒီအရူပဘုံမှာဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသွားတယ်။ ဒါကြောင့် အရူပဘုံကို ရောက်သွားတဲ့ သောတာပန်မှာ ဆရာမရှိပေမဲ့ မဆုတ်ယုတ်ဘူး၊ သူ့အလိုလိုဘဲ ရဟန္တာအထိ တိုးတက်သွားနိုင်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်၊ ဒါလိုဘဲ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ရူပဗြဟ္မာဘုံတွေက သောတာပန်တွေမှာလဲ ဆရာ မရှိပေမဲ့ သူ့အလိုလိုဘဲ အထက်မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်တွေကို ဆိုက်ရောက် သွားနိုင်ပါတယ်။

ဒီလိုကိုယ်တိုင်ဘဲ သိသွားနိုင်တဲ့အတွက် အထက်မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်တွေကို သမ္မောဓိလို့ ခေါ်ထားတာ။ သံ-ကိုယ်တိုင်။ ဗောဓိ-သိတာ။ သမ္မောဓိ-ကိုယ်တိုင်သိတဲ့ ဉာဏ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလို ကိုယ်တိုင်သိနိုင်သလဲလို့ဆိုယဉ်၊ သောတာပန်မှာ တရားအားထုတ်တဲ့နည်းဟာ သိပြီးသား ဖြစ်နေတယ်၊ အဲဒီနည်းကလဲ ဒီဘဝ ဟိုဘဝ ဘယ်တော့မှ မမေ့နိုင်တော့ဘူး၊ မေ့လဲမေ့စရာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ စိတ်နဲ့ရုပ်ကို သိနေရုံကလေးဟာကိုး၊ ဖျက်မှတ်ထားရတာမျိုးမှ မဟုတ်ဘဲ၊ အားမထုတ်သေးပါဘူးလို့ အမှတ်တမဲ့ နေပေမယ့်လို့ တစ်ခါတစ်ရံမှာ သူ့ဟာသူ မှတ်လျက် သိလျက် ဖြစ်နေသေးတာဘဲ၊ ဒီလို သိရင်းသိရင်းနဲ့လဲ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ရင့်ရင့်ပြီး၊ အထက်မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရောက်သွားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပန်ဆိုယဉ် ကာမဂုဏ်အာရုံတွေနဲ့ ဘယ်လိုဘဲ မေ့နေပေမယ့်လို့ ရှစ်ဘဝထိအောင် မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ခုနစ်ဘဝတွင်ဘဲ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်စံရတယ်လို့ ဟောထားပေတာဘဲ ဒါကြောင့် ဓမ္မာဒါသ တရားတွေနဲ့ ပြည့်စုံနေယဉ် “ငါတော့ သောတာပန်ဘဲ၊ အပါယ်လေးပါးလဲ မကျနိုင်တော့ဘူး၊ အထက်မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်များကိုလဲ ကိုယ့်အလိုလိုဘဲ အားထုတ်ပြီး ရောက်သွားနိုင်ပြီ” လို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။

အဲဒီ ပြည့်စုံရမဲ့ ဓမ္မာဒါသ တရားတွေက ဘယ်နှစ်ပါးရှိသလဲ ဆိုယဉ် ၄-ပါးရှိတယ်။ အဲဒီ ၄-ပါးက ဘာတွေလဲဆိုယဉ် ဗုဒ္ဓေအဝေစ္စ ပဿာဒေန သမန္နာဂတော၊ ဓမ္မေ အဝေစ္စ ပဿာဒေန သမန္နာဂတော၊ သံဃေ အဝေစ္စပဿာဒေန သမန္နာဂတော၊ အရိယ ကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော-တဲ့။

ဗုဒ္ဓေ၊ မြတ်စွာဘုရား၌ အဝေစ္စပဿာဒေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်မြင်သိ၍ ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားနှင့် သမန္နာဂတော ပြည့်စုံ၏။ ဘုရားစစ်ဘုရားမှန်ဘဲလို့ ဉာဏ်နဲ့တွေ့ပြီးတော့ ဘုရားရဲ့အပေါ်မှာ မတုန်လှုပ်နိုင်အောင် မြဲမြံစွာ သက်ဝင်ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။

ထို့အတူ..... ဓမ္မေအဝေစ္စပဿာဒေန သမန္နာဂတော၊ တရားတော်မှာလဲ ဉာဏ်နဲ့တွေ့သိပြီးတော့ မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။

သံဃေ အဝေစ္စ ပဿာဒေန သမန္နာဂတော၊ သံဃာတော်ရဲ့ အပေါ်မှာလဲ ဉာဏ်နဲ့တွေ့သိပြီးတော့ မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။

ပြီးတော့..... အရိယကန္တဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော၊ အရိယာတို့ မြတ်နိုးအပ်တဲ့ သီလနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ရတနာ ၃-ပါးကို ယုံကြည်တဲ့သဒ္ဓါတရားက ၃-မျိုး၊ အရိယာတို့ မြတ်နိုးအပ်တဲ့ သီလက ၁-မျိုး၊ ပေါင်း ၄-မျိုး။ အဲဒီ ၄-မျိုးဟာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပြည့်စုံမြဲဖြစ်တဲ့ ဓမ္မဒါသ တရားတွေဘဲ။ အဲဒီတရားတွေနဲ့ ပြည့်စုံဖို့ဘဲ၊ တကယ်ဘဲ ပြည့်စုံနေပြီလား။ မပြည့်စုံသေးဘူးလား ဆိုတာကို ကိုယ်တိုင်ဆင်ခြင်ပြီး စစ်ဆေးကြည့်ရမယ်။

အဲဒီဓမ္မဒါသ ၄-ပါးထဲမှာ ဘုရားယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားဆိုတာက..... ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုယင် ကလေးသူငယ်ဘဝက စပြီး၊ ဘုရားကို ယုံကြည်လာကြတာဘဲ။ “ဂေါတမဘုရားဆိုတာ ဟုတ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်အတိုင်း ဗုဒ္ဓဘုရားဆိုတာ မှန်တယ်။ တို့ဘုရားမှ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဘဲလို့” ဒီလို ယုံကြည်လာခဲ့ကြတာဘဲ။ သို့သော်လဲ ဒီလို ယုံကြည်မှုကတော့ မိရိုးဖလာ သဒ္ဓါလောက်ဘဲ ရှိသေးတယ်။ မခိုင်လုံသေးဘူး။ ဝါဒအဖြန့်ကောင်း အပြောကောင်းတဲ့လူတွေက ယုတ္တိယုတ္တန်ပျက် အောင်ပြောလို့ရှိယင် ဒီမိရိုးဖလာ သဒ္ဓါဆိုတဲ့ယုံကြည်မှုက ပျက်စီးသွားနိုင်သေးတယ်။ “ဂေါတမ ဘုရားဆိုတာဟာ ဘုရား မဟုတ်ပါဘူး။ လောကမှာ လူတစ်ယောက်ဘဲ၊ အပြောကောင်း အဟောကောင်း၊ ဝါဒအဖြန့်ကောင်းတဲ့ ကမ္ဘာကျော် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တစ်ယောက်ဘဲလို့” ဒီလို အပြောကောင်းတဲ့လူကပြောယင် မိရိုးဖလာသဒ္ဓါ ဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှုဟာ ပျက်သွားနိုင်တယ်။ ယခု ကာလမှာ ဘာသာဝါဒတွေက ပေါက်ပေါ်ပါဘိနဲ့။ ခရစ်ယာန်ဘာသာ၊ အစ္စလာန်ဘာသာ၊ ရုပ်ဝါဒ၊ ဘာဝါဒနဲ့ ဒီလိုဘာသာ ဝါဒတွေက များပါဘိနဲ့။ အဲဒီလို ဘာသာဝါဒအမျိုးမျိုးနဲ့ အတိုက်ခံနိုင်ဖို့ လိုတယ်။ မိရိုးဖလာ သဒ္ဓါတရားဆိုတာကတော့ ဘာမှအားရှိတာ မဟုတ်ဘူး၊ မခိုင်မြဲဘူး။ ဆန့်ကျင်ဘက်ဝါဒတွေနဲ့ တိုက်လိုက်ယင်၊ ယိမ်းယိုင် ပျက်ပြားသွားနိုင်တယ်။ ဒီ ဘဝမှာ မပျက်တောင်မှ နောက်နောက်ဘဝတွေကျတော့ ပျက်သွားနိုင်တယ်။ ဟောဒီ အခုပြောနေတဲ့ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါကတော့ ဒီလိုအပျော့စား သဒ္ဓါမျိုးမဟုတ်ဘူး။ အဝေစ္စပသာဒ-လို့ ဆိုထားတဲ့အတိုင်း ဘုရားကို ဉာဏ်နဲ့တွေ့သိပြီးတော့၊ မပျက်မပြယ် နိုင်အောင် ခိုင်ခိုင် မြဲမြဲ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားကိုသာ ဆိုလိုတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဘုရားကို တွေ့တယ်ဆိုတာကလဲ၊ တန်ခိုးကြီးတဲ့ စေတီကြီးတွေ၊ ကျောက်ဆင်းတု-ကြေးဆင်းတုတော် တွေ၊ ဓာတ်တော် မွေတော်တွေ၊ ဒီလိုဟာတွေ ဖူးတွေ့ရတာကိုလဲ မဆိုလိုဘူး။ တရားအားထုတ်နေရင်း ထင်ပေါ်လာတဲ့ ဘုရားပုံသဏ္ဌာန် တွေ့မြင်ရတာကိုလဲ မဆိုလိုဘူး။ ဘုရားအစစ် ဘုရားအမှန်ကို တွေ့တာတောင်မှ မျက်စိနဲ့ မြင်တွေ့ရုံမျှကိုလဲ မဆိုလိုဘူး။ ဉာဏ်နဲ့တွေ့ပြီး ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဘဲလို့ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်တာကိုသာ ဆိုလိုတယ်။ ဒါကို သာဓက ပြရယင်

ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟာ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးစတုန်းက တရားဦး စတင်ပြီး ဟောဖို့ မိဂဒါဝန်တောကို ကြွသွား တယ်။ အဲဒီလို ကြွသွားတော့ လမ်းမှာ ဥပကဆိုတဲ့ တက္ကတွန်းကြီးနဲ့ တွေ့တယ်။ တွေ့တော့ ဥပကတက္ကတွန်းကြီးက ဘုရား ဟုတ်မဟုတ် စုံစမ်းတယ်။ ဘုရားကလဲ မိမိဟာ ဘုရားအစစ် ဖြစ်တဲ့အကြောင်း၊ ဇိနဆိုတဲ့ ဘွဲ့ထူး၊ အရဟံဆိုတဲ့ ဘွဲ့ထူးများကို ခံထိုက်တဲ့အကြောင်း၊ တရားအလုံးစုံကို အကုန်သိတဲ့အကြောင်းများကို ဖော်ပြပြီး ဗုဒ္ဓဘုရား စစ်စစ်ဘဲလို့ ဝန်ခံတော်မူတယ်။ ဒီတော့ ဥပကတက္ကတွန်းကြီးက “ဟုပေယျပါဝသော” လို့ ပြန်ပြောတယ်။ အာဝသော ငါ့ရှင်။ ဟုပေယျပါ၊ သင်ပြောတဲ့ အတိုင်း ဟုတ်သော်လဲ ဟုတ်ရာ၏။ ဟုတ်မယ်ဆိုယင်လဲ ဟုတ်လောက်ပါရဲ့တဲ့။ အဲဒါ သူ့ထင်ခြေနဲ့ ပြောပုံဘဲ၊ ဧကန်ဟုတ်ပြီ လို့ သူက မဆုံးဖြတ်သေးဘူး။ ဘုရားကို သူက အာဝသောလို့တောင် ခေါ်လိုက်သေး၊ သူနဲ့တန်းတူထားပြီး ပြောတဲ့စကားပေါ့ လေ။ အဲဒီတုန်းက ဥပကကြီးဟာ ဘုရားနဲ့လဲ သေသေချာချာ တွေ့နေတာဘဲ။ ဘုရားကလဲ ဘုရားပါဘဲလို့ အတိအလင်း ဝန်ခံနေတာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ သူစိတ်ထဲမှာ ဘုရားမှန်း မသိသေးဘူး မယုံသေးဘူး။ ဒါဟာ ဘာကြောင့်တုန်းလို့ဆိုယင် ဉာဏ်နဲ့ မတွေ့သေးလို့ပါဘဲ။

အဲဒီက ပြီးတော့၊ မြတ်စွာဘုရားဟာ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ နေရာကို ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက၊ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးဦးကို တရားနာဖို့ တိုက်တွန်းတယ်။ “ငါဟာ သေခြင်းကင်းတဲ့ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တရားကို သိလာပြီး ဘုရားဖြစ်လာပြီ။ အဲဒီတရားကို ငါဟောမယ်။ သင်တို့နာကြ” လို့ ဒီလိုတိုက်တွန်းတော့၊ အဲဒီ ပဉ္စဝဂ္ဂီတွေကလဲ ဘုရားကိုကန့်ကွက်နေကြပြန် တယ်။ ဟာ ငါ့ရှင်ဂေါတမနယ် မဟုတ်နိုင်တာဘဲ။ ယုတ္တိမရှိတာဘဲ ဟိုတုန်းက ဥရုဝေလတောမှာ မစားမသောက်ဘဲ၊ ဒုက္ကာရ စရိယာအကျင့်ကို ကျင့်နေတာတောင်မှ ဘုရားမဖြစ်ခဲ့ပါဘဲနဲ့ ယခု အကျင့်ကထွက်ပြီး စားချင်တိုင်း စားသောက်နေမှ ဘုရား ဖြစ်လာတယ်ဆိုတာကို ဟုတ်နိုင်ပါ့မလားတဲ့၊ ဒါဟာ ယုတ္တိမရှိဘူးဆိုပြီးတော့ ကန့်ကွက်နေကြပြန်တယ်။

ကဲ-ဒီနေရာမှာ စဉ်းစားသာ ကြည့်ပေတော့။ မြတ်စွာဘုရားက “ငါဟာ ဘုရားဖြစ်လာပြီ။ တရားထူးတွေကိုလဲ တွေ့လာပြီ။ တရားဟောတော့မယ်။ သင်တို့နာကြ။ အဲဒီတရားအတိုင်း နာကြားပြီး နှလုံးသွင်း အားထုတ်သွားယင်၊ ဆင်းရဲ ခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို သင်တို့ ကိုယ်တိုင်ဘဲ မကြာမီ တွေ့သွားမယ်၊ သိသွားမယ်” လို့ ဒီလို ရဲရဲတင်းတင်းကြီး ဝန်ခံချက် ပေးပြီး ဟောနေတယ်။ ဒီလိုဟောနေတာတောင်မှ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့က မယုံကြသေးဘူး။ ဘုရားမဖြစ်သေးဘူးဆိုပြီး ကန့်ကွက်နေကြ သေးတာဘဲ။ အဲဒါဘာဖြစ်လို့တုန်း ဆိုယင်..... ဘုရားကို ဉာဏ်နဲ့ မတွေ့သေးလို့ပါဘဲ။ ပကတိမျက်စိနဲ့တော့ ဘုရားကို သူတို့ကြောင်တောင်ကြီး မြင်နေကြသားဘဲ။ ဘုရားပါဘဲလို့ ဝန်ခံတာကိုလဲ သူတို့ကြားနေသားဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဉာဏ်တွေ့

မဟုတ်တဲ့အတွက် သူတို့ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဘုရားမှန်း မသိကြသေးဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီလိုမြင်ရုံနဲ့တော့ ဘုရားကိုတွေ့တယ်လို့ မဆိုရသေးဘူး။ ဉာဏ်တွေ့ကို တွေ့ဘို့လိုတယ်။

ဥပမာ တကယ်တတ်ကျွမ်းတဲ့ ဆေးဆရာကြီးတစ်ယောက်က သူဟာ တတ်သိကျွမ်းကျင်တဲ့ ဆေးဆရာကြီးပါဘဲလို့ ကြော်ငြာပေးနေတယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီလို ဆရာကြီးကို ဆေးအိတ်တွေ၊ ဆေးပုလင်းတွေ၊ ဆေးကိရိယာတွေနဲ့ တွေ့မြင်နေရပေမယ့်လို့ သူ့ဆေးကို မမှီဝဲဘူးသေးတဲ့ သူတွေက ဆရာကောင်းသမားကောင်းဘဲလို့ ဧကန်မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးဘူး။ ဟော အင်မတန်ပြင်းထန်တဲ့ ရောဂါဝေဒနာရှင်တစ်ယောက်က သူ့ဆေးစားသုံးရလို့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းကြီး ရောဂါပျောက်သွားပြီဆိုပါတော့။ ဒီလို ရောဂါ ပျောက်သွားတဲ့ လူကတော့ ဒီဆရာကြီးကို သေသေချာချာ အသံစွဲ ယုံကြည်သွားတော့တာဘဲ။ ဒီဆရာကြီးဟာ အင်မတန်တော်တဲ့ဆရာကြီးဘဲ။ သူ့ဆေးကလဲ အင်မတန်စွမ်းတယ်။ တကယ်ကိုးကွယ်ထိုက်တဲ့ ဆရာကောင်းသမားကောင်းဘဲလို့ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲကြီး ယုံကြည်သွားတော့တာဘဲ။ ဒါ-ဘာဖြစ်လို့တုံးဆိုယင် ဆရာရဲ့ စွမ်းရည်ကို သူကိုယ်တိုင် တွေ့ရသလိုပါဘဲ။ သာသနာတော်မှာလဲ ဒါလိုပါဘဲ။ ဘုရားရဲ့ စွမ်းရည်ကို ကိုယ်တိုင်ဉာဏ်နဲ့ တွေ့ဘို့ရာ လိုပါတယ်။

ဟော မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ ဓမ္မစကြာသုတ်တရားတော်ကြီးကို နာနေရင်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သီလသမာဓိ ပညာလုပ်ငန်းတွေကို နှလုံးသွင်း အားထုတ်သွားတာနဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးထဲက အရှင်ကောဏ္ဍညဟာ ရှေးဦးစွာ တရားပေါက်ရောက်သွားတယ်။ “ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓ ဓမ္မံလို့” ဆိုထားတဲ့အတိုင်း “ဖြစ်ဖြစ်သမျှ အကုန်လုံး ချုပ်ဆုံးသွားတာဘဲလို့” မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့သွားတယ်။ ဒီတော့ သူက “ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် ဟုတ်ပါပေတယ်လို့” သေသေချာချာ ဉာဏ်တွေ့ တွေ့သွားတယ်။ ဒါဟာ ဘုရားရဲ့ စွမ်းရည်ကိုတွေ့ပြီး ဘုရားကို ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်သွားတာဘဲ။ ဒီလိုဖြစ်ဘို့ရာလိုတယ်။ ဒီတော့မှ အရှင်ကောဏ္ဍညက မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ရဟန်းပြုလိုပါတယ်။ တပည့်အဖြစ်နဲ့ သာသနာဘောင်ကို ဝင်လိုပါတယ်လို့ လျှောက်ထား တောင်းပန်တယ်။

ဒီလို အရှင်ကောဏ္ဍညက ဘုရားကို တွေ့သွားပေမဲ့၊ ဟိုဝပ္ပ၊ ဘဒ္ဒိယ၊ မဟာနာမ်၊ အဿဇီဆိုတဲ့ သူ့အဖော် ၄ဦးကတော့ ဘုရားကို မတွေ့ရှာကြသေးဘူး။ ဘုရားကတော့ သူတို့ရဲ့ မျက်မှောက်မှာ ရှိလဲရှိနေတယ်။ မျက်စိနဲ့လဲ မြင်နေရတယ်။ ဒါပေမဲ့ တရားထူးကို မရသေးလို့ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဘဲလို့ သူတို့မှာ မဆုံးဖြတ်နိုင်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့က သာသနာဘောင်ကို မဝင်ကြသေးဘူး။ နောက်ရက်တွေကျမှ သူတို့လဲ တရားတွေ့ပြီး သောတာပန်ဖြစ်သွားကြတယ်။ ဒီတော့မှ သူတို့လဲ ဘုရားရဲ့ စွမ်းရည်ကို တွေ့တာနဲ့ ဘုရားကို ဉာဏ်တွေ့ တွေ့ပြီး သာသနာဘောင်ကို ဝင်လာကြတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မံ ပဿန္တော မံ ပဿာတိ လို့ဟောထားတာ။

ဓမ္မံ၊ တရားကို ပဿန္တော၊ တွေ့မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် မံ၊ ငါဘုရားကို ပဿတိ၊ တွေ့မြင်၏-တဲ့။ တရားကိုတွေ့မှ ဘုရားကို တွေ့တာ၊ တရားမတွေ့သေးရင်၊ ဘုရားကို ကြောင်တောင်ကြီးမြင်နေပေမဲ့၊ ဘုရားကို တွေ့တယ်လို့ မဆိုရသေးဘူး။ ယခုကာလတန်ခိုးကြီးတဲ့ စေတီတော်တွေ ဆင်းတုတော် ဓာတ်တော်တွေကို သွားဖူး မြင်ရုံနဲ့ကတော့ ဘုရားကို တွေ့တယ်လို့ မဆိုလောက်တာ ထင်ရှားနေပါပြီ။ ပြီးတော့ တရားအားထုတ်နေရင်း ဘုရားပုံတော်ကို တွေ့ရရုံနဲ့ ဘုရားကို တွေ့တယ်လို့ မဆိုလောက်တာလဲ သိပ်ရှင်းနေပါပြီ။

အမှန်မှာတော့ ဘုရားကို တွေ့တယ်ဆိုတာက ဘုရားဟောထားတဲ့ တရားကို တွေ့ပြီး။ ဘုရား၏ စွမ်းရည်ကို သိပါမှ၊ တွေ့တယ်လို့ ဆိုလိုတာ။ အဲဒီ တွေ့ရမည့်တရားက ဘာတွေတုန်းဆိုရင်..... မြတ်စွာဘုရားက “ရုပ်နဲ့နာမ် ဒီတရား ၂-ပါးသာ ရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မရှိဘူး” လို့ ဟောထားတယ်။ အဲဒါကို ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်က တရားအားထုတ်နေယင်း သေသေချာချာ တွေ့ရတယ်။ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းလာတဲ့အခါမှာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ဖောင်းမှု ပိန်မှုစသော ရုပ်နဲ့၊ မှတ်သိမှု နာမ်၊ ဒီရုပ်နဲ့ နာမ် ၂-ခုထဲ အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒီတော့ မှတ်နေယင်း မှတ်နေယင်း ယောဂီမှာ သဒ္ဓါတရားတွေ ဖြစ်ဖြစ်လာတယ်။ “ဘုရားဟောထားတဲ့အတိုင်း ဟုတ်ပေတယ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါရယ်လို့ မရှိဘူး။ ရုပ်နဲ့နာမ် ဒါကလေး ၂-ခုထဲ ရှိနေတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီတရားကို ဟောတဲ့ ဘုရားဟာ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဘဲ”လို့ ဒီလို ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားတွေ ခိုင်မြဲလာတယ်။ ဒါဟာ ဉာဏ်နဲ့ တွေ့ပြီးတော့ ခိုင်မြဲတာဘဲ။ သို့ပေမဲ့ ဒါလောက်နဲ့တော့ မပြည့်စုံသေးဘူး။ ဟော..... တော်တော်ကြာလိုရှိယင် သမာဓိဉာဏ်တွေက တိုးပြီးကောင်းလာပြန်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ရုပ်တွေနာမ်တွေက ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရပြန်တယ်။ မြဲတည်နေတာရယ်လို့ကို မရှိဘူး။ အခုပေါ် အခုပျောက် အခုပေါ် အခုပျောက်နဲ့၊ ခဏမခဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ချည်းတွေ့ရတယ်။ မမြဲတာကိုချည်း တွေ့ရတယ်။ ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ ဆင်းရဲတွေကိုချည်း တွေ့ရတယ်။ သူ့အလိုလို ဖြစ်ပျက်နေလို့ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တတရားသဘောတွေကိုချည်း တွေ့ရတယ်။

ဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားတွေကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရတဲ့ယောဂီဟာ ဘုရားကို ရှေးကထက်ပိုပြီး ယုံကြည်လာတယ်။ “မြတ်စွာဘုရားဆိုတာ ဟုတ်ပေတယ်၊ ဘုရားဟောထားတဲ့ အတိုင်းဘဲ ယခု ငါတွေ့ရတယ်။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ တရားတွေချည်းဘဲဆိုတာ မှန်ပါပေတယ်။ ဒါတွေကို ဘုရားက ကိုယ်တော်တိုင် တွေ့ပြီးမှဟော

ထားတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် ဟုတ်ပါပေတယ်” လို့ ဒီလို ယုံကြည်မှုဟာ ပိုပြီး ခိုင်မြဲလာတယ်။ ခုနက ဥပမာ ထဲမှာ၊ ရောဂါပျောက်တဲ့ လူက ဆေးဆရာရဲ့ စွမ်းရည်ကို သိပြီး ယုံကြည်သလိုပါဘဲ။

သို့ပေမဲ့ ဒါလောက်နဲ့လဲ မပြည့်စုံသေးဘူး။ ဒီလို ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို၊ ရှုယင်း ရှုယင်းနဲ့ နောက်ဆုံးကျ တော့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ အားလုံး ဆိတ်သုဉ်းနေတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့ တွေ့သွားတယ်။ အဲဒီတော့မှ မပျက်မပြယ် နိုင်အောင် ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲကြီး တစ်ခါထဲ ယုံကြည်သွားတာ။ ဒီလို မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားကို တွေ့ပြီးတော့၊ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဘဲလို့ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရား ရှိရမယ်တဲ့။ ဒါဟာ.... အဝေစ္စ အဝဏ္ဏ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ ကိုယ် တိုင်တွေ့၍ တရားကိုတွေ့သဖြင့်၊ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဘဲဆိုတာကို သေသေချာချာ သိပြီးတော့။ ပဿဒေန၊ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံတာတဲ့။ ဒါကြောင့် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် တရားထူးများကို ဉာဏ်နဲ့တွေ့ပြီးတော့ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဘဲလို့ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲကြီး ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

ဒီသဒ္ဓါတရားမျိုးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘုရားကို ဘယ်တော့မှ မစွန့်နိုင်တော့ဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဘယ်တော့မှ မစွန့်နိုင်တော့ ဘူး။ ဘယ်သူတွေက ဘယ်လိုဘဲပြောပြော သူရဲယုံကြည်မှု သဒ္ဓါဟာ မပျက်နိုင်တော့ဘူး၊ ဝါဒအဖြန့်ကောင်းတဲ့ လူတွေက ဘုရားမဟုတ်ဘူးလို့ ဘယ်လိုဘဲ ဝါဒဖြန့်ဖြန့် ဘုရားအပေါ်မှာ သူယုံကြည်မှုက မလှုပ်ရှားတော့ဘူး။ တစ်လောကလုံးက “တရားအလုံးစုံကိုသိတဲ့ ဘုရားဆိုတာ မရှိပါဘူး။ ရှင်ဂေါတမဟာ ဘုရားမဟုတ်ပါဘူး” စသည်ဖြင့် ဘယ်လိုဘဲ ပြောချင် တိုင်းပြောနေ၊ အဲဒီတရား ရထားတဲ့သူမှာတော့ ဘုရားဟုတ်နေတာဘဲ၊ သူ့မှာတော့ ဘုရားရှိနေတာဘဲ။ ယခုဘဝတွင်သာ မဟုတ်သေးဘူး၊ နောက်နောက်ဘဝတွေမှာလဲ ဒီဗုဒ္ဓဘုရားကို မစွန့်လွှတ်နိုင်တော့ဘူး၊ သူ့မှာ ဘယ်တော့မှ ဗုဒ္ဓဘာသာ မပျက် တော့ဘူး၊ လောကမှာ သာသနာကွယ်သွားပေမဲ့ သူ့မှာတော့မကွယ်ဘူး။ သူ့မှာသာသနာ အမြဲတမ်းတည်သွား တော့တာဘဲ။ ဒီလို ဉာဏ်နဲ့တရားကို တွေ့ပြီးဘုရားကို မစွန့်လွှတ်နိုင်အောင် ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားရှိရမယ်တဲ့။ အသက်ကို သတ်ပစ်မယ်လို့ ဆိုတောင်မှလဲဘဲ၊ ဗုဒ္ဓဘုရားကို မစွန့်လွှတ်နိုင်ဘဲ ယုံကြည်မှု ခိုင်မြဲနေရမယ်တဲ့၊ ဒါကိုဆိုလိုတယ်။ ဒါဟာ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ တကယ်ဖြစ်နေပုံနဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီးကြည့်တဲ့ တရားမှန်တစ်ခုဘဲ။ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စ ပဿဒေန သမန္နာဂတောလို့ ဟောထားတဲ့ ဒီတရားမှန်ကို၊ မြန်မာလို တိုတိုနဲ့ မှတ်ထားရအောင် ဟောဒီက ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ကျက်ထားရမယ်။

ကဲ- စာအုပ်ကိုကြည့်ကြ။ အစမျက်နှာမှာ သောတာပန်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ ၄-ပါးလို့ ခေါင်းတပ်ထားတယ်။ (ဗုဒ္ဓစွမ်းရည်၊ တွေ့မြင်ပြီး၊ ယုံကြည် မြဲလှစွာ)တဲ့၊ ဘုရားရဲ့စွမ်းရည် ဂုဏ်တွေကို ယခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဉာဏ်နဲ့တွေ့ပြီး ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဘဲလို့ ယုံကြည်မှုဟာ ခိုင်မြဲနေရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ကဲ-ဆိုကြရမယ်။ (ဗုဒ္ဓစွမ်းရည်၊ တွေ့မြင်ပြီး၊ ယုံကြည်မြဲလှ စွာ) ဆို ၃-ခေါက်။

ဟော- ပဌမ တရားမှန်တစ်ချပ်ကတော့ ပြီးသွားပြီ။ ဒုတိယ တရားမှန်ကို ဟောကြစို့။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပဿဒေန- တရားကို သက်ဝင်ယုံကြည်ရမယ်ဆိုရာမှာ ယုံကြည်ရမဲ့တရားက တော်စွာလျော်စွာတရားတွေကို ဆိုလိုတာမဟုတ်ဘူး၊ မဂ် တရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားဆိုတဲ့ ဒီလောကုတ္တရာတရားကို ဆိုလိုတယ်။ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားဆိုတာ လောကမှာ ထင်ရှားရှိတယ်လို့ ဒီလို ယုံကြည်ရမှာ။ ဒီနေရာမှာလဲ..... ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုတော့ ငယ်ငယ်ကတည်းက ဒီလို ယုံကြည်နေတာဘဲလို့ ထင်မှတ်စရာ ရှိတယ်။ အဲဒီလို ငယ်ငယ်ကတည်းက မိဘဆရာတွေအပြောနဲ့ ယုံကြည်လာတာကတော့ မိရိုးဖလာ သဒ္ဓါဘဲ၊ ဒီမိရိုးဖလာသဒ္ဓါလောက်နဲ့ မလုံလောက်သေးဘူး၊ ဉာဏ်နဲ့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး နှစ်နှစ်မြိုက်မြိုက် ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါကိုသာ ဆိုလိုတယ်။

ဒီသဒ္ဓါရဲ့ဖြစ်ပုံကတော့ အခြေအမြစ်နဲ့တကွ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲကြီး ဖြစ်လာတာ၊ တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီမှာ မဖြစ်ဘူး သေးတဲ့ သမာဓိတွေ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်လာတာကို တွေ့ရတယ်။ ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အချက်တွေ ကို ထင်ထင်ရှားရှား သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်လာတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ဒီတော့ “တရားဆိုတာ တကယ်ဟုတ်တာဘဲ၊ ဒီလို အားထုတ်ယင် ဒီလိုထူးထူးခြားခြား ဖြစ်ဖြစ်လာတာဘဲ” လို့ ဒီကတည်းကစပြီး ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ တွေ တိုးတက်လာပြီ။ သို့ပေမဲ့ ဒါလောက်နဲ့တော့ မခိုင်မြဲသေးဘူး။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟာ သင်္ခါရပေက္ခာအထိ ဘယ်လောက်ဘဲ ကောင်းနေနေ သူကပျက်သွားနိုင်သေးတာဘဲ။ တရားနဲ့ ဝေးသွားတယ်ဆိုရင် ယုံကြည်မှုတွေဟာ ပေါ့တော့တော့ ဖြစ်သွားနိုင် သေးတာဘဲ။ ယခုဘဝမှာ မပျက်တောင် နောင်ဘဝတွေ ကျတော့ ပျက်သွားနိုင်သေးတယ်။ ဟော- ဘယ်တော့မှ မပျက်နိုင်တဲ့ သဒ္ဓါကတော့..... ဝိပဿနာရှုမှတ်နေယင်း မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို သိနေယင်း၊ အဲဒီရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေ လုံးဝ ချုပ်ငြိမ်းရာကို ဖြုတ်ကန်ဆို ရောက်သွားတယ်။ ဒီလို ရောက်သွားပုံကိုတော့ တော်တော်ကြာမှ အပြည့်အစုံပြောရမယ်။ ဒီလို မှတ်ရတဲ့ အာရုံတွေရော၊ မှတ်သိနေတဲ့ စိတ်တွေရော၊ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေ အကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းတယ် ဆိုတာက နိဗ္ဗာန်ဘဲ။ အဲဒီငြိမ်းရာကို ရောက်သွားတာကတော့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီလိုငြိမ်းရာကို ရောက်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ “ဪ မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ဆင်းရဲတွေ လုံးဝငြိမ်းဆိုတာဟာ အဟုတ်ရှိနေတာဘဲ။ အဲဒီအငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ကိုရောက် သွားတဲ့ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား ဆိုတာတွေကလဲ အဟုတ်ရှိနေတာဘဲ” လို့ ဒီလို သဘောကျသွားတယ်။ ဒါတွေက ယောဂီမှာ အားထုတ်နေယင်း သူကိုယ်တိုင် တွေ့သွားတာတွေဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဘာမှ ယုံမှားနေစရာမရှိတော့ဘူး။ ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲတွေငြိမ်း

တာကိုလဲ ကိုယ်တိုင် တွေ့ရတယ်။ အဲဒီငြိမ်းရာကိုလဲ မှတ်ယင်း မှတ်ယင်း ခဏခဏဘဲ ရောက်နေတယ်။ ဒီတော့ သူ့မှာရှင်း နေတော့တာဘဲ။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ မရှိဘူးလို့ ဘယ်သူက ဘယ်လိုပြောနေနေ၊ သူ့မှာတော့ ရှိနေတာဘဲ။

ပြီးတော့ “အဲဒီ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားက ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတယ်” ဆိုရာမှာလဲ၊ သူ့မှာ ဘာမှယုံမှားစရာမရှိဘူး၊ ချုပ်ငြိမ်းရာကို ရောက်တဲ့အချိန်ကစပြီးတော့ သူ့သန္တာန်မှာ ကိလေသာတွေကလဲ ငြိမ်းနေတယ်။ ငြိမ်းတာဆိုတာကလဲ သူ့ အဆင့်အတန်း အလိုက်ပေါ့။ ရဟန္တာမှာ အကုန်လုံးငြိမ်းတယ်၊ အနာဂါမ်မှာတော့ ကာမရာဂ ဗျာပါဒလောက်ဘဲ ငြိမ်းတယ်။ သောတာပန်ဆိုရင်တော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနဲ့ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ ကိလေသာလောက်ဘဲ ငြိမ်းတာပေါ့။ တရားမရသေး ခင်ကဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ်ရော သူများကိုယ်ရော အသက်ရှင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကောင် သတ္တဝါကောင်လို့ ထင်နေတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟာ ရှိနေခဲ့တယ်။ ယခုဆိုရင် အဲဒါဟာ လုံးလုံးမရှိတော့ဘူး။ အရင်ကဆိုရင် ဘုရားဆိုတာ ဟုတ်မှဟုတ်ရဲ့လေလား စသည်ဖြင့် ဘုရား တရား သံဃာအပေါ် ဒီလိုဝေဖန်မှု ယုံမှားမှုဟာ ဖြစ်နိုင်သေးတယ်။ ယခု အဲဒီလို ယုံမှားမှု ဝိစိကိစ္ဆာ ဟာလုံးလုံးကို မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ သတ်မှုခိုးမှု အစရှိတဲ့ အပါယ်လားကြောင့် မကောင်းမှုတွေကို ပြုလိုတဲ့စိတ်လဲ မရှိတော့ဘူး။ ရှေးကတော့ အဲဒီလို စိတ်ဆိုးစိတ်ကြမ်းတွေ ရှိချင်လဲ ရှိမှာဘဲ။ ယခုတော့ဖြင့် အဲဒါမျိုးတွေ မရှိတော့ဘူး။ ပြီးတော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတာတွေကလဲ နည်းတန်သမျှ နည်းနေတာပါဘဲ။ ဘေးကပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အမြင်နဲ့တော့ အယင်ကနဲ့ ယခုဟာ မတူဘူး-အတူတူဘဲလို့ ထင်ချင်လဲ ထင်ကြမယ်။ ဒါပေမဲ့ တရားပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ထဲမှတော့ အရင်က ဖြစ်ဖူးတဲ့ လောဘ ဒေါသတွေနဲ့ ယခုဖြစ်လာတဲ့ လောဘ ဒေါသတွေဟာ မတူဘဲ ထူးခြားနေတာကို ကိုယ်တိုင်ဘဲ တွေ့နေရတယ်။ အရင်ကလို အရှိန်မပြင်ထန်ဘဲ ငြိမ်းငြိမ်းသွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း တချို့ကိလေသာတွေက လုံးဝ ကင်းပြီး၊ တချို့ ကိလေသာတွေက အဖြစ်ကျနေတာ၊ အရှိန်နည်းနေတာကို ကိုယ်တိုင်တွေ့နေရတယ်။ ဒါကြောင့်..... “မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်က ကိလေသာကို ပယ်သတ်နိုင်တယ်၊ ငြိမ်းစေနိုင်တယ်” ဆိုတာဟာ သူ့မှာရှင်းနေတော့တာဘဲ။ “တရားအားထုတ်ယင် ကိလေသာ ငြိမ်းတယ်၊ နည်းနည်းအားထုတ်ယင် နည်းနည်းငြိမ်းတယ်၊ များများအားထုတ်ယင် များများငြိမ်းတယ်၊ အပြည့် အစုံအားထုတ်ယင် အပြည့်အစုံငြိမ်းတယ်” ဆိုတာ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲကြီး ယုံကြည် သွားတော့တာပဲ။ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ဆေးဆရာကြီး ဥပမာထဲမှာ ဆေးစားပြီး ရောဂါပျောက်တဲ့လူက အဲဒီဆေးရဲ့စွမ်းရည်ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိရသလိုပါဘဲ။ ဒီလိုတရားရဲ့ စွမ်းရည်ဂုဏ်ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားအပေါ်မှာ မပျက်မပြယ်နိုင်အောင် ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲကြီး ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါ တရားနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။ ကဲ-ဆိုကြရမယ်၊ (ဓမ္မစွမ်းရည်၊ တွေ့မြင်ပြီး၊ ယုံကြည် မြဲလှစွာ) ဆို။

ကဲ-တတိယ တရားမှန်ကို ဟောကြစို့။ သံဃေ အဝေစ္စပသာဒေန၊ သံဃာ၌ သက်ဝင်ပြီး ယုံကြည်ရမယ်ဆိုရာမှာ သံဃာဆိုတာက မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း သံဃာကိုသာ ဆိုလိုတယ်၊ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာဆိုတဲ့ ဒီအရိယာသံဃာကိုသာ ဆိုလိုတယ်။ ဒါကြောင့် “လောကမှာ တရားကျင့်သုံးပြီးတော့၊ ကိလေသာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ငြိမ်းနေတဲ့ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတာ ဧကန်ရှိတယ်၊ ကိလေသာ လုံးဝငြိမ်း နေတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတာ ဧကန်ရှိတယ်” လို့ ဒီလိုခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်ရမှာ။ ဒါကလဲ ကိုယ်တိုင်က တရားအားမထုတ် ရသေးလို့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ကိလေသာငြိမ်းမှု မရှိသေးယင်၊ ဒီလိုကိလေသာငြိမ်းတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိတယ် ဆိုတာကို ယုံချင်မှလဲယုံမယ်။ ဟော-ယခု တရားပြည့်စုံနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ကိုယ်တိုင်ကိုက အရိယာသံဃာထဲအပါအဝင် သောတာပန် ဖြစ်နေတာကိုး၊ ဒီတော့ သံဃာနဲ့စပ်ပြီး ယုံမှားစရာ ဘယ်ရှိတော့မလဲ၊ “မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမအတိုင်း လိုက်နာပြီးတော့ ငါ့လိုဘဲ အားထုတ်ကြလို့ ငါ့လိုဘဲ ကိလေသာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ငြိမ်းနေတဲ့ သောတာပန်သံဃာတွေဆိုတာလဲ ဧကန်ရှိတယ်။ ရှေ့ကိုတိုးပြီး အားထုတ်သွားယင် ကိလေသာတွေ အကုန်ငြိမ်းတဲ့ ရဟန္တာအထိ ဧကန်ဖြစ်သွားတော့မှာဘဲ။ ဒါကြောင့် လောကမှာ ဒီထက်မြင့်မြတ်တဲ့ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာတွေဆိုတာလဲ ဧကန်ရှိတယ်” လို့ ဒီလိုသံဃာကို ယုံကြည်မှုဟာ လဲ မပျက်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါဟာ သံဃာရဲ့စွမ်းရည်ကို ကိုယ်တိုင်ဉာဏ်နဲ့ တွေ့ပြီး ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားဘဲ။ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ဥပမာထဲမှာ ရောဂါပျောက်တဲ့လူက သူလိုဘဲအဲဒီဆေး စားပြီး ရောဂါပျောက်တဲ့ လူတွေလဲရှိတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင် ဒိဋ္ဌသိရ သလိုပါဘဲ။ ဒီလိုခိုင်မြဲတဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့ ကဲ-ဆိုရမယ်..... (သံဃာ့စွမ်းရည်၊ တွေ့မြင်ပြီး၊ ယုံကြည်မြဲလှစွာ) ဆို။

ဟော - နောက်ဆုံး တရားမှန်ကြီး ရောက်လာပြီ။ အရိယာတို့ မြတ်နိုးတဲ့ သီလကို အရိယကန္တ သီလလို့ခေါ်တယ်။ အရိယာတွေက ဘယ်လောက် မြတ်နိုးသလဲဆိုရင်၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီသီလကို ဒီဘဝမှာသာ မဟုတ်သေးဘူး၊ နောက် နောက်ဘဝတွေမှာလဲ မပျက်ရအောင် စောင့်ထိန်းပြီးသွားတယ်၊ ဘယ်တော့မှ မပျက်စေရဘူး။ ဒါကြောင့် အရိယကန္တ-အရိယာ တို့ မြတ်နိုးတဲ့ သီလလို့ ဆိုထားတယ်။ အဲဒီသီလက ဘယ်ဟာလဲဆိုယင်၊ ယခု လူတွေ ဆောက်တည်နေကြတဲ့ ငါးပါးသီလပါ ဘဲ။ အရိယာမှာ ဒီငါးပါးသီလ သိက္ခာပုဒ်များကို ကျူးလွန်လိုတဲ့စိတ်၊ ကျူးလွန်နိုင်အောင် ပြင်းထန်တဲ့ အကုသိုလ်စိတ် မဖြစ် တော့ဘူး၊ သီလ မစင်ကြယ်မှာ သီလပျက်သွားမှာကို စိုးရိမ်လေ့ရှိတယ်၊ အမြဲတမ်း စင်ကြယ်အောင် စောင့်ထိန်းနေတယ်။ ဒီလို စောင့်ထိန်းတာကလဲ “ငါ့မှာ တရားအားထုတ် ထားတာဘဲ၊ အရွယ်ကကြီးပြီ၊ သူများကဲ့ရဲ့လိမ့်မယ်” စသည်ဖြင့် ဒီလို ဟန်ဆောင်ပန်ဆောင် မဟုတ်ဘူး။

ရေချိုးထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အညစ်အကြေး မလူးစေချင်တာလိုဘဲ။ သူ့ပင်ကိုယ်ရင်း စိတ်သဘောအတိုင်းကို၊ စင်ကြယ်စေချင်လို့၊ စင်ကြယ်အောင် စောင့်ထိန်းနေတာဘဲ။ ဒီလို ဟန်ဆောင်ရုံမျှ မဟုတ်ဘဲ ပကတိစင်ကြယ်စေချင်တဲ့ စိတ်ရင်းနှဲထိန်းသိမ်းပြီး စင်ကြယ်နေတဲ့ သီလနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။ ကဲ-ဆိုရမယ်.... (အရိယကန္တာ၊ ငါးသီလ၊ လုံးဝပြည့်စုံရာ).... ဆို။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘုရား တရား သံဃာမှာ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားက ၃-ပါး၊ လုံးဝစင်ကြယ်တဲ့ သီလက ၁-ပါး၊ ဒီလေးပါးဟာ ဓမ္မာဒါသ တရားမှန် ၄-ပါးဘဲ။ မှန်နဲ့တူတဲ့ သောတာပန်ရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါတရား ၄-ပါးတဲ့။ ဒီတရားမှန် ၄-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ကဲ.... ဆိုရမယ်.... (မြတ်သောတာပန်၊ တရားမှန်၊ လေးတန်စုံလင်ရာ).... ဆို။

ဒီဓမ္မာဒါသ တရားလေးပါးနဲ့ ပြည့်စုံယင် ဘယ်သူ့ကိုမှ မေးနေဘို့ မလိုတော့ဘူး။ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း “ငါဟာ သောတာပန် ဖြစ်နေပြီ အပါယ်လေးပါးကို မကျနိုင်တော့ဘူး” လို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဘဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။ ကဲ.... ဆိုရမယ် (ကိုယ့်ဉာဏ်အဆင့်၊ ကိုယ်တိုင်ချင့်၊ အသင့်ဆုံး ဖြတ်ရာ).... ဆို။

ဒီဓမ္မာဒါသတရားထဲမှာ အဝေစ္စ-အဝက္ကစ္စ-ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်တယ် ဆိုတာက၊ ဘယ်လို သက်ဝင်ရမှာလဲဆိုရင်၊ ပထမက ပြောလာခဲ့ပြီးသား အတိုင်းပါဘဲ။ မဖြစ်ဖူးသေးတဲ့ စိတ်ငြိမ်သက်မှု သမာဓိ အထူးကိုလဲ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သက်ဝင်ခဲ့ရမယ်။ ပြီးတော့ ရုပ်နဲ့နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာဏ်နဲ့လဲ သက်ဝင်ခဲ့ရမယ်။ ပြီးတော့ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အချက်တွေကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိတဲ့ ဉာဏ်နဲ့လဲ သက်ဝင်ခဲ့ရမယ်။ နောက်ဆုံးမှာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို သိပြီးတော့လဲ သက်ဝင်ရမယ်။ ဒီလိုသက်ဝင်ပြီး ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ရမယ်တဲ့။ ဒီအထဲမှာ နိဗ္ဗာန်ကို သက်ဝင်ပုံက အရေးကြီးဆုံးဘဲ။ ဒါကြောင့် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို သက်ဝင်ပုံကစပြီး ဟောရမယ်။

အဲဒီ နိဗ္ဗာန်၌ သက်ဝင်ပုံကို မိလိန္ဒပဉ္စာမှာ အရှင်နာဂသိန်က ဟောထားတယ်။ မိလိန္ဒမင်းကြီးက “အရှင်ဘုရား၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာဟာ ဘယ်နှယ်နေပါတုံး၊ ဘယ်လို အရောင်အဆင်း ရှိပါတုံး၊ ဘယ်လိုပုံသဏ္ဌာန် အရွယ်ပမာဏ ရှိပါတုံးလို့” ဒီလိုမေးတော့၊ အရှင်နာဂသိန်က.... နိဗ္ဗာန်ဆိုတာကတော့ ဘယ်လိုအရောင်အဆင်းမှလဲ မရှိဘူး။ ပုံသဏ္ဌာန်လဲမရှိဘူး။ အလားတူ ဥပမာလဲမရှိဘူး၊ ဘာနဲ့ တူတယ်လို့ ဒီလိုလဲပြောလို့မဖြစ်ဘူးလို့ ဖြေတာကိုး။ ဒီတော့ “ဒါဖြင့် အရှင်ဘုရား၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့တဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုများတွေ့ပြီး သိသွားပါသလဲ” လို့ မိလိန္ဒမင်းကြီးက ထပ်ပြီးမေးလို့၊ အရှင်နာဂသိန်က နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုပုံကို ဒီလို ဟောထားတယ်။

တဿ တံ စိတ္တံ အပရာပရံ မနသိကရောတော ပဝတ္တံသမတိက္ကမိတွာ အပ္ပဝတ္တံ ဩက္ကမတိ၊ အပ္ပဝတ္တံ မနပ္ပတ္တော မဟာရာဇေ သမ္မာပဋိပန္နော နိဗ္ဗာနံ သမ္ဘိကရောတိတိ ဝုစ္စတိ တဲ့။

အပရာပရံ၊ တစ်မှတ်ပြီး တစ်မှတ် အဆင့်ဆင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်နေသော။ တဿ၊ ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တံစိတ္တံ၊ နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်နေတဲ့ ထိုစိတ်ကလေးသည်။ ပဝတ္တံ ရှေ့နောက် ဆက်စပ်လျက် မပြတ်ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်အယဉ်ကို။ သမတိက္ကမိတွာ၊ ကျော်လွန်၍

ဝိပဿနာရှုတဲ့ ယောဂီဟာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု၊ တစ်မှတ်ပြီးတစ်မှတ် မပြတ်ရှုနေရတာဘဲ။ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်” စသည်ဖြင့် ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုနေရတာဘဲ။ လေးငါးဆယ်ကြိမ်နဲ့လဲ မပြီးဘူး၊ အကြိမ်တစ်ရာတစ်ထောင်နဲ့လဲ မပြီးဘူး၊ အဆင့်ဆင့်မပြတ် ရှုမှတ်နေရတာဘဲ။ ဒီလို ရှုမှတ်နေရင်းလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒီလိုရှုမှတ်နေတဲ့ စိတ်ကလေးဟာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ဘယ်ကို ရောက်နေတုံးဆိုလို့ရှိယင် မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် အယဉ်ပေါ်မှာဘဲ ကျရောက်နေတယ်။ တစ်ခါ မှတ်လိုက်လဲ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်ကို သိတာဘဲ။ နောက်တစ်ခါ မှတ်လိုက်လဲ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်ကို သိတာဘဲ။ ဒီလို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ပေါ်ပြီးယင်း ပျောက်သွားယင်းနဲ့၊ အဲဒီပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက် ရုပ်နာမ်ကလေး တွေကိုချည်း တွေ့နေတယ်။ အဲဒီပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက် ရုပ်နာမ် ကလေးတွေဟာ ကုန်ကိုမကုန်နိုင်ဘူး၊ ဆုံးကိုမဆုံးနိုင်ဘူး၊ ဒါတွေကကုန်မှ ကုန်ပါတော့မလား၊ ဆုံးမှ ဆုံးပါတော့မလားလို့ ဒီလိုတောင်တွေးမိတတ်သေးတယ်။

ဒါတွေ ကုန်ဆုံးသွားအောင် မှတ်ရမယ်၊ ဒါတွေ ကုန်ဆုံးသွားတဲ့ အခါမှာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရောက်မှာဘဲလို့ ဆရာများကပြောထားတတ်ကြတယ်။ ဒီတော့ တပည့်ယောဂီရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဒါတွေ ကုန်သွားမယ် ဆုံးသွားမယ်ဆိုတာ ဟုတ်မှဟုတ်ပါမလား၊ ဒါတွေ ကုန်ဆုံးသွားအောင် မှတ်ရမယ်ဆိုယင် ဖြစ်မှဖြစ်ပါ့မလားလို့ ဒီလိုတောင် သံသယ ဖြစ်သွားတတ်သေးတယ်။ ဒီလို မကုန်ဆုံးနိုင်ဘူးလို့ ထင်ရလောက်အောင် မပြတ်ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ရုပ်နာမ်အယဉ်လို့ ခေါ်ထားတယ်။ မပြတ်စီးသွားနေတဲ့ ရေစီးကြောင်းနှင့် ဥပမာပြုပြီး ပြောဆိုထားတဲ့ စကားတစ်မျိုးပါဘဲ။ ချောင်းတွေ မြောင်းတွေထဲက ရေစီးကြောင်းများဟာ ရောက်လာပြီးတဲ့ ရေတွေက အောက်ကို စီးစီးသွားကြတယ်။ အထက်က ရေတွေက အဲဒီနေရာကို ရောက်ရောက်လာကြတယ်။ ကုန်သွားတယ်လို့ မရှိဘူး၊ တသွင်သွင် စီးသွားနေလျက်ဘဲ။ ကိုယ်ထဲက ရုပ်နာမ်တွေကလဲ။

ဒါလိုပါဘဲ၊ တစ်ခုက ထင်ရှားပေါ်လာလိုက်၊ အဲဒါကို မှတ်လိုက်၊ သူက ပျောက်သွားလိုက်၊ သူ့နောက်တစ်ခုက ဆက်ပြီးပေါ်လာလိုက်၊ အဲဒါကိုလဲ မှတ်လိုက်၊ သူကလဲပျောက်သွားလိုက်၊ သူ့နောက်တစ်ခုက ပေါ်လာလိုက်နဲ့၊ အသစ် အသစ် တွေဟာ ထပ်ထပ်ပြီး ဖြစ်နေတာဘဲ၊ ကုန်ကို မကုန်နိုင်ဘူး။ ဒီလို မကုန်ဆုံးနိုင်အောင် မပြတ်ဖြစ်နေလို့ ဒီရုပ်နာမ်အယဉ်ကို ပဝတ္ထ လို့ခေါ်ထားတာ။ ယောဂီရဲ့ စိတ်ဟာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အဲဒီ ရုပ်နာမ်အယဉ်ပေါ်မှာသာ ကျနေတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

မြေကြီးပေါ်မှာ လမ်းလျှောက်ရသလိုပါဘဲ၊ မြေကြီးပေါ်မှာ လျှောက်သွားနေတဲ့ လူဟာလေ ညာဘက်ခြေက ကြွလှမ်းပြီးနင်းချလိုက်၊ မြေကြီးပေါ်နင်းမိတာဘဲ၊ ဘယ်ဘက်ခြေက ကြွလှမ်းပြီး နင်းချပြန်တော့လဲ မြေကြီးပေါ်နင်းမိပြန်တာဘဲ၊ ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း မြေကြီးပေါ်ချည်း နင်းမိတာဘဲ၊ မြေကြီးက ကျော်လွန်ပြီး နင်းလို့ကို မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဒါလိုဘဲ ယောဂီဟာလဲ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ မြင်တယ်၊ ကြားတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက် ရုပ်နာမ်ပေါ်ချည်း ကျနေတာဘဲ၊ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်ကိုချည်း တွေ့နေတာဘဲ၊ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ် ကကို မလွန်နိုင်ဘူး၊ ဒီလိုမလွန်နိုင်ဘဲ ရုပ်နာမ်ကိုချည်း တွေ့နေရာထဲက နောက်ဆုံးကျတော့ အဲဒါတွေကို ကျော်လွန်သွားတာ ဘဲ၊ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို မတွေ့ရတော့ဘဲ ဟိုဘက်ကမ်း ရောက်သွားသလို ကျော်လွန်သွားတယ်၊ ဒီလိုဖြစ်သွားတာဟာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့သွားတာဘဲ၊ ဒါကြောင့်

တဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ တံစိတ္တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်း ရှုမှတ်နေတဲ့ စိတ်ကလေးသည် အပရာပရံ၊ အဆင့်ဆင့် မနသိက ရောတော၊ နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်နေစဉ်- နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်နေတုန်း ပဝတ္ထံ၊ မပြတ်ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်အယဉ်ကို သမတိက္က မိတ္တံ၊ ကျော်လွန်၍ အပ္ပဝတ္ထံ၊ မပြတ်ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်၏ ပြောင်းပြန်ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောထဲသို့၊ ဩက္ကမတိ၊ သက်ဝင်၍ သွားလေတော့သည်တဲ့။

မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ဆင့်ကာဆင့်ကာ မှတ်နေယင်းထဲက အဲဒီရုပ်နာမ်တွေ လုံးဝမရှိရာကို ဖြုတ်ကနဲ ကျရောက်သွားတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်၊ ဒီနေရာမှာ ပဝတ္ထ ဆိုတာက၊ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေဘဲ၊ အပ္ပဝတ္ထ ဆိုတာကတော့ အဲဒီ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေရဲ့ ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဘက်တရားဘဲ။ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေ လုံးဝ မဟုတ်တာပါဘဲ၊ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေ လုံးဝမရှိတဲ့ သဘောတရားပါဘဲ။

ဥပမာ၊ အမှောင်ရဲ့ ပြောင်းပြန်ဆိုယင် အလင်းဘဲ၊ အလင်းရဲ့ ပြောင်းပြန်ဆိုယင်လဲ အမှောင်ဘဲ၊ အပူရဲ့ပြောင်းပြန်ဆို ယင်အအေးဘဲ၊ အအေးရဲ့ ပြောင်းပြန်ဆိုယင်လဲ အပူဘဲ၊ အောက်ရဲ့ ပြောင်းပြန်ဆိုယင်အထက်၊ အထက်ရဲ့ ပြောင်းပြန်ဆိုယင်လဲ အောက်ဘဲ၊ လက်ျာရဲ့ပြောင်းပြန်ဆိုယင် လက်ဝဲ၊ လက်ဝဲရဲ့ ပြောင်းပြန်ဆိုယင် လက်ျာဘဲ၊ ဒီလိုပါဘဲ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်ရဲ့ ပြောင်းပြန်ဆိုတာ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ မဟုတ်တာပါဘဲ၊ အဲဒီရုပ်နာမ်တွေ လုံးဝမရှိတော့ဘဲ ဆိတ်သုဉ်းကင်းငြိမ်းနေတဲ့ သဘောပါဘဲ၊ ယောဂီဟာ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်ကို မှတ်ယင်း မှတ်ယင်းနဲ့ အဲဒီ ရုပ်နာမ်ဆိတ်သုဉ်း တဲ့ သဘောထဲကို ဖြုတ်ကနဲ ကျရောက်သွားတယ်၊ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ အာရုံရော မှတ်သိနေတဲ့ စိတ်ကလေးရော၊ မှတ်ယင်း ပျောက်ယင်း မှတ်ယင်း ပျောက်ယင်းနဲ့ သိနေရာထဲက ဖြုတ်ကနဲဆို သိစရာလဲမရှိ မှတ်သိမှုလဲမရှိဘဲ ဖြစ်သွားတယ်။ အာရုံ ရော အသိရော ယူပစ်လိုက်သလို လုံးဝငြိမ်းတဲ့ သဘောထဲကို ဖြုတ်ကနဲ ရောက်သွားတယ်၊ မှတ်သိနေရင်းထဲက အဲဒီမှတ်သိ နေတဲ့ စိတ်ကလေးကိုပါ တစ်ခါထဲ လွင့်ပျောက်သွားသလို ငြိမ်းသွားတာဘဲ၊ မီးတောက်ကလေးများ ဟုတ်ကနဲ ငြိမ်းသွားတာ နဲ့ခပ်တူတူပါဘဲ။ အဲဒီလို အာရုံရော မှတ်စိတ်ပါ ချုပ်ငြိမ်းရာကို ရောက်သွားတာဟာ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့တာပါဘဲတဲ့။ ဒါကြောင့်....

မဟာရာဇ၊ မြတ်သောမင်းကြီး သမ္မာပဋိပန္နော၊ နည်းလမ်းမှန်စွာ ကျင့်ခဲ့သည်ဖြစ်၍ အပ္ပဝတ္ထံ အနုပ္ပတ္တော၊ မပြတ်ဖြစ် နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အယဉ်၏ ပြောင်းပြန်ဆန့်ကျင်ဘက် သဘောထဲသို့ ဆိုက်ရောက်သွားသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို နိဗ္ဗာန်သစ္စိကရော တိတိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသူဟူ၍ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏-တဲ့။

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုတယ်ဆိုတာ ဒါပါဘဲတဲ့၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ငြိမ်းတာဘဲ၊ ငြိမ်းဆိုတာ ဘယ်သူတွေ ငြိမ်းသလဲ၊ သင်္ခါရ ဒုက္ခတွေ ငြိမ်းတယ်၊ သင်္ခါရ ဒုက္ခတွေဆိုတာ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေဘဲ၊ ဒီတော့ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ လုံးဝ မရှိတော့ဘဲ ပြတ်ငြိမ်းသွားတာဟာ သင်္ခါရ ဒုက္ခတွေငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဘဲ၊ အဲဒီ အငြိမ်းဓာတ်ကို ယောဂီဟာ ရောက်သွားတယ်၊ “လမ်းလျှောက်နေယင်း ရုတ်တရက် ချိုင့်ထဲကျသွားသလိုဘဲ” ဖြစ်ပျက်တဲ့ ရုပ်နာမ်ကို မှတ်နေယင်းထဲက အာရုံရော အသိရော အကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်၊ အဲဒါဟာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုတာပါဘဲတဲ့။

နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက်တွေ့ယင် ဘာတွေနဲ့ တွေ့ရမလဲဆိုတော့ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန် တွေနဲ့ တွေ့ရမယ်။ အဲဒီ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန်ကို လွယ်လွယ်နဲ့မှတ်ရအောင် ဟောဒီမှာ ဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားတယ်။ စာအုပ်မှာ ကြည့်ကြ၊ မျက်မှောက်သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန်လို့ ခေါင်းတပ်ထားတယ်။

အဋ္ဌကထာမှာ သန္တိလက္ခဏံ နိဗ္ဗာန်-လို့ ဆိုထားတဲ့အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ သန္တိလက္ခဏာရှိတဲ့ တရားဘဲတဲ့။ သန္တိဆိုတာက ငြိမ်းတာဘဲ။ သမဏ-သန္တိ ငြိမ်းခြင်းအတူတူပါ။ လက္ခဏာ ဆိုတာက မှတ်အပ်သိအပ်တဲ့တရားဘဲ။ ဒါကြောင့် သန္တိလက္ခဏာ ဆိုတာ ငြိမ်းတယ်လို့ မှတ်သိရတဲ့ တရားပါ။ လက္ခဏာ ဆိုတာ ရုပ်နာမ်သဘောတရားတွေရဲ့ အထည်ကိုယ်ဘဲ။ သူသည်ပင်လျှင် ရုပ်နာမ်သဘောတရားဘဲ။ ဒီတော့ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ သန္တိလက္ခဏာဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အထည်ကိုယ်ဘဲ။ သူသည်ပင်လျှင် နိဗ္ဗာန်တရားဘဲ။ ဒါကြောင့်.... ငြိမ်းတာဟာ နိဗ္ဗာန်ဘဲလို့ အတိုချုပ် မှတ်ထားကြရမယ်။ ဘာတွေ ငြိမ်းတာလဲလို့ဆိုယင် ဆင်းရဲတွေ ငြိမ်းတယ်။

ကိလေသာဆင်းရဲ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၊ သင်္ခါရဆင်းရဲတွေ ငြိမ်းတယ်။ မီးတောက်ကြီး တဟုန်းဟုန်းနဲ့ တောက်လောင်နေရာက မီးတောက်အသစ် မပေါ်လာတော့ဘဲ လုံးဝငြိမ်းသွားတာလို သင်္ခါရဆင်းရဲတွေ အသစ်မဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘဲ လုံးဝငြိမ်းသွားတာဟာ နိဗ္ဗာန်ဘဲ။ အဲဒီဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ လုံးဝငြိမ်းပြတ်သွားတာကိုပင် ဂုဏ်ရောက်အောင်လို့၊ အေး-ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ကလေးပါထည့်ပြီး၊ ငြိမ်းအေးခြင်း လက္ခဏာလို့ ဘာသာပြန်ဆိုထားကြတယ်။... သို့ပေမဲ့ ငြိမ်းတာကတစ်ပါး အေးတာရယ်လို့တော့ သီးခြားမရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ရေအေးလေအေးနဲ့တွေ့ပြီး အေးတာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်ထဲမှာ စိမ့်ပြီး အေးတာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ငြိမ်းတာကိုဘဲ အေးတယ်လို့ ဂုဏ်တင်ပြီးပြောထားတာ။ ဒီငြိမ်းအေးမှု သန္တိလက္ခဏာကို လွယ်လွယ်နဲ့ မှတ်ရအောင် ဟောဒီမှာ ဆောင်ပုဒ် ကလေး စီထားတယ်။

ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက် ပြတ်လျက် ငြိမ်းသည်တဲ့ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ အစဉ်ပြတ်ပြီး ငြိမ်းသွားတာဟာ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ သန္တိလက္ခဏာဘဲ။ ဒါကို တွေ့ရမှာ။

ဝိပဿနာရှုနေတုန်းကဆိုယင် မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကိုချည်း တစ်ခုပြီးတစ်ခု အဆင့်ဆင့် တွေ့နေရတယ်။ ပေါ်လာတာကို မှတ်လိုက်လို့ ပျောက်သွားယင် နောက်တစ်ခုက ပေါ်လာပြန်တယ်။ အဲဒါကို မှတ်လိုက်လို့ ပျောက်သွားပြန်ယင်လဲ၊ ဒီနောက် တစ်ခုက ပေါ်လာပြန်တာဘဲ။ ဒီလို ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ချည်း မပြတ်ရှုနေရတယ်။ မကုန်နိုင် မဆုံးနိုင်ဘူး၊ ဒီလို မကုန်မဆုံးနိုင်အောင် မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို သိယင်းသိယင်းထဲက အဲဒီရုပ်နာမ်တွေ လုံးဝ မပေါ်လာတော့ဘဲ အစဉ်ပြတ်ပြီးတော့ ငြိမ်းသွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မှတ်စရာ အာရုံရုပ်နာမ်တွေလဲ မပေါ်လာတော့ဘူး၊ မှတ်သိတဲ့ စိတ်နာမ်တရားလဲ မပေါ်လာဘူး၊ မူလက မပြတ်ဖြစ်ပျက်လျက် ထင်ရှားနေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ လုံးဝဆိတ်သုဉ်းပြီး ငြိမ်းသွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါဟာ နိဗ္ဗာန်ဘဲ။ ကဲ-ဆိုရမယ်..... (ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက် ပြတ်လျက် ငြိမ်းသည်)ဆို... (ရွေ့လျားသေခြင်း၊ ကင်းရှင်းပေသည်) ဆို.....

အစ္စတိရသံ-ဆိုတဲ့ အဋ္ဌကထာအရ၊ မစုတေခြင်း၊ မရွေ့လျော့ခြင်း၊ မသေမပျက်ခြင်းဟာ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ ရသဘဲ။ ရသဆိုတာ ကိစ္စနဲ့ ဂုဏ် ၂-မျိုးရှိတယ်။ ဒီနေရာမှာတော့ ဂုဏ်ကိုဘဲယူရမယ်။ ဒါကြောင့် ရွေ့လျော့မှု သေပျက်မှု ကင်းတာဟာ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ ချီးမွမ်းစရာ ဂုဏ်ဘဲလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဝိပဿနာ ရှုနေတုန်းကဆိုယင် ဖြစ်ပြီးယင်း ပျောက်သွားယင်း၊ ဖြစ်ပြီးယင်း ပျောက်သွားယင်းနဲ့ ရုပ်နာမ်တွေရဲ့ အဆုံးပိုင်းကလေး ရွေ့လျော့ သေပျက်မှုကလေးကို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ထင်ရှားတွေ့နေတာပဲ။ နောက်ဆုံးမှာ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်လာတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီအဆုံးပိုင်းကလေး သေပျက်မှုကလေးကို မတွေ့ရတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့ တွေ့ရတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဟာ အဆုံးပိုင်းမရှိတဲ့ အနေနဲ့ဘဲ ထင်ရှားတယ်။ ထို့အတူဘုရား ရဟန္တာများ ဝင်စံရတဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန်ဆိုတာလဲ အဆုံးပိုင်းမရှိတဲ့ အနေနဲ့ဘဲ ထင်ရှားတယ်။

ဘယ်လိုလဲဆိုလျှင် ဘုရားရဟန္တာများ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့အခါ စုတိစိတ်ချုပ်သွားတဲ့နောက်မှာ ရုပ်နာမ်အသစ် မဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘဲ တစ်ခါထဲ ငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒါကို အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ပရိနိဗ္ဗာန် အငြိမ်းဓာတ်ဟာ ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲတွေ ဘယ်တော့မှ မပေါ်လာတဲ့အတွက် တငြိမ်းထဲငြိမ်းနေတော့တာဘဲ။ အဆုံးပိုင်းရယ်လို့ မရှိတော့ဘူး၊ ဘာကြောင့် အဆုံးမရှိရသလဲဆိုရင် အငြိမ်းဓာတ်မို့ပါ။ ငြိမ်းတယ်ဆိုတာ ထပ်ပြီးငြိမ်းလို့ ဘယ်ဖြစ်တော့မလဲ၊ အသစ်ပေါ်လာတဲ့ တရားဆိုရင်တော့ နောက်ဆုံးမှာပျောက်သွားတာချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တရားတွေမှာအဆုံးရှိတယ်။ အစကတည်းက မဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တရားဟာ နောက်ထပ်ပျောက်စရာ မလိုတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့်မို့ အသစ်ပေါ်လာခြင်းမရှိတဲ့ နိဗ္ဗာန်မှာလဲ အဆုံးမရှိဘူး။

ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့ရတဲ့အခါမှာ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေ ငြိမ်းနေတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အဆုံးပိုင်းကလေးကိုတော့ မတွေ့ရဘူး၊ ရှေးအဖို့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ဖြစ်တုန်းကဆိုယင် ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ အာရုံကလေးတွေဟာ မှတ်လိုက်ယင်း ပျောက်သွားယင်း မှတ်လိုက်ယင်း ပျောက်သွားယင်းနဲ့ ဆုံးဆုံးသွားတဲ့ အဆုံးပိုင်းကို ထင်ရှားတွေ့ခဲ့ရတယ်။ ယခုနိဗ္ဗာန်ကိုတွေ့မြင်ပြီး မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်နေဆဲမှာတော့၊ အဲဒီလိုဆုံးသွားတဲ့အပိုင်းကို မတွေ့ရဘူး၊ ဒါကြောင့် အစ္စတိရသံလို့ ဆိုထားတယ်။ အဲဒါကို လွယ်လွယ်နဲ့ မှတ်ရအောင် “ရွေ့လျော့ သေခြင်း ကင်းရှင်းပေသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားတယ်။

ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ဟာ၊ အနိမိတ္တ ပစ္စုပ္ပန်လိုဆိုတဲ့အတိုင်း နိမိတ်ပုံသဏ္ဌာန်မရှိတဲ့၊ အနေအားဖြင့် ထင်ရှားတယ်၊ နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး အခြားရုပ်နာမ်တွေကတော့ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပုံသဏ္ဌာန် အရိပ်နိမိတ် အထည်ခြပ် ကလေးတွေနဲ့ ထင်ရှားနေတယ် ဒါကြောင့် အဲဒီရုပ်နာမ်တွေကိုတော့ ဘယ်လိုဟာကလေးဘဲ ဘာကလေးနဲ့တူတယ် စသည်ဖြင့် ပြောလိုဖြစ် တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့တဲ့အခါမှာတော့ အဲဒီလို ပုံသဏ္ဌာန် အရိပ် နိမိတ်ဆိုတာ ဘာမျှမတွေ့ရတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်ပြီးဖြစ်တဲ့ သောတာပန်ဘဲဖြစ်ဖြစ် သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဘဲဖြစ်ဖြစ် သူတို့တွေ့ထားတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို “ဘယ် နယ်နေတုံး ဖြူဖြူလား၊ မဲမဲလား၊ ကြီးကြီးလား၊ ငယ်ငယ်လား၊ ဝိုင်းဝိုင်းလား၊ ရှည်ရှည်လား” စသည်ဖြင့်မေးလျှင် ဘယ်လို အဆင်းသဏ္ဌာန်ရှိတယ်လို့မှ မဖြေနိုင်ဘူး၊ ဘာနဲ့တူတယ်လို့လည်း မပြောနိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အနိမိတ္တ ပစ္စုပ္ပန် နိမိတ် ပုံသဏ္ဌာန်မရှိတဲ့ အနေအားဖြင့် ယောဂီရဲ့ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ရှားတယ်လို့ ဆိုထားတာ ဟုတ်တယ်.... ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ ခန္ဓာငါးပါး တရားတွေ လုံးဝမရှိဘဲ ဆိတ်သုဉ်းချုပ်ငြိမ်းနေတဲ့ သဘောဟာ၊ ဘယ်နယ် ပုံသဏ္ဌာန် နိမိတ်ရှိနိုင်မလဲ-ဘာမှ ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ် မရှိနိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့်..... သာဏ္ဌာန်နိမိတ် ကင်းဆိတ်ထင်သည်လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတယ်။ ပုံသဏ္ဌာန် နိမိတ် ကင်းဆိတ်နေတဲ့ အနေ၊ ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ် လုံးဝမရှိတဲ့ အနေအားဖြင့် ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ရှားတယ်လို့ ဆိုလို တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့ပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီတွေ့ခဲ့တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ပြန်ဆင်ခြင်ယင် ပုံသဏ္ဌာန် နိမိတ်ဘာမှမရှိတဲ့ အနေအားဖြင့် ဘဲ ထင်ရှားသိရတယ်။

ကဲ- ဆိုရမယ်..... (သဏ္ဌာန်နိမိတ် ကင်းဆိတ်ထင်သည်) ဆို.... (နိဗ္ဗာန် ရောက်က သိမြင်သည်) ဆို....

နိဗ္ဗာန်ရောက်ယင် ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း လက္ခဏာနဲ့ ရသနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ သိမြင်ရမယ်တဲ့၊ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် တွေ ပြတ်စဲပြီး လုံးဝဆိတ်သုဉ်း ချုပ်ငြိမ်းသွားတဲ့ သဘောဘဲလို့ ဒီလိုလက္ခဏာနဲ့လဲ ထင်ရှားသိရမယ်တဲ့၊ ပြီးတော့ အဲဒီ ချုပ်ငြိမ်းမှု နိဗ္ဗာန်ရဲ့အဆုံးပိုင်းကို မတွေ့ရတဲ့အတွက် သေမှုဆုံးမှု မရှိဘူးလို့ ဒီလိုရသနဲ့လဲ ထင်ရှားသိရမယ်တဲ့၊ ပြီးတော့.... ပုံသဏ္ဌာန် အရိပ် နိမိတ်လုံးဝမရှိတဲ့ သဘောဘဲလို့ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့လဲ ထင်ရှားတယ်၊ ဒါကြောင့်.... နိဗ္ဗာန်ရောက်က သိမြင်သည် -လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတယ်။

သုတ် ပါဠိတော်များမှာ သောတာပန်ဖြစ်ပုံကို ပြထားတာကတော့..... ဓမ္မစက္ခု၊ ဥဒပါဒိ ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗတံနိရောဓ ဓမ္မန္တိတဲ့။

ဓမ္မစက္ခု၊ ပညာမျက်စိသည် ဝါ၊ ပညာမျက်စိဟု ခေါ်သော သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်သည် ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်လေပြီ အရှင်ကောဏ္ဍညအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဒီလိုဖြစ်သွားပါတယ်တဲ့ အဲဒီဖြစ်ပုံကတော့.... သမုဒယ ဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသောတရားသည် အတ္တိ၊ ရှိ၏၊ တံသဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ဖြစ်သမျှ ထိုတရားအလုံးစုံသည် နိရောဓ ဓမ္မံ၊ ချုပ်ငြင်းသဘော ရှိတာချည်းပါတကား၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ဥဒပါဒိ။ ဖြစ်လေပြီ-တဲ့။

ဖြစ်ဖြစ်သမျှ တရားတွေဟာ အကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းသွားတာဘဲလို့ ဒီလိုအသိဉာဏ် ဖြစ်တယ်တဲ့၊ ဟုတ်တယ်.... ယောဂီ ဟာ အစတုန်းကဆိုယင် မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကိုချည်း မှတ်သိနေရတယ်၊ ပေါ်လာလိုက် ပျောက်သွားလိုက်နဲ့ ပေါ်ချည် ပျောက်ချည် တရားတွေကိုချည်း မပြတ်တွေ့နေရတယ်၊ အဲဒီလို တွေ့နေရာက နောက်ဆုံးကျတော့ ဒီလို ပေါ်ပျောက် နေတဲ့တရားတွေ လုံးဝမရှိတော့ဘဲ ဆိတ်သုဉ်းသွားတာကို တွေ့ရတယ်၊ အကုန်လုံး ပြတ်စဲချုပ်ငြိမ်း သွားတာကို တွေ့ရတယ်၊ သိစရာ အာရုံတွေရော မှတ်သိမှု စိတ်ရော အကုန်လုံး ပြတ်ငြိမ်းသွားတဲ့ သဘောပါဘဲ၊ အဲဒါကို တွေ့ရတဲ့အတွက် ပြန်ပြီး ဆင်ခြင်တဲ့အခါမှာ ဖြစ်ဖြစ်သမျှတွေ အကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းပြတ်စဲသွားတာဘဲလို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ထင်ရှားသိရတယ်၊ ဒီလို သိပုံကို ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗတံ နိရောဓ ဓမ္မန္တိ လို့ မိန့်ဆိုထားတာဘဲ။

ယခု ဝိပဿနာ ရှုနေတဲ့ ယောဂီဟာ ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုမှတ်နေယင်းက၊ အထူးသွက်လက် လျင်မြန်တဲ့ အသိကလေးတွေ ဖြစ်လာပြီးတော့ အာရုံရော အသိရော လုံးဝပြတ်စဲပြီး ချုပ်ငြိမ်းရာကို ဖြုတ်ကနဲ ရောက်သွားတာ ဟာ သဗ္ဗတံ နိရောဓ ဓမ္မန္တိလို့ ဆိုတဲ့ ဒေသနာနဲ့အညီ နိရောဓ သစ္စာနိဗ္ဗာန်တရားကို မျက်မှောက် သိမြင်သွားတာပါဘဲ။

ဒီလို နိရောဓသစ္စာကိုသိယင် ကျန်တဲ့သစ္စာ ၃-ပါးရော သစ္စာ ၄-ပါးလုံးကို တပြိုင်နက်သိတယ်လို့ ကျမ်းဂန်တွေမှာ ဆိုထားတယ်၊ အဲဒါက ဘယ်လိုသိတာလဲ၊ လက်လေးချောင်းကို မြင်တာလို့ သိတာလား၊ မီးလေးပွင့်ကို မြင်တာလို့ သိတာ လားလို့ မေးစရာရှိတယ်။ အဲဒီလို သိတာမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး၊ အမှန်မှာတော့ သစ္စာ ၄-ပါးထဲက နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ နိရောဓ သစ္စာ ၁-ပါးကိုသာ မျက်မှောက်တွေ့ပြီး သိတယ်၊ အဲဒီနိဗ္ဗာန်ကို သိလိုက်တာနဲ့ ကျန်တဲ့သစ္စာတွေလဲ သိပြီးသားဖြစ်သွားတယ်၊ သိခြင်းကိစ္စပြီးသွားတယ်၊ ဒါကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒါကို နားလည်အောင် ယခုသစ္စာလေးပါးကို ပြောဦးမည်၊ သစ္စာလေးပါးဆိုတာ.... ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဒီလေးပါးဘဲ၊ ဒီအထဲမှာ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာက ဆင်းရဲ အစစ်အမှန်တွေဘဲ၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲလို့

ဆိုသည်။ သံခိတ္တေန ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာလို့ ဟောထားတဲ့အတိုင်း အကျဉ်းအားဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးပါဘဲ။ ငါကောင်၊ သူကောင်၊ သတ္တဝါကောင်တွေ၊ ချမ်းသာကောင်တွေလို့ ထင်မြင် စွဲလမ်းနေကြတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေပါဘဲ။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေ ဟာ အရိယာတို့၏ အမြင်နဲ့ဆိုရင် မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေလို့လဲ ဆင်းရဲတွေချဉ်းဘဲ။ ဘဝအသစ်ဖြစ်ရလို့လဲ ဆင်းရဲတယ်။ အိုရ-သေရ-စိုးရိမ်ပူဆွေးရ-ငိုကြွေးရလို့လဲ ဆင်းရဲတယ်။ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ မခံသာလို့လဲ ဆင်းရဲတယ်။ ပြည့်စုံချင်တာတွေနဲ့ မပြည့်စုံရလို့လဲ ဆင်းရဲတယ်။ မတွေ့ချင်တာနဲ့ တွေ့တွေ့နေရလို့လဲ ဆင်းရဲတယ်။ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့အတိုင်း မဖြစ်ရလို့လဲ ဆင်းရဲတယ်။ ။

အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေက ဘယ်မှာထင်ရှားဖြစ်နေတဲ့ ဘယ်လို တရားတွေလဲလို့ဆိုယင် မျက်စိကမြင်တိုင်း ထင်ရှား ဖြစ်နေတယ်။ နားက ကြားတိုင်း၊ နှာခေါင်းက နံတိုင်း၊ လျှာက စားသိတိုင်း၊ ကိုယ်က ထိသိတိုင်း၊ နှလုံးက ကြံသိတိုင်းလဲ ထင်ရှားဖြစ်နေတယ်။ ဒီအထဲမှာ မြင်ရာက ထင်ရှားပုံကလေးတစ်ခုကို ရှင်းလင်းပြမယ် မြင်တဲ့အခါမှာ မြင်ရာဌာန မျက်စိရုပ် လဲထင်ရှားတယ်။ မြင်ရတဲ့အဆင်းရုပ်လဲ ထင်ရှားတယ်။ မြင်တဲ့စိတ်နာမ်တရားလဲ ထင်ရှားတယ်။ ဒီထဲမှာ မျက်စိရုပ်နဲ့ အဆင်း ရုပ်က ရုပ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဘဲ။ မြင်တဲ့စိတ်က ဝိညာဏ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဘဲ။ မြင်လို့ကောင်းတာ မကောင်းတာက ဝေဒနာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဘဲ။ မြင်ရတဲ့ အဆင်းကို မှတ်သားလိုက်တာက သညာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဘဲ။ မြင်ရတာနဲ့ စိတ်နဲ့ တွေ့သွားတာရယ်။ မြင်အောင်လို့ နှလုံးသွင်း စူးစိုက်တာရယ်။ ဒီလို အားထုတ်မှုတွေက သင်္ခါရ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဘဲ။ ဒါကြောင့် မြင်မှုကလေးတစ်ခု ထဲမှာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးလုံး ပါဝင်နေတယ်။ ထို့အတူ ကြားမှု၊ နံမှု၊ စားသိမှု၊ ထိသိမှု၊ စိတ်ကူး၊ စဉ်းစား၊ ကြံသိမှု၊ အဲဒါတွေဟာလဲ အကုန်လုံး ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတွေချည်းဘဲ။

ဝိပဿနာဆိုတာ ဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို အမှန်အတိုင်း သိဘို့ ရှုရတာဘဲ။ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် တွေ့ခိုက် သိခိုက်မှာ ဒါတွေကို မရှုမိယင် ဒါတွေကို ငါကောင် သတ္တဝါကောင် အသက်ကောင်လို့လဲ ထင်မြင်စွဲလမ်းတယ်။ ဒီလိုသာယာပြီး အထင် မှားပြီး စွဲလမ်းနိုင်လို့ ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်ရတာ။ အမှန်မှာတော့ ဒီတရားတွေဟာ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေလို့ ဆင်းရဲတွေချဉ်းဘဲ။ ဖြစ်ပြီးယင်း ပျောက်သွားယင်းနဲ့ ဘာမှကောင်းတဲ့တရားတွေ မဟုတ်ဘူး။ သူတို့ရဲ့ သဘောမှန်ကို သိရယင် တကယ့်ကို ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲတွေချဉ်းဘဲ။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ပျက်သမျှ သင်္ခါရ၊ ဒုက္ခသစ္စာတည်းလို့ ဒီဆောင်ပုဒ်ကလေးကို စီထားတယ်။ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေဆိုယင် သူ့ဆိုင်ရာအကြောင်းတွေက ပြုပြင်ပေးမှ ဖြစ်ပေါ်လာ တဲ့ သင်္ခါရတရားတွေချည်းဘဲ။ ဒီသင်္ခါရတွေဟာ ဖြစ်မှုပျက်မှုက မပြတ်နှိပ်စက်နေလို့ ဆင်းရဲအမှန် ဒုက္ခသစ္စာတွေချည်းဘဲ အမှန်အတိုင်း မသိသေးတဲ့ သူတွေကတော့ ဒါတွေကိုဘဲ ချမ်းသာတွေ အကောင်းတွေလို့ ထင်နေကြတယ်။ ဝိပဿနာရှုလို့ ခဏမစဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ပေါ် ပျောက်နေတာကိုချည်း တွေ့နေရတော့ ဒီဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ ဘာမှ မသာယာလောက်ပါ ဘူး။ ဖြစ်ပြီးပြီးခြင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာကလေးတွေကို သာယာနေလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ။ ပျောက်သွားတာကလေးကို သာယာနေယင်၊ သေပြီးတဲ့လူကို သာယာနေသလို သေပြီးတဲ့လူကို အားကိုးနေသလိုရှိတော့မှာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီလိုအားမကိုး လောက်တာ ကလေးတွေက အားကိုးစရာ လိုလိုနဲ့ ဖြားယောင်းထားတာဟာ သိပ်ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲအစစ်တွေဘဲ။ ဖြစ်ချည် ပျက်ချည်နဲ့ ဆင်းရဲချည်းပဲလို့ ဒီလိုဉာဏ်ထဲမှာ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် သဘောကျဖို့ လိုတယ်။ ကဲ-ဆိုရမယ်.... (ဖြစ်ပျက် သမျှ၊ သင်္ခါရ၊ ဒုက္ခသစ္စာတည်း၊) ဆို.... (သင်္ခါရတွင် အကောင်းထင်၊ ခင်မင်သမုတည်း။)

ဝိပဿနာဉာဏ် အမြင်မရှိသေးတဲ့ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီဒုက္ခသစ္စာ သင်္ခါရတွေကိုဘဲ အကောင်းထင်နေကြတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့.... မြင်ရတာလဲကောင်း၊ ကြားရတာလဲကောင်း၊ နံရ၊ စားရ၊ ထိရ၊ သိရတာလဲကောင်း၊ ထိုင်ရ၊ အိပ်ရ၊ သွားလာရတာတွေလဲကောင်း၊ စိတ်ကူးကြံစည်နေရတာလဲကောင်း၊ ဘာမဆို သူ့ဟာအကောင်းတွေ ချည်းဘဲ ထင်နေတယ်။ အကောင်းထင်မှတော့ ခင်မင်သာယာမှု ပျော်ရွှင်မှုက ရောက်လာတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့်.... ယခုလူတွေဟာ ကိုယ့်ဘဝ ကလေးနဲ့ကိုယ် မြှန်မြိန်ရှက်ရှက် ပျော်နေနိုင်ကြတာ၊ ဒီသာယာခင်မင်မှု ပျော်ရွှင်မှုကလေး ရှိနေတဲ့အတွက် ဘဝထဲမှာ ထပ်ခါ ထပ်ခါ ဖြစ်နေရတာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များမှာတော့ ဒီခင်မင်မှု တွယ်တာသာယာမှုက ဘာမျှမရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီး၊ သေခါနီးကာလမှာလဲ ဘာမှ သာယာတောင့်တခြင်း၊ စွဲလမ်းခြင်း မဖြစ်လာတော့ဘူး။ ဒီစွဲလမ်းမှု မရှိတဲ့အတွက် သူ့မှာ နောက်ဆုံးရုပ်နာမ်တွေလဲ ချုပ်ငြိမ်းသွားရော၊ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်သစ်တွေလဲ ဘာမှ မဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘူး။ တစ်ခါထဲ အပြီးတိုင် ငြိမ်းသွားတော့တာဘဲ။ ဒါကို အနုပါဒိ သေသနိဗ္ဗာန် ဝင်စံသွားတယ်လို့ ခေါ်တယ်။

ရဟန္တာ မဟုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ကိုယ့်ဘဝကလေးနဲ့ ကိုယ်ခင်မင်တွယ်တာ သာယာနေတဲ့အတွက် သေခါနီး ကျယ်လောင် စွမ်းစွဲရာ တစ်ခုခုကို စွဲလမ်းတော့တာဘဲ။ ရေနစ်တဲ့လူမှာ ဆွမ်းခွဲရာ မလွတ်တမ်း ဆွဲကိုင်ထားတာလိုဘဲ သေခါနီးမှာ အားကိုးစရာက ဘာမှမရှိတော့ ပေါ်လာတဲ့ အာရုံကလေးတွေကို လှမ်းပြီး စွဲလမ်းတော့တာဘဲ။ ဘယ်လိုအာရုံတွေလဲလို့ ဆိုရင်..... ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ဆိုတဲ့ အာရုံတွေပါဘဲ။ ကံဆိုတာ ကိုယ်ပြုလုပ်ထားတဲ့ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုကလေး တွေပါဘဲ။ ကမ္မနိမိတ် ဆိုတာ အဲဒီ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ပြုတုန်းက ထင်ရှားခဲ့တဲ့ အခြေအနေ အာရုံနိမိတ်တွေပါဘဲ။ ဒါနပြုတယ်ဆိုယင်.... လှူဘွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ မဏ္ဍပ်အခင်းအကျင်း နေရာထိုင်ခင်းတွေ၊ ဒီလိုအာရုံနိမိတ် တွေပါဘဲ။ အကုသိုလ်ထဲက သူတစ်ပါးကို သတ်ဖြတ်တယ်ဆိုယင် အသတ်ခံရတဲ့ သတ္တဝါတွေ၊ သတ်ဖြတ်တဲ့လက်နက်တွေ၊ သတ်ဖြတ်တဲ့ နေရာဌာနတွေပါဘဲ။ ဒီလို ကိုယ်ပြုထားတဲ့ အမှုကလေးတွေရယ်၊ အမှုကိုပြုတုန်းက အာရုံနိမိတ်တွေရယ်၊ ဒါတွေ

ဟာ သေခါနီးမှာ ပေါ်မြဲဘဲ၊ ပေါ်လာပုံကတော့..... ရှေးက ပြုခဲ့တာတွေကိုပြန်ပြီး သတိရတဲ့အနေနဲ့လဲ ပေါ်လာတတ်တယ် ယခုလောလောဆယ်ကို ပြုနေရသလို၊ တွေ့ကြုံနေရသလိုဘဲ ပေါ်လာတတ်တယ်၊ ဒါက ကံနဲ့ ကမ္မနိမိတ် ပေါ်လာပုံဘဲ။

ပြီးတော့ အဲဒီကံ၏ အစွမ်းကြောင့် ကိုယ်ဖြစ်ရမဲ့ ဘဝကအခြေအနေ အာရုံနိမိတ်တွေလဲ၊ လာပေါ်တတ်သေးတယ်။ ပေါ်ပုံကတော့..... လူ့ပြည်မှာဘဲ ဖြစ်မယ်ဆိုယင် လူ့ပြည်က မြို့ရွာနဲ့ မိဘတို့ရဲ့ အခြေအနေတွေပေါ့၊ နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်မယ် ဆိုယင်လဲ နတ်ပြည်က နတ်သား၊ နတ်သမီးတွေ ဘုံဗိမာန် ဥယျာဉ်စသည် အခြေအနေတွေပေါ့၊ ငရဲမှာ ဖြစ်မယ်ဆိုယင်လဲ ငရဲမီးလျှံ၊ ငရဲအိုး၊ ငရဲထိန်း၊ ငရဲသား စသည့်အခြေအနေတွေပေါ့၊ အဲဒါတွေကိုလဲ အိပ်မက်မက်သလို တွေ့မြင်နေတတ်တယ်။ ဖျောက်ဖျက်လို့လဲ မရဘူး၊ အဲဒါကို ဂတိနိမိတ် လို့ခေါ်တယ်။

သေခါနီးမှာ ပေါ်လာတဲ့ ဒီကံအာရုံ၊ ကမ္မနိမိတ်အာရုံ၊ ဂတိနိမိတ်အာရုံတွေကို တရစ်ဝဲဝဲနဲ့ စွဲလမ်းပြီး သေသွားတယ်၊ သေတယ်ဆိုတာကလဲ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အမြင်နဲ့ ဆိုယင်တော့ ဘာမှထူးဆန်းလှတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ရှုမှတ်ပြီး တွေ့နေရတဲ့ ရုပ်နာမ်အာရုံတွေရဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာမျိုးပါဘဲ။ ပကတိ လူတွေရဲ့ အထင်ကတော့ လူကောင်ကြီးလိုက် သေသွားတယ်လို့ ဒီလိုထင်နေကြတယ်၊ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး၊ စိတ်ကလေးတွေက တစ်ခုချင်း ဖြစ်နေတာဘဲ၊ ယောဂီမှာ မြင်တာမှတ်လိုက်၊ ကြားတာ မှတ်လိုက်၊ စဉ်းစားတာမှတ်လိုက်နဲ့၊ ဒီလို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း စိတ်ကလေးတွေ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ တယ်၊ ဒီလို ပျောက်ပျောက်သွားရာမှာ နောက်ထပ်စိတ်အသစ် မဖြစ်ပေါ်လာယင် သေဘို့ချည်းဘဲ၊ ယခုတော့ စိတ်အသစ် အသစ်တွေက ဆက်ဆက်ပြီး မပြတ်ဖြစ်နေသေးလို့ မသေသေးတာဘဲ၊ ဟော-နောက်ဆုံးသေတယ်ဆိုတဲ့အခါကျတော့ ဒီလို စိတ်ကလေးတွေဟာ အားနည်းအားနည်းပြီး ပျောက်ပျောက်သွားယင်းက နောက်ဆုံးစိတ်ကလေးလဲ ပျောက်သွားရော၊ အဲဒီ သန္တာန်မှာ နောက်ထပ် စိတ်အသစ်လဲ မဖြစ်လာတော့ဘူး။ အဲဒါကို သေတယ်လို့ ခေါ်ရတာပါဘဲ။

အဲဒီလို ဘဝဟောင်းက နောက်ဆုံးစိတ်ကလေး ပျောက်သွားသည်နှင့်တပြိုင်နက် သေခါနီးက စွဲလမ်းခဲ့တဲ့ အာရုံကို စွဲပြီး ဘဝသစ်မှာ စိတ်သစ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာပြန်တယ်။ ဥပမာ.... အိပ်မက်ထဲက စွဲလမ်းခဲ့တဲ့ အာရုံကို နိုးလာသည်တိုင် အောင် မဖျောက်နိုင်ဘဲ စွဲနေသေးသလိုပါဘဲ။

ဒီလိုဘဝသစ်မှာ စိတ်အသစ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာတယ်ဆိုယင် အဲဒီစိတ်၏ မှီရာရုပ်လဲ ကံ၏အစွမ်းကြောင့် အသင့် ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိနေတာဘဲ၊ ဒီလို ဘဝဟောင်းက စိတ်အစဉ်ပြတ်သွားရာမှာ၊ ဘဝသစ်၌ စိတ်အသစ် ဆက်လက်ပြီး ဖြစ်ပေါ် လာတာကို ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်တယ်လို့ ခေါ်တယ်၊ ရှေးဘဝနဲ့ ဆက်ပြီးဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုတယ်၊ အဲဒီ ပဋိသန္ဓေစိတ်ကစပြီး ဖြစ်မိယင် ဘဝသစ်မှာလဲ ဘဝဟောင်းကလိုဘဲ စိတ်တွေမပြတ် ဖြစ်သွားတော့တာဘဲ၊ ပဋိသန္ဓေ စိတ်ပြီးယင် ဘဝစိတ်တွေ ဖြစ်၊ အဲဒါတွေပြီးယင် မြင်တဲ့၊ ကြားတဲ့၊ ကြံသိတဲ့ ပီတိစိတ်တွေဖြစ်နဲ့ ယခုဘဝမှာလိုဘဲ အဲဒီဘဝသစ်မှာလဲ မြင်လိုက် ကြား လိုက် နံလိုက် စားသိလိုက် တွေ့ထိလိုက် ကြံသိလိုက် အိပ်ပျော်လိုက် နိုးလိုက်နဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ မပြတ် ဖြစ်ပျက်သွားတယ်၊ အဲဒီဘဝက သေပြန်တော့လဲ နည်းတူပါဘဲ စွဲလမ်းပြီး၊ ဘဝသစ် ဖြစ်သွားပြန်တယ်၊ ဒီလိုချည်း တစ်ဘဝက တစ်ဘဝ ကူးယူ ပြီး ရုပ်နာမ်တွေ မပြတ်မစဲ ဖြစ်နေတယ်။

ဒီလိုဖြစ်နေရာမှာ ပဋိသန္ဓေ နေရလို့လဲ ဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့ရတယ်၊ အိုရ၊ နာရ၊ သေရ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးရ၊ ငိုကြွေးရလို့လဲ ဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့ရတယ်၊ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မပြည့်လို့လဲ ဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့ရတယ်၊ သူတစ်ပါးက နှိပ်စက်လို့ ဆင်းရဲ တွေနဲ့ တွေ့ရတယ်။ စားစရာ သောက်စရာ သုံးစရာတွေကို ရှာမှီးရလို့လဲ ဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့ရတယ်၊ ဒီဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေဟာ ဘယ်ကလာတုံးဆိုလို့ရှိယင်.... ဘဝသစ် ဖြစ်မိလို့ဘဲ၊ အဲဒီဘဝအသစ်ကလဲ ဘာကြောင့် ဖြစ်ရတာတုံးဆိုလို့ရှိယင်.... ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ခင်မင်တွယ်တာ သာယာစွဲလမ်းမှုကလေးရှိနေလို့ဘဲ၊ ကိုယ့်ဘဝနဲ့ ကိုယ် ခင်မင်သာယာနေလို့ ကိုယ့်ဘဝနဲ့ ကိုယ် ပျော်မွေ့ပြီးနေလို့ သေခါနီးမှာ စွဲလမ်းပြီးသေတယ်၊ စွဲလမ်းခဲ့လို့ အစွဲမပြေတဲ့အတွက် သေခါနီးက စွဲခဲ့တာကလေးကို ပြန်လည်စဉ်းစားပြီး ဘဝသစ် ဖြစ်ရတယ်၊ ဘဝသစ်ဖြစ်တော့ အဲဒီ တစ်ဘဝလုံး ဇာတိဒုက္ခစသော ဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့နေရ တယ် ဒါကြောင့် ကောင်းတယ်လို့ ထင်ပြီး ခင်မင်တွယ်တာ သာယာမှုဟာ ပေါ်နောဘဝိကာ လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း တဖန်ဘဝသစ် ဆင်းရဲတွေကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်တဲ့ သမုဒယသစ္စာ ဆင်းရဲကြောင်းတရား အစစ်အမှန်ဘဲလို့ မှတ်ရမယ်။

နိရောဓသစ္စာ ဆိုတာကတော့ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ နိဗ္ဗာန်ဘဲ၊ ဒါကတော့ ခုနက ပြောပြီးမို့ ထင်ရှားနေပါပြီ၊ ဆောင်ပုဒ် မှာ ရုပ်နာမ်အားလုံး ဖြစ်ပျက်သုဉ်းလို့ ဆိုထားတယ်၊ လင်္ကာမို့ ဖြစ်ပျက်ဆိုတာက နောက်ကျနေတယ်၊ ဆိုလိုတာက တော့.... ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ အားလုံးလို့ ဆိုလိုတယ်၊ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေ အားလုံးသုဉ်းသွားတာ၊ ဆိတ်သွားတာ၊ လုံးဝ ကင်းသွားတာဟာ နိဗ္ဗာန်ဘဲ၊ အဲဒါကိုဘဲ ရုပ်နာမ်တွေ အားလုံး ချုပ်သွားတယ်၊ ဆုံးသွားတယ် လို့လဲ ဆိုရတယ်၊ အဲဒီ နိဗ္ဗာန် ဟာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် ဆင်းရဲဟူသမျှတို့၏ ကုန်ရာ ငြိမ်းရာ ချုပ်ရာဖြစ်လို့ နိရောဓသစ္စာလို့ ခေါ်တယ်၊ ကဲ ဆိုရမယ်

ရုပ်နာမ်အားလုံး ဖြစ်ပျက်သုဉ်း၊ ချုပ်ဆုံးနိဗ္ဗာန်တည်း။ ဆို။
ချုပ်ဆုံးမှုတွင်၊ ဉာဏ်သက်ဝင်၊ သိမြင်မဂ်ပေတည်း။ ဆို။

ခုနစ်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရုပ်နာမ်တွေ လုံးဝ ချုပ်ဆုံးသွားတာ၊ ငြိမ်းသွားတာက နိရောဓသစ္စာခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်၊ အဲဒီ နိဗ္ဗာန် အငြိမ်းဓာတ်ထဲမှာ ဉာဏ်သက်ဝင် သွားတာက မဂ္ဂသစ္စာဘဲလို့ ဆိုလိုတယ်။ သက်ဝင်ပုံကတော့.... အစနားကတည်းက ပြောခဲ့ပါပြီ။ မှတ်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကလေးတွေကို မှတ်သိနေယဉ်းက မှတ်စရာ အာရုံလဲမရှိ၊ မှတ်သိနေတဲ့ စိတ်လဲ မရှိတော့ဘဲ ဖြုတ်ကနဲဆို ချုပ်ငြိမ်း ပြတ်စဲသွားရာကို ရောက်သွားတယ် အဲဒီလို ချုပ်ငြိမ်းရာကို ပထမ အကြိမ် ဖျပ်ကနဲ သက်ဝင်သွားတာဟာ မဂ်ဘဲ။ အဲဒီလို ရောက်သွားတာကိုဘဲ သိတယ်မြင်တယ်လို့လဲ ဆိုရတယ်။ သိတယ် မြင်တယ် ဆိုပေမယ့်လို့ ပကတိအသိအမြင်မျိုးလို သိစရာကတခြား၊ သိသူက တခြားကွဲပြားပြီး ထင်တာမဟုတ်ဘူး၊ တပေါင်း တည်းလို ဖြစ်ပြီး ထင်တယ်။

ရေထဲ ငုပ်နေတဲ့လူမှာ အထက်ကလဲ ရေတွေ၊ အောက်ကလဲ ရေတွေ၊ ဘေးပတ်လည်ကလဲ ရေတွေ၊ တကိုယ်လုံး ရေထဲမှာ နှစ်မြှုပ်ပြီး တွေ့ထိနေတာလို အငြိမ်းဓာတ်ထဲ ဝင်ရောက်သွားပုံက ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ငြိမ်းပျောက်သွားသလို ဖြစ်ပြီး တော့ အငြိမ်းဓာတ်ကို မျက်မှောက်တွေ့သိသွားတာဘဲ။ အဲဒါကို “သိတယ် မြင်တယ်” လို့ သုံးထားတယ်။ ကဲ.... ဆိုရမယ်....။

သစ္စာလေးချက်၊ တပြိုင်နက်၊ သိချက်ဘယ်သို့နည်း။ -ဆို။
နိဗ္ဗာန်မြင်ကာ၊ ကြွင်းသစ္စာ၊ မှန်စွာသိမှုပြီး။ -ဆို။

မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်တော့ သစ္စာလေးပါးကို တပြိုင်နက် မြင်တယ် သိတယ်လို့ ဆိုတယ်။ အဲဒါက ဘယ်လိုမြင်တာ သိတာလဲ လို့ ဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်မြင်ကာ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်လျက်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ယဉ်း ကျန်တဲ့သစ္စာ ၃-ပါးကိုလဲ သိမှုကိစ္စ ပြီးသွားတယ်။ သိခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားတယ်။ သူတို့ကို တမင်စဉ်းစားပြီး သိနေရတာ မဟုတ်တော့ဘူး။ နိဗ္ဗာန်တစ်ခုကို သိလိုက်တာနဲ့ အဲဒီကျန် တဲ့ သစ္စာတွေကိုလဲ သိခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားတယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ နိရောဓော အာရမ္မဏ ပဋိဝေဓော လို့ ဆိုထားတယ်။ နိရောဓခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ မျက်မှောက်အာရုံပြုပြီး သိသွားတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ကျန်တဲ့ သစ္စာ ၃-ပါး ကိုတော့ ဒီလို မျက်မှောက်တွေ့ အာရုံပြုနေဖို့ မလိုတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် တိသုကိစ္စတောလို့ ဆိုထားတယ်။ ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ မဂ္ဂ ဆိုတဲ့ သစ္စာ ၃-ပါးမှာတော့ သိခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားရုံဘဲ လိုတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

ကိစ္စပြီးသွားပုံကတော့..... ဒုက္ခသစ္စာမှာ ပရိညာ ပဋိဝေဓ ခေါ်တဲ့ ပိုင်းခြားပြီးသိမှု ပြီးစီးရမယ်။ သမုဒယသစ္စာမှာ တော့..... ပဟာန ပဋိဝေဓ ခေါ်တဲ့ ပယ်မှုကိစ္စ ပြီးစီးရမယ်။ မဂ္ဂသစ္စာမှာတော့..... ဘာဝနာပဋိဝေဓ ခေါ်တဲ့ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားစေမှု ပြီးစီးရမယ်။ ဒါတွေပြီးစီးယဉ် ပဋိဝေဓအရ သိတယ်လို့ ခေါ်ရတာပါဘဲ။

ယောဂီဟာ ရှုမှတ်နေယဉ်း၊ ရုပ်နာမ်ငြိမ်းရာရောက်ပြီး အငြိမ်းဓာတ်ကို မျက်မှောက်တွေ့ သိသွားတယ်။ အဲဒီလိုရောက် ပြီး သိသွားတာဟာ မဂ်ဘဲ။ မိမိသန္တာန်မှာ တကယ်ကို ဖြစ်ပေါ်သွားတာဘဲ။ မဖြစ်ယဉ်း ဒီလိုချုပ်ငြိမ်းတာကို မသိနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ပွားစေရမယ်ဆိုတဲ့ ဘာဝနာကိစ္စလဲပြီးသွားပြီ။ နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းဓာတ်ကို မြင်ရုံနဲ့ ဒီကိစ္စဟာ အလိုလိုဘဲပြီးသွားပါ ပြီ။ ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အကောင်းဆုံးတရားကို တွေ့ရတဲ့အတွက် မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို မကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲ တွေလို့လဲ သိနိုင်တော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့် ကောင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့ရုံနဲ့၊ မကောင်းတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတွေကို ပိုင်းခြားသိမှုလဲ ပြီးစီးနေပြီ။ ပြီးတော့.... ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို မကောင်းဘူး ဆင်းရဲတွေဘဲလို့ သိနိုင်တဲ့အတွက် အဲဒီ ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲတွေမှာ ခင်မင်တွယ်တာသာယာမှုဟာလည်း ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ ကင်းငြိမ်းဆိုတာကလည်း သူ့အဆင့်အတန်းအလိုက်ပေါ့။ ရဟန္တာ မှာဆိုယဉ် အဲဒီသာယာမှုတဏှာဟာ အကုန်လုံးဘဲ ငြိမ်းပါတယ်။ အနာဂါမ်ဆိုယဉ်တော့ ကာမရာဂခေါ်တဲ့ သာယာမှုတွေ အကုန်ငြိမ်းတယ်။ သို့ပေမဲ့ ဘဝရာဂ တဏှာကတော့ မငြိမ်းသေးဘူး။ သောတာပန်မှာ ဆိုယဉ်တော့ အပါယ်ကျလောက်အောင် အလွန်ကြမ်းတမ်းတဲ့ တဏှာလောက်ဘဲ ငြိမ်းတယ်။ ကာမရာဂတွေတောင် အကုန်မငြိမ်းသေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် သောတာပန် များဟာ ကာမဂုဏ်တွေနဲ့ နေနိုင်ကြသေးတာဘဲ။ သို့ပေမဲ့.... အပါယ်ကျလောက်အောင် ပြင်းထန်တဲ့ ရာဂကတော့ မဖြစ်တော့ ပါဘူး။ ပုထုဇဉ်မှာဆိုယဉ် ဘယ်ရာဂကိုမှ မပယ်ရသေးဘူး။ ဒါကြောင့် ပုထုဇဉ်ဟာ သူတစ်ပါးကိုသတ်မှ ချမ်းသာမယ်လို့ထင် ယဉ် သတ်နိုင်တာဘဲ။ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရောက်ပြီးတဲ့ သူမှာတော့ အဲဒီလို ကြီးလေးတဲ့ အမှုတွေကို မပြုနိုင်တော့ဘူး။ သူ တစ်ပါးကို သတ်မှ ချမ်းသာမယ် ဆိုပေမယ့်လို့ အဲဒါမျိုးတွေကို မလုပ်တော့ဘူး။ သူ့ဥစ္စာခိုးရ၊ လုယက်ရမှ ချမ်းသာမယ် ဆိုပေမယ့်လို့ အဲဒါမျိုးတွေကို မလုပ်တော့ဘူး။ ဒီလိုရုံနဲ့ရင်း ပြင်းထန်တဲ့ သမုဒယတဏှာတွေ ကင်းသွားတယ်။ ဒီလို ကင်းတာ ဟာ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တွေ့ လိုက်ရုံနဲ့ ပြီးစီးသွားတာဘဲ။

ဒါကြောင့် ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း နိရောဓသစ္စာခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းဓာတ်ကို တွေ့ရုံနဲ့၊ အဲဒီ အငြိမ်းဓာတ်ကို ဆိုက် ရောက်သွားတဲ့ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေခြင်း ကိစ္စလဲပြီး။ သမုဒယတဏှာကို ပယ်သင့်သမျှ ပယ်ခြင်းကိစ္စလဲ ပြီးသွားပြီ။ ဒုက္ခသစ္စာ ကို နှလုံးသွင်းတိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ချမ်းသာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကောင်လို့ မထင်တော့ဘဲ၊ ဆင်းရဲတရားမှန်း သိနိုင်နေပြီ။ ဒါဟာ

.... တီသု ကိစ္စတောအရ... နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်ရုံနဲ့ ကျန်တဲ့ သစ္စာ ၃-ပါးကိုလဲ တပြိုင်နက် မြင်ခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားပုံပါဘဲ။ အဲဒီတော့ သစ္စာ ၄-ပါးကို တပြိုင်နက် မြင်ပုံကတော့ ပြီးသွားပြီ။ ယခု လိုနေသေးတာကတော့.... နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့ရာမှာ သမ္မာပဋိပန္နော အရ နည်းလမ်းမှန်စွာ ကျင့်ခဲ့ပုံကို ဟောဖို့က လိုနေသေးတယ်။ အဲဒါကို ပြောရလိမ့်ဦးမယ်။

နည်းလမ်းမှန်စွာ ကျင့်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပုံက အလွန်အရေးကြီးတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့... မှတ်ရတဲ့ အာရုံနဲ့ မှတ်စိတ်ပါ ပြတ်စဲချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်ဆိုတာက ဆင်တူရိုးမှား ကလေးတွေ အများကြီး ရှိနေတယ်။ တချို့မှာ သမာဓိ သက်သက်နဲ့ လစ်ပြတ်နေတာလဲရှိတယ်။ ထိန်မိဒွန်နဲ့ လစ်ပြတ်နေတာတွေလဲရှိတယ်။ အဓိမာနပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီလို ဆင်တူရိုးမှားတွေကြောင့် အထင်ကြီးကုန်ကြတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီသမ္မာပဋိပတ်မှာ သီလဝိသုဒ္ဓိက စပြီး မှန်မှန်ကန်ကန် ကျင့်ခဲ့လို့ မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြစ်လာဘို့ လိုတယ်။ ယခု ဒီသမ္မာပဋိပတ်ကို ဟောရမယ်။

၁-သီလဝိသုဒ္ဓိ

မိလိန္ဒပဉ္စက သမ္မာပဋိပန္နောအရ နည်းလမ်းမှန်စွာ ကျင့်ခဲ့တယ်ဆိုတာဟာ သီလဝိသုဒ္ဓိကစပြီး ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ တိုင်အောင် ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါး၊ အစဉ်အတိုင်း မှန်မှန်ကန်ကန် ကျင့်ခဲ့ရမယ်။ ဉာဏ်စဉ်အားဖြင့် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏကစပြီး အနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင် အစဉ်အတိုင်း မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြစ်ခဲ့ရမယ်။ အဲဒါကို ဆိုလိုတယ်။ ဒီအထဲမှာ သီလဝိသုဒ္ဓိဆိုတာ ကတော့ သိဘို့ မှတ်သားဘို့ လွယ်ပါတယ်။ လူများမှာ အောက်ထစ်ဆုံး ငါးပါးသီလ၊ ရှင်ရဟန်းများမှာလဲ ရှင်ရဟန်းဆိုင်ရာ သီလ၊ အဲဒီ ကိုယ့်သီလနဲ့ကိုယ် မညစ်နွမ်း မပျက်စီးဘဲ စင်ကြယ်နေဘို့ပါဘဲ။ သီလဝိသုဒ္ဓိဆိုတဲ့ ပုဒ်ထဲမှာ သီလဆိုတာက.... မသင့်တော်တဲ့ ကိုယ်အမှု နှုတ်အမှုများကို စောင့်ရှောက်နေရတဲ့ ကိုယ်ကျင့်သီလဘဲ။ ဝိသုဒ္ဓိဆိုတာက.... အဲဒီ သီလ မညစ်နွမ်း မပျက်စီးဘဲ စင်ကြယ်နေတာကို ဆိုတယ်။ ဒီသီလဝိသုဒ္ဓိကတော့ သူတော်ကောင်းတွေရဲ့ အဘို့မှာ မခဲယဉ်းလှပါဘူး။ ကိုယ့်ဆိုင်ရာ သီလသိက္ခာပုဒ်တွေကို မကျူးလွန်ရအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် နေရုံလောက်ဘဲ။ မလုပ်သင့်တာကို မလုပ်ဘဲ မပြောသင့်တာကို မပြောဘဲနေယင် သီလဝိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံနေတော့တာဘဲ။ လူများမှာ ဒီသီလကို ဆောက်တည်လဲ ဆောက်တည်ရမယ်။ စောင့်လဲ စောင့်ထိန်းရတယ်။ ရဟန်းများမှာတော့ အထူးမဆောက်တည်ရတော့ဘူး။ ဥပသမ္မဒကံ ဆောင်ပြီးကတည်းက ရဟန်းဆိုင်ရာ သီလတွေကို မပျက်မပြယ် စင်ကြယ်အောင် စောင့်ထိန်းနေရတယ်။ ဒီလို စောင့်ထိန်းနေလို့ သီလစင်ကြယ်နေတာဟာ သီလဝိသုဒ္ဓိပါဘဲ။ ကဲ-ဆိုရမယ်.... ဆောက်တည်စောင့်ထိန်းတဲ့ သီလ၊ မပျက်မပြယ် စင်ကြယ်တာက သီလဝိသုဒ္ဓိ ဆို ၂-ခေါက်။

ရဟန်းတော်များမှာ သံဃာဒီသိတ် အာပတ်အတွက် သံသယရှိလျှင် စောစောကဘဲ ပရိဝတ် မာနတ် ဆောက်တည်ပြီး စင်ကြယ်အောင် လုပ်ခဲ့ရတယ်။ မအပ်မရာ ပစ္စည်းတွေကိုလဲ စွန့်ပယ်ထားရတယ်။ လဟုက အာပတ်တွေကိုတော့ ဒေသနာ ပြောကြားပြီးတော့ ကုစားရတယ်။ လူများမှာတော့၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဝင်ခါနီး သီလယူလိုက်တာနဲ့ သီလဝိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံကြောင်း ထင်ရှားနေပါပြီ။ အဲဒီ သီလဝိသုဒ္ဓိနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့အချိန်ကစပြီး သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာအလုပ်ကို အားထုတ်ကောင်းတယ်။ အားထုတ်ယင် အဲဒီအချိန်ကစပြီး သမာဓိဉာဏ်တရားထူးတွေကို ပါရမီရှိသလောက် ရောက်နိုင်တယ်။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ ရောက်လာနိုင်တာဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီအချိန်ကစပြီး (သမထ ယာနိက လမ်းဖြင့် အားထုတ်ချင်ယင်) သမထ ဘာဝနာကို အားထုတ်ရုံပါဘဲ။

၂-နိဗ္ဗာနဝိသုဒ္ဓိ

ယခု ဒီမှာပြနေတာကတော့ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကနည်းတဲ့ သမထသမာဓိမပါဘဲ ဝိပဿနာသမာဓိဉာဏ် သက်သက်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် အားထုတ်သွားတဲ့နည်းတဲ့။ ဒါကြောင့် ဒီနည်းမှာတော့ သမထကို သီးခြားထူထောင်နေဘို့ မလိုတော့ဘူး။ ဝိပဿနာကဘဲစပြီး အားထုတ်သွားရတယ်။

ဝိပဿနာဆိုတော့ ဒုက္ခသစ္စာ ထိုက်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး တရားတွေကို ရှုရတယ်။ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေက မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း၊ ဒွါရ ၆-ပါးမှာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း၊ “မြင်တယ်၊ ကြားတယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ ဒီလို မရှုမှတ်ရင် နိစ္စ သုခ အတ္တ အနေအားဖြင့် ထင်မြင်စွဲလမ်းပြီး ကိလေသာတွေ ဖြစ်ပွားသွားနိုင်တယ်။ ရှုမှတ်လျှင်တော့ သမာဓိဉာဏ်အားပြည့်တဲ့အခါမှာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ သဘောတွေကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိသိသွားနိုင်တယ်။ သို့ပေမဲ့ ရှုမှတ်ခါစမှာတော့ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ ဒွါရ ၆-ပါးက ဖြစ်ပေါ်တိုင်းကို အကုန်လုံး လိုက်ပြီး စေ့စပ်အောင် မရှုမှတ်နိုင်သေးဘူး။ ပြီးတော့ ဝိပဿနာကစပြီး ရှုမှတ်တယ်ဆိုပေမဲ့ သမာဓိအားမပြည့်သေးယင် ဝိပဿနာဉာဏ်က ကောင်းကောင်း မဖြစ်သေးဘူး။ သမာဓိက အားပြည့်လာမှ ဝိပဿနာဉာဏ်ကကောင်းကောင်းဖြစ်တာ။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ခါစမှာ လွယ်လွယ်နဲ့ နည်းနည်းကစပြီး ရှုမှတ်ရတယ်။ သိမ်မွေ့လို့ အမှတ်ခက် အသိခက်တာတွေ များစွာသော အာရုံတွေကို လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေယင် ကြောင့်ကြစိုက်ရတဲ့ ဝိရိယလွန်ကဲပြီး ဥဒ္ဓစ္စဖြစ်

သွားတတ်တယ်။ သမာဓိမဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အလွန်ထင်ရှားတဲ့ ဖောင်းတာ ပိန်တာကစပြီး “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ခိုင်းခဲ့တယ်။ အဲဒီ ခိုင်းတဲ့အတိုင်းဘဲ ရှုမှတ်လာခဲ့ကြတယ်။

ဒီလို ရှုမှတ်နေတဲ့အထဲမှာ တခြားကို ထွက်ထွက်သွားတဲ့ စိတ်ကူးတွေကလဲ ရှိသေးတယ် အဲဒါတွေကိုတော့ နီဝရဏ တရားတွေလို့ ခေါ်တယ်။ ရှုမှတ်မှု ဘာဝနာကို တားမြစ်တယ်။ ဖျက်ဆီးတတ်တဲ့ တရားတွေပေါ့။ သူတို့ ဖြစ်နေသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ရှုမှတ်မှုဟာ ပျက်နေတော့တာဘဲ။ အဲဒီလို စိတ်ကူးတွေ တစ်မိနစ် လောက် ဖြစ်နေတယ်ဆိုရင် အဲဒီ တစ်မိနစ်အတွင်း မှာ ပျက်နေတာဘဲ။ ၅-မိနစ်လောက် စိတ်ကူးနေရင် ၅-မိနစ်လောက် ပျက်နေတာဘဲ။ ဒီလို နီဝရဏစိတ်တွေကို ရှုမှတ် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ ဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ဖန်များလို့ သမာဓိအားရှိလာတဲ့အခါမှာ စိတ်ဟာ တခြားကို မသွားတော့ဘူး၊ မှတ်ရာ မှတ်ရာ အာရုံမှာချည်း၊ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ တည်နေတော့တာဘဲ။ အဲဒီလို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အာရုံထဲမှ စိတ်ကလေး ကို ပစ်ပစ်ချလိုက်သလို အာရုံပေါ်မှာ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ ကျကျနေတာဟာ ခဏိကသမာဓိတဲ့။

အဲဒီ ခဏိကသမာဓိ အားကောင်းလာတဲ့အခါမှာ မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတယ်။ ရှေ့စိတ်ကလဲ မှတ်စိတ်၊ နောက် စိတ်ကလဲ မှတ်စိတ်၊ သူ့နောက်စိတ်ကလဲ မှတ်စိတ်၊ ဒီလိုမှတ်စိတ်ချည်း စဉ်တန်းသွားနေတယ်။ ဖောင်းတာမှတ်ပြီး ပိန်တာကို မှတ်ရတယ်။ ပိန်တာပြီးတော့ ထိုင်တာကို မှတ်ရတယ်။ ထိုင်တာပြီးတော့ ထိတာကို မှတ်ရတယ်။ ကြားထဲမှာ စိတ်ကူး အပို အလွတ် မရှိဘူး၊ ရှေ့အမှတ်နဲ့ နောက်အမှတ် တစပ်တည်းဖြစ်ပြီး မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတယ်။ အဲဒါဟာ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိတဲ့။

“စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တယ် စိတ်စင်ကြယ်တယ်” ဆိုတာ အဟုတ်ကို စင်ကြယ်နေတာဘဲ။ ဟိုအယင် မမှတ်ခင်ကရော မှတ်ခါစမှာရော အဲဒီတုန်းကဆိုယင် စိတ်တွေဟာ မစင်ကြယ်ခဲ့ဘူး၊ လိုချင်တာတွေ ကြံစည်နေရတာနဲ့၊ စိတ်ဆိုးစရာတွေ ကြံ စည်နေရတာနဲ့၊ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပမလားလို့ စဉ်းစားနေရတာနဲ့ ဒီလို အမျိုးမျိုး အထွေထွေ စိတ်ကူးတွေနဲ့ ရောပြွန်းနေခဲ့တယ်။ မှတ်စိတ်ချည်း မစင်ကြယ်ခဲ့ဘူး၊ ယခု အမှတ်ကောင်းလာတဲ့အခါမှာတော့ အဲဒီလို စိတ်ကူးတွေ မရှိတော့ဘူး၊ မှတ်ရာ မှတ်ရာ အာရုံမှာ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ တည်နေတဲ့ မှတ်စိတ်ချည်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ ဖြစ်နေတယ်။ မှတ်စိတ်ချည်း တစဉ်တတန်းတည်း ဖြစ်နေတယ်။

ဒီလို တစဉ်တတန်းတည်း ဖြစ်နေတာက ဘယ်လောက်ကြာကြာ တည်သလဲဆိုယင် ဝိပဿနာယာနိက လမ်းမှာ စိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိ စိတ်စင်ကြယ်တယ်ဆိုတာက တစ်နေ့လုံးတစ်ညလုံး အမြဲတမ်း တည်နေလောက်အောင်လဲ အားမရှိသေးဘူး၊ ထိုက်တန် သလောက်ပဲ စင်ကြယ်သွားနိုင်တယ်။ ၁၀-မိနစ်လောက် ၁၅-မိနစ်လောက် တစဉ်တတန်းတည်း စင်ကြယ်သွားတဲ့အခါလဲ ရှိတယ်။ မိနစ် ၂၀-၃၀ လောက် တစဉ်တတန်းတည်း မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်သွားတဲ့အခါလဲ ရှိတယ်။ ဒီအပိုင်းမှာတော့ ဒါလောက်ပါပဲ။ သိပ်ပြီး အင်အားမကောင်းလှသေးပါဘူး။

ဒီလို ၁၀-မိနစ်ဖြစ်စေ၊ ၁၅-မိနစ်ဖြစ်စေ၊ တခြားတပါးကို စိတ်မလွင့်ဘဲ မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတာဟာ စိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “အာရုံတခြားသို့ မလွင့်ပါးဘဲ” လို့ ဆိုထားတယ်။ တခြားတပါးသော အာရုံများဆီကို မမှတ်မိဘဲနဲ့ လွင့်ပါးမနေဘူးလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒီလိုအခါမှာ စိတ်ကလေးက တခြားထွက်တောင်မှ ထွက်လိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက်သိပြီး မှတ်နိုင်တယ်။ မှတ်လိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက်လဲ အဲဒီစိတ်ဟာ ငြိမ်းပြတ် သွားတယ်။ ပြီးတော့ မှတ်စိတ်ချည်း စဉ်တန်းသွားတော့တာပါပဲ။ ဒီလို မမှတ်မိဘဲနဲ့ လွင့်ပါးနေတာရယ်လို့ မရှိတော့ဘဲ။ ရှုမှတ်ရာ အာရုံအပေါ်မှာချည်း ကပ်ကပ် တည်နေပြီး မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတာဟာ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိတဲ့။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... အာရုံတခြားသို့ မလွင့်ပါးဘဲ၊ ရှုမှတ်ရာ၌သာ၊ ကပ်လျက်တည်ကာ၊ မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်တာ က၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ။ ဆို ၂-ခေါက်။

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်

စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်လို့၊ မှတ်ရာမှတ်ရာ အာရုံမှာ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ မှတ်စိတ်ကလေး တည်တည်သွားတယ်ဆိုယင် အဲဒီ မှတ်မိတဲ့ အာရုံကို အသိဉာဏ်ကလဲ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိသိသွားတော့တာပဲ။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာ ဖောင်းတာ ကလေးကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိသွားတယ်။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါမှာလဲ ပိန်တာကလေးကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိသွားတယ်။ ပထမမှတ်ခါစတုန်းကဆိုယင်..... ဘယ်လိုဘဲ စူးစိုက်ပြီး မှတ်ပေမဲ့ တစ်ခုချင်း တစ်ခုချင်း ပိုင်းခြားပြီး မသိသေးဘူး၊ ဖောင်း တယ်လို့ မှတ်နေတုန်း ပိန်တာကိုလဲ သိနေသေးတာဘဲ။ ပိန်တာကို မှတ်နေတုန်း ဖောင်းတာကိုလဲ သိနေသေးတယ်။ ဒီတော့ ရှေ့အာရုံနဲ့ နောက်အာရုံဟာ ရောပြွန်းနေတာပေါ့။ တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ ပိုင်းခြားပြီး မထင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဖောင်းတဲ့ ရုပ်ကဘဲ ပိန်သွားတယ်၊ ပိန်တဲ့ရုပ်ကဘဲ ဖောင်းလာတယ်။ ဖောင်းတာနဲ့ ပိန်တာဟာ တစ်ခုထဲဘဲ၊ တစ်ယောက်ထဲဘဲလို့ ထင်နေခဲ့တယ်။

ပြီးတော့မှတ်သိနေတဲ့ စိတ်ကလေးတွေကိုလဲ တစ်စိတ်ထဲဘဲလို့ ထင်နေတယ်။ “ဖောင်းတာ သိတော့လဲ ဒီစိတ်ဘဲ၊ ပိန်တာ သိတော့လဲ ဒီစိတ်ဘဲ၊ တစ်သက်လုံး တစ်ဘဝလုံး သိနေတာလဲ ဒီစိတ်ဘဲ၊ တစ်စိတ်ထဲဘဲ၊ ငါတစ်ယောက်ထဲကဘဲ အကုန်လုံးလျှောက်ပြီး သိနေတယ်၊ ငါတစ်ယောက်ထဲကဘဲ ရှုမှတ်နေတယ်”လို့ ဒီလိုထင်နေခဲ့တယ်။ ယခု ဒီလို မထင်တော့ ဘူး။

ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဖောင်းတာကလေးတင်ဘဲ ပိုင်းခြားပြီး သိသွားတယ်။ ပိန်တာနဲ့ မရောဘူး၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့အခါမှာလဲ ပိန်တာကလေးတင်ဘဲ ပိုင်းခြားပြီး သိသွားတယ်။ ဖောင်းတာနဲ့ မရောဘူး၊ ဒါကြောင့် ဖောင်းတာဆုံးသွားမှ ပိန်တာက ပေါ်လာတာဘဲ ပိန်တာဆုံးသွားမှ ဖောင်းတာက ပေါ်လာတာဘဲ။ ဖောင်းတာကတခြား၊ ပိန်တာကတခြားဘဲလို့” ဒီလို ပိုင်းခြားပြီး သိသွားတယ်။ ဒါဟာ ကြံတွေးပြီး သိတာမဟုတ်ဘူး၊ မှတ်နေယင်းနဲ့ သူ့အလိုလိုကို ကွဲပြားပြီး သိလာတာ။ ဒီပြင်လဲ ထိုင်တာ ထိတာ ကွေးတာ ဆန့်တာမှစပြီး၊ ရုပ်အမှုအရာတွေကို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ဒီလို ချည်းဘဲ တခြားစီ ပိုင်းခြားပြီး သိသိသွားတယ်။ အဲဒါ ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတာမို့ ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒီလို ရုပ်ကို ပိုင်းခြား သိယင်၊ မှတ်သိတဲ့ နာမ်ကိုလဲ ပိုင်းခြားပြီး သိတော့တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ....

ယထာ ယထာ ဟိဿရူပ သုဝိက္ခာလိတံ ဟောတိ နိဇ္ဇဉ် သုပရိသုဒ္ဓံ၊ တထာ တထာ တဒါရမ္မဏာ အရူပဓမ္မာ သယမေဝ ပါကဋ္ဌာဟောန္တိ.... လို့ မိန့်ဆိုထားတယ်။

ရူပံ၊ ဖောင်းမှု ပိန်မှု စသောရုပ်သည် ယထာ ယထာ အကြင် အကြင် ရှုမှတ်မှု အခြင်းအရာဖြင့် သုဝိက္ခာလိတံ ဟောတိ၊ ကောင်းစွာ ဆေးကြောအပ်ပြီ၊ နိဇ္ဇဉ်၊ အရှုပ်အထွေး မရှိပြီ၊ သုပရိသုဒ္ဓံ၊ ကောင်းကောင်းကြီး စင်ကြယ်လေပြီ၊ တထာ တထာ၊ ထိုထိုရုပ်၌ အသိစင်ကြယ်သလောက် တဒါရမ္မဏာ အရူပဓမ္မာ၊ ထိုရုပ်ကို သိသောနာမ်တရားတို့သည် အဿ၊ ထို ယောဂီအား သယမေဝပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ သူ့အလိုလိုပင် ထင်ရှားလေကုန်တော့၏တဲ့။

ဒီလို ဆိုထားတဲ့အတိုင်း ရုပ်ကို ပိုင်းခြားပြီး မှတ်သိနိုင်တဲ့ ယောဂီမှာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်သိတဲ့ စိတ်ကလေး တွေကိုလဲ တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ ပိုင်းခြားပြီး သူ့အလိုလိုဘဲ သိသိသွားတယ်။ “ဖောင်းတာကို သိတာက တစ်စိတ်၊ ပိန်တာကို သိတာက တစ်စိတ်၊ ထိုင်တာကို သိတာက တစ်စိတ် စသည်ဖြင့်” တစ်စိတ်စီ ပိုင်းခြားသိသွားတယ်။ ခဲတစ်လုံးပြီးတစ်လုံး ကောက်ကောက်ပြီး ပစ်ချနေရာမှာ ပစ်ချပြီးခဲကတော့ ပြန်လာတာမဟုတ်ဘူး၊ အနီးမှာ ရှိနေတဲ့ အသစ်အသစ် ခဲလုံးတွေကို ယူယူပြီး ပစ်ချရသလိုဘဲ၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်းဟာ မှတ်ရာအာရုံဆီကို ကျကျသွားတဲ့ စိတ်ကတော့ ပြန်လာတာမဟုတ်ဘူး၊ အသစ်အသစ် တစ်စိတ်စီ ဖြစ်ပြီးတော့ ထင်ရှားနေတယ်။ အဲဒါက နာမ်ကို ပိုင်းခြားပြီး သိတာမို့ နာမပရိစ္ဆေဒဉာဏ်တဲ့။

ပြီးတော့.... တစ်မှတ်တစ်မှတ် အတွင်းမှာ ရုပ်ရော နာမ်ရော ၂-မျိုးလုံးကိုလဲ ပိုင်းခြားပြီး သိသိသွားတယ်။ သိပုံက တော့ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်နေယင်း “ဖောင်းတက်လာပြီး အသိခံတဲ့ ရုပ်ကတစ်မျိုး၊ မှတ်လိုက် သိလိုက်နဲ့ စိတ်ကလေးကလဲ တစ်မျိုး၊ ဒီအသိခံတဲ့ ရုပ်နဲ့၊ သိတဲ့နာမ် ဒီနှစ်မျိုးထဲ ရှိတာဘဲ၊ ဒီအပြင် ဘာမှမရှိဘူး” လို့ ဒီလို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိသိသွား တယ်။ ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်ရာတွေမှာလဲ နည်းတူဘဲ သိသိသွားတယ်။ နံရံကို ခဲနဲ့ ပေါက်လိုက်တော့ နံရံကတခြား ခဲက တခြား ကွဲပြားနေသလိုပေါ့၊ ရုပ်နာမ်မကွဲမက ဆိုယင် “တစ်စုံတစ်ခုကို ပြုလုပ်နေတဲ့ ငါကောင် သတ္တဝါကောင်ကြီး တကယ် ကို ရှိနေတယ်” လို့ ထင်နေခဲ့တယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ မှတ်နေပေမဲ့ “ဖောင်းတာလဲငါဘဲ၊ မှတ်တာလဲငါဘဲ၊ ပိန်တာလဲ ငါဘဲ၊ ငါကဘဲ ရှုရှုကြပြီး ဖောင်းအောင် ပိန်အောင် လုပ်နေတယ်၊ ငါကဘဲ သိအောင် မှတ်နေတယ်” လို့ ဒီလို ထင်နေခဲ့တယ်။ ယခုတော့ အဲဒီလို မထင်တော့ဘူး၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း “မှတ်သိရတဲ့ အာရုံကတော့ ဘာမှမသိတတ်ဘူး၊ အသိခံရုံမျှဘဲ၊ ဒီ အသိခံရတဲ့ အာရုံရုပ်နဲ့ သိတတ်တဲ့ နာမ် ဒီ ၂-မျိုးဘဲ ရှိတယ်၊ ဒီပြင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါရယ်လို့ မရှိဘူး” ဆိုတာဟာ အသိရှင်း နေတော့တာပဲ။ ဒီလို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း သိစရာ အာရုံရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ် ဒီ ၂-မျိုးကို ပိုင်းခြားပြီး သိတာက၊ နာမရူပ

ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်တဲ့၊ ဒါလဲ ရှုမှတ်နေယင်း သိသိသွားတာကိုသာ ဆိုလိုတယ်၊ ကြံတွေးပြီး သိတာကိုတော့ မဆိုလိုဘူး၊ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ ရှုမှတ်ဆဲတွင်လို့ အထူးဆိုထားရတယ်။

ကဲ-ဆိုရမယ်..... ရှုမှတ်ဆဲတွင် နာမ်ရုပ် ၂-ပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိတာက နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်။ ဆို.... ၂-ခေါက်။

၃-ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ

ဒီဉာဏ်ဖြင့် မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ရုပ်နာမ်ကွဲနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဖောင်းတာမှတ်တော့ ဖောင်းတာနဲ့သိတာ၊ ဖိန်တာမှတ်တော့ ပိန်တာနဲ့သိတာ၊ ထိုင်တာမှတ်တော့ ထိုင်တာနဲ့သိတာ၊ ထိတာမှတ်တော့ ထိတာနဲ့သိတာ၊ ကွေးတာမှတ်တော့ ကွေးတာနဲ့သိတာ၊ ဆန့်တာ မှတ်တော့ ဆန့်တာနဲ့သိတာ၊ ဒီလိုအာရုံနဲ့ အသိနှစ်မျိုး နှစ်မျိုးထဲ အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ထင်ရှားနေတယ်၊ လမ်းလျှောက်နေတဲ့ အခါမှာလဲ ကြွတာမှတ်တော့ ကြွတာနဲ့သိတာ၊ လှမ်းတာမှတ်တော့ လှမ်းတာနဲ့သိတာ၊ ချတာမှတ်တော့ ချတာနဲ့သိတာ၊ ဒီလိုနှစ်မျိုး နှစ်မျိုးထဲ အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ထင်ရှားနေတာဘဲ၊ ဘယ်အမူအရာမဆို ပြုလိုက်တိုင်း မှတ်နိုင်တာကဘဲများတယ်၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်းလဲ ရုပ်ကိုယ်ကတခြား၊ သိတာကတခြား၊ ကွဲပြားပြီး ထင်ရှားနေတာဘဲ၊ ဘယ်အချိန်မဆို မှတ်စရာအာရုံနဲ့ သိတာနဲ့ ဒီနှစ်မျိုးထဲသာ တွေ့ရတယ်၊ ရှေးတုန်းကလို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကောင်ကို မတွေ့ရတော့ဘူး၊ ရှေးတုန်းကတော့ ရုပ်ကိုယ်ကြီးကိုလဲ “ငယ်ငယ်ကတည်းက ယခုထက်တိုင် တည်နေတဲ့ ငါကောင်ဘဲ”လို့ ထင်နေခဲ့တယ်၊ သိနေတဲ့စိတ်ကိုလဲ “ငယ်ငယ်ကတည်းက ယခုထက်တိုင် တည်နေတဲ့ ငါကောင်ဘဲလို့ ထင်နေခဲ့တယ်၊ အဲဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးနဲ့ သိတာဟာလဲအတူတူဘဲ၊ ငါတစ်ယောက်ထဲဘဲလို့ ထင်နေခဲ့တယ်၊ ယခုတော့ ဒီလို မထင်တော့ဘူး၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း သိစရာရုပ်နဲ့၊ သိတဲ့နာမ်၊ ဒီနှစ်မျိုးကိုသာ တွေ့နေရတဲ့အတွက် တစ်သက်လုံး တစ်ဘဝလုံး အသက်ရှင်ပြီးတည်နေတဲ့ အသက်ကောင်သတ္တဝါကောင်ဆိုတာ မရှိဘူး၊ ရုပ်ကိုယ်နဲ့ အသိစိတ်နာမ် ဒီနှစ်မျိုးသာရှိတယ်လို့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သဘောကျနေတယ်၊ အဲဒါဟာ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဘဲ။

ဒါကြောင့် “မှတ်ချက်ထဲမှာ၊ ရုပ်တခြား၊ အသိတခြား ကွဲပြား၍ “ရုပ်နာမ်မျှသာရှိသည်၊ အသက်ကောင် သတ္တဝါကောင်ကားမရှိ” ဟု အသိအမြင် စင်ကြယ်တာက ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ” လို့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးစီထားတယ်၊ အဓိပ္ပါယ်ကတော့.... ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေယင်း ဖောင်းလာတဲ့ ရုပ်ကတခြား၊ သိတာက တခြား၊ ပိန်ကျသွားတဲ့ ရုပ်ကတခြား၊ သိတာကတခြား၊ ဒီလို မှတ်ချက်ထဲမှာကို ကွဲကွဲသွားရမယ် ဒီလို ကွဲပြားပြီး အသိအမြင် စင်ကြယ်ရမယ်၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတာ အသိအမြင်ဘဲ၊ ဝိသုဒ္ဓိဆိုတာ စင်ကြယ်တာဘဲ၊ “ရုပ်နဲ့နာမ်မျှ ရှိနေတာဘဲ အသက်ကောင် သတ္တဝါကောင် မရှိဘူး” လို့ ဒီလို အသိအမြင်စင်ကြယ်ရမယ်၊ အဲဒါကို ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်တယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒါကြောင့်

မှတ်ချက်ထဲမှာ ရုပ်တခြား၊ အသိတခြား၊ ကွဲပြား၍ “ရုပ်နာမ်မျှသာ ရှိသည်။ အသက်ကောင် သတ္တဝါကောင်ကားမရှိ” ဟု အသိအမြင် စင်ကြယ်တာက ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ လို့ ဆိုထားတယ်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့နောက်မှာ ဆက်လက်ပြီးတော့ မှတ်နေယင် အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကလေးတွေကို ပိုင်းခြားပြီး သိလာတယ်၊ မူလကတော့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်နေရာမှာ ဖောင်းတာ ကလေး ပိန်တာကလေး လောက်ဘဲသိတယ်၊ ဖောင်းတာကလေး ပိန်တာကလေးတွေကိုအာရုံပြုပြီး အသိစိတ်ကလေးဖြစ်လာတာကိုတော့ မသိသေးဘူး၊ ရုပ်အာရုံ အကြောင်းကလေးကိုမှီပြီးတော့ အသိစိတ်အကျိုးကလေးတွေ ဖြစ်လာတာကို ကွဲကွဲပြားပြား မသိသေးဘူး၊ ယခု အဲဒီအကြောင်းနဲ့ အကျိုးကို ပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်၊ အာရုံအကြောင်းကလေးများရှိမှ အသိစိတ် အကျိုးကလေးများ ဖြစ်ပေါ်လာတာကို သိရတယ်၊ သိပုံကတော့.... ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ မှတ်ရာမှာ ဖောင်းကြွလာတာကလေးရှိမှ ဖောင်းတယ်လို့ အမှတ်အသိကလေး ဖြစ်ရတယ်၊ ပိန်ကျသွားတာ ကလေးရှိမှ ပိန်တယ်လို့ အမှတ်အသိကလေး ဖြစ်ရတယ်၊ ဖောင်းတဲ့ အာရုံ ပိန်တဲ့အာရုံကလေးများက ရှေ့ကပေါ်လို့ မှတ်သိမှုကလေးများက နောက်ကလိုက်လိုက်လာသလို ထင်ရှားနေတယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်၊ ဆိုရာမှာလဲ အတူတူပဲ၊ မှတ်စရာ အာရုံကလေးတွေ ရှိမှ မှတ်သိတဲ့ စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်ဖြစ်လာတာကို ထင်ရှားသိရတယ်၊ တစ်ခါတစ်ရံမှာ ထွက်သက် ဝင်သက်က သိမ်မွေ့ပြီး ဖောင်းတာ ပိန်တာတွေက ပျောက်နေလို့ မမှတ်ရဘဲ အမှတ်အသိကလေးတွေ မဖြစ်ဘဲရှိနေတတ်သေးတယ်၊ အဲဒီလို အခါမှာတော့ မှတ်သိစရာ အာရုံမရှိယင် မှတ်သိတဲ့စိတ်ကလေး မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာဟာ သာပြီးတောင် ထင်ရှားနေသေးတယ်။

ပြီးတော့..... ဒီဉာဏ်အဆင့်မှာ အမျိုးမျိုးအထွေထွေ အာရုံနိမိတ်တွေကလဲ ထင်ပေါ်လာတတ်တယ်၊ လူကို မြင်ရတာနဲ့၊ ရဟန်းကို မြင်ရတာနဲ့၊ ဘုရားကို မြင်ရတာနဲ့၊ တောတောင်သစ်ပင် ဥယျာဉ်တွေ မြင်ရတာနဲ့၊ အသုဘကောင်ကြီးတွေ မြင်ရတာနဲ့ ဒီလို အာရုံနိမိတ် အမျိုးမျိုးတွေကိုလဲ မြင်တတ်တယ်၊ ဒီကဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်လို့

စူးစိုက်ပြီး မှတ်နေတုန်းမှာဘဲ၊ ဟိုက လူတစ်ယောက်ရောက်လာသလို ကိုယ့်အသိမိတ်ဆွေ တစ်ယောက် ရှေ့နားမှာရောက်လာ သလိုပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒါကို မြင်တယ်လို့ မှတ်နေယင်း တခြားလူ တစ်ယောက်က ရောက်လာပြန်သလို ရဟန်းတစ်ပါး က ရောက်လာသလို၊ ဘုရားတစ်ဆူ ကြွလာသလို တောတောင်လိုလို၊ တိမ်ခိုး တိမ်လိပ်လိုလို၊ နတ်သားနတ်သမီးလိုလို စသည်ဖြင့် တစ်မျိုးမျိုးက နောက်ထပ် ပေါ်ပေါက်လာတတ်တယ်။ အဲဒါကိုလိုက်ပြီး မြင်တယ်မြင်တယ်လို့ မှတ်ရပြန်တယ်။ အဲဒါကို မှတ်လို့မှ မပျောက်သေးဘူး တခြားအာရုံ တစ်ခုကပေါ်လာပြန်တယ်။ ဒီလို တစ်ခုတစ်ခုကို မှတ်လို့မှ မပျောက်သေး ခင် တခြားတခြား အာရုံနိမိတ်တစ်ခုခုက ဆင့်ဆင့်ပြီး ပေါ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ ပေါ်ရာပေါ်ရာကိုဘဲ လိုက်ပြီးလိုက်ပြီး မှတ်ရ မယ်။ ဒီတော့ မှတ်နေယင်းဘဲ ဒီလိုသဘောကျကျ သွားတတ်တယ်။ “ဪ... စိတ်ကလေးက အာရုံရှိရာကို သွားသွားနေတာ ဘဲ၊ မှတ်သိတဲ့ စိတ်ကလေးက မှတ်စရာအာရုံတွေဆီကို လိုက်လိုက်ပြီး ဖြစ်နေရတာဘဲ၊ မှတ်စရာရှိမှဘဲ မှတ်စိတ်ကဖြစ်တယ်။ မရှိယင်တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး” စသည်ဖြင့် သဘောကျကျသွားတတ်တယ်။ ဒါဟာ မှတ်သိစရာ အာရုံအကြောင်းကြောင့် မှတ်သိ တဲ့စိတ်အကျိုး ဖြစ်လာတာကို သိသွားတာဘဲ၊ အကြောင်းအကျိုး ၂-ပါးကို ပိုင်းခြားပြီး သိသွားတာဘဲ ပြီးတော့ မြင်စရာ ရှိတဲ့ အခါမှာ မြင်မြင်သွားတယ်။ ကြားစရာရှိတဲ့ အခါမှာလဲ ကြားကြားသွားတယ်။ မမြင်ချင် မကြားချင်လို့ကို မရဘူး၊ အဲဒီမြင်တာ ကြားတာတွေကိုလဲ လိုက်လိုက်ပြီး မှတ်ရပြန်တယ်။ ဒီတော့.... မြင်စရာ ကြားစရာ စသော အာရုံတွေရှိလို့ မြင်မှု ကြားမှု မှတ်သိမှုစသော စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်နေတာဘဲလို့လဲ သဘောကျကျ သွားတယ်။

ပြီးတော့..... ကိုယ်ထဲမှာ မခံသာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကိုလဲ တော်တော်များများဘဲ တွေ့ရတတ်တယ်။ ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာတာ၊ ကျဉ်တာ၊ ကိုက်ခဲတာ၊ ယားတာ၊ ဒီလိုဟာတွေပေါ့လေ၊ တစ်နေရာရာက ညောင်းလာလို့၊ အဲဒါကို စူးစိုက်ပြီး “ညောင်းတယ် ညောင်းတယ်” လို့ မှတ်နေတုန်းရှိသေး၊ တခြား တစ်နေရာက ညောင်းလာရတာနဲ့၊ ပူလာရတာနဲ့၊ နာလာရတာ နဲ့၊ အောင့်လာရတာနဲ့ ပေါ်ပေါက်လာတတ်တယ်။ အဲဒီပေါ်ရာလိုက် မှတ်လို့ မပျောက်သေးခင် တခြားတစ်နေရာက တမျိုးပေါ် လာတတ်ပြန်တယ်။ ယားတာများ အများကြီးကို ပေါ်တတ်ပါတယ်။ ဒီတစ်နေရာက ယားနေတာနဲ့ “ယားတယ် ယားတယ်”လို့ မှတ်နေတုန်းရှိသေး ဟိုနားရွှေ့ပြီး ယားနေပြန်တယ်။ အဲဒါကို လိုက်မှတ်ပြန်တော့ တခြားတစ်နေရာ ရွှေ့သွားပြန်ပြီ။ ဒီလို ရွှေ့ ရွှေ့ပြီးယားနေတော့ ရှေ့ကယားယား သွားတာတွေကို မှတ်စိတ်က နောက်ကလိုက်လိုက်ပြီး မှတ်နေရတယ်။ ဒီတော့ “အသိ စိတ်ကလေးက အာရုံရှိရာမှာ လိုက်ပြီးဖြစ်နေတာဘဲ၊ အာရုံရှိလို့ အသိစိတ်ဖြစ်ရတယ်” ဆိုတာဟာ ယောဂီမှာ အထူးထင်ရှား လာတယ်။ ဒါလဲ အာရုံအကြောင်းနဲ့ အသိအကျိုးကို ပိုင်းခြားပြီး သိသွားတာပါဘဲ၊ ပြီးတော့ နှလုံးသွင်းမိရာကို စိတ်ကလေး က ရောက်ရောက်သွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် “နှလုံးသွင်းမှုရှိလို့ အသိစိတ်ကလေး ဖြစ်ရတယ်” ဆိုတာကိုလဲ ထင်ရှားသိရတယ်။ ယခုပြောခဲ့တာဟာ နာမ်တရားရဲ့ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းပုံအကျဉ်းဘဲ။

ရုပ်တရားရဲ့ အကြောင်းကတော့ နာမ်တရား စိတ်တရားဘဲ၊ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးဟာ စိတ်ကလေးရှိနေလို့ လှုပ်ရှားပြီး အသက်ရှင်သလို ဖြစ်နေတာ၊ သူ့ဟာသူဆိုယင်တော့ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးဟာ အသေဘဲ၊ ဘာမှမလှုပ်နိုင်ဘူး၊ ထိုင်ယင်းဖြစ်ဖြစ် အိပ်ယင်းဖြစ်ဖြစ် “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ အိပ်တယ်၊ ထိတယ်” စသည်ဖြင့် လှုပ်ရှားခြင်း မရှိဘဲ ငြိမ်ငြိမ်ကလေး မှတ်နေရတဲ့အခါတွေ အများကြီး ရှိတယ်။ အဲဒီလို မလှုပ်မရှက် ငြိမ်ငြိမ်ကလေး မှတ်နေရာထဲက တော်တော် ကြာတော့ ကွေးချင်ဆန့်ချင် လှုပ်ရှားချင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်ပေါ်လာတာကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ အစကကိုဆိုရင် ကွေး လိုက်ဆန့်လိုက် လှုပ်ရှားလိုက်တာတွေကို မမှတ်မိတာကဘဲ များခဲ့တယ်။ လုံးလုံးမသိလိုက်လို့ မမှတ်ရတာရယ်၊ တော်တော် ကြာမှ ပြန်သိရတာရယ်၊ ဒီလိုဟာတွေဘဲ များနေတယ်။ ကွေးတာ ဆန့်တာ လှုပ်ရှားတာကို မှတ်နိုင်တောင်မှ ကွေးချင် ဆန့်ချင် လှုပ်ရှားချင်တဲ့ စိတ်ကိုတော့ ကောင်းကောင်း မသိရဘူး၊ အခုတော့ ဒီလို မဟုတ်တော့ဘူး၊ ကွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း လှုပ်ရှားတိုင်းလဲ သိတာကဘဲ များလာတယ်။ ဒါတွင် မကသေးဘူး၊ ကွေးမယ် ဆန့်မယ်၊ လှုပ်ရှားမယ် ကြုံတဲ့စိတ်ကလေးတွေ ကိုလဲစပြီး သိသိလာတယ်။ ဒါကြောင့် မကွေးခင်မဆန့်ခင်ကတည်းက၊ အဲဒီ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကလေးကို ကွေးချင်တယ် ကွေးချင်တယ်၊ ဆန့်ချင်တယ် ဆန့်ချင်တယ်၊ ရွှေ့ချင်တယ် ရွှေ့ချင်တယ် စသည်ဖြင့် စပြီး မှတ်ရတယ် ပြီးတော့မှ တရွေ့ တရွေ့ချင်း ကွေးဆန့် လှုပ်ရှားလာတဲ့ရုပ်ကို “ကွေးတယ်ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ် ဆန့်တယ်၊ ရွှေ့တယ် ရွှေ့တယ်” စသည်ဖြင့် မှတ်ရတယ်။ ဒီလို မှတ်ရတော့ ဪ “ဒီရုပ်ကြီးက သူ့ဟာသူဆိုယင် အသေဘဲ၊ သိလဲမသိတတ်ဘူး လှုပ်လဲမလှုပ်နိုင်ဘူး၊ အခု ကွေးချင် ဆန့်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်လာမှ ကွေးတဲ့ရုပ်၊ ဆန့်တဲ့ရုပ်ကလေးတွေ ဖြစ်လာတာဘဲ၊ ကွေးအောင်၊ ဆန့်အောင်၊ လှုပ်ရှားအောင်၊ ထိုင်အောင်၊ ထအောင်၊ သွားအောင်၊ လာအောင်လို့၊ ဘယ်သူကမှ လုပ်ပေးနေတာမဟုတ်ဘူး၊ စိတ်က လုပ်ပေးနေတာဘဲ၊ ဒီလို လုပ်ပေးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်လို့” မရှိဘူးဆိုတာ ရှင်းပြီးတော့သိလာတယ်။ ဒီအထဲမှာ.... ကွေးချင်၊ ဆန့်ချင်၊ လှုပ်ရှားချင်တဲ့စိတ်က အကြောင်းဘဲ၊ ကွေဆန့်လှုပ်ရှားတဲ့ ရုပ်က အကျိုးဘဲ၊ အဲဒီအကြောင်းနဲ့ အကျိုးကို ပိုင်းခြားပြီး သိတာဘဲ။

ဟောဒီမှာ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ ရှုမှတ်ဆဲတွင် အကြောင်းအကျိုး ၂-ပါးကို လို့ဆိုထားရာမှာ အကြောင်းဆိုတာက ရုပ် အကြောင်းလဲ ရှိတယ်၊ နာမ်အကြောင်းလဲ ရှိတယ်၊ အကျိုးဆိုတာကလဲ ရုပ်ရောနာမ်ရော နှစ်မျိုးလုံး ရှိတာပါဘဲ၊ ဖောင်းရုပ် ပိန်ရုပ် ထိုင်ရုပ် အစရှိတဲ့ မှတ်စရာ အာရုံအကြောင်းရှိလို့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်သိတဲ့ စိတ် ကလေးတွေ ဖြစ်ရတယ်။ ပြီးတော့..... မြင်စရာအဆင်း၊ ကြားစရာ အသံစသော အာရုံအကြောင်းရှိလို့ မြင်မှု ကြားမှု စသော စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်ရတယ်။ ဒါဟာ ရုပ်အကြောင်းကြောင့် နာမ်အကျိုး ဖြစ်လာတာဘဲ၊ အဲဒါကိုလဲ ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်။

ပြီးတော့ ကွေးချင်၊ ဆန့်ချင်၊ ထိုင်ချင်၊ ထချင် အစရှိတဲ့ စိတ်အကြောင်းရှိလို့ ကွေးရုပ်၊ ဆန့်ရုပ်၊ ထိုင်ရုပ်၊ ထရုပ် စသည် ဖြစ်ရတယ် ဒါဟာ နာမ်အကြောင်းကြောင့် ရုပ်အကျိုး ဖြစ်ပေါ်လာတာတဲ့။ အဲဒါကိုလဲ ပိုင်းခြားပြီးသိတယ်။ ဒီလို မှတ်ယင်း မှတ်ယင်း သူ့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကြောင်းကလေးတွေရော တပါတည်း သိသိသွားတာဟာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တဲ့။

ပစ္စယဆိုတာ အကြောင်းတဲ့။ ပရိဂ္ဂဟဆိုတာ သိမ်းဆည်းတာတဲ့။ သိမ်းဆည်းဆိုတာကလဲ အဖိုးတန် ပစ္စည်းများကို လုံခြုံတဲ့ နေရာမှာ ထည့်သွင်းပြီး သိမ်းလိုက်တာလို သိသင့်တဲ့တရားကို အသိဉာဏ်ထဲမှာ အတင်းသွင်းပြီး သိသွားတာပါတဲ့။ ဒါဟာ အသိဉာဏ်ထဲက အပြင်မလွတ်စေဘဲနဲ့ သိသိသွားတာမို့ သိမ်းဆည်းတယ်လို့ သုံးထားတာပါတဲ့။ ဒီနေရာမှာ အဝိဇ္ဇာ တဏှာဥပါဒါန်ကံ စသောအကြောင်းတွေကြောင့် အကျိုးတရားတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာကို ရှုမှတ်နေယင်း သဘောကျကျသွားတာ တွေလဲ အများကြီးဘဲ ရှိပါသေးတယ်။ သို့ပေမဲ့ အဲဒါတွေကို ပြောနေယင်တော့ သိပ်ကျယ်သွားလိမ့်မယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ပစ္စက္ခ အတွေ့အသိ လောက်ရှင်းနေယင် အဲဒီသဘောကျကျသွားတယ် ဆိုတဲ့ အနုမာနအသိတွေလဲ ပြည့်စုံနေတော့တာပါတဲ့။

ဒီပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်က အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းတယ်လို့သာ ဆိုထားပေမဲ့ အကြောင်းသက်သက်ကိုသာ သိတာ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းရော အကျိုးရော နှစ်ပါးလုံးကို သိတာတဲ့။ ဥပမာ..... ယောဂီဟာ ပထမတုန်းက ကွေးရာမှာ တရွေ့ချင်း ရွေ့ရှားလာတဲ့ ကွေးမှုအကျိုး ရုပ်လောက်ဘဲ မှတ်နိုင်သိနိုင်တယ်။ ကွေးချင်တဲ့ စိတ်အကြောင်းကို မမှတ်နိုင် မသိနိုင်သေးဘူး။ ယခု ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်အဆင့် ရောက်လာတော့ အဲဒီကွေးချင်တဲ့ စိတ်အကြောင်း ကလေးပါ ထင်ထင်ရှားရှား မှတ်ပြီး သိနိုင်တယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ မူလက အကျိုးလောက်သာ မှတ်ပြီးသိနေရာက ယခု အကြောင်းရောမှတ်ပြီး သိနိုင်တဲ့ အဆင့် ကို ရောက်လာတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒါကြောင့် တချို့ အဋ္ဌကထာများမှာ ဒီဉာဏ်ကို သပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်လို့ ခေါ်ထား တယ်။ အကြောင်းနှင့်တကွ အကျိုးတရားတွေကို သိတဲ့ဉာဏ်လို့ ဆိုလိုတာပေါ့။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... ရှုမှတ်ဆဲတွင်၊ အကြောင်းအကျိုး ၂-ပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိတာက၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်..... ဆို။

၄-ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ

ဒီဉာဏ်ရင့်တဲ့အခါ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ကင်္ခါဆိုတာ ယုံမှားတဲ့။ ဝိတရဏ ဆိုတာ လွန်မြောက် တာတဲ့။ ယုံမှားကို လွန်မြောက်လောက်အောင် ယုံမှားကင်းသွားလောက်အောင် အသိရှင်းသွားတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဘယ်လို လဲဆိုတော့.... ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်အဆင့် ရောက်နေတဲ့ ယောဂီဟာ ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း၊ အကြောင်းနဲ့အကျိုးကိုချည်း တွေ့ တွေ့နေတယ်။ ကွေးတယ်ဆိုယင် ကွေးချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ကွေးရုပ်၊ ဆန့်တယ်ဆိုယင် ဆန့်ချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ဆန့်ရုပ်၊ သွားတယ်ဆို ယင် သွားချင်တဲ့စိတ်နဲ့ သွားရုပ်၊ အမူအရာတွေကို ပြုတိုင်း ပြုတိုင်း ဒီလိုအကြောင်းစိတ်နဲ့ အကျိုးရုပ်ကလေးတွေချည်း ၂-ခု ၂-ခုထဲ တွေ့တွေ့နေတယ်။ ကွေးအောင်ဆန့်အောင် ထိုင်အောင် ထအောင် သွားအောင် ဒီလိုအမူအရာ ကိရိယာတစ်ခုခုပြီးစီး အောင် ပြုလုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်လို့ မတွေ့ရဘူး။

အယင်ကတော့ “ကွေးအောင်ဟာ ငါကဘဲလုပ်တယ်၊ ငါကဘဲ ကွေးချင်တယ်၊ ငါကဘဲ ကွေးတယ်၊ ငါတစ်ယောက် ထဲဘဲ”လို့ ဒီလိုထင်ခဲ့တယ်။ ဆန့်အောင် ထိုင်အောင် ထအောင် ဘာမဆို ငါကချည်း လုပ်နေတယ်လို့ ထင်ခဲ့တယ်။ အမူအရာ ဟူသမျှကို အသက်ကောင် သတ္တဝါကောင် ငါကောင်ကချည်းလုပ်နေတယ်လို့ ထင်ခဲ့တယ်။ ယခုတော့ ဒီလို မထင်တော့ဘူး။ ကွေးဆန့် လှုပ်ရှားတိုင်း ကွေးချင်ဆန့်ချင် လှုပ်ရှားချင်တဲ့ စိတ်ကလေး အဆင့်ဆင့်နဲ့ ကွေးဆန့်လှုပ်ရှားတဲ့ ရုပ်အဆင့်ဆင့်မျှ သာ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ကွေးဆန့်လှုပ်ရှား သွားလာအောင် လုပ်နေတဲ့ သတ္တဝါကောင်ရယ်လို့ ဒီကိုယ်ထဲ မှာ ဘာမှမရှိဘူး၊ ဒီရုပ်နဲ့ဒီနာမ် ဒီအကြောင်းနဲ့ ဒီအကျိုး ဒါဘဲရှိတယ်ဆိုတာ အသိဉာဏ် ရှင်းသွားတယ်။

ပြီးတော့ အယင်တုန်းကဆိုယင် စိတ်အသိကလေးတွေကိုလဲ ငါဘဲလို့ ထင်ခဲ့တယ်။ ငါကဘဲ ကြည့်ချင်လို့ ငါကဘဲ ကြည့်တယ်။ ငါဘဲ မြင်သွားတယ်လို့ ဒီလို ထင်ခဲ့တယ်။ ထို့အတူ ငါကဘဲ နားထောင်ချင်တယ်၊ ငါဘဲကြားတယ်၊ ငါကဘဲ စဉ်းစားတယ်၊ ငါဘဲ သိသိသွားတယ်၊ အားလုံးသိတာတွေဟာ ငါတစ်ယောက်ထဲက လုပ်နေတာတွေဘဲလို့ ဒီလိုထင်ခဲ့တယ်။ အကြောင်းရှိလို့ အသစ်သစ် ဖြစ်လာတဲ့ အကျိုးဘဲလို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် မသိခဲ့သေးဘူး၊ ဟော.... ယခုတော့ ကိုယ်တိုင် တွေ့ တကယ်ကို သိတော့တာတဲ့။ မြင်စရာကလဲရှိလို့ မျက်စိကလဲရှိလို့ နှလုံးလဲသွင်းမိလို့ မြင်သွားတယ်။ ထို့အတူ ကြားစရာကလဲရှိလို့ ကြားသွားတယ် သိသွားတယ် စသည်ဖြင့် သူ့ဆိုင်ရာ အကြောင်းကလေးတွေရှိမှ ဒီအသိစိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်နိုင်တယ် ဆိုတာကို မှတ်နေယင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် သိသိသွားတယ်။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အမှတ်အသိ သန့်ရှင်းနေတဲ့အခါမှာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အကြောင်းနှင့်အကျိုးမျှ ဆက် သွယ်ပြီး ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ ကွေးမှု ဆန့်မှု မြင်မှု ကြားမှု စသည်ကို ပြုလုပ်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကောင်ကိုတော့ မတွေ့ရဘူး။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါကောင် မရှိသလို ရှေးကလဲ မရှိဘူး၊ နောင်လဲ ရှိမှာ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းအကျိုးရုပ်နာမ်မျှသာ ရှိတယ်ဆိုတာ ကောင်းကောင်းကြီး ရှင်းသွားတယ်။ ဥပမာ ကွေးခိုက်မှာ

“ကွေးချင်တယ်၊ ကွေးချင်တယ်၊ ကွေးတယ်၊ ကွေးတယ်” လို့ မှတ်ပြီးတော့၊ ကွေးချင်တဲ့စိတ်ကြောင့် ကွေးရပ်ဖြစ်လာတာကို ဒိဋ္ဌတွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ကွေးအောင် လုပ်ပေးနေတဲ့ ငါကောင် သတ္တဝါကောင် မရှိဘူးဆိုတာ ရှင်းသွားတယ်။ ဒီလို ယခုရှင်းတော့ “ရှေးက ကွေးခဲ့ရာမှာလဲ ငါကောင်က လုပ်ပေးတာ မဟုတ်ဘူး၊ နောက်ကွေးယင်လဲ ငါကောင်က လုပ်ပေးမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီလို လုပ်ပေးတတ်တဲ့ ငါကောင်ဆိုတာ မရှိဘူး။ ယခုလိုဘဲ ကွေးချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ကွေးရပ်မျှသာ ရှိတာဘဲလို့ အသိ ရှင်းသွားတယ်။ ဒီပြင် ဆန့်ခိုက် ထိုင်ခိုက် ထခိုက် သွားခိုက် မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်မှာလဲ အတူတူချည်းဘဲ။ ဒီလို အသိ ရှင်းယင် ယုံမှားကို လွန်မြောက်သွားတော့တာဘဲ။

ယုံမှားကို လွန်မြောက်သွားတယ်ဆိုတာက ယုံမှားတွေးတောမှု မဖြစ်နိုင်တာကိုဘဲ ဆိုလိုတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် အယင်ကတော့ ဒီကိုယ်ထဲမှာ ကွေးမှု ဆန့်မှု စသည်ကို လုပ်ပေးနေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင် ရှိသလိုလို ထင်လဲ ထင်နေခဲ့ တယ်။ တကယ်ရှိတယ်လို့ ထင်လဲ ထင်ခဲ့တယ်။ ဒီတော့ ဒီအတ္တကောင် ငါကောင်ဟာ ဟိုအယင် ဘဝကတည်းက ရှိလာခဲ့ တာလေလား၊ ယခုဘဝကျမှဘဲ စပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတာလေလားလို့ ဒီလို ရှေးကာလအတွက်လဲ ကြံတွေးပြီး ယုံမှားမှု ဖြစ်နိုင် တယ်။ ပြီးတော့ ဒီအတ္တကောင် ငါကောင်ဟာ ယခုဘဝက သေပြီးတော့လဲ ရှိနေဦးမှာ လေလား မရှိတော့ဘူးလေလားလို့ ဒီလို နောက်ကာလအတွက်လဲ ကြံတွေးပြီး ယုံမှားမှု ဖြစ်နိုင်တယ်။ ပြီးတော့ ယခုလဲ ကွေးအောင် ဆန့်အောင်စသည် ပြုလုပ်နေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်ဆိုတာဟာ ရှိလေသလား၊ မရှိဘူးလေလား၊ ရှိယင်ဘယ်လိုအကောင်ပါလိမ့်မလဲ စသည်ဖြင့် ဒီလို ပစ္စုပ္ပန်ကာလအတွက်လဲ ယုံမှားမှု ဖြစ်နိုင်တယ်။

ဟော ယခုတော့ ကွေးမှု စသည်ပြုရာမှာ ပြုလုပ်ပေးနေတဲ့ အတ္တကောင် ငါကောင်ဆိုတာ မရှိဘူး၊ ကွေးချင်တဲ့စိတ် စသည်နဲ့ ကွေးမှုရပ်စသည် အကြောင်းနဲ့အကျိုးသာရှိတယ်ဆိုတာကို သေသေချာချာ သဘောကျနေတော့ ယခုလဲ အတ္တကောင် ငါကောင်မရှိဘူး၊ ရှေးကလဲ မရှိဘူး၊ နောင်လဲ မရှိဘူး၊ ဘယ်တော့မှ မရှိဘူးဆိုတာ သေသေချာချာ ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် “အတ္တကောင် ငါကောင်ဟာ ရှေးကတည်းက ရှိလာခဲ့တာလေလား၊ ယခုမှ ရှိတာလေလား၊ နောင်ရှိဦးမှာလေလား” စသည်ဖြင့် မယုံမှားနိုင်တော့ဘူးပေါ့။

ဥပမာ ယုန်မှာ ချိုမရှိဘူးဆိုတာကို မသိယင် အဲဒီလူဟာ ယုန်မှာ ချိုရှိလေသလား မရှိဘူးလေလား၊ ရှိယင် ဒီ ယုန်ချိုဟာ ဘယ်လိုနေပါလိမ့်မလဲ၊ ရှည်ရှည်လား၊ တိုတိုလား၊ ဖြောင့်ဖြောင့်လား၊ ကောက်ကောက်လား၊ ဘယ်နှယ်နေပါ လိမ့်မတုံး စသည်ဖြင့် ဝေဖန်စဉ်းစားပြီး ယုံမှားမှု ဖြစ်နိုင်တယ်။ ယုန်ကို တွေ့ဖူးပြီး ချိုမရှိဘူးဆိုတာကို သေသေချာချာ သိနေ တဲ့လူမှာ အဲဒီလို ယုံမှားမှု ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား၊ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ ယုန်မှာ ချိုမရှိတာကို သေသေချာချာ သိနေလို့ဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီလိုပါဘဲ ဝိပဿနာဉာဏ် အခြေနဲ့ မပြည့်စုံသေးလို့ အကြောင်းအကျိုး ရုပ်နာမ်ကို မသိသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ငါကောင် သတ္တဝါကောင် မရှိဘူးဆိုတာကို သေသေချာချာ မသိရသေးဘူး၊ ရှိတယ်လို့တောင် ထင်နေသေးတယ်။ ဒီတော့ “ငါကောင်ဟာ ရှေးကတည်းက ရှိလာတာလေလား၊ ယခုမှ ရှိလာတာလေလား၊ နောင်လဲ ရှိဦးမှာလေလား၊ ဒီငါကောင်က ဘယ်လိုနေပါလိမ့်မလဲ စသည်ဖြင့် ယုံမှားတွေးတောမှု ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ.... ငါကောင်မရှိဘူးဆိုတာကို ကိုယ်တိုင် တွေ့ သေသေချာချာ မသိသေးလို့ပါဘဲ။ ဟော ယခုပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ရင့်သန်တဲ့ ယောဂီမှာတော့ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း “ဖောင်းတာနဲ့သိတာ၊ ကွေးချင်တာနဲ့ ကွေးတာ” စသည်ဖြင့် အကြောင်းနဲ့အကျိုး ချည်းဘဲ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တွေ့ရတယ်။ ဒီတော့ ယခု လောလောဆယ်မှာ ငါကောင် မရှိဘူးဆိုတာ ထင်ရှားနေတယ်။ ယခု ငါကောင် မရှိတာလို ရှေးကလဲ ငါကောင် မရှိဘူး၊ နောင်လဲ မရှိဘူးဆိုတာ ရှင်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် ငါကောင်ဟာ ရှေးကတည်းက ရှိလာခဲ့တာလေလား၊ ယခုမှ ရှိတာ လေလား၊ နောင်လဲ ရှိဦးမှာလေလား စသည်ဖြင့် ယုံမှားတွေးတောမှု မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ.... အကြောင်းအကျိုး ရုပ်နာမ်မျှသာရှိတယ်။ ငါကောင် မရှိဘူး ဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သေသေချာချာ သိနေလို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က ဒီလို ဆိုထားတယ်။

“ရှုမှတ်ဆဲတွင် အကြောင်းအကျိုးကိုသာ တွေ့ရ၍” ရှေးကလဲ ဒီလိုအကြောင်းအကျိုးမျှသာ ရှိခဲ့သည်။ နောင်လဲ ဒီလို အကြောင်းအကျိုးမျှသာ ရှိမည်” ဟု သဘောကျကာ ယုံမှားကင်းလောက်အောင် အသိရှင်းတာက ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ တဲ့။

ဆိုလိုတာကတော့.... ရှုမှတ်တိုင်း အကြောင်းရုပ်နာမ် အကျိုး ရုပ်နာမ်ကိုသာ တွေ့ရပြီးတော့ ဒီလို သဘောကျသွားရ မယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့... ယခုရှုမှတ်တိုင်း အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှ ရှိတာလို ရှေးကလဲ ဒီလိုအကြောင်းနဲ့ အကျိုး ရှိခဲ့မှာဘဲ။ နောင်လဲ ဒီလိုအကြောင်းနဲ့အကျိုး ရှိမှာဘဲ။ ငါကောင်ရယ်လို့ မရှိနိုင်ဘူးဆိုတာကို သဘောကျသွားရမယ်တဲ့။ ဒီလိုသဘောကျ တာဟာ ယုံမှား မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် အသိရှင်းတာပါဘဲ။ အဲဒါဟာ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ဘဲလို့ ဆိုလိုတယ်။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... ရှုမှတ်ဆဲတွင် အကြောင်းအကျိုးကိုသာ တွေ့ရ၍ “ရှေးကလဲ ဒီလိုအကြောင်းအကျိုးမျှသာ ရှိခဲ့သည်။ နောင်လဲ ဒီလိုအကြောင်းအကျိုးမျှသာ ရှိမည်” ဟု သဘောကျကာ ယုံမှားကင်းလောက်အောင် အသိရှင်းတာက ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ ဆို ၂-ခေါက်။

သမ္မသနဉာဏ်

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အကြောင်းနဲ့အကျိုးကိုသာ တွေ့ပြီး အသိရှင်းနေတဲ့ ယောဂီမှာ မှတ်ရတဲ့ အာရုံကလေးတွေ စ၊ စပြီး ပေါ်လာတာလဲ ထင်ရှားတယ်။ ခဏကလေးနေပြီးတော့ ပျောက်ပျောက်သွားတာလဲ ထင်ရှားတယ်။ ဒါကြောင့် မှတ်ရတဲ့ အာရုံရဲ့ အစပိုင်းရော အလယ်ပိုင်းရော အဆုံးပိုင်းရော အကုန်လုံးကို ထင်ရှားသိနေတယ်။ ဥပမာ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်” လို့ မှတ်နေရာမှာ ဖောင်းမှု ပိန်မှုကလေးတွေ ပေါ်ပေါ်လာတာဟာ မျှင်မျှင်ကလေးကစပြီး ထင်ရှားတယ်။ တရွေ့တရွေ့ချင်း ဖောင်းတက်နေတာ ပိန်ကျနေတာလဲ ထင်ရှားတယ်။ ဖောင်းဆုံး ပိန်ဆုံးကလေးဟာလဲ မျှင်မျှင်ကလေးအထိ ထင်ရှားတယ်။ ဟို-အယင် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပိုင်းတုန်းကဆိုယင် အလယ်ပိုင်းလောက်ဘဲ ထင်ထင်ရှားရှား သိရတယ်။ “ဖောင်းစက ဖောင်းဆုံးအထိ၊ ပိန်စက ပိန်ဆုံးအထိ သေသေချာချာ သိအောင် စူးစိုက်ပြီး မှတ်ရမယ်” လို့ ဆရာက ပြောထားလို့ ဂရုတော့ စိုက်ပြီး မှတ်နေတာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အစနဲ့ အဆုံးကိုတော့ ယခုလို ထင်ထင်ရှားရှား မသိခဲ့သေးပါဘူး။ ယောဂီကတော့ သူ့ဟာသူ အစရော အဆုံးရော သိတယ်လို့ ထင်ချင်လဲ ထင်နေမှာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအခြေအနေတုန်းကတော့ ဖောင်းလာတာ ပိန်သွားတာ ကို မျှင်မျှင်ကလေးကစပြီး ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မသိနိုင်သေးပါဘူး။ အလယ်ပိုင်းလောက်ဘဲ ထင်ထင်ရှားရှား သိနိုင်ပါသေး တယ်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ပိုင်းကျတော့လဲ အစပိုင်းအလယ်ပိုင်းလောက်သာ ထင်ထင်ရှားရှား သိနိုင်ပါသေးတယ်။ ချပ်ကနဲ ရပ်ရပ်သွား ဆုံးဆုံးသွားတာကိုတော့ များသောအားဖြင့် မသိနိုင်သေးဘူး။ အဲဒီတုန်းကတော့၊ ဖောင်းစနဲ့ ဖောင်းနေတာလောက် ဘဲ သိတယ်။ ဖောင်းဆုံးကိုတော့ မသိသေးဘူး။ ပိန်စနဲ့ ပိန်နေတာလောက်ဘဲ သိတယ်။ ပိန်ဆုံးကိုတော့ မသိသေးဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီတုန်းကဆိုယင် ကုန်ကုန်သွားတာ ဆုံးဆုံးသွားတာကို မတွေ့ရသေးလို့ မမြဲဘူးဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မသိသေးဘူး။ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်အစစ် မဖြစ်သေးဘူးလို့ ဆိုလိုတယ်။

ပြီးတော့ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ကျဉ်တာ ကိုက်ခဲတာ ယားတာ ဒီလိုအခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကလေးတွေကို ရှုမှတ်နေရာမှာလဲ အဲဒီ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် အဆင့်တုန်းကဆိုယင် အစပိုင်းနဲ့ အလယ်ပိုင်းလောက်ဘဲ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ အဆုံးပိုင်းကိုတော့ ထင်ရှားမတွေ့ရသေးဘူး။ “ညောင်းတယ် ညောင်းတယ် ပူတယ် ပူတယ်” စသည် ဖြင့် တစ်နေရာရာက ဝေဒနာကို စူးစိုက်ပြီး မှတ်နေတုန်း ရှိသေး။ ဟို-တခြားတခြားနေရာတွေက တခြားတခြား ဝေဒနာတွေ အသစ်အသစ်တွေ ပေါ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲဒီတော့ အဲဒီအသစ်အသစ် ပေါ်ရာကိုဘဲ လိုက်လိုက်ပြီး မှတ်နေရတယ်။ ဒီလို အသစ်ပေါ်ရာကို လိုက်လိုက်ပြီး မှတ်နေရတော့ ပထမက မှတ်နေတဲ့ ဝေဒနာဟောင်းကလေးတွေ ပျောက်သွားတာ ဆုံးသွား တာကို မတွေ့ရတော့ဘူးပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီတုန်းကဆိုယင် ဝေဒနာကလေးတွေ မမြဲဘူးဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မသိ သေးဘူး။ အနိစ္စာ နုပဿနာဉာဏ် မဖြစ်သေးဘူးလို့ ဆိုလိုတယ်။

ဟော အခု သမ္မသနပိုင်း ရောက်လာတော့၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အာရုံရဲ့ အစ အလယ် အဆုံး အကုန်လုံး ထင်ရှား တွေ့ရတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်ရာမှာ မျှင်မျှင်ကလေးစပြီး ဖောင်းလာတာကိုလဲ သိတယ်။ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ဖောင်းတက်နေတာ ကိုလဲ သိတယ်။ ချပ်ကနဲရပ်ပြီး အဖောင်းကလေး ဆုံးသွားတာကိုလဲ သိတယ်။ ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် ကွေးတယ် ဆန့် တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်ရာတွေမှာလဲ အတူတူဘဲ။ အစရော အလယ်ရော အဆုံးရော အကုန်လုံး သိသွားတာချည်းဘဲ။ ဒီတော့ မှတ်နေယင်း မှတ်နေယင်းပေါ်လာပြီးနောက် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို သေသေချာချာတွေ့ရလို့ မမြဲဘူးဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်နဲ့ သိသိသွားတယ်။

ဒီနေရာမှာ ပါဠိတော်က အနိစ္စခယဋ္ဌေနလို့ ဆိုထားတယ်။ ကုန်ကုန်သွားလို့ ဆုံးဆုံးသွားလို့ မမြဲဘူးဆိုတာကို သိရ မယ်တဲ့။ အဋ္ဌကထာများမှာလဲ ဟုတွာ အဘာဝတော အနိစ္စာ လို့ဆိုထားတယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးနောက် မရှိဘဲ ဖြစ်ဖြစ်သွားလို့ ပျောက်ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူးဆိုတာကို သိရမယ်တဲ့။ ဒီလိုသိသွားတာ သဘောကျသွားတာဟာ အနိစ္စသမ္မသနဉာဏ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က.....

ရှုမှတ်ဆဲတွင် ပေါ်လာပြီးနောက် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဆင်းရဲငါကောင် မဟုတ်ဟု သဘောကျ ကာ သုံးသပ် ဆင်ခြင်မိတာက သမ္မသနဉာဏ်လို့ ဆိုထားတယ်။

ဒီလိုပေါ်လာပြီးနောက် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့တယ်ဆိုတာကလဲ၊ မှတ်နေယင်းကို တွေ့ရမှာ။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ဆဲတွင်လို့ ဆိုထားတာ။ ဒီလိုမှတ်နေယင်း မှတ်နေယင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာ၊ ကုန်ကုန်သွားတာ ဆုံးဆုံးသွားတာ မရှိတော့ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်သွားတာကို တွေ့ပြီးတော့ မမြဲဘူးလို့ သဘောကျကျသွားတာ သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိတာဟာ အနိစ္စနုပဿနာ ဉာဏ် အစစ်ဘဲတဲ့။

ပြီးတော့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ရှုမှတ်ရာမှာလဲ အစပိုင်းရော အလယ်ပိုင်းရော အဆုံးပိုင်းရော အကုန်လုံး ထင်ရှားတွေ့ ရတာဘဲ။ ဒီသမ္မသနဉာဏ်ပိုင်းမှာ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကလဲ အများကြီးဘဲပေါ်တတ်ပါတယ်။ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ကျဉ်တာ ကိုက်ခဲတာ တင်းကြပ်နေတာ လေးပိနေတာစသည်ဖြင့် ဒီလိုအခံခက်တဲ့ဝေဒနာတွေဟာ အများကြီးဘဲ တွေ့ရတယ်။ ယားတာ

များသာပြီး ပေါ်တတ်သေးတယ်။ တစ်နေရာက ရွရွရွရွနဲ့ ယားနေတာနဲ့ “ယားတယ် ယားတယ်”လို့ မှတ်လိုက်ယင် အဲဒီယား တာကလေးက ပျောက်သွားတယ်။ သို့ပေမဲ့ တစ်ချက်မှတ် တစ်ချက်မှတ်နဲ့ တယား တယား ပျောက်ပျောက် သွားတာတွေလဲ မဟုတ်သေးဘူး။ နှစ်ချက်သုံးချက် လေးငါးဆယ်ချက် ဆင့်ဆင့်ပြီး မှတ်လိုက်မှ ပျောက်ပျောက်သွားတတ်တယ်။ ပျောက်သွား တော့လဲ ဖြုန်းကန် ချက်ခြင်းတော့မပျောက်သေးဘူး။ တဖြည်းဖြည်းချင်းဘဲ လျော့လျော့ပြီး ပျောက်သွားတတ်တယ်။ သေးသေး ပြီးလဲ ပျောက်သွားတတ်တယ်။ နှုတ်မြှင့်ပြီးလဲ ပျောက်သွားတတ်တယ်။ ရွေ့ရွေ့ပြီးတော့လဲ ပျောက်သွားတတ်တယ်။ ဒီတစ်နေရာ က ပျောက်သွားတာနဲ့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် ပြန်မှတ်ပြန်ယင် တခြားတစ်နေရာက ရွရွရွရွနဲ့ ယားလာတတ်သေး တယ်။ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ အောင့်တာ စသည် ဒီပြင် ဒုက္ခဝေဒနာတွေကလဲ ပေါ်လာတတ်တာပါ။ အဲဒါတွေကိုလဲ လိုက်ပြီး မှတ်ရပြန်တယ်။ မှတ်တော့လဲ နှစ်ချက် သုံးချက် လေးငါးဆယ်ချက် ဆင့်ဆင့်ပြီး မှတ်လိုက်ယင် ပျောက်ပျောက်သွား တာကဘဲ များပါတယ်။ ပျောက်တော့လဲ အဲဒီဝေဒနာဟာ သေးသေးပြီးတော့လဲ ပျောက်သွားတတ်တယ်။ မေးမှိန်ပြီးတော့လဲ ပျောက်သွားတတ်တယ်။ အားနည်းအားနည်းပြီးတော့လဲ ပျောက်ပျောက်သွားတတ်တယ်။ ဒီလိုတဖြေးဖြေးချင်းဘဲ ပျောက် ပျောက် သွားတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဝေဒနာရဲ့ အစပေါ်လာမှုကိုလဲ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ တဖြေးဖြေးချင်း လျော့လျော့ သွားတဲ့ အလယ်ပိုင်းကိုလဲ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ ဒီသမ္မသနဉာဏ်ပိုင်းမှာ ဝေဒနာအသစ် အသစ်တွေ ပေါ်ပေါ်လာပေမယ့်လို့ မူလက မှတ်နေတဲ့ ဝေဒနာ မပျောက်သေးခင်တော့ ပေါ်မလာပါဘူး။ အဲဒီ ဝေဒနာပျောက်သွားတဲ့ နောက်မှ အသစ်အသစ် ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာတွေ ပျောက်ပျောက်သွားတာ ကုန်ကုန်သွားတာ ဆုံးဆုံးသွားတာကို ရှုမှတ်ပြီးထင်ရှား တွေ့ရတယ်။ ဒီလို တွေ့ရတဲ့အတွက် မမြဲဘူးဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ကို သဘောကျကျသွားတယ်။ အဲဒါ ဟာ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် အစစ်ဘဲတဲ့။

ပြီးတော့ ဒီသမ္မသနဉာဏ် အဆင့်မှာ ပုံသဏ္ဌာန်အာရုံနိမိတ်တွေကလဲ အများကြီးဘဲ ပေါ်တတ်ပါတယ်။ လူမြင်ရတာ နဲ့ ရဟန်းမြင်ရတာနဲ့ ကျောင်း ဘုရား စေတီတော် မြင်ရတာနဲ့ သစ်ပင် တောတောင် ဥယျာဉ်တွေ မြင်ရတာနဲ့ နတ်သား နတ် သမီးတွေ မြင်ရတာနဲ့ ဒီလို အာရုံနိမိတ်တွေ မြင်ရာမှာလဲ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ စိုက်ပြီး မှတ်ရမယ်။ ဒီလို နှစ်ချက်သုံးချက်လေး ငါးဆယ်ချက် ဆင့်ဆင့်ပြီး မှတ်လိုက်ယင် အဲဒီမြင်ရတဲ့ အာရုံကလေးတွေဟာ မေးမှိန်ပြီးတော့လဲ ပျောက်သွားတတ်တယ်။ သေးသေးပြီးတော့လဲ ပျောက်သွားတတ်တယ်။ ဝေးဝေးပြီးတော့လဲ ပျောက်ပျောက်သွားတတ်တယ်။ ရွေ့ရွေ့ပြီးတော့လဲ ပျောက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒီလို ပျောက်သွားတဲ့ အာရုံတွေကတော့ ပညတ်အာရုံဘဲ။ ပရမတ် မဟုတ်ဘူး။ သို့သော်လဲ အဲဒီအာရုံတွေကို မြင်သိနေတဲ့ စိတ်ကတော့ ထင်ရှားရှိနေတဲ့ ပရမတ်တရားဘဲ။ မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ မှတ်နေ တုန်း ပျောက်သွားတာဟာလဲ အမှန်မှာတော့ အဲဒီ မြင်သိနေတဲ့ စိတ်ကလေး ပျောက်သွားတာပါ။ ဒါကြောင့် “မြင်တယ် မြင်တယ်”လို့ မှတ်နေတုန်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရလို့ မမြဲဘူးလို့ သဘောကျကျသွားတာဟာ အဲဒီမြင်တဲ့စိတ် ကလေးရဲ့ မမြဲတာကို သိသွားတဲ့ အနိစ္စာ နုပဿနာဉာဏ်ပါ။

ဟော အခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖောင်းတာ ပိန်တာ ထိုင်တာ ထိတာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကွေးတာ ဆန့်တာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ လှုပ်ရှား သွားလာတာဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ကျင်တာ ကိုက်ခဲတာ ယားတာ လေးတာ တင်းကြပ်တာအစရှိတဲ့ မခံသာ မှု ဝေဒနာဘဲဖြစ်ဖြစ် ထင်ပေါ်လာတဲ့ ပုံသဏ္ဌာန် အာရုံတွေဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ပေါ်လာသမျှကို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာ၊ ကုန်ကုန်သွားတာ၊ ဆုံးဆုံးသွားတာကို သေသေချာချာ တွေ့ရလို့ မမြဲဘူးလို့ သဘောကျကျသွားတာဟာ ပစ္စက္ခ အနိစ္စာ နုပဿနာဉာဏ်ပဲ။ မျက်မှောက်သိ ကိုယ်တိုင်သိ အနိစ္စာ နုပဿနာဉာဏ် လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒါဟာ ပစ္စက္ခသမ္မသနဉာဏ် ပါဘဲ။

ဒီပစ္စက္ခဉာဏ် ထက်ထက်သန်သန် ဖြစ်လိုက်ယင် အဲဒီ မျက်မှောက်သိရတာနဲ့ နှိုင်းဆပြီး အနုမာန သမ္မသနဉာဏ် တွေလဲ ဆက်လက်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတော့တာဘဲ။ ဖြစ်ပေါ်ပုံကတော့.... ပေါ်လာတဲ့ တရားတစ်ခုခုကို ရှုမှတ်နေယင်း ပျောက် သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့ရလို့ မမြဲတဲ့တရားဘဲလို့ သဘောကျလိုက်ယင် “အင်း.....ရှေးကလဲ တို့မသိလို့ဘဲ ဒီလိုပေါ် ဒီလို ပျောက်နေတဲ့ တရားချည်းဘဲ။ နောင်လဲ ဒီလိုပေါ် ဒီလိုပျောက်နေမဲ့ တရားချည်းဘဲ။ တလောကလုံးမှာလဲ ဒီလိုပေါ် ဒီလို ပျောက်နေတဲ့ တရားချည်းဘဲ ဒီလို မမြဲတဲ့တရားချည်းဘဲ” လို့ သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိတယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတဲ့သဘောပါ။ ဒါဟာ မျက်မှောက် ကိုယ်တိုင်တွေ့သိရတဲ့ အာရုံနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီး ရှုဆင်ခြင်တာမို့ အနုမာနဉာဏ် လို့လဲခေါ်တယ်။ အတိတ် တရားတွေ အနာဂတ်တရားတွေ တလောကလုံးရှိ ပစ္စုပ္ပန်တရားတွေ ဒါတွေအားလုံးကို တပေါင်းတည်း ဆင်ခြင်သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်လိုက်တာမို့ ကလာပသမ္မသနဉာဏ်လို့ လဲခေါ်တယ်။ ကလာပအပေါင်းလိုက်အားဖြင့် သမ္မသန သုံးသပ်တာကိုး။ ယခု ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် တစ်ခုချင်း မှတ်နေသလို မဟုတ်ဘဲ။ တပေါင်းတည်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်တဲ့ဉာဏ်လို့ ဆိုလို တယ်။ ပြီးတော့ မျက်မှောက်သိပြီးနဲ့ နည်းမှီပြီး ရှုတာမို့ နယဝိပဿနာလို့လဲ ခေါ်တယ်။ ရှုမှတ်နေယင်း တစ်ခုသော သင်္ခါရ တရား၏ မမြဲတာကိုတွေ့ရတာနဲ့ ကျန်တဲ့သင်္ခါရတွေလဲ ဒီနည်းချည်းပါ။ ဒီပုတ်ထဲက ဒီပဲချည်းပါဘဲ ဆိုတာလို၊ ဒီလိုတရား ချည်းဘဲ။ ဒီလိုဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲတဲ့တရားချည်းဘဲလို့ ဒီလို ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်တဲ့ ဉာဏ်ပါ။ ဒီဉာဏ်က ရှေးကအထင်နဲ့ ပြောင်းပြန်လှန်ပြီး ဖြစ်လာလို့ အဲဒီလိုအခါမှာ မျက်စိလည် ပြေသွားသလို ရှင်းကနဲလဲ ဖြစ်သွားတတ်တယ်။ ဒီလို သုံးသပ် ဆင်ခြင်တာ ဆုံးဖြတ်တာဟာ နယဝိပဿနာခေါ်တဲ့ ကလာပသမ္မသနဉာဏ်ဘဲတဲ့။

ပြီးတော့ မှတ်နေယင်းပေါ်လာလိုက် ပျောက်သွားလိုက် ပေါ်လာလိုက်ပျောက်သွားလိုက်နဲ့ ဒါတွေကိုချည်း တွေ့ရတာနဲ့ များတော့၊ ပေါ်မှုပျောက်မှုက အမြဲနှိပ်စက်နေသလို ထင်လာတတ်တယ်။ မျက်စိထဲမှာ အမြင်ရကပ်တာလို ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက်တွေဟာ ရှုပ်နေတယ်လို့လဲ ထင်လာတတ်တယ်။ ဒီတော့.... မှတ်နေယင်း “ဪ ပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက်နဲ့ ဆင်းရဲချည်း ဘဲ၊ နှစ်သက်ဖွယ်သာယာဘွယ်မရှိတဲ့ တရားချည်းဘဲ၊ အားမကိုးလောက်တဲ့ တရားချည်းဘဲ၊ ချက်ခြင်းသေသွားနိုင်တဲ့ တရားချည်းဘဲ၊ ကြောက်စရာတွေချည်းဘဲ” လို့ ဒီလို သဘောကျသွားတတ်တယ်။ အစတုန်းကတော့ တစ်သက်လုံး တစ်ဘဝလုံး မြင်နေတာ ကြားနေတာ ခံစားတွေ့ထိနေတာ ကြံသိနေတာ ကွေး၊ ဆန့်၊ ထိုင်၊ ထ၊ သွား၊ လာနေတာ ပြီးရယ်နေတာ ပြောဆိုနေတာတွေဟာ အားလုံး ငါကောင်တစ်ယောက်ထဲက လုပ်နေတယ် ခံစားနေတယ် တစ်သက်လုံး တည်နေတယ်လို့ ထင်ခဲ့တာကိုး ဒီတော့ ချမ်းသာတွေကဘဲ များနေတယ်လို့ ထင်ခဲ့တာပေါ့။ အင်မတန် နေမကောင်းလှမှဘဲ ဆင်းရဲတယ်လို့ ထင်နိုင်တော့တာဘဲ။ အခုတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ မှတ်ယင်း မှတ်ယင်းနဲ့ ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရလို့ “အင်း ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နဲ့ ဆင်းရဲချည်းဘဲ နှစ်သက်ဖွယ် သာယာဖွယ် အားကိုးဖွယ် မရှိတဲ့တရားတွေချည်းဘဲ” လို့ သဘောကျလာတယ်။ အဲဒါဟာ ပစ္စက္ခဒုက္ခသမ္မသနဉာဏ် ဘဲ၊ ဆင်းရဲဟု မျက်မှောက်သိတဲ့ ဉာဏ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ တစ်ခုခုသောတရားမှာ ဒီလိုဆင်းရဲထင်ယင် ကျန်တဲ့တရားတွေ အားလုံးကိုလဲ နည်းတူဘဲ ဆုံးဖြတ်သွားတယ်။ တို့မသိလို့ဘဲ၊ ရှေးကလဲ ဒါမျိုးတွေချည်းဘဲ၊ နောင်လဲ ဒါမျိုးတွေချည်းနေမှာဘဲ၊ တလောကလုံးမှာလဲ ဒါမျိုးတွေချည်းဘဲ၊ ဆင်းရဲချည်းဘဲလို့ ဒီလိုသဘောကျပြီး ဆုံးဖြတ် သွားတယ်။ အဲဒါက ဒုက္ခကလာပသမ္မသနဉာဏ်တဲ့။

ပြီးတော့..... ကိုယ်ထဲမှာ မခံသာမှုတွေကလဲ အများကြီး တွေ့ရတတ်တယ်။ ညောင်းတာ ပူတာ နာတာ ကျင်တာ ကိုက်ခဲတာ လေးတာ ပိတာ တင်းကြပ်နေတာ အနေအထိုင်ခက်တာ ဒီလိုဟာတွေ အများကြီး တွေ့ရတတ်တယ်။ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မကောင်းတာ ခြောက်သွေ့သွေ့ကြီးဖြစ်နေတာ ဒီလိုမကောင်းတာတွေကိုလဲ တွေ့ရတတ်တယ်။ ပေပြီးမှတ်နေပေ မယ်လို့ ဒါတွေက တော်တော်နဲ့လဲ မပျောက်နိုင်ဘူး၊ ဒီတော့ တကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံးဟာ ဆင်းရဲအစုအဝေးကြီးလို ဖြစ်ပြီး ထင်လာတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် မှတ်နေယင်း ဒီလိုလဲ ဆင်ခြင်မိတတ်တယ်။ “အင်း ရှေးတုန်းက မရှုလို့ မသိတာလဲ၊ အခုရှုလိုက်တော့ ကိုယ်ထဲမှာ ဘာမှအားကိုးစရာ မရှိဘူး၊ တကယ့်ဆင်းရဲတွေချည်း စုဝေးနေတာဘဲ”လို့၊ ဒီလိုလဲ ဆင်ခြင်မိ တတ်တယ်။ အဲဒါလဲ ဒုက္ခသမ္မသနဉာဏ်ဘဲ။

ပြီးတော့.... ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်တဲ့ သဘောတရားတွေချည်းဘဲ ဆိုတာကိုလဲ မှတ်ယင်း မှတ်ယင်း သဘောကျ ကျသွားတယ်။ ရှေးတုန်းကဆိုယင် ဘာမဆို ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ဖြစ်နေတယ်လို့ ထင်ခဲ့တယ်။ ကိုယ်သွားချင်သွား ကိုယ်စား ချင်စား ကိုယ်ထိုင်ချင်ထိုင်၊ ကိုယ်အိပ်ချင်အိပ်၊ ကိုယ်ပြောချင်ပြော၊ ကိုယ်မြင်ချင် မြင်၊ ကိုယ်ကြားချင် ကြား၊ ဒီလို ကိုယ့်အလို အတိုင်းချည်း ဖြစ်နေတယ်လို့ ထင်ခဲ့တယ်။ ယခုတော့ သူ့အကြောင်းရှိမှ သူ့အကျိုးကလေးတွေ အသစ်အသစ် ဖြစ်လာတာကို ထင်ရှားတွေ့ ရတယ်။ ကွေးချင်တဲ့စိတ်ရှိမှ ကွေးမှုရုပ်ကလေးတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ဆန့်ချင်တဲ့စိတ်ရှိမှ ဆန့်ရုပ်ကလေးတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ထိုင်ချင်တဲ့ စိတ်ရှိမှ ထိုင်ရုပ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ သွားချင်တဲ့စိတ်ရှိမှ သွားရုပ် ကြွရုပ် လှမ်းရုပ် ချရုပ်တွေဖြစ် တယ်။ အာရုံရှိမှ အသိစိတ်တွေ ဖြစ်တယ်။ နှလုံးသွင်းမှုရှိမှလဲ အသိစိတ်တွေ ဖြစ်တယ်။ မြင်စရာ ကြားစရာတွေရှိမှ မြင်နိုင် ကြားနိုင်တယ်။ မြင်စရာရှိယင် မမြင်ချင်လို့လဲ မရဘူး၊ မြင်မြင်သွားတော့တာဘဲ၊ ကြားစရာရှိယင်လဲ မကြားချင်လို့မရဘူး၊ ကြားကြားသွားတော့တာပဲ၊ ဒီလို သူ့အကြောင်းရှိယင် သူ့သဘောအတိုင်းသူ ဖြစ်နေတာတွေကို တွေ့ရတယ်။ မကောင်းတာ တွေ မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ တောင့်တလို့လဲမရဘူး၊ ကောင်းတာ တွေသာ ဖြစ်ပါစေလို့ တောင့်တလို့လဲမရဘူး၊ ဖြစ်ပြီးတွေ့ကိုလဲ “အမြဲတည်နေပါစေ၊ မပျောက် မပျောက်ပါစေနဲ့” လို့ တောင့်တလို့လဲ ရတာမဟုတ်ဘူး၊ ဖြစ်ပြီးယင် ပျောက်သွားတာချည်းဘဲ၊ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ဖြစ်နေတဲ့ ငါကောင် သတ္တဝါကောင်လို့ ဆိုလောက်တဲ့ ဟာကိုမတွေ့ရဘူး၊ သူ့သဘောအတိုင်း သူဖြစ် ပျက်နေတာတွေချည်း တွေ့ရတယ်။ ဒီတော့ “အစိုးမရတဲ့ အနတ္တတရားဘဲ၊ ငါကောင် သတ္တဝါကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရား ဘဲ”ဆိုတာ မှတ်နေယင်းပင် သဘောကျကျသွားတယ်။ ဒီလို မှတ်နေယင်း အနတ္တသဘောတရား မျှဘဲလို့ သဘောကျသွားတာ က ပစ္စက္ခအနတ္တ သမ္မနသဉာဏ်ဘဲ၊ ဒီပစ္စက္ခအနတ္တဉာဏ်ဖြစ်လာယင် “တို့မသိလို့ဘဲ ရှေးကလဲ ဒီလိုအစိုးမရတဲ့ အနတ္တ သဘောတရားချည်းဘဲ၊ နောင်လဲ အနတ္တသဘောတရားချည်းဘဲ၊ တလောကလုံးလဲ အနတ္တသဘောတရားချည်းဘဲ”လို့ နှိုင်းဆ ပြီး ဆင်ခြင်မှုလဲဖြစ်တော့တာဘဲ၊ အဲဒါကတော့ အနုမာနသမ္မနဉာဏ်တဲ့၊ အဲဒီ သမ္မသနဉာဏ်ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုရမယ်....

ရှုမှတ်ဆဲတွင် ပေါ်လာပြီးနောက် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ “မမြဲဆင်းရဲ ငါကောင်မဟုတ်” ဟု သဘောကျ ကာ သုံးသပ် ဆင်ခြင်မိတာက၊ သမ္မနသဉာဏ် ဆို...။

ဒီသမ္မသနဉာဏ်မှာ သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပုံတွေကတော့ အလွန်ဘဲ ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ မှတ်နေယင်း မှတ်နေယင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတာနဲ့ ရှေးဘဝ ရှေးကာလက ရုပ်နာမ်တွေဟာ ယခုတိုင်အောင် မရှိကြ ချုပ်ပျောက်သွားကြ လို့ မမြဲဘူး ဆင်းရဲတွေဘဲ၊ အစိုးမရတဲ့ သဘောတရားတွေချည်းဘဲ စသည်ဖြင့် ကာလနဲ့လဲ သုံးသပ်ဆင်ခြင်နေတတ်တယ်။ အတွင်းက ရုပ်နာမ်တွေဟာ အပြင်မရောက် အတွင်းမှာဘဲ ချုပ်ပျောက်သွားတယ် စသည်ဖြင့် (အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ) သန္တာန်နဲ့လဲ သုံးသပ်ဆင်ခြင် နေတတ်တယ်။ ပြီးတော့ ဩဠာရိက၊ သုခုမ၊ ဟိန၊ ပဏီတ၊ ခူရ၊ သန္တိကနဲ့လဲ သုံးသပ်ဆင်ခြင် နေတတ် တယ်။ ယခု ဒီမှာတော့ အကျဉ်းဘဲ ဖြေရတယ်။ ဒီအကျဉ်းလောက်ဆိုယင် အဲဒီအကျယ်တွေလဲ ပါဝင်သွားတာပါဘဲ၊ အမှန်မှာ

တော့ ဒီသမ္မသနဉာဏ်မှာ သုံးသပ်ခြင်တာတွေက၊ များနေယင် အထက်ဉာဏ်ကို မတိုးတက်နိုင်ဘဲ အချိန်ကြာနေတတ်တယ်။ ဗဟုသုတများတဲ့ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီနေရာရောက်လာယင် ဆင်ခြင်လို့ကောင်းကောင်းနဲ့ အများကြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလို များများဆင်ခြင်နေလေလေ ရှေ့ကို မတိုးနိုင်လေလေဘဲ။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်

သုံးသပ်ဆင်ခြင်လို့ အားရတဲ့အခါမှာ မသုံးသပ်မဆင်ခြင်တော့ဘူး၊ မှတ်ရုံကလေးသာမှတ်နေတယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ် မြင်တယ် ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ပေါ်ရာပေါ်ရာ အာရုံကလေးတွေကို မှတ်ရုံကလေးသာ လိုက်မှတ်နေတယ်။ ဒီတော့မှ အမှတ်ကလေးတွေက သွက်လက်လျင် မြန်ပြီး အထူးကောင်းလာတယ်။ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးကလေး သက်သက်သာသာကလေးနဲ့ အထူးကောင်းလာတယ်။ ဒီလိုမှတ်လို့ အထူးကောင်းလာတဲ့အခါမှာ အလင်းရောင် ပီတိ ပဿဒ္ဓိ သုခ သဒ္ဓါအစရှိသော ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစရာတွေကလဲ ပေါ်လာတတ်တယ်။

ဒီအထဲမှာ အလင်းရောင်ဆိုတာက တချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အများကြီးဘဲ ပေါ်လာတယ်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ နည်းနည်းဘဲ။ ဒီအလင်းကလဲ အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ ပိုးစုံးကြူးလို ပြီးပြီးပြန်ပြန် လက်လက်လက်လက်နဲ့ အရောင်အလင်းကလေးများလည်း ရှိတယ်။ အဲဒါမျိုးကတော့ သမာဓိတော်တော်ကောင်းလာကတည်းက နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ပိုင်းဆီကတည်းက ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ ကြာကြာလဲ မတည်ဘူး၊ လက်ကနဲ လက်ကနဲဆို ပျောက်ပျောက်သွားတာဘဲ။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ပိုင်းဆီမှာလဲ စိမ်းစိမ်း ဝါဝါ ပြာပြာ ဒီလိုရောင်စုံ အလင်းရောင်တွေ ပေါ်လာတတ်တယ်။ သူက တော့ တော်တော်လဲများများ ပေါ်တတ်တယ်။ တော်တော်ကြာအောင်လဲ တည်နေတတ်တယ်။ ယောဂီကလဲ ကြည့်ကောင်းတာနဲ့ ကြည့်ပြီးနေတတ်သေးတယ်။ သမ္မသနဉာဏ်အားကောင်းလို့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဒီအလင်းရောင်ဟာ ဓာတ်မီးရောင်များလို ကြည်ကြည်လင်လင်နဲ့ လင်းလင်းထင်းထင်းကြီး ပေါ်လာတတ်တယ်။ တချို့မှာ ရှေ့မျက်နှာနားတွင်ပေါ်တယ်။ တချို့လဲ ခေါင်းပတ်လည်မှာပေါ်တယ်။ တချို့လဲ ကိုယ်ပတ်လည်မှာပေါ်တယ်။ တချို့လည်း တစ်ခန်းလုံး လင်းပြီးပေါ်တယ်။ တချို့လဲ ရှေ့တည့်တည့်မှာ ဆလိုက်များ ထိုးထားသလို အရှည်ကြီး အဝေးကြီး ရောက်အောင် လင်းပြီးတော့ပေါ်နေတတ်တယ်။ တချို့လဲ ညအချိန်မှာနေ့လိုဘဲ လင်းနေတတ်တယ်။ တချို့လဲ ကိုယ့်နေရာအခန်းက အမိုးအကာတွေ မရှိဘဲနဲ့ ဟင်းလင်းပြင်ကြီး ဖြစ်ပြီး လင်းနေတာကို တွေ့ရတယ်။ အမိုးကို ဖောက်ပြီး ကောင်းကင်က ကြယ်တွေလတွေကိုလဲ တွေ့ရတတ်တယ်။ ဒီလိုအလင်းရောင်တွေ အများကြီးပေါ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ရှိတယ်။ မှတ်လို့ မပျောက်နိုင်လောက်အောင် အလင်းအရောင်တွေ အကြာကြီး တည်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ရှိတယ်။

ဒီလို အလင်းရောင်တွေ ပေါ်လာတော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာတွေလဲ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ ရှေးက ဒီလိုတစ်ခါမှ မတွေ့ဘူးသေးတာတွေကို ယခုမှ အထူးတွေ့ရတော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မိတာပေါ့။ ဒီလို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပြီး သဘောကျနေယင်တော့ ရှေ့ကို မတိုးဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒီလို ထူးထူးခြားခြားပေါ်တဲ့ အလင်းရောင်ကို ဥပက္ခိလေသလို့ ခေါ်တယ်။ ဝိပဿနာ၏ အညစ်အကြေး ဝိပဿနာဉာဏ် မတိုးတက်အောင် နှောင့်ယှက်တဲ့ အန္တရာယ်လို ဆိုလိုတယ်။

ပြီးတော့ ပီတိဆိုတာကလဲ ပေါ်လာတတ်သေးတယ်။ ပီတိဆိုတာ နှစ်သိမ့်အားရမှုဘဲ။ စိတ်ထဲမှာ သူ့အာရုံနဲ့သူ နှစ်သိမ့်ကျေနပ်မှုပါဘဲ။ သို့ပေမဲ့ စိတ်ထဲကနေပြီး သူက နှစ်သိမ့်လိုက်ယင် တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ကြက်သီးတွေ ဖျိုးဖျိုးဖျဉ်းဖျဉ်းနဲ့ ထပြီး ပီတိရေပုံတွေ ပြန့်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကို ဖရဏရသရှိတယ်လို့ ကျမ်းဂန်များမှာဆိုထားတယ်။ “ပီတိဟာ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ကြက်သီးထခြင်း စသည်ဖြင့် ပီတိရေပုံတွေကို ဖြန့်ပေးတတ်တယ်” လို့ ဆိုလိုတာပေါ့။ ဒီပီတိက ခုဒ္ဒိကာပီတိ ခဏိကာပီတိ ဩက္ကန္တိကာပီတိ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ ဖရဏာပီတိလို့ ဒီလို ငါးမျိုးရှိတယ်။ ဒီငါးမျိုးထဲမှာ ဖျဉ်းကနဲ တစ်ချက်လောက် ကြက်သီးထရုံနဲ့ ပြီးသွားတဲ့ နှစ်သိမ့်မှုက ခုဒ္ဒိကာ ပီတိတဲ့။ နှစ်သိမ့်မှု အသေးစားပေါ့လေ။ ဒီလို တစ်ကြိမ်တည်းနဲ့ မပြီးသေးဘဲ ဖျဉ်းကနဲ ဖျဉ်းကနဲ ၂-ဆင့် ၃-ဆင့် ကြက်သီးတွေ ထပြီးမှ ပြေငြိမ်းသွားတဲ့ နှစ်သိမ့်မှုကတော့ ခဏိကာပီတိတဲ့။ ခဏခဏ ဆင့်ဆင့်ပြီးဖြစ်တဲ့ နှစ်သိမ့်မှုပေါ့။ ဒီပီတိကလေး ၂-မျိုးကတော့ အားထုတ်ခါစကတည်းက သမာဓိကလေး တော်တော်ကောင်းလာယင် ဖြစ်တော့တာပါဘဲ။

ပြီးတော့ ကိုယ်ထဲမှာ တဖျဉ်းဖျဉ်း တစိမ့်စိမ့်နဲ့ တစ်ကိုယ်လုံး လွှမ်းခြုံသွားတော့မလို အနံ့အပြား ဖြစ်ပြီးတော့ တက်လာတာလဲ ရှိတယ်။ အောက်ပိုင်းကစပြီး တက်လာတာလဲရှိတယ်။ အထက်ပိုင်းကနေပြီး ခြုံချလိုက်သလို ဆင်းတာလဲ ရှိတယ်။ ကိုယ်ထဲမှာ လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ သက်ဝင်ပြီး ဖြစ်လာတဲ့ နှစ်သိမ့်အားရမှုဘဲ။ အဲဒါကတော့ ဩက္ကန္တိကာပီတိတဲ့။ သူဖြစ်လာယင်လေ၊ နေလို့ ထိုင်လို့ဘဲ မဖြစ်တော့မလိုလို၊ တစ်စုံတစ်ရာ ထူးထူးတွေဘဲ ဖြစ်သွားဦးတော့မလိုလို ထင်ရတတ်တယ်။ သို့ပေမဲ့ ဘာမှတော့လဲ ထူးထူးထွေထွေ မဖြစ်ပါဘူး၊ ဖျဉ်းဖျဉ်း ဖျဉ်းဖျဉ်းတွေ တစ်ကိုယ်လုံးလဲ ပြည့်သွားရော သူကလဲ ဟာကနဲဆို ပြယ်သွားတာပါဘဲ။ အဲဒီလို ဟာကနဲ ရှင်းပြီးတော့ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနဲ့ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲမှာ ကောင်းတဲ့ အရသာ

တစ်မျိုး ပေါ်သွားတယ်။ ဘယ်လိုကောင်းတယ်လို့ ပြောလို့မဖြစ်တဲ့ အကောင်တစ်မျိုးပါဘဲ။ တရားထူးလို့ ထင်စရာဘဲ။ သို့ပေမဲ့ တရားထူးတော့လဲ မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဩက္ကန္တိကာ ခေါ်တဲ့ပီတိလောက်ဘဲ ရှိပါသေးတယ်။

ဥဗ္ဗေဂါပီတိ ဆိုတာကတော့ ကိုယ်ကြီး ကြွတက်သွားသည် တိုင်အောင် ထက်သန်စွာဖြစ်တဲ့ နှစ်သိမ့်အားရမှုဘဲ။ သူဖြစ်လာယင် ကိုယ်ကြီးတစ်ခုလုံး အထက်ကို ကြွတက်သွားတတ်တယ်။ လွင့်စင်ပြီးတော့လဲ သွားတတ်တယ်။ ခုန်ဆွခုန်ဆွနဲ့ သူ့အလိုလို ရွေ့ရွေ့လဲ သွားတတ်တယ်။ တစ်ကိုယ်လုံး မဟုတ်တောင်မှ ကိုယ်အင်္ဂါ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ရွေ့ရွေ့သွားတတ်တယ်။ လက်ကလေးမြောက်သွား၊ ခြေကလေးမြောက်သွား၊ ဆက်ခနဲခါသွား၊ ရမ်းသွား တစ်ကိုယ်လုံး ယိမ်းထိုးနေ၊ တုန်နေနဲ့။ ဒါတွေဟာ ဥဗ္ဗေဂါပီတိရဲ့ သတ္တိတွေဘဲ။ တစ်ကိုယ်လုံး မြောက်နိုင်လောက်အောင် အင်အားက မရှိလို့ ကိုးယိုးကားယားတွေ သူလုပ်နေတာ။ အဲဒါတွေကို သေသေချာချာ စူးစိုက်ပြီး မှတ်ရတယ်။ ဒီလို မှတ်လိုက်ယင်လဲ သူကပျောက်သွားတာပါဘဲ။ မမှတ်ဘဲနဲ့ အသာကြည့်နေယင် သမကာလျှံကာမှတ်နေယင်တော့ သူကကြမ်းလာတတ်တယ်။ ကိုးယိုးကားယားတွေ အင်မတန် လုပ်တတ်တယ်။ အဲဒါဟာ ဥဗ္ဗေဂါပီတိဘဲ။

ဖရဏာပီတိ ဆိုတာကတော့ ဖျဉ်းဖျဉ်း ဖျဉ်းဖျဉ်း၊ စိမ့်စိမ့် စိမ့်စိမ့်၊ ငြိမ့်ငြိမ့် ငြိမ့်ငြိမ့်၊ သိမ့်သိမ့် သိမ့်သိမ့်တွေ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ပြန့်နှံ့ပြီး၊ ဘယ်လိုကောင်းမှန်းမသိအောင် ကောင်းနေတာ တစ်မျိုးပါဘဲ။ အဲဒီလို အခါမှာဆိုယင် မှိတ်ထားတဲ့ မျက်စိကလေးတောင် မဖွင့်ချင်လောက်အောင်လဲ ကောင်းနေတတ်တယ်။ ဘယ်တော့ကမှ မတွေ့ဘူးတဲ့ အရသာကောင်းတွေနဲ့ တွေ့နေရတယ်လို့ ထင်ရတယ်။ လှုပ်လဲမလှုပ်နိုင်ဘူး၊ မှတ်ဘို့ရန်တောင်မှ ကြောင့်ကြမစိုက်နိုင်သလို ဖြစ်ပြီးနေတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ အားအကြီးဆုံး ဖရဏာပီတိ ဘဲ။

ဒီပီတိ ၅-မျိုးလဲ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ ဒီလိုဖြစ်ပေါ်လာတော့ ဒီပီတိတွေကိုဘဲ တရားထူးလို့ထင်တတ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်နေတယ်လို့ ထင်တတ်တယ်။ ဒီလိုထင်ယင် ဒီပီတိလဲ ဥပက္ကိလေသဘဲတဲ့။ အထူးအားဖြင့်တော့ ဒီပီတိတွေ ဖျိုးဖျိုးဖျဉ်းဖျဉ်းနဲ့ ထက်ထက်သန်သန် ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ မမှတ်နိုင်ဘဲ လစ်ကနဲ လစ်ကနဲလဲ ဖြစ်ဖြစ် သွားတတ်တယ်။ ဒီလို ပီတိကြောင့် လစ်တာကလဲ ဒီနေရာမှာသာ ဖြစ်တတ်တာ မဟုတ်သေးဘူး။ သမာဓိအားကောင်းလို့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်လာတဲ့ အချိန်ကစပြီး ရှုမှတ်ဘို့ ကောင်းတဲ့အခါတွေမှာ ဒီလို လစ်ကနဲ လစ်ကနဲ ရံခါရံခါ ဖြစ်ဖြစ်သွားတတ်တယ်။ ဒီဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အရာမှာတော့ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီပီတိကြောင့် တော်တော်များများဘဲ လစ်လစ်နေတတ်ပါတယ်။ ဒီလို လစ်တာကို တွေ့ရတော့ ကြားဘူးနားဝရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ “ရုပ်နာမ်သင်္ခါရငြိမ်းရာကို ရောက်သွားတယ်။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဘဲ” လို့ ဒီလိုထင်တတ်တယ်။ ဒီလိုထင်နေယင် ရှေ့တိုး အောင်လဲ အားမထုတ်ဘူး၊ တိုးလဲမတိုးဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒီပီတိကို ဥပက္ကိလေသလို့ ခေါ်တာ။

ဒါကြောင့် လစ်တာကလေးကို တွေ့တာ ပြောတာနဲ့ တရားကောင်းနေပြီလို့ ဒီလိုလဲ မယူဆရဘူး။ လစ်တယ်လို့ ယခု ယောဂီတွေ ပြောနေတာက ပီတိကြောင့် လစ်တာလဲရှိတယ်။ ပဿသိဒ္ဓိကြောင့် လစ်တာလဲရှိတယ်။ သမာဓိကြောင့် လစ်တာလဲရှိတယ်။ ဥပေက္ခာကြောင့် လစ်တာလဲ ရှိတယ်။ ထိနမိဒ္ဓကြောင့် လစ်တာလဲ ရှိတယ်။ အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ ဥဒ္ဓစ္စကြောင့် စိတ်ပျံ့လွင့်သွားတာတောင် “လစ်သွားတယ်၊ ပြတ်သွားတယ်”လို့ ပြောတတ်ကြသေးတယ်။ ဒါကြောင့် “လစ်သွားတယ်၊ ပြတ်သွားတယ်” ဆိုတိုင်းလဲ အကောင်းချည်းမဟုတ်ဘူးဆိုတာ သိထားကြရမယ်။

ပြီးတော့ ပဿဒ္ဓိ ဆိုတာက ကိုယ်စိတ်၏ ငြိမ်းအေးမှုတဲ့ မှတ်ခါစ တုန်းကဆိုယင် ရှုမှတ်မှုဖြစ်အောင် အတော်ကို ကြောင့်ကြစိုက်ရတယ်။ တခြားကို စိတ်မလွင့်ရအောင် အတော်ကို ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ရှုမှတ်ရတယ်။ ယခု ဒီဉာဏ်ရောက်တော့ အမှတ်ကလေးတွေက သူ့အရှိန်နဲ့သူ့ အလိုလိုသွားနေတယ်။ ဒါကြောင့် ကြောင့်ကြမစိုက်ရတော့ဘူး။ ကြောင့်ကြပုန်မှုတွေ ငြိမ်းအေးပြီး သက်သာနေတယ်။ အဲဒါဟာ ပဿဒ္ဓိတဲ့။ ဒီပဿဒ္ဓိကလဲ လွန်သွားယင် လုံးလုံးမရှုမှတ်တော့ဘဲ ငေးနေတတ်တယ်။ ဒီလိုငေးနေပေမဲ့ မှတ်စရာ အာရုံလဲ မရှိဘူး၊ မှတ်သိမှုကလဲ မရှိဘူး၊ စဉ်းစားနေတာ၊ ပျံ့လွင့်နေတာလဲ မဟုတ်ဘူးဆိုတော့၊ သူ့ဟာက ဖိုလ်ဝင်စားနေတာ လိုလို ဘာလိုလိုနဲ့ အထင်မှားသွားတတ်တယ်။ ဒီလို အထင်မှားတောင်မှလဲ မမှတ်ရဘဲ မပျံ့လွင့်ဘဲနဲ့၊ ငြိမ်းအေးနေတာကိုတော့ သဘောကျနေတတ်တယ်။ ဒီလို သဘောကျနေယင်ကို ရှေ့မတိုးဘူး။ ဒါကြောင့် သူလဲ ဥပက္ကိလေသဘဲ။ ပဿဒ္ဓိဖြစ်ယင် ပဿဒ္ဓိနဲ့ အတူတူပြီးဖြစ်တဲ့ လဟုတာ မုဒုတာ ကမ္မညတာ ပါဂုညတာ ဥဇုကာတာ တို့ ဆိုတာတွေလဲ ရှိသေးတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုအခါမှာ ကိုယ်ရောစိတ်ရော အလွန်ပေါ့ပါးနေတယ်။ အလွန်လဲ နူးညံ့ပျော့ပြောင်းနေတယ်။ စိတ်တွေလဲ အထူးဖြောင့်စင်းနေတယ်။ အဲဒါတွေလဲ အထင်ကြီးစရာတွေဘဲ။

ပြီးတော့ သုခ ဆိုတာကစိတ်ချမ်းသာမှုဘဲ။ ဝမ်းသာမှုတွေပါဘဲ။ ဒီနေရာရောက်ယင် အနည်းနဲ့အများ ဝမ်းကတော့ သာတတ်တယ်။ ပျော်စရာ ကောင်းသလိုလို၊ ဘာလိုလိုနဲ့ မှတ်ယင်းမှတ်ယင်း အလိုလို ဝမ်းသာနေတတ်တယ်။ တချို့ကတော့ သိပ်ပြီး ဝမ်းသာနေတတ်တယ်။ နှိမ်လို့ မရနိုင်လောက်အောင်ပေမဲ့ ဝမ်းသာနေတတ်တယ်။ သူတွေ့တာတွေကို သိပ်ပြောချင်ပြီးတော့ ခပ်ကြွကြွဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဝမ်းသာနေတာနဲ့ ကောင်းကောင်းကို မမှတ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီသုခလဲ ဥပက္ကိလေသဘဲတဲ့။

ပြီးတော့ သဒ္ဓါဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှုတွေကလဲ သမာဓိဉာဏ်ကလေး ထူးခြားလာကတည်းက ဖြစ်လာတယ်။ “ဒီတရားဟာ ကောင်းတယ်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားလမ်းမှန်ဘဲ” စသည်ဖြင့် ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်လာခဲ့တယ်။ အခု ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ရောက်တော့ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါက အလွန်အကဲ ဖြစ်တော့တာဘဲ။ ဖြစ်ပုံကတော့ “ဒီတရားဟာ သိပ်ကောင်းတဲ့ တရားဘဲ၊ ဒီတရားကို စောစောက အားထုတ်လိုက်ရယင် သိပ်ကောင်းမှာဘဲ၊ ယခု အသိနောက်ကျသွားတယ်၊ ဒီတရားကို ဟောခဲ့တဲ့ အတိုင်း အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ သံဃာအစစ် ဖြစ်နိုင်တယ်” စသည်ဖြင့် ဒီလို ယုံကြည်မှုတွေလဲ ဖြစ်လာတယ်။ ပြီးတော့ သူများတွေလဲ တရားအားထုတ်စေချင်တယ်။ ကိုယ်နဲ့စပ်တဲ့ လူတွေကို တိုက်တွန်းဟောပြောချင်တယ်။ စိတ်ကူးနဲ့ သွားသွားပြီး တော့လဲ ဟောပြောတိုက်တွန်းနေတတ်တယ်။ အားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီတွေကိုလဲ နှစ်နှစ်မြှိုက်မြှိုက် ကြည့်ညိုတတ်တယ်။ ဟောပြောတိုက်တွန်းပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ကျေးဇူးတင်နေတတ်တယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေကို ကျေးဇူးတင်ပြီး ကျေးဇူးဆပ်ဖို့ လဲ ကြံစည်နေတတ်တယ်။ ပဋိပတ်လုပ်ငန်းကို ကြီးပွားအောင်လုပ်ဖို့ စိတ်ကူးတွေလဲ များနေတတ်တယ်။ ဒါတွေဟာ သဒ္ဓါ တရားတွေ လွန်နေတာဘဲ။ ဒီသဒ္ဓါကြောင့်လဲ အမှတ်ဟာ ပျက်နေတာဘဲ။ ဒါကြောင့် သူ့ကိုလဲ ဥပက္ကိလေသ လို့ ခေါ်တယ်။

ဆောင်ပုဒ်ထဲက “သုခသဒ္ဓါ အစရှိသော” ဆိုရာမှာ ဒီဥပက္ကိလေသတွေက မကုန်သေးဘူး၊ ကျန်သေးတယ်။ အဲဒါတွေ လျှောက်ပြောနေယင်လဲ စာပိုဒ်ကြီးက သိပ်ရှည်သွားမယ်၊ ဒါကြောင့် အစရှိသောလို့ ချုံးလိုက်ရတော့တာဘဲ။ လိုရင်းကတော့ အဲဒီကျန်တာတွေဟာလဲ ယခုပြောခဲ့ပြီးတွေလိုပါဘဲ။ ဝမ်းသာစရာ စိတ်တက်ကြွစရာ အထင်ကြီးစရာတွေချည်းပါဘဲ။ အဲဒါတွေ ဟာ သာမန်လူတွေနဲ့ မဆိုင်ဘူး၊ ဝိပဿနာယောဂီတွေသာ ခံစားနိုင်တဲ့ တရားအရသာထူးတွေဘဲ။ ဒါတွေကိုဘဲလက်ခံပြီး သဘောကျနေယင်လဲ ရှေ့ကိုမတိုးတက်နိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒါတွေကို ဥပက္ကိလေသတွေလို့ ခေါ်တယ်။ ပြီးတော့ ဖြစ်မှုပျက်မှု ခေါ်တဲ့ ပေါ်မှုပျောက်မှုကိုလဲ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တွေ့ရတယ်။ ဒီနေရာမှာ ပေါ်မှု ပျောက်မှု ဆိုတာနဲ့ ဖြစ်မှုပျက်မှု ဆိုတာဟာ အတူတူပါဘဲ။ အရပ်သုံးနဲ့ စာသုံးလောက်သာ ကွဲပါတယ်။ အရပ်သုံးစကားက ပေါ်မှုလို့ဆိုတာကို စာသုံးကတော့ဖြစ်မှုတဲ့၊ ဟုတ်တယ်။ အစကမရှိသေးတာ တစ်ခုအသစ်ပေါ်လာတာကို ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရတာဘဲ။ ပြီးတော့ အရပ်သုံးစကားက ပျောက်မှု လို့ ဆိုတာကို စားသုံးတာကတော့ ပျက်မှုတဲ့၊ ဟုတ်တယ်။ ပျက်ဆိုတာ ထင်ရှားရှိနေတဲ့ တရားတစ်ခု ပျောက်ကွယ်သွားတာကို ခေါ်တာပါဘဲ။ ဒီပေါ်မှု ပျောက်မှုဆိုတဲ့ ဖြစ်မှုပျက်မှုတွေကိုလဲ ခဲခဲယဉ်းယဉ်း မဟုတ်ဘဲ လွယ်လွယ်ကလေးနဲ့ သိသိသွားတယ်။ ဒီလိုဥပက္ကိလေသတွေလဲ တွေ့ယင်း ဖြစ်မှုပျက်မှုကိုလဲ သိသိသွားတာဟာ နုသောဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တဲ့။

ကဲ-ဆိုရမယ်..... မဆင်ခြင်တော့ဘဲ၊ မှတ်ရုံမျှသာ မှတ်နေရာတွင်၊ အလင်းရောင်၊ ပီတိပဿဒ္ဓိ၊ သုခသဒ္ဓါစသော အရသာထူးများကိုလဲ တွေ့လျက်၊ ပေါ်မှုပျောက်မှု ဖြစ်မှုပျက်မှုကို လွယ်ကူစွာ မှတ်သိနေတာက နုသောဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဆို။

၅။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ

ဒီဉာဏ်က အဖြစ်အပျက်ကို သိတယ်ဆိုပေမယ်လို့ ဖြစ်လဲဖြစ်ခါစမို့ ဥပက္ကိလေသတွေနဲ့လဲ ရောပြွန်းနေလို့ သိပ်တော့ မရှင်းလှသေးဘူး၊ နောက် အဲဒီ ဥပက္ကိလေသတွေကို အလေးမပြုဘဲ မှတ်ရုံကလေးမှတ်သွားမှ ပိုပြီးရှင်းလာတယ်။ ဒါကြောင့် “အလင်းရောင်စသော အထူးအထွေများကို စဉ်းစားအားရ သဘောကျနေတာက လမ်းမှားဘဲ၊ မှတ်ရုံမျှသာ မပြတ်မှတ်နေ တာကမှ လမ်းမှန်ဘဲ၊ မပြတ်မှတ်နေမှဉာဏ်တက်မည်ဟု လမ်းမှန် လမ်းမှားကို ပိုင်းခြားဝေဖန်ကာ ဉာဏ်အမြင်စင်ကြယ် တာက မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ” လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတယ်။ မဂ္ဂ ဆိုတာက လမ်းမှန်၊ အမဂ္ဂဆိုတာက လမ်းမှား၊ ဉာဏ်က ဉာဏ်၊ ဒဿနက အမြင်၊ ဝိသုဒ္ဓိဆိုတာက စင်ကြယ်တာ..... ပေါင်းလိုက်တော့ လမ်းမှန်နဲ့လမ်းမှားကို ခွဲခြားပြီးသိ မြင်မှု ရှင်းလင်းသွားတာလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ “လမ်းမှန်လမ်းမှားကို ပိုင်းခြားဝေဖန်ကာ ဉာဏ် အမြင် စင်ကြယ်တာ” လို့ ဆိုထားတယ်။

ဒီအလင်းရောင် အစရှိတဲ့ အထူးတွေကို တွေ့တဲ့အခါမှာ ဗဟုသုတရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင်တော့ “ဟာ....အလင်းရောင် တွေ၊ ပီတိ ပဿဒ္ဓိတွေ၊ ဥပက္ကိလေသတွေတော့ ပေါ်လာကုန်ပြီ၊ ဒါတွေကို စဉ်းစားနေယင် သဘောကျနေယင်တော့ လမ်းမှား နေတာဘဲ၊ ဝိပဿနာ ပျက်နေတာဘဲ၊ ဒါတွေကို မစဉ်းစားဘဲ နှလုံးမသွင်းဘဲ၊ ဂရုမစိုက်ဘဲနဲ့၊ မှတ်ရုံကလေးမှတ်နေမှ ရှေ့ကို တိုးတက်သွားမှာဘဲ”လို့ ဒီလို သူ့ဟာသူဘဲ ဆုံးဖြတ်သွားတတ်တယ်။ ဒါလဲ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့လေ၊ တချို့ကတော့ ဗဟု သုတရှိပေမဲ့ ဒီလိုထူးထူးခြားခြားတွေကိုတွေ့တော့ သဘောကျနေတာနဲ့ မမှတ်ဘဲနေတာလဲ ရှိပါသေးတယ်။ သုတမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဒီလိုထူးထူးခြားခြားတွေကိုတွေ့ရယင် တရားထူးမှတ်ပြီးတော့ သာယာနေတော့တာပါဘဲ။ အဲဒီလို သာယာ လက်ခံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဆရာများက ဟောပြောပေးရတယ်။ “ဒီလို ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်လာတာတွေကတော့ သိပ်ကောင်း တာဘဲ တော်ရုံလျော်ရုံ သမာဓိလောက်နဲ့တော့ ဒါမျိုးကို မတွေ့နိုင်ဘူး၊ ယခု ဒီလို တွေ့ရတာဟာ သမာဓိဉာဏ် တော်တော်ကို ကောင်းလာလို့ တွေ့ရတာဘဲ သို့ပေမဲ့ ဒါတွေကိုလဲ မှတ်ရဦးမယ်၊ ဒါတွေကို သဘောကျပြီး မမှတ်ဘဲ နေယင်တော့ ရှေ့ကို မတိုးဘူး၊ ရှေ့နားကျတော့ ဒီထက်ကောင်းတာတွေက အများကြီး ရှိသေးတယ်၊ မှတ်နေယင် အဲဒါတွေကိုလဲ တွေ့သွားဦးမှာ ဘဲ” စသည်ဖြင့် ဆရာကပေမဲ့ ပရိယာယ်တွေနဲ့ ဟောရတယ်။ သူ့ဥစ္စာတွေ မှားနေတယ်လို့ တဲ့တဲ့ ပြောလိုက်လို့ရှိယင် ယောဂီ

ပုဂ္ဂိုလ်က စိတ်ပျက်သွားမှာစိုးလို့ သွယ်ဝိုက်ပြီး ပြောရတယ်။ ဒါထက် ကောင်းတာတွေက အများကြီး ရှိသေးတယ်။ အခုမှ စခါလေး ရှိသေး၊ တော်တော်ကြာ အများကြီးကို ကောင်းသွားဦးမှာ ပေါ်လာသမျှကို လက်မခံဘဲ တစ်မှတ်ထဲ မှတ်သွားယင် ရှေ့တိုးပြီး အများကြီးကို ကောင်းသွားဦးမှာလို့ ဒီလို မျှော်လင့်ချက်ပေးပြီး ဟောရတယ်။ အစကလဲ မှတ်နေလို့ ဒီလိုကောင်း လာတာဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ ယခုဆက်ပြီး တင်းတင်းရင်းရင်း မှတ်လိုက်ယင် ဒါထက်ပိုပြီး ကောင်းသွားမှာပေါ့လို့ ဒီလို လဲ ပြောရတယ်။ ဒီတော့မှ ယောဂီက သဘောကျသွားတတ်တယ်။ “ဪ... ဟုတ်ပေသားဘဲ ဒါတွေကို စဉ်းစားနေတာက အမှတ်ပျက်နေတာဘဲ၊ မှားနေတာဘဲ၊ မှတ်မြဲမှတ်နေတာကမှ လမ်းမှန်ဘဲ၊ မှတ်နေမှ ဉာဏ်ထက်သွားမှာဘဲ”လို့ သဘောကျ သွားတတ်တယ်။ အဲဒီလို သဘောကျသွားယင် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိပါဘဲ။ ဒါကတော့ လွယ်ပါတယ်။ အထူးအားထုတ်ရ တာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။ “အလင်းရောင်စသော ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်လာတာတွေကို သဘောကျပြီး စဉ်းစားနေတာက အမှတ် ပျက်နေတာဘဲ၊ လမ်းမှားဘဲ၊ မှတ်ရုံကလေး မှတ်နေတာကမှ လမ်းမှန်ဘဲ၊ မှတ်နေမှ ဉာဏ်တိုးတက်သွားမယ်” လို့ ဒီလို သဘောကျလိုက်၊ ဆုံးဖြတ်လိုက်လို့ရှိယင် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်သွားတော့တာပါဘဲ။

“တစ်မှတ်ထဲ မှတ်နေတာက ကောင်းတယ်၊ မှတ်နေမှ ဉာဏ်တက်မယ်”လို့ နှစ်နှစ်မြိုက်မြိုက် သဘောကျပြီးတော့ ပေါ် လာသမျှကို မှတ်ရုံကလေးသာ တစ်မှတ်ထဲ မှတ်သွားတယ်။ ဒီလို မှတ်နေတော့ အလင်းရောင်တွေ ပီတိပဿဒ္ဓိတွေ သဒ္ဓါတွေ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာမှုတွေက တဖြေးဖြေးနဲ့ လျော့လျော့ပြီး ပျောက်သွားကြတယ်။ ဒီတော့ အမှတ်ကလေးချည်း ကျန်နေတယ်။ ဒီလို အမှတ်ကလေးချည်း ကျန်နေတဲ့အခါမှ ပိုပြီးကောင်းလာတယ်။ ပေါ်မှုပျောက်မှု ကလေးတွေကလဲ သိပ်ရှင်းလာတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဖောင်းတာကလေးက တစ်ခုထဲမဟုတ်ဘဲ၊ ၂-ဆင့် ၃-ဆင့် လေးငါးခြောက်ဆင့် တစ်ပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်ပြီး ထင်လာတယ်။ ဖောင်းလိုက် ပျောက်လိုက် ဖောင်းလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ တပြတ်စီ တပြတ်စီ ပိုင်းခြား ပြီး သိလာတယ်။ ပိန်ရာမှာလဲ အတူတူဘဲ၊ ၂-ဆင့် ၃-ဆင့် လေးငါးခြောက်ဆင့် တစ်ပိုင်းစီ ပြတ်ပြတ်ပြီး ထင်တာဘဲ။ ပိန်လိုက်ပျောက်လိုက် ပိန်လိုက် ပျောက်လိုက် ပိန်လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ တပြတ်စီ တပြတ်စီ ပိုင်းခြားပြီး သိလာတာဘဲ။

ကွေးရာ ဆန့်ရာမှာလဲ အတူတူဘဲ၊ ကွေးတယ် ကွေးတယ်လို့ မှတ်လိုက်ယင် တကွေးနဲ့ တကွေးဟာ မရောဘူး၊ အယင်တုန်းက ဆိုယင် ကွေးတယ် ကွေးတယ်လို့ ပိုင်းခြားပြီး မှတ်ပေမဲ့ အပိုင်းအခြားနဲ့ မထင်ဘူး။ “မကွေးခင်ကလဲ ဒီလက် ဘဲ၊ ကွေးနေတုန်းကလဲ ဒီလက်ဘဲ၊ ကွေးပြီးတော့လဲ ဒီလက်ဘဲ၊ ဒီလက်တစ်ခုထဲကဘဲ ဟိုနေရာက ဒီနေရာရွေ့လာတယ်”လို့ ဒီလို ထင်ခဲ့တယ်။ ယခုတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ ကွေးတယ် ကွေးတယ်လို့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တကွေးစီ တကွေးစီ ပြတ်ပြတ် ပြီးထင်တယ်။ ကွေးတယ် ကွေးတယ်လို့ ၃-ခါ မှတ်ယင် ၃-ပိုင်းပြတ်ပြီး ထင်တယ်။ လေးငါးခြောက်ခါမှတ်ယင် လေးငါး ခြောက်ပိုင်းပြတ်ပြီး ထင်တယ်။ တကွေးနဲ့ တကွေးဟာ မရောဘူး၊ ရွေ့လိုက်ပျောက်လိုက် ရွေ့လိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ရှင်းနေ တာဘဲ၊ တရွေ့ရွေ့ရဲ့ အစနဲ့အဆုံးကလေးတွေလဲ ထင်ထင်ရှားရှားဘဲ ပေါ်နေတယ်။ ဆန့်ရာမှာလဲ အတူတူဘဲ၊ လမ်းလျှောက် ရာ၊ ကြွရာ၊ လှမ်းရာ၊ ချရာတွေမှာလဲ အတူတူဘဲ၊ ရွေ့တိုင်း ရွေ့တိုင်း တရွေ့ကတရွေ့သို့ မရောက်ဘဲ ပျောက်ပျောက်သွားဟာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ထင်ရှားနေတယ်။ ဒါကြောင့် “ရုပ်နာမ်ပရမတ္ထတရားတွေဟာ တစ်နေရာက တစ်နေရာကို မရွေ့နိုင်ဘူး၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သူ့နေရာမှာဘဲ ချုပ်ပျောက် သွားတယ်” ဆိုတာဟာ ဒီဉာဏ်ရောက်တော့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ ရှင်းနေတယ်။ ဒီ နေရာမှာဖြစ် ဒီနေရာမှာဘဲပျောက်တယ်၊ ဟိုနေရာမှာ ဖြစ်ယင်လဲ ဟိုနေရာမှာဘဲ ပျောက်တယ်။ ဒီလို တစ်နေရာက တစ်နေရာ ကို မရွေ့ဘဲ ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကလေးတွေဟာ ရှင်းနေတယ်။ ဒီလို ပေါ်မှု ပျောက်မှု ဖြစ်မှုပျက်မှုကို မှတ် ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်းမှာ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ပြတ်ပြတ်သားသား သိသိသွားတာက ရင့်တဲ့ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တဲ့။

ကဲ-ဆိုရမယ်..... အလင်းရောင်စသော အထူးအထွေများကို မစဉ်းစားတော့ဘဲ၊ မှတ်ရုံမျှသာ မပြတ်မှတ်နေသော အခါ၌ ပေါ်မှု ပျောက်မှု ဖြစ်မှု ပျက်မှုကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ပြတ်သားစွာ သိတာက ရင့်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်.....ဆို။

၆-ပဋိပခါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ

ဒီရင့်တဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို ရောက်နေယင် မှတ်လို့လွယ်တယ်။ အမှတ်ရခက်တာ၊ မကောင်းတာရယ်လို့ တယ်မတွေ့ ရဘူး။ ဒါပေမဲ့ ခတ်မှန်မှန် အားထုတ်နေယင်းတော့ ရှေးကို မတိုးတက်ဘဲလဲ ရှိနေတတ်သေးတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိရိယကို မလျှော့ဘဲ အချိန်နာရီ တိုးတိုးပြီး အားထုတ်ရတယ်။

ဒီလိုအချိန်နာရီ တိုးတိုးပြီး အားထုတ်ယင် မကြာခင်ဘဲ အထက်ဉာဏ်တွေ တိုးတက်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ အဲဒီ အထက်ဉာဏ်တွေဆိုတာက ဘာတွေလဲဆိုယင်.... သင်္ဂဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ်၊ အာဒီနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုဉ္ဇိတကမျတဉာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဒီဉာဏ်တွေပါဘဲ။ ယခု ပြောနေတဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အရင့်ပိုင်း ကစပြီး အဲဒီနောက်ဆုံးအနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင် အစဉ်အတိုင်း တိုးတက်သွားတဲ့ ဉာဏ်တွေဟာ ပဋိပခါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ တဲ့။ ဒါကြောင့် (ရင့်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ အနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင် အကျင့်လမ်းစဉ် အသိအမြင် စင်ကြယ်တာက ပဋိပခါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ)လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားတယ်။ ပဋိပခါ ဆိုတာက အကျင့်လမ်းစဉ်ဘဲ၊ ဉာဏဒဿန ဆိုတာက

အသိအမြင်ဘဲ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ဆိုတာက စင်ကြယ်တာဘဲ ဒါကြောင့် “အကျင့်လမ်းစဉ် အသိအမြင် စင်ကြယ်တာက”လို့ ဆိုထားတယ်။ အဲဒီအကျင့်လမ်းစဉ်ကို အသိအမြင် စင်ကြယ်သွားပုံကို ယခုဆက်ပြီး ပြောရမယ်။

ဘင်္ဂဉာဏ်

ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဝိရိယမလျှော့ဘဲ၊ အချိန်နာရီ တိုးတိုးပြီး အားထုတ်လို့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ကောင်းကောင်းကြီး ရင့်လာပြီဆိုတော့၊ အမှတ်အသိကလေးတွေက အထူးသွက်လက် လျင်မြန်လာတတ်တယ်။ သူ့အရှိန်နဲ့သူ သွက်သွက်သွက်နဲ့ ဖြစ်လာလိုက်တာဟာ အမှတ်ကလေးတွေက သူ့ဟာသူဘဲ မှတ်မှတ်ပြီး ဆွဲဆောင်သွားသလို ထင်ရတတ်တယ်။ ဒီလို အသိကလေးတွေက မြန်နေတော့ သိစရာ အာရုံကလေးတွေကလဲ တစ်ခုပြီးတစ်ခု သူ့အလိုလို လျင်လျင်မြန်မြန် ပေါ်ပေးနေသလိုဘဲ ထင်ရတတ်တယ်။ ဒီလိုအာရုံကလေးတွေကလဲ မြန်မြန်ပေါ်၊ အသိကလဲ မြန်မြန်သိပြီး အမှတ်က အထူးကောင်းလာတဲ့အခါမှာ မှတ်ရတဲ့အာရုံတွေက မပီသမထင်ရှားတွေ ဖြစ်ဖြစ်လာတတ်တယ်။ အယင်ကဆိုယင် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်ရာမှာ ဖောင်းတာကလဲ ပီပီသသကြီး ထင်ရှားတယ်။ ပိန်တာကလဲ ပီပီသသကြီး ထင်ရှားတယ်၊ ထိုင်တာကလဲ ပီပီသသကြီး ထင်ရှားတယ်။ ဒီလိုထင်ထင်ရှားရှား သိနေရာထဲမှာ ပိန်တာကစပြီး မထင်ရှားဘဲ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ တော်တော်ကြာတော့ ဖောင်းတာကလဲ မထင်ရှား၊ ထိတာကလဲ မထင်ရှားနဲ့ မှတ်လို့သာ မှတ်နေရ ဘာမှမရှိတာတွေကို မှတ်နေရသလို အကုန်လုံး မထင်မရှားချည်း ဖြစ်လာတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် မှတ်ရတာဟာ ဟိုမရောက် ဒီမရောက်နဲ့ ဟာတာတာ၊ ဖွာကျဲကျဲကြီး ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အားမလို အားမရကြီး ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒီတော့ ယောဂီက သမာဓိဉာဏ်တွေ ပျက်ကုန်ပါပြီလို့တောင် ထင်သွားတတ်သေးတယ်။ သို့ပေမဲ့ သမာဓိဉာဏ် ပျက်တာတွေလဲ မဟုတ်ပါဘူး၊ တိုးတက်လာတာပါဘဲ။ ပေါ်ပေါ်လာတဲ့ အစပိုင်းကို မတွေ့တော့ဘဲ၊ ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ အဆုံးပိုင်းကိုသာ တွေ့တဲ့ သင်္ဂဉာဏ်ဟာ ဒီကစပြီး ဖြစ်လာတာဘဲ။

ဟိုအယင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တုန်းကတော့ အစပိုင်းပေါ်လာတာလဲ ထင်ရှားတယ်။ အဆုံးပိုင်း ပျောက်တာလဲ ထင်ရှားတယ်။ ဖောင်းတာလို့ မှတ်ယင် ဖောင်းတာကလေးရဲ့ အစရော အဆုံးရော ထင်ရှားတယ်။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်ယင်လဲ ပိန်တာကလေးရဲ့ အစရောအဆုံးရော ထင်ရှားတယ်။ ဒီလို အစရောအဆုံးရော ထင်ရှားနေတော့ သူ့ဟာ ပီပီသသမို့ မှတ်လို့ကောင်းခဲ့တယ်။ တွဲကနဲတွဲကနဲ စီးစီးပိုင်ပိုင်မှတ်လို့ ကောင်းခဲ့တယ်။ ယခုတော့ အစပိုင်းက မပေါ်ဘဲနဲ့ အဆုံးပိုင်းချည်း ပေါ်နေတယ်။ ဒီအဆုံးပိုင်းဆိုတာကလဲ ပျောက်ကွယ်တဲ့အပိုင်း မရှိတဲ့အပိုင်းဖြစ်နေတော့ ဘာမှ မရှိတာကို မှတ်နေရသလို ဖြစ်နေတာပေါ့။ ဒါကြောင့် အားမရဘဲ ဖြစ်နေတာပါဘဲ။ ဒီနေရာမှာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှ ဘင်္ဂဉာဏ် ပြောင်းသွားပုံကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်က ဒီလို မိန့်ဆိုထားတယ်။

ဉာဏေ တိက္ခေ ဝဟန္တ သင်္ခါရေသု လဟုံ ဥပဋ္ဌ ဟန္တသု ဥပ္ပါဒံ ဝါ ဌိတိံ ဝါ ပဝတ္တံ ဝါ နမိတ္တံ ဝါ န သမ္မာ ပုဏ္ဏာတိ၊ ခယ ဝယဘေဒ နိရောဓေ ယေဝ သတိသန္တိဋ္ဌတိ.....တဲ့။

ဉာဏေ ဉာဏ်သည် တိက္ခေ၊ ထက်မြက်သည်ဖြစ်၍ ဝဟန္တေ၊ သူ့အလိုလိုပင် ဆောင်သွားသလို ဖြစ်လတ်သော်။

မှတ်သိမှုဉာဏ်က ထက်မြက်ပြီးတော့ သူ့ဟာသူဘဲ ဆွဲဆောင်သွားသလို ဖြစ်ယင်တဲ့၊ ဉာဏ်နုတုန်းကတော့ အမှတ်အသိဖြစ်အောင်ကို ကြောင့်ကြစိုက်ပေးနေရတယ်။ ဉာဏ်က ထက်မြက်လာတော့ ကြောင့်ကြမစိုက်ရတော့ဘဲနဲ့၊ သူ့ဟာသူဘဲ မှတ်မှတ်သွားနေသလို ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါကို ပြောတာ၊ သို့ပေမဲ့ ဒီလိုကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲ သူ့အရှိန်နဲ့သူ သွားတာကတော့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကျမှ သာပြီးကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့အထွန်နဲ့ ဆိုတာလိုဘဲ၊ သူ့နေရာနဲ့သူတော့ ထူးခြားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဉာဏ်ကထက်မြက်ပြီး သူ့အရှိန်နဲ့သူ ဆောင်သွားသလို သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ ဖြစ်လာတော့ အဲဒီ အခါမှာတဲ့။

သင်္ခါရေသု၊ မှတ်သိစရာ အာရုံသင်္ခါရ တို့က လဟုံ၊ လျင်မြန်စွာ ဥပဋ္ဌဟန္တသု၊ ထင်ပေါ်ကုန်လတ်သော်....မှတ်သိတာကလေးတွေက မြန်လာတော့ မှတ်သိစရာ အာရုံ သင်္ခါရတွေကလဲ မြန်မြန်ပေါ်ပေးကြတယ်တဲ့။ ဒါက ကျမ်းဂန်စကားမို့ တင်စားပြီးပြောထားတာပါ။ ဒဲ့ဒဲ့ ပြောရယင်တော့ အာရုံသင်္ခါရတွေမှာ “မြန်မြန်ပေါ်ပေးမယ်၊ နှေးနှေးပေါ်ပေးမယ်”လို့၊ ဒီလို ဗျာပါရမရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် အမှန်မှာတော့ အသိကလေးတွေက မြန်မြန်သိသွားတာကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလို အသိကမြန်တော့ အာရုံကလဲ မြန်မြန်ပေါ်သလို ဖြစ်နေတာပေါ့။ အဲဒီလို အာရုံကလဲ မြန်မြန်ပေါ်အသိကလဲ မြန်မြန်သိနေတော့ အမှတ်ရမှု သတိဉာဏ်ဟာ ဘယ်ကိုရောက်နေသလဲ ဆိုလို့ရှိယင် ဥပ္ပါဒံဝါ နသမ္မာပုဏ္ဏာတိ၊ အစဖြစ်ပေါ်မှုကိုလဲ မရောက်တော့ဘူးတဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တုန်းကဆိုယင် အစဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဖြစ်မှုကလေးကို ပြုတင်းပေါက်က ခေါင်းပြုလာတာလို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့နေကျဘဲ။ ယခု အဲတာကလေးတွေကိုလဲ မတွေ့ရ၊ မသိရတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုတယ်။ ပြီးတော့ ဌိတိဝါ၊ အလယ်ပိုင်းတည်မှုကိုလဲ မရောက်ဘူးတဲ့၊ သမ္မသနဉာဏ်တုန်းက ဆိုယင် အစရော အလယ်ရော အဆုံးရော အကုန်လုံးထင်ရှားခဲ့တယ်။ ပေါ်လာတဲ့ အာရုံတစ်ခုခုကို မှတ်လိုက်ယင် ချက်ခြင်း ပျောက်မသွားသေးပါဘူး၊ ၂-ချက် ၃-ချက် လေးငါးခြောက်ချက် ဆင့်ဆင့်ပြီး မှတ်မှ ပျောက်ပျောက်သွားတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီတုန်းကဆိုယင် အလယ်ပိုင်း ဌိလံ ထင်ရှားခဲ့တာဘဲ။ ယခု အဲဒီ

အလယ်ပိုင်းကိုလဲ မတွေ့ရတော့ဘူးတဲ့ ပြီးတော့ သမ္မသနဉာဏ်ထက် ရှေးကျတဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ နာမရူပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပိုင်း ဆီကဆိုယင် ပဝတ္တခေါ်တဲ့ မပြတ်မစဲ ဖြစ်မှုက ပေါ်နေခဲ့တယ်။ ရေစီးကြောင်းများ ရေယဉ်များမှာ မပြတ်စီးသွားနေတာလို ရုပ်နာမ်တွေက ရှေ့နောက်စပ်ပြီး မပြတ်ဖြစ်နေလို့ ပြတ်စဲခြင်းမရှိဘဲ အမြဲတည်နေသလိုလို ထင်ရတဲ့ အရာကို ဒီနေရာမှာ ပဝတ္တလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒီလိုမပြတ်မစဲဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အယဉ်ကိုတွေ့နေရလို့ အဲဒီတုန်းကဆိုယင် အနိစ္စ လက္ခဏာ မထင်ဘဲ နိစ္စသညာ တွေ့ချည်း ဖြစ်နေခဲ့တယ်။ ယခုတော့ အဲဒီ ပဝတ္တဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်အယဉ် မြဲတဲ့အနေမျိုးကိုလည်း မတွေ့ရတော့ဘူးတဲ့ ဒါကြောင့်.....ပဝတ္တဝါ၊ မပြတ်စပ်လျက် ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အယဉ်ကိုလဲ မရောက်ပါဘူးတဲ့ နိမိတ္တဝါ၊ ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ် သို့လဲ နသမ္ပာပုဏ္ဏာတိ၊ မရောက်ပါဘူးတဲ့။

အယင်တုန်းကဆိုယင် ဘာမဆို ပုံသဏ္ဌာန် အထည်ခြပ်တွေနဲ့ ထင်ရှားခဲ့တာချည်းဘဲ၊ ဥပမာ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်လို့ မှတ်ပေမဲ့ ရုပ်သဘောကလေးတွင် ကွက်ပြီးထင်တာ မဟုတ်သေးဘူး၊ ဖောင်းပိန်နေတဲ့ ဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန် ကိုယ်ပုံ သဏ္ဌာန်ရော ထင်နေခဲ့တာဘဲ၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်လို့ မှတ်ရာမှာလဲ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှုကလေးတွင် ကွက်ပြီးထင်တာ မဟုတ်သေးဘူး၊ လက်ခြေပုံသဏ္ဌာန် အထည်ခြပ်ကြီးပါ ထင်နေခဲ့တာဘဲ၊ ယခုတော့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်ရာ မှာလဲ ဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ကြီး မထင်တော့ဘူး၊ တောင့်တင်းမှု၊ ရွေ့ရှားမှုကလေးများလောက်သာ ထင်တော့တယ်၊ ထိုင်တယ်လို့ မှတ်ရာမှာလဲ ကိုယ်ပုံသဏ္ဌာန်ကြီး မထင်တော့ဘူး၊ တောင့်တင်းမှု အဆင့်ဆင့်နဲ့ လှုပ်ရှားမှု အဆင့်ဆင့်သာ ထင်တော့တယ်၊ ဒါကြောင့်..... ဥပ္ပါဒ်ဝါ၊ အစဖြစ်ပေါ်မှုသို့လဲမရောက်။ ဌိတိဝါ၊ အလယ်ပိုင်းတည်မှုသို့လဲ မရောက်၊ နိမိတ္တဝါ၊ အထည်ခြပ်ပုံ သဏ္ဌာန်နိမိတ်သို့လဲ၊ နသမ္ပာပုဏ္ဏာတိ၊ မရောက်တော့ဘူးတဲ့၊ ဒါဖြင့် ဘယ်ကိုရောက်ပြီး ဘာကိုသိနေသလဲ ဆိုလို့ရှိယင်.... ခယဝလ ဘောဒနိရောဓေယေဝ၊ ကုန်ခြင်း၊ ပျောက်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ချုပ်ခြင်းသဘော၌သာလျှင် သတိ၊ အမှတ်ရ မှုသတိသည်၊ ဝါ၊ မှတ်သိမှု ဉာဏ်သည် သန္တိဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်လေတော့၏ တဲ့။

ကုန်သွားတယ်၊ ပျောက်သွားတယ်၊ ပျက်သွားတယ်၊ ချုပ်သွားတယ် ဆိုတာတွေဟာ ဒီနေရာမှာ အတူတူပါဘဲ၊ ဖြစ် ပေါ်လာတဲ့တရား ကွယ်ပျောက်သွားတာကိုဘဲ ဆိုလိုတယ်၊ သို့ပေမဲ့ချုပ်တယ်ဆိုတဲ့ နိရောဓက ကိလေသာကံ သင်္ခါရဝဋ်ဆင်းရဲ တွေ လုံးဝမဖြစ်ပေါ်တာကိုလဲ ချုပ်တယ်လို့ ဆိုထားသေးတယ်၊ အဲဒါကတော့ နိဗ္ဗာန်နိရောဓဘဲ၊ ယခုဘင်္ဂဉာဏ်မှာ တွေ့နေတဲ့ နိရောဓချုပ်တယ်ဆိုတာကတော့ အဲဒီနိဗ္ဗာန်နိရောဓ မဟုတ်သေးဘူး၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သင်္ခါရတွေ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့မှ ကုန်သွား တာ၊ ပျောက်သွားတာကိုဘဲ ဆိုလိုတယ်၊ အဲဒီ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့ ကုန်ဆုံး ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုဘဲ ဒီနေရာမှာ နိရောဓ ခေါ်တယ်လို့ သိအောင် ခယ ဝယ ဘောဒ ဆိုတဲ့ ပုဒ်တွေနဲ့ ဖွင့်ပြထားတာတဲ့။

ဒါကြောင့် ယောဂီဟာ ဒီဉာဏ်ဖြစ်လာတော့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ကုန်ကုန်သွားတာ ဆုံးဆုံးသွားတာ ပျောက်ပျောက် သွားတာ ပျက်ပျက်သွားတာ ချုပ်ချုပ်သွားတာ မရှိဘဲ ဖြစ်ဖြစ်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရတယ်၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ မှတ်ရာမှာလဲ အရင်ကလို ဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန် မထင်တော့ဘူး၊ အစပေါ်လာတာလဲ မထင်တော့ဘူး၊ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ကုန်ကုန်သွားတာ၊ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ ကြွေတယ်၊ လှမ်းတယ်စသည်ဖြင့် မှတ်ရာတွေမှာလဲ လက် ခြေပုံသဏ္ဌာန်တွေ မထင်တော့ဘူး၊ တရွေ့ခြင်း တရိပ်ရိပ်နဲ့ ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ်သွား တာကလေးကိုသာ တွေ့ရတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီဉာဏ်က ပြောင်းခါစမှာ မှတ်လို့မကောင်းဘူး၊ ဘာမှမရှိတာတွေကို မှတ်နေရသလိုလို မှတ်စရာ အာရုံဆီကိုစိတ် ကမရောက်ဘဲ ဖြစ်နေသလိုလို၊ ဟာတာတာ ဖွာကျကျကြီးလိုလို ဖြစ်နေတတ်တယ်၊ သို့ပေမဲ့ စိတ်တော့မပျက်ရဘူး၊ သမာဓိ ဉာဏ် တိုးတက်လာတာဘဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီး မှတ်မြဲဘဲ မှတ်နေရတယ်၊ ဟုတ်လဲဟုတ်ပေတယ်၊ ယခုမှတ်မကောင်းဘူးထင် တာက၊ အရင်ကလို ပညတ်အာရုံတွေကို မတွေ့ရလို့ ထင်တာဘဲ၊ စိတ်ဆိုတာက ပညတ်ကို ကြိုက်တယ်၊ ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ထိ အောင် ပညတ်အာရုံတွေက လုံးဝမပျောက်သေးတော့ မှတ်ရတာ ပျော်တာပေါ့၊ ယခု ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်တော့ ပုံသဏ္ဌာန် ပညတ်က လုံးလုံးမပေါ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် မှတ်ရတာ ချောက်ကပ်ကပ်ကြီး ဖြစ်နေတာ၊ သို့ပေမဲ့ ပညတ်မပေါ်ဘဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ကုန်ပျောက်နေတဲ့ ပရမတ်သဘောကိုချည်း သိသိနေတာဟာ ဉာဏ်တစ်ဆင့် တိုးတက်လာတာပါဘဲ၊ ဒါကမ ပိုပြီး ကောင်းလာ တာ၊ ဒါကြောင့် တိုးတက်လာတယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီးမှတ်ဖို့ ဆရာများက ပြောထားတတ်တယ်၊ အဲဒီလိုပြောတဲ့အတိုင်း စိတ် အားထက်သန်စွာနှင့် မှတ်မြဲဆက်မှတ်နေယဉ် တော်တော်ကြာတော့ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်နေတာလေးတွေကို မှတ်နေရတာကလဲ ကောင်းလာတာပါဘဲ။

ကောင်းလာတာမှ အယင်ကလောက်မကဘူး၊ အရင်ကကောင်းတယ်ဆိုပေမဲ့ အာရုံလောက်သာ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိခဲ့ တယ်၊ အခုတော့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အာရုံရော၊ မှတ်သိတဲ့စိတ်ကလေးရော၊ အဲဒါ ၂-မျိုးလုံး အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်၊ ဖောင်းတယ် မှတ်ယင် ဖောင်းတာရော သိတဲ့စိတ်ရော ရိပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ ပျောက် ပျောက်သွားတယ်၊ ပိန်တယ်မှတ်ယင်လဲ ပိန်တာရော သိတာရော ပျောက်သွားတယ်၊ ထိုင်တယ်မှတ်ယင်လဲ ထိုင်တာရော သိတာရော ပျောက်သွားတယ်၊ ထိတယ်မှတ်ယင်လဲ ထိတာရော သိတာရော ပျောက်သွားတယ်၊ “ကွေးတယ် ကွေးတယ်လို့ မှတ်ယင်လဲ ကွေးမှု အဆင့်ဆင့်နဲ့ မှတ်မှုအဆင့်ဆင့် အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ရိပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ ပျောက်ပျောက်သွားတယ်၊ ကြွေတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ မှတ်ရာမှာလဲ ကြွေမှု၊ လှမ်းမှု၊ ချမှု၊ အဆင့်ဆင့်နဲ့ မှတ်သိမှု အဆင့်ဆင့်ဟာ မှတ်ယင်း ပျောက် ယင်း၊ မှတ်ယင်း ပျောက်ယင်းနဲ့ တစ်ပိုင်းစီ ပျောက်ပျောက်သွားတယ်၊ အယင်တုန်းကဆိုယင် လက်၊ ခြေ၊ ခေါင်း၊

ကိုယ်စသည် ပုံသဏ္ဌာန် အထည်ခြပ်နိမိတ်တွေ ထင်ပေါ်နေခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ မှတ်သိတဲ့စိတ်ကလေး ပျောက်ပျောက်သွားတာ ကိုလဲ သေသေချာချာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မသိခဲ့ရဘူး။ ယခုတော့ ဘာကိုဘဲမှတ်မှတ် လက်၊ ခြေ၊ ခေါင်း၊ ကိုယ်စသည် ပုံသဏ္ဌာန် အထည်ခြပ်နိမိတ်လဲ မထင်တော့ဘူး။ တစ်ခါ တစ်ရံမှာ ကိုယ်ကြီးတစ်ခုလုံး ဘာမျှမရှိသလိုလဲ ထင်နေတတ်သေး တယ်။ ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေတဲ့ စိတ်ကလေး ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုလည်း သေသေချာချာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရတယ်။ မှတ်ယင်း ပျောက်ယင်း မှတ်ယင်း ပျောက်ယင်းနဲ့ သူ့အာရုံနဲ့ တပါတည်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို လက်နဲ့ ကိုင်ကြည့်ရ သလို ထင်ထင်ရှားရှားသိရတယ်။ ဒီလို အာရုံရောအသိရော ၂-မျိုးလုံး အတွဲလိုက် ပျောက်ပျောက်သွားတာ၊ ပျက်ပျက်သွား တာကို သိသိသွားတာက ဘင်္ဂဉာဏ်တဲ့။

ပျောက်သွားတယ်ဆိုတာက ယောဂီများပြောလေ့ရှိတဲ့ အရပ်သုံးစကားဘဲ။ ပျက်သွားတယ် ဆိုတာကတော့ ကျမ်းဂန် များမှာ ရေးသားထားတဲ့ စားသုံးစကားဘဲ။ အဲဒီ စာသုံးစကားအရ ပျက်တယ်ဆိုတာကို တချို့က “အိုးများကွဲသွားသလို အိမ်ကြီးများ ပြိုကျသွားသလို ဖရိုဖရဲ ကစင့်ကရဲ ဖြစ်သွားတယ်” လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီလို ပျက်တာမဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို ဖရိုဖရဲဖြစ်ပြီး ပျက်တာမျိုးကတော့ သမ္မသနဉာဏ်ပိုင်းမှာ တွေ့တာမျိုးဘဲ။ ယခုဘင်္ဂဉာဏ်မှာတွေ့ရတဲ့ အပျက်ကတော့ ဖြစ် ပေါ်လာတာကလေး မရှိတော့ဘဲ ပျောက်ကွယ်သွားတာ ပျက်သွားတာ ချုပ်သွားတာလို့ စကားလှယ် အမျိုးမျိုးနဲ့ ပြထားတာတဲ့ ဒီလို မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း အာရုံရော မှတ်သိတဲ့စိတ်ရော အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုချည်း တွေ့သိနေတာက ဘင်္ဂဉာဏ်တဲ့။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အာရုံရော မှတ်စိတ်ပါပျောက် ပျောက်သွားကို သိတာက ဘင်္ဂဉာဏ်-ဆို။

ဒီဘင်္ဂဉာဏ်က နည်းမှန်လမ်းမှန်အတိုင်း အချိုးကျကျ ဖြစ်ဖို့ရာ အများကြီးလိုပါတယ်။ ဒီဉာဏ်က အချိုးမကျသေး ယင် အထက်ဉာဏ်တွေဖြစ်ပုံကို ဘယ်လိုဘဲ ပြောနေနေ မဟုတ်သေးပါဘူး။ တတ်နိုင်လို့ ဖလသမာပတ် ဝင်စားနေတယ်လို့ဘဲ ပြောနေနေ နိရောဓ သမာပတ် ဝင်စားနေတယ်လို့ဘဲ ပြောနေနေ ဒီဘင်္ဂဉာဏ် ဖြစ်ပုံကို အချိုးတကျ မတွေ့ရသေးယင် သူ့ဟာ မဟုတ်သေးဘူးလို့ မှတ်ရမယ်။ အချိုးက ဘယ်လိုကျရမလဲဆိုယင်.... ရူပါရမ္မဏတာ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဘိဇ္ဇတိ တံအာရမ္မဏံ ပဋိသင်္ခါ တဿ စိတ္တဿ ဘင်္ဂံ အနုပဿတိ။

ရူပါရမ္မဏတာစိတ္တံ ရုပ်ကို အာရုံပြုသောစိတ်သည် ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး၍ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်သွား၏။ တံအာရမ္မဏံ၊ ရှုမှတ်မိသော ထိုအာရုံကို ပဋိသင်္ခါ၊ ကုန်ဆုံးသွားသည် ပျောက်ပျက်သွားသည်ဟု သိမြင်ပြီး၍ တဿစိတ္တဿ၊ သိမြင်သော ထိုစိတ်၏ ဘင်္ဂံ၊ ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ်ခြင်းဟူသော ပျက်ခြင်းကို အနုပဿတိ၊ တစ်ဆင့် ရှုမြင်ပြန်၏-တဲ့ ဒီလို ဆိုထားတဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်နဲ့ အညီ ဖြစ်ရမယ်။

ရုပ်အာရုံဖြစ်ဖြစ် နာမ်အာရုံဖြစ်ဖြစ် ပေါ်လာတဲ့အာရုံကို ရှုလိုက် မှတ်လိုက်ယင် အဲဒီအာရုံရဲ့ အစပိုင်း မထင်ရှားဘဲနဲ့ ကုန်ဆုံးသွားတာ ပျောက်သွားတာကိုသာ ထင်ရှားတွေ့ရမယ်။ ပုံသဏ္ဌာန်လဲ မထင်ရှားရဘူး။ ပြီးတော့ အဲဒီ ရှုမှတ်လိုက်တဲ့ အသိစိတ်ကလေး ကုန်သွားတာ၊ ပျောက်သွားတာကိုလဲ ထင်ရှား တွေ့ရမယ်။ ဒီလို အာရုံရော အသိရော ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုချည်း မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တွေ့တွေ့နေရမယ်။ ဒီလိုတွေ့မှ ပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေကို လဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ထင်နိုင်တာ၊ ရှုမှတ်နှလုံးသွင်းနေတဲ့ စိတ်ကိုလဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ထင်နိုင်တာ၊ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘဲနဲ့ ပေါ်လာတဲ့ အာရုံလောက်သာ ပျက်သွားတယ်လို့ ရှုပြီး၊ အဲဒီ ရှုနေတဲ့စိတ် ပျက်သွားတာကိုတော့ ကိုယ်တိုင်မတွေ့ယင် အဲဒီရှု နေတဲ့စိတ်ကို မြဲနေတဲ့ ငါကောင်လို့ စွဲလမ်းတော့မှာဘဲ။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်နေတဲ့ စိတ်ကလေးရော ပျောက်ပျောက်သွားတာကို သိဘို့လိုတယ်။ ဒီလို သိမှလဲ ဘင်္ဂဉာဏ်ဖြစ်ပုံ သဘာဝကျတယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

ဒီဉာဏ်ကနောက် ဆက်ပြီးဖြစ်ပေါ်တဲ့ ဘယ၊ အာဒိနဝ၊ နိဗ္ဗိဒါ၊ မုဉ္ဇိတုကမျတာ၊ ပဋိသင်္ခါ၊ သင်္ခါရပေက္ခာ၊ အနုလောမ ဆိုတဲ့ အထက်ဉာဏ်တွေဟာလဲ ဒီဘင်္ဂဉာဏ်က သိပုံအတိုင်းချည်းပါဘဲ။ အာရုံရော မှတ်စိတ်ရော ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ချည်းသိသွားကြတာပါဘဲ။ ထူးတာကတော့ ကြောက်တဲ့အခြင်းအရာ အပြစ်မြင်တဲ့ အခြင်းအရာ ငြီးငွေ့တဲ့အခြင်းအရာ အဲဒီလို အခြင်းအရာကလေးတွေ ပိုလာတာလောက်ဘဲ ထူးကြပါတယ်။ ရှုမှတ်ရာမှာ သိပုံကတော့ အာရုံနဲ့အသိ တကုန်ထဲကုန် တပျောက်ထဲပျောက် ပျောက်နေတာ ကိုချည်း သိသွားကြတာပါဘဲ။

ဘယဉာဏ်

ဒါကြောင့် ဒီဘင်္ဂဉာဏ်က ရင့်လာတဲ့အခါမှာ အာရုံရော အသိရော ရိပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ တပျောက်ထဲ ပျောက်နေတာကို ချည်း တွေ့ရဖန်များတော့ ဒီလို ထင်လာတတ်တယ်။ ဪ “တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်နေတာချည်းပါကလား၊ မသိခဲ့လို့ဘဲ၊ ရှေးတုန်းကလဲ ဒီလိုပျောက်နေခဲ့မှာဘဲ နောင်လဲ ဒီလို ပျောက်နေမှာဘဲ ဒါလောက် ပျက်လွယ်တာကလေးတွေကို ငါကောင် လုပ်နေတာဟာ ကြောက်စရာဘဲ”လို့ အပျောက်မြန်တာကလေးတွေ အပေါ်မှာ ကြောက်စရာ ထင်လာတတ်တယ်။ အဲဒီ အနေတုန်းက နိုင်အောင် မှတ်ရတယ်။ မမှတ်နိုင်သင်တော့ တော်တော်ကြာ တကယ်လဲ ကြောက်လာတတ်တယ်။ ကြောက် တယ်ဆိုပေမဲ့လို့ သူကြောက်ပုံက တစ်မျိုးဘဲ။ တစ္ဆေကြောက်တာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ရန်သူ ကြောက်တာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အမှန်မှာတော့ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျက်ပျက်နေတာကလေးတွေကို ကြောက်စရာလို့ ထင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်နေတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မှာ.... “မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အပျက်ကိုသာတွေ့ရ၍ ကြောက်ဘွယ်ထင်တာက ဘယဉာဏ်”လို့ ဆိုထား တယ်။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အပျက်ကိုသာ တွေ့ရ၍ ကြောက်ဘွယ်ထင်တာက ဘယဉာဏ်၊ ဆို။

အာဒိနဝဉာဏ်

ဘယ၊ အာဒိနဝ၊ နိဗ္ဗဒါဆိုတဲ့ ဒီဉာဏ် ၃-ခုက၊ သဘောအားဖြင့် တဉာဏ်တည်းပါဘဲ။ အနုစား၊ အလတ်စား၊ အရင့် စားလောက်သာ ကွဲပြားပါတယ်။ ဒါကြောင့်..... ဘယဉာဏ်ဖြစ်ပြီးနောက် ဆက်မှတ်နေယဉ် တယ်မကြာခင်ဘဲ အာဒိနဝ၊နိဗ္ဗဒါ ဉာဏ်များလဲ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ မကြာဘူးဆိုပေမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လိုက်လို့ဘဲ။ တချို့မှာ တထိုင်အတွင်း၊ တချို့မှာ တစ်နေ့အတွင်း၊ တချို့မှာတော့လဲ နှစ်ရက်သုံးရက် အတွင်းပေါ့၊ ဒါကြောင့် ဆက်မှတ်နေယဉ် တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျက်နေတာကို ကြောက် သလိုလို ဖြစ်နေရာထဲက မကောင်းဘူးလို့လဲ ထင်လာပြန်တယ်။ ရွံစရာ မုန်းစရာလိုလို မွေ့ကျပြီး ပျက်သွားတော့မှာလိုလို တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံး ကြက်သရေမရှိတဲ့ အနေနဲ့လဲ ထင်တတ်တယ်။ ကိုယ်ကောင်ကြီးက တမျိုးတမည် ဖြစ်သွား သလိုလို ပုပ်ပွနေသလိုလို သွေးသံရဲရဲ ပြတ်ကွဲနေသလိုလို စသည်ဖြင့်လဲ ထင်တတ်တယ်။ ဘယ်လိုမှ အထူးအထွေ မထင် တောင် မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မကောင်းဘူး မကောင်းဘူးလို့တော့ ထင်နေတတ်တယ်။ ဒီလို မကောင်းဘူး ထင်နေတာဟာ အာဒိနဝဉာဏ်တဲ့။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အပျက်ကိုသာတွေ့ရ၍ မကောင်းဘူးထင်တာက အာဒိနဝဉာဏ်၊ ဆို....

နိဗ္ဗဒါဉာဏ်

ဒီလို မကောင်းဘူးထင်ရာက တော်တော်ကြာတော့ ခြောက်သွေ့သွေ့ကြီးဖြစ်ပြီး ငြီးငွေ့ဘွယ်ထင်လာတယ်။ အဲဒီအခါ မှာ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း သာယာဘွယ်ရယ်လို့ ဘာမှမတွေ့ရဘဲ ခြောက်သွေ့သွေ့ကြီး ဖြစ်ပြီးထင်နေတတ်တယ်။ နွေခါများ နေပူတဲ့ ကွင်းပြင်ကြည့်ရတာလို ခြောက်သွေ့ကြီး ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလို ခြောက်သွေ့သွေ့ကြီးဖြစ်ပြီး သာယာဘွယ် ကင်းနေတယ်လို့ ထင်တာတွေကိုလဲ ရှုမှတ်သွားရတယ်။ အဲဒါကို မရှုနိုင်သင်လဲ တော်တော်ကြာတော့ တကယ်ကို ပျင်းတဲ့ သဘောမျိုးတွေလဲ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ သို့ပေမဲ့ သူပျင်းပုံကလဲ တစ်မျိုးဘဲ။ မှတ်ရတာ ပျင်းခြောက်ခြောက်ကြီးလဲ ဖြစ်နေသေး ရဲ့ မမှတ်ဘဲတော့လဲ မနေနိုင်ဘူး၊ မှတ်လျက်မှတ်လျက်ဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ အမှန်မှာတော့ မှတ်ရတဲ့ အာရုံတွေရဲ့ အပေါ်မှာ နှစ်သက်သာယာဖွယ် မရှိတာကိုသိပြီး မှတ်ယင်းမှတ်ယင်း ခြောက်သွေ့သွေ့နဲ့ မပျော်မွေ့ဘဲ ငြီးငွေ့နေတာက နိဗ္ဗဒါဉာဏ်တဲ့။

ကဲ-ဆိုရမယ်..... မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အပျက်ကိုသာ တွေ့ရ၍ ပျင်းရိခြောက်သွေ့ငြီးငွေ့တာက နိဗ္ဗဒါဉာဏ်၊ ဆို....

ဒီဉာဏ်ဖြစ်တဲ့အခါမှာ တချို့က တလောကလုံး လျှောက်စဉ်းစားပြီးတော့လဲ ငြီးငွေ့နေတတ်သေးတယ်။ “လူဆိုတာလဲ ဒီလို ဖြစ်ပျက်နေတာဘဲရှိတယ်၊ နတ်ဆိုတာလဲ ဒါမျိုးဘဲရှိတယ်၊ ဂုဏ်သရေရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတာလဲ ဒီလို ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်ဘဲ၊ ဘာမှထူးမြတ်တာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ဂုဏ်ယူနေကြတာချည်းရှိတာဘဲ၊ အမှန်မှာတော့ ဒီလို တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျက်နေ တာချည်းဘဲ ဘာမှ နှစ်သက်ပျော်မွေ့စရာမကောင်းဘူး စသည်ဖြင့် စဉ်းစားပြီးတော့လဲ ငြီးငွေ့နေတတ်တယ်။

ဒီနေရာမှာ အထူးမှတ်စရာကတော့ ဘယ၊ အာဒိနဝ၊ နိဗ္ဗဒါဆိုတဲ့ ဉာဏ်သုံးမျိုးရဲ့ဖြစ်ပုံက တချို့ယောဂီမှာ အကုန်လုံး ဘဲ ထင်ရှားတယ်။ တချို့မှာတော့ ဉာဏ် ၂-မျိုးရဲ့ ဖြစ်ပုံလောက်သာ ထင်ရှားတယ်။ တချို့မှာတော့ ဉာဏ်တစ်မျိုးထဲ ဖြစ်ပုံ လောက်သာ ထင်ရှားတယ်။ သို့ပေမဲ့ ဒီဉာဏ် ၃-မျိုးက သဘောရင်းမှာတော့ တဉာဏ်ထဲမို့ တစ်မျိုး နှစ်မျိုး ဖြစ်ပုံထင်ရှားယဉ် လဲ ကိစ္စပြီးတော့တာပါဘဲ။

မုဉ္ဇိတုကမျာတာဉာဏ်

မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ငြီးငွေ့နေရာက တော်တော်ကြတော့ အဲဒီငြီးငွေ့တာတွေက လွတ်ချင်လာတယ်။ တစ်နေရာရာမှာ ပျင်းတယ်ဆိုယင် အဲဒီနေရာက ထွက်ခွာသွားချင်တာလိုပဲ။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ရင့်သန်တဲ့အခါမှာ အပျက်ကို တွေ့ရုံတွင် မဟုတ် သေးဘူး။ ကိုယ်ထဲက မခံသာတဲ့ ဆင်းရဲတွေကိုလဲ တွေ့ရသေးတယ်။ ဟိုအယင် မှတ်လိုတော်တော်ကောင်းခါစ သမ္မာသန ဉာဏ်တုန်း ကလဲ မခံသာတဲ့ ဝေဒနာတွေကို တော်တော်များများဘဲ တွေ့ခဲ့ရတယ်။ အဲဒါကို လွန်လာလို့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်ကထဲက အဲဒီဝေဒနာတွေ ပျောက်နေခဲ့တယ်။ ဘင်္ဂ၊ ဘယ၊ အာဒိနဝ၊ နိဗ္ဗိဒါ၊ အဲဒီဉာဏ်တွေမှာလဲ ဆင်းရဲတွေ များသော အားဖြင့် မပေါ်လာတတ်ပါဘူး။ ပေါ်လာယင်လဲ နည်းနည်းပါဘဲ။ မများပါဘူး။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်က လွန်လာတော့ ဒီဆင်းရဲတွေက တစ်ခါပေါ်လာပြန်တယ်။ ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာတာ၊ ကျဉ်တာ၊ ကိုက်တာ၊ အောင့်တာ၊ တင်းကြပ်နေတာ၊ လေးပိနေတာ ဒီလိုအခံခက်တာတွေက တစ်ခါပေါ်လာပြန်တယ်။ ဒီနေရာမှာ ထူးခြားတာကတော့ ဟိုအယင် အောက်ပိုင်း သမ္မာသနဉာဏ်ဆီ တုန်းကတော့ ဒီလို ဒုက္ခဝေဒနာတွေဟာ စူးစိုက်ပြီးမှတ်ပေမယ်လို့ တစ်ပိုင်းစိတ်ပြီး မထင်တတ်ဘူး။ ယခုတော့ တစ်ပိုင်းစိတ် တစ်ပိုင်းစိတ် ပြတ်ပြတ်ပြီးထင်တယ်။ နာတယ် နာတယ်လို့များ စူးစိုက်ပြီး မှတ်နေယင် နာတာကလေးတွေဟာ တပြတ်စီဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ နာတယ်လို့ တစ်ခါမှတ်လိုက်ယင်း တစ်နာကပျောက်သွားယင်း၊ နာတယ်လို့ တစ်ခါမှတ်လိုက်ယင်း တစ်နာကပျောက်သွားယင်းနဲ့ ယူယူပစ်လိုက်သလို ရှင်းကနဲ ရှင်းကနဲ ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ ဒါက အထက်ပိုင်းဉာဏ်နဲ့ ဝေဒနာကိုမှတ်ရာမှာ ထူးခြားချက်ဘဲ။ ပြီးတော့ ဟိုလိုပြောင်းချင် ဒီလိုပြောင်းချင် အငြိမ်မနေချင်တဲ့ သဘောကလေးတွေကလဲ ပေါ်လာတတ်သေးတယ်။

မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အပျက်တွေ တွေ့နေရတဲ့အထဲမှာ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မခံသာတဲ့ သဘောတွေကိုလဲ တွေ့ရ ပြန်တော့ လွတ်ချင်တဲ့ စိတ်တွေက ဖြစ်ဖြစ်လာတယ်။ ဖြစ်ပုံကတော့ “ဒါတွေမရှိမှ ကောင်းမှာဘဲ၊ ဒါတွေမရှိတဲ့တရားတွေကို တွေ့ချင်တယ်။ သိချင်တယ်။ ဒီတရားဆိုးတွေက မြန်မြန်ဘဲ လွတ်ပါစေတော့” လို့ လွတ်ချင်တဲ့ စိတ်တွေက သူ့အလိုလိုဘဲ ဖြစ်ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါက မုဉ္ဇိတုကမျာတာဉာဏ်တဲ့။

ကဲ-ဆိုရမယ်.....အပျက်နဲ့ ဆင်းရဲကို မှတ်ဆဲမှာ တွေ့ရ၍ လွတ်မြောက်ချင်တာက မုဉ္ဇိတုကမျာတာဉာဏ်....ဆို။

တပျက်ထဲ ပျက်နေတာတွေရော၊ မခံသာတဲ့ ဆင်းရဲတွေရော ဒါတွေအားလုံးဟာ သင်္ခါရဒုက္ခခေါ်တဲ့ ဆင်းရဲတွေချည်း ဘဲ။ ဒါတွေအကုန်လုံးမရှိဘူးဆိုတာကတော့ နိဗ္ဗာန်ဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒါတွေအားလုံးက လွတ်ချင်တယ်ဆိုတာဟာ နိဗ္ဗာန်အစစ်ကို တကယ်လိုချင်တာဘဲ။ ဟိုအယင်ကနိဗ္ဗာန်လိုချင်တယ်ဆိုတာကတော့ ဝတ်ကြေဝတ်ကုန်လောက်ဘဲ ရှိသေးတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီတုန်းကဆိုယင် နိဗ္ဗာန်ကို မြို့ကြီးလိုလို ဘုံနန်းပြဿာဒ်ကြီးလိုလို ထင်ပြီး အဲဒီနိဗ္ဗာန်ရောက်တော့လဲ အခြေအရံတွေနဲ့ တပျော်တပါးကြီး နေရလိမ့်မယ် ထင်လို့ လိုချင်ခဲ့တာဘဲ။ အခုလိုချင်တာကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သင်္ခါရဒုက္ခ တွေ လုံးဝမရှိတာကို တကယ်ရောက်ချင်တာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဉာဏ်က မျှော်စင်ကနေပြီး မျှော်ကြည့်တာလို နိဗ္ဗာန်ကို မျှော် ကြည့်တဲ့ဉာဏ်တဲ့။

ပဋိသင်္ခါဉာဏ်

ဒီလိုနိဗ္ဗာန်ကို မျှော်လင့်ပြီး သင်္ခါရဆင်းရဲတွေက လွတ်ချင်တော့ ဘာလုပ်ရသလဲဆိုယင် အဲဒီသင်္ခါရ ဆင်းရဲတွေကို ဘဲ မှတ်မြဲအတိုင်း တဖန် မှတ်သွားရတာပါဘဲ။ မူလရှိရင်း ဉာဏ်အခြေအနေထက် တိုးတက်သွားအောင် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အသိတွေရှင်းသည့်ထက် ရှင်းသွားအောင် အထူးကြောင့်ကြစိုက်ပြီး မှတ်သွားရတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီမှာ ဆောင်ပုဒ်က “လွတ်မြောက်စေရန်၊ အထူးကြောင့် ကြပြု၍ တဖန်ရှုတာက ပဋိသင်္ခါဉာဏ်” လို့ ဆိုထားတယ်။ ပဋိသင်္ခါဆိုရာမှာ ပဋိက တဖန်တဲ့။ သင်္ခါက ရှုတာတဲ့။ ဒီတော့ သူ့အမည်ကိုက တဖန် ရှုတဲ့ဉာဏ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။

သင်္ခါရဆင်းရဲတွေမှ လွတ်ချင်တာက မုဉ္ဇိတုကမျာတာဉာဏ်၊ လွတ်အောင်တဖန်အားထုတ်ပြီး ရှုတာက ပဋိသင်္ခါဉာဏ်။ ဒီတော့ လွတ်ချင်တာနဲ့ လွတ်အောင် အားထုတ်ပြီး ရှုတာဟာ တဆက်ထဲဘဲ။ ဒါကြောင့် ပဋိသင်္ခါဉာဏ်မှာလဲ မခံသာတဲ့ ဒုက္ခ ဝေဒနာတွေက တွေ့ရတုန်းဘဲ။ တွေ့ရတာမှ တိုးပြီးတော့တောင် ထင်ရှားလာတတ်သေးတယ်။ ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာတာ၊ ကျဉ်တာ၊ ကိုက်တာ၊ အောင့်တာ၊ တင်းကြပ်နေတာ၊ လေးပိနေတာ ဒီလို ဒုက္ခတွေက ပိုပြီး ထင်ရှားလာတတ်တယ်။ သို့ပေမဲ့ ဒီလို ထင်ရှားလာတာတွေဟာလဲ တရားသဘောကတော့ အကောင်းကြီးပါဘဲ။ “ဒုက္ခတော၊ ရာဂတော၊ ဂဏ္ဍတော၊ သလ္လတော၊ အယတော၊ အာဗာဓတော”လို့ ဟောထားတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ဒုက္ခလက္ခဏာတွေ အထူးပေါ်လာတာလို့ မှတ်ရမယ်။ ပြီးတော့ ထိုင်နေရာက ထသွားချင်ရတာနဲ့ သွားနေရာက ထိုင်ချင်ရတာနဲ့ ဟိုလိုမှတ်ရ ကောင်းနိုးနိုး ဒီလိုမှတ်ရကောင်းနိုးနိုးနဲ့ ဣရိယာပုတ် မခိုင်တာတွေကိုလဲ တွေ့ရတတ်တယ်။ ပြီးတော့ မှတ်ရာအာရုံဆီကို စိတ်ကမရောက်ဘဲနေသလိုလို ဟာတာတာ

ဖွာကျဲကျဲကြီးလိုလိုနဲ့ အမှတ်ရခက်နေတာတွေကိုလဲ တွေ့ရတတ်တယ် တစ်ခါတစ်ရံများ အာရုံဆီကို မှတ်စိတ်က မသွားဘဲ မရောက်ဘဲဖြစ်နေလို့ ဆွဲဆွဲပို့နေရသလိုလဲ ဖြစ်နေတတ်သေးတယ်။

သို့ပေမဲ့ ယောဂီကတော့ စိတ်မပျက်တမ်း သဘောထားပြီး မှတ်သွားရတယ်။ “သူဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေတဲ့ အနတ္တ တရားတွေဘဲ အစိုးမရတဲ့ တရားတွေဘဲ၊ တရားသဘောအတိုင်း သူ့ဟာသူ ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေပါစေ မှတ်မှုကိုတော့ မလျှော့ဘူး၊ မပြတ်မှတ်နေမယ်”လို့ ဒီလို စိတ်အေးလက်အေးထားပြီး စူးစူးစိုက်စိုက် မှတ်သွားယင် တော်တော်ကြာတော့ ဒုက္ခဝေဒနာ တွေလဲ တဖြေးဖြေးနဲ့ ပျောက်ကုန်ရော၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲချင်တဲ့ စိတ်တွေလဲ မရှိတော့ဘူး၊ အာရုံနဲ့စိတ်လဲ ကောင်းကောင်းကပ် သွားရော၊ အဲဒီတော့မှ ရှုမှတ်လို့ အချိုးကျသွားတယ်။ သို့ပေမဲ့ ကြောင့်ကြစိုက်မပေးယင် အမှတ်က သူ့အရှိန်နဲ့သူတော့လဲ မသွားတတ်သေးဘူး၊ ကြောင့်ကြစိုက်ပေးနေရ တုန်းဘဲရှိသေးတယ်။ ဒီလို အထူးကြောင့်ကြစိုက်ပြီး တဖန်ရှုနေတာက ပဋိသန္ဓိ ဉာဏ်တဲ့။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... လွတ်မြောက်စေရန် အထူးကြောင့်ကြပြု၍ တဖန်ရှုတာက ပဋိသန္ဓိဉာဏ်....ဆို။

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်

ဒီပဋိသန္ဓိဉာဏ် ရင့်သန်လာတဲ့အခါမှာ မှတ်ရတာဟာ ပေါ့ပါးပြီးတော့ သွက်သွက်လက်လက် အထူးကောင်းလာ တယ်။ မှတ်စရာအာရုံကို ရှာကြံမနေရတော့ဘူး၊ ရှေးတစ်မှတ်ဆုံးသွားယင် နောက်တစ်ခု မှတ်စရာက အလိုလိုပေါ်လာတယ်။ အဲဒီပေါ်လာသမျှကိုလဲ မှတ်မိအောင် အထူးကြောင့်ကြ မစိုက်ရတော့ဘူး၊ သူ့အလိုလိုဘဲ မှတ်သိသွားနေသလို ဖြစ်နေတယ်။ ဒီလို အာရုံပေါ်အောင်လဲ ကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲနဲ့ သူ့အရှိန်နဲ့သူ လွယ်လင့်တကူ သိရုံမျှကလေး မှတ်သိသွားနေတာဟာ သင်္ခါ ရုပေက္ခာဉာဏ်တဲ့၊ ဟုတ်တယ်။ ပေါ်လာတဲ့ အာရုံကလေးတွေကို “ကောင်းတယ် ဆိုးတယ်” လို့ မဆုံးဖြတ် မစွဲလမ်းဘဲနဲ့ သိရုံ ကလေးသိသိနေတာဟာ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနေတာဘဲ၊ ဒါကြောင့်.....အထူးကြောင့်ကြမှု မပြုရတော့ဘဲ အလိုလိုထင်ပေါ် သော သင်္ခါရုတို့ကို အညီအမျှရှုတာက သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်လို့ ဒီမှာ ဆိုထားတယ်။

ပဋိသန္ဓိဉာဏ်တုန်းကဆိုယင် “နောက်ပိုင်းမှာ မှတ်လို့ကောင်းနေတယ်” ဆိုပေမဲ့ ကြောင့်ကြစိုက်ပေးနေရသေးတာဘဲ၊ ကြောင့်ကြမစိုက်ယင် အမှတ်က ဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ် မသွားသေးဘူး၊ ပျက်ပျက်သွားသေးတယ်။ ယခု သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ပိုင်း ရောက်လာတော့ အထူးကြောင့်ကြ မစိုက်ရတော့ဘူး၊ ဒီလို ကြောင့်ကြမစိုက်ပေမဲ့ မှတ်စရာ အာရုံတွေကလဲ တစ်ခုပြီး တစ်ခု အလိုလိုပေါ်နေတာဘဲ၊ မှတ်သိမှုကလဲ သူ့အရှိန်နဲ့သူ မှတ်လျက် မှတ်လျက် ဖြစ်နေတာဘဲ၊ ဒီလို မှတ်သွားရာမှာလဲ ကောင်းတာဆိုးတာတွေကို ဝေဖန်မနေတော့ဘူး၊ သိရှိသိရကလေး ယဉ်ယဉ်သာသာနဲ့ အညီအမျှ သိသိသွားနေတာဘဲ။

ကဲ-ဆိုရမယ်..... အထူးကြောင့်ကြမှုမပြုရတော့ဘဲ၊ အလိုလိုထင်ပေါ်သော သင်္ခါရုတို့ကို အညီအမျှ ရှုတာကသင်္ခါ ရုပေက္ခာဉာဏ် ဆို။

ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်မှာ အထူးမှတ်ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါ ၆-ပါးရှိတယ်။ အဲဒီဂုဏ်အင်္ဂါတွေကို တိုတိုနဲ့ မှတ်ရ အောင် ဒီမှာ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေ စီထားတယ်။ (အ) အက္ခရာအမှတ်နဲ့ ညီမျှမှုဂုဏ်က ၁-ပုဒ်၊ (အာ) အက္ခရာ အမှတ်နဲ့ ထူးခြားမှု ဂုဏ်က ၁-ပုဒ်၊ ပထမ (အ) အက္ခရာ အမှတ်နဲ့ ညီမျှမှု ဂုဏ်ပုဒ်မှာ၊

- (အ) ကြောက်နစ်သက်ခြင်း ကင်းရှင်းပေသည်၊
- ချမ်းသာဆင်းရဲ ရှုမြဲတူညီ၊
- ကြောင့်ကြမပြု မှတ်ရှုလွယ်သည်၊
- သင်္ခါရု ညီမျှဂုဏ်သုံးမည်....လို့ ဆိုထားတယ်။

ဒါက သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်မှာ အညီအမျှရှုနိုင်တဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါသုံးပါးတဲ့၊ ဒီသုံးပါးထဲမှာ ပထမ အင်္ဂါက....ကြောက်နစ် သက်ခြင်း ကင်းရှင်းပေသည်တဲ့၊ ကြောက်ခြင်းလဲ ကင်းတယ်၊ နှစ်သက်ခြင်းလဲ ကင်းတယ်၊ ကြောက်ခြင်းဆိုတာက လောက အလိုအားဖြင့် ကြောက်ခြင်းကတစ်မျိုး၊ တရားသဘော အလိုအားဖြင့် ကြောက်ခြင်းကတစ်မျိုး၊ ဒီလို ၂-မျိုးရှိတယ်။ လောက အလိုအားဖြင့် ကြောက်တယ်ဆိုတာက လောကမှာ ဘေးအန္တရာယ်တွေ ရန်သူတွေနဲ့ တွေ့မှာကို မျှော်တွေးပြီး၊ ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ် ကြတယ်။ တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်သွားမှာကို မျှော်တွေးပြီးတော့လဲ ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်ကြတယ်။ အကြောင်းရှိလို့ စဉ်းစားမိ ယင် ဒီလိုကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်မှုတွေဟာ အများအားဖြင့် ဖြစ်လာကြတော့တာဘဲ၊ နောင်ရေးကို တွေးပြီးတော့လဲ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ ခြင်း ပူပန်ခြင်းတွေဟာ အများအားဖြင့် ဖြစ်နေကြတာဘဲ၊ ယခု ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် သန်သန်ကြီး ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ အဲဒီလို စိုးရိမ်မှု၊ ပူပန်မှု ကြောက်ရွံ့မှုတွေဟာ လုံးလုံးမဖြစ်ဘဲယင်လဲ ငြိမ်းနေတတ်တယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာတောင်မှ များများမဖြစ်

ဘူး၊ ကြာကြာမဖြစ်ဘူး၊ ခဏတဖြုတ်လောက်ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားတာဘဲ၊ ကောင်းကောင်းကို သက်သာခွင့် ရနေပါတယ်၊ ဒါဟာ လောကဘက်က ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်ခြင်း ကင်းနေပုံဘဲ။

ပြီးတော့ တရားရေးရာ အလိုအားဖြင့် ကြောက်တယ်ဆိုတာ ကတော့ ဘယဉာဏ်တုန်းက ကြောက်တဲ့အခြင်းအရာ ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အာရုံရောမှတ်စိတ်ရော တရိပ်ရိပ်နဲ့ တပျောက်ထဲ ပျောက်နေတာချည်းတွေ့ရတော့ ကြောက် စရာတွေဘဲလို့ ထင်မြင်ပြီး၊ ကြောက်တဲ့ အခြင်းအရာကလေးတွေ အဲဒီတုန်းက ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ယခု သင်္ခါရပေက္ခာကျတော့ အဲဒီလို ကြောက်တဲ့အခြင်းအရာတွေ ကြောက်စရာလို့ ဆင်ခြင်တာတွေဟာ ဘာမှမဖြစ်တော့ဘူး၊ တရိပ်ရိပ်နဲ့ အပျက်ကို မြင် တာကတော့ သင်္ခါရပေက္ခာမှာ သာပြီး ရှင်းပါသေးတယ်၊ ဒါပေမဲ့လို့ ဘယဉာဏ်တုန်းကလို ကြောက်စရာလို့ ဆင်ခြင်တာတွေ ကြောက်တာတွေကတော့ မဖြစ်လာတော့ဘူး၊ ဒါဟာ တရားရေးရာ အလိုအားဖြင့် ကြောက်ခြင်းကင်းတာပါဘဲ၊ ဒါတင်မက သေးဘူး၊ အာဒိနဝဉာဏ်မှာလဲ မကောင်းဘူးလို့ အပြစ်မြင်ခဲ့တယ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်မှာလဲ ခြောက်သွေ့သွေ့ကြီးဖြစ်ပြီး ငြီးငွေ့ခဲ့ တယ်၊ မုဉ္ဇိတုကမျှတဉာဏ်မှာလဲ လွတ်မြောက်ရေးတွေ့ပြီး လွတ်မြောက်ချင်ခဲ့တယ်၊ ပဋိသင်္ခါ ဉာဏ်မှာလဲ လွတ်မြောက် အောင်အထူးကြောင့်ကြပြခဲ့တယ်၊ အဲဒီအပြစ်မြင်တာ ငြီးငွေ့တာ လွတ်ချင်တာ အထူးကြောင့်ကြစိုက်တာတွေဟာ ဒီသင်္ခါ ရပေက္ခာကျတော့ ဘာမျှမဖြစ်လာတော့ဘူး၊ အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းနေတယ်၊ အဋ္ဌကထာမှာတော့ ပဓာနနည်း နိဒဿနနည်း အရဖြင့် ဘယဉာဏ် ကြောက်ခြင်းတစ်ခုထဲသာ ပြထားတယ်၊ သို့ပေမဲ့ ကြောက်ခြင်းတစ်ခုထဲ ကင်းရုံနဲ့တော့ သင်္ခါရပေက္ခာ မဖြစ်သေးပါဘူး၊ အာဒိနဝ၊ နိဗ္ဗိဒါ၊ မုဉ္ဇိတုကမျှတာ၊ ပဋိသင်္ခါဆိုတဲ့ ဒီဉာဏ်အားလုံးရဲ့ အခြင်းအရာတွေ အကုန်လုံးကင်းမှ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်တယ်၊ ဒါကို ရည်ပြီးတော့ အဋ္ဌကထာမှာ ဘယဉာဏ်ပွဟာယလို့ ဆိုထားတယ်၊ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း လောကဓမ္မ နှစ်ဌာနဆိုင်ရာက ကြောက်ခြင်းကို သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်က ပယ်တယ်တဲ့၊ ပယ်ဆိုတာ သင်္ခါရပေက္ခာ၏ အစွမ်း ကြောင့် အဲဒီကြောက်ခြင်း မဖြစ်ပေါ်လာဘဲ ကင်းနေတာကိုလဲ ဆိုလိုတယ်၊ ဘယ ဆိုတဲ့ ကြောက်ခြင်းကင်းတော့ သူ၏နောက် လိုက်ဖြစ်တဲ့ အပြစ်မြင်ခြင်း အထူးကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း ဆိုတာတွေလဲ ဘယနဲ့ အတူတူတပါတည်း ကင်းငြိမ်းသွားကြတော့တာ ပါဘဲ။

ပြီးတော့ နှစ်သက်ခြင်းဆိုတာကလဲ၊ လောကအလိုအားဖြင့် နှစ်သက်ခြင်းကတစ်မျိုး၊ တရားသဘောအလိုအားဖြင့် နှစ်သက်ခြင်းကတစ်မျိုး၊ ဒီလို ၂-မျိုးရှိတာဘဲ၊ လောကအလိုအားဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းသာတယ်ဆိုတာက.... လောကီစီးပွားဥစ္စာ၊ ကြက်သရေဂုဏ်သိရုံတွေ၊ အခြွေအရံ အပေါင်းအဖော်တွေ ဒီလို လောကီချမ်းသာတွေနဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့အတွက် နှစ်သက်ဝမ်းသာ တာပါဘဲ၊ ဒီလို စီးပွားချမ်းသာတွေနဲ့ ရှေးက ကောင်းစားခဲ့တာတွေ ယခု ကောင်းစားနေတာတွေ နောင်ကောင်းစားဖို့ရာတွေ ဒီလိုဟာတွေ တွေးတောစဉ်းစားပြီး လူတွေက နှစ်သက်ဝမ်းသာနေကြတယ်၊ တပြုံးပြုံးနဲ့ ပျော်ရွှင်နေကြတယ်၊ အယုတ်ဆုံးအား ဖြင့် သူများက မြှောက်ပင့်ပြီး ချီးမွမ်းတာကလေး ကြားရယင်ကို လူတွေဆိုတာကတော့ ဝမ်းသာကြတော့တာဘဲ၊ ဟုတ်ချင် ဟုတ် မဟုတ်ချင်နေ ချီးမွမ်းခံရတဲ့ လူကတော့ သဘောကျပြီး လက်ခံတော့တာဘဲ၊ ဒီလိုဟာမျိုးကို လောကရေးရာ နှစ်သက် ခြင်းလို့ခေါ်တယ်၊ ဒါမျိုးဟာ ယခု သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရောက်ယင် ကင်းငြိမ်းနေတယ်၊ လုံးဝမငြိမ်းတောင်မှ သက်သာခွင့် တော့ ကောင်းကောင်းကြီး ရနေပါတယ်၊ ဟုတ်တယ် ဒီဉာဏ်ရောက်နေတဲ့ ယောဂီဟာလေ ရှေးကကောင်းစား ချမ်းသာခဲ့တာ တွေ ဝမ်းသာစရာတွေကို စဉ်းစားမိပေမယ့်လို့ တယ်ပြီးတော့ မထူးခြားလှဘူး၊ မတုန်မလှုပ်ဘူး၊ နောင်ကြီးပွားချမ်းသာမှာတွေ ဝမ်းသာစရာတွေကို တွေးကြည့်လို့လဲ တယ်ပြီးစိတ်မတက်ကြလှဘူး၊ သူများက မြှောက်ပင့်ပြောပေမဲ့လဲ မတုန်လှုပ်ဘူး၊ သူက တော်တော်ကို ဣန္ဒြေရနေတယ်၊ ဒါဟာ လောကဘက်က နှစ်သက်ဝမ်းသာမှုတွေ ကင်းနေတာပါဘဲ။

ပြီးတော့ တရားရေးရာအလိုအားဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းသာတယ် ဆိုတာကတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တုန်းက နှစ်သက် ဝမ်းသာတာမျိုးပါဘဲ၊ အဲဒီတုန်းကဆိုယင် ယောဂီမှာ အရောင်အလင်းတွေ ပီတိပဿဒ္ဓိတွေ သုခတွေ ဒီလို မတွေ့စဘူး အထူး အဆန်းတွေနဲ့ တွေ့ပြီးတော့ အားရဝမ်းသာမှုတွေဟာ သိပ်ဖြစ်ခဲ့တာဘဲ၊ သိပ်ဝမ်းသာပြီး ပြောချင်ဟောချင်နဲ့ တကြွကြွလဲဖြစ် နေတတ်တယ်၊ ဒီဝမ်းသာမှုတွေက လွန်ကဲပြီး မထိန်းသိမ်းနိုင်အောင် ဝမ်းသာမှုတွေ လွန်ပြီးတော့ တချို့မှာ စိတ်ကမူမမှန် သလိုတောင် ခဏလောက်တော့ ဖြစ်ချင်လဲ ဖြစ်သွားတတ်သေးတယ်၊ အဲဒါတွေဟာ တရားဘက်က နှစ်သက် ဝမ်းသာမှုတွေပါ ဘဲ၊ ယခု ဒီသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရောက်တော့ အမှတ်အသိတွေက ကောင်းပါတယ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ထက် အဆပေါင်းများစွာဘဲ သာပြီးကောင်းပါသေးတယ်၊ ဒါပေမဲ့လို့ အဲဒီတုန်းကလို အားတက်သရော ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာမှုတွေကတော့ မဖြစ်တော့ဘူး၊ ဒါဟာ တရားဘက်က နှစ်သက်ဝမ်းသာမှု ကင်းနေတာပါဘဲ၊ ဒါကို ရည်ပြီးတော့ ဆိုထားတဲ့ အဋ္ဌကထာစကားကတော့ ဘယဉာဏ် နန္ဒိဉ္စ ဝိပဟာယ ကြောက်ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း ဒီနှစ်မျိုးကို ပယ်ပြီးတော့၊ ဒီနှစ်မျိုးလုံး ကင်းငြိမ်းပြီးတော့၊ သဗ္ဗသင်္ခါ ရေသု ဥဒါသိနော ဂ္ဂမုတ်ရတဲ့ အာရုံအပေါ်မှာရော ဂ္ဂမုတ်တဲ့ စိတ်ရဲ့ အပေါ်မှာရော မချစ်မမုန်း အလယ်အလတ် ညီညီမျှမျှ ရှိပါတယ်တဲ့၊ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က.....ကြောက်နှစ်သက်ခြင်း ကင်းရှင်းပေသည်-လို့ ဆိုထားတယ်။

အဲဒါကို ဆိုရမယ်.....ကြောက်နှစ်သက်ခြင်း ကင်းရှင်းပေသည်၊ ဆို.....။ ချမ်းသာဆင်းရဲ ရှုမြဲတူညီ.....ဆို။

ချမ်းသာနှင့် ဆင်းရဲကိုလဲ သင်္ခါရပေက္ခာက ညီတူညီမျှ ရှုနိုင်ပါတယ်တဲ့၊ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊ ဥပေက္ခ ကော ဝိဟရတိ သဘော သမ္မဇာနော၊ ဒါက ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာဖြစ်ပုံကို ဟောထားတဲ့ ဘုရားစကားတော်ဘဲ၊ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်

ရှုပ်၊ အဆင်းကို ဒိသွာ၊ မြင်ပြီး၍ နေဝ သုမနော ဟောတိ၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလဲ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့၊ လှပတင့်တယ်တဲ့ အဆင်းတွေ ကိုယ်ကြည့်ချင် မြင်ချင်တာကလေးတွေကို ကြည့်ရမြင်ရလို့လဲ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာခြင်း မဖြစ်ပါဘူးတဲ့၊ နဒုမ္မနော ဟောတိ၊ နှလုံးမသာခြင်းလဲ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့၊ မမြင်ချင်တာတွေ မြင်ပြင်းကပ်စရာတွေ ကြောက်စရာ ရွံစရာတွေ ဒီလိုမကောင်းတဲ့ အဆင်းတွေမြင်ရလို့လဲ နှလုံးမသာခြင်း၊ ကြောက်လန့်ခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ စက်ဆုတ်ရွံရှာခြင်း၊ ဒီလိုဟာတွေလဲ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့ ဒါဖြင့် ဘယ်လိုစိတ်တွေ ဖြစ်နေသလဲလို့ ဆိုတော့တာ ဥပေက္ခာကော ဝိဟရတိ သိရုံသိရုံကလေး အညီအမျှ ရှုနေနိုင်ပါတယ်တဲ့၊ ဘာကြောင့် ဒီလို အညီအမျှ ရှုနေနိုင်ပါသလဲလို့ဆိုတော့ သဘောအမှတ်ရပြီးတော့ သမ္မဇာနော၊ သိနေလို့ပါဘဲတဲ့၊ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်းဟာ အမှတ်ရပြီးတော့ အဲဒီမြင်ရတဲ့ သဘောကလေးကို အမှန်အတိုင်း သိသိနေတယ်၊ အဲဒါကလေးဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုလဲ သိတယ်၊ မမြဲဘူး၊ နှစ်သက်ဘွယ်မရှိတဲ့ သဘောဘဲ၊ ငါကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောမျှဘဲ ဆိုတာကိုလဲသိတယ်၊ ဒီလိုမြင်တိုင်း မြင်တိုင်း အမှတ်ရ ပြီးတော့ သိနေလို့ အညီအမျှရှုပြီး နေနိုင်တာလို့ ဆိုလိုတယ်။

အဲဒီမြင်ရာမှာလိုဘဲ၊ ကြားရာ နံရာ စားရာ တွေ့ထိရာ စိတ်ကူး စဉ်းစားစရာတွေမှာလဲ အတူတူပါဘဲ၊ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ရုပ်နာမ်တွေကိုအမှတ်ရပြီး အမှန်အတိုင်းသိနေယင် ဘယ်လိုကောင်းတာတွေနဲ့ တွေ့နေပေမဲ့လဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မဖြစ်ဘူး၊ ဘယ်လို မကောင်းတာတွေနဲ့ တွေ့နေပေမဲ့လဲ နှလုံးမသာ မဖြစ်ဘူး၊ ညီတူညီမျှဘဲ ရှုပြီးနေနိုင်ပါတယ်တဲ့၊ ကိုယ်ထဲက ညောင်းတာ နာတာ ပူတာ ကျဉ်တာတို့ ဒီလိုဆင်းရဲမျိုးတွေကတော့ ဒီလိုအခါမှာ များသောအားဖြင့် ကင်းငြိမ်းနေပါတယ်၊ မူလက ချောင်းဆိုးတို့ ယားနာတို့ ဒီလိုရောဂါရှိနေတဲ့ သူပေမယ့်လို့ ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် အမှတ်ကောင်းနေတဲ့ အခါမှာဆိုယင် အဲဒါတွေ လုံးလုံးပျောက်နေတယ်၊ ချောင်းလဲမဆိုးဘူး၊ ယားလဲမယားတော့ဘူး၊ အေးငြိမ်းလို့ နေသာထိုင်သာ ဖြစ်နေတော့တာဘဲ၊ တော်ရုံတန်ရုံ၊ ရောဂါဝေဒနာတွေကတော့ သင်္ခါရုပေက္ခာ အမှတ်ကောင်းနေတုန်းမှာ ဆိုယင် အဲဒါတွေ လုံးလုံးပျောက်နေတယ်၊ ချောင်းလဲမဆိုးဘူး၊ ယားလဲ မယားတော့ဘူး၊ အေးငြိမ်းလို့ နေသာထိုင်သာ ဖြစ်နေတော့တာဘဲ၊ တော်ရုံတန်ရုံ ရောဂါဝေဒနာတွေကတော့ သင်္ခါရု ပေက္ခာ အမှတ်ကောင်းနေတုန်းမှာ ဆိုယင် ဒီလိုဘဲ ပျောက်နေတတ်ပါတယ်၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာဆိုရင် ရှေးကဆေးအမျိုးမျိုးနဲ့ကုလို့ မပျောက်နိုင်တဲ့ ရောဂါဝေဒနာ အကြီးအကျယ်တွေ တောင်မှ ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာ ရောက်တော့ ပျောက်သွားတတ်ပါသေးတယ်၊ ပျောက်ပြီးတော့ နောင်လဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းက ထွက်နေတဲ့ အခါမှာတောင် မပေါ်လာတော့ဘူး၊ ဒီလို ပျောက်ဘူးတာတွေလဲ ရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရောက်နေတဲ့ အခါမှာ ကိုယ်ဆင်းရဲဆိုတာကတော့ မတွေ့ရတာဘဲ များပါတယ်၊ အဆင်မသင့်လို့ ဆင်းရဲတစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာတောင်မှ မခံသာလှအောင်မရှိဘူး၊ သည်းခံနိုင်တယ်၊ အမှတ် မပျက်ဘဲ ဣန္ဒြေရရနဲ့ မှတ်သွားနိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် “ချမ်းသာဆင်းရဲ ရှုမြဲတူညီ”လို့ ဆောင်ပုဒ်ကဆိုထားတယ်၊ အဲဒါဟာ ဒုတိယအင်္ဂါဘဲ။

တတိယအင်္ဂါကတော့ “ကြောင့်ကြမပြု မှတ်ရှု လွယ်သည်” တဲ့၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်တိုင်အောင် အောက်ဉာဏ်တွေတုန်းက ဆိုယင် ကြောင့်ကြစိုက်မှတ်နေမှ တော်ရုံဘဲရှိတယ်၊ ကြောင့်ကြမှုတွေ လျော့သွားယင် အမှတ်ကပျက်ပျက်သွားတတ်တယ်၊ ယခု ဒီဉာဏ်ရောက်တော့ ကြောင့်ကြမစိုက်ဘဲနဲ့ ရှုလို့မှတ်လို့ ကောင်းနေတယ်၊ ရှုရ မှတ်ရ လွယ်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ သင်္ခါရဝိစိနနေ မဇ္ဈတ္တ ဟုတွာလို့ဆိုထားတယ်၊ သင်္ခါရတရားတွေကို ရှုမှတ်မှုမှာ အလယ်အလတ်ဘဲတဲ့၊ သင်္ခါရတရားတွေကို ရှုမှတ်မိအောင် အမှတ်အသိကောင်းအောင် ကြောင့်ကြဗျာပါရကို အထူးမစိုက်တော့ဘူး၊ သူ့အလိုလိုဘဲ မှတ်မှု ဖြစ်ပြီး အမှတ်အသိကလေးဟာ ကောင်းနေတယ်လို့ဆိုလိုတယ်၊ ဒီတော့မေးစရာရှိတယ်၊ သင်္ခါရုပေက္ခာဆိုတာ သင်္ခါရုအပေါ်မှသာ လျစ်လျူရှုသင့်တယ် မဟုတ်ပါလား၊ သင်္ခါရုတွေကိုသိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် အပေါ်မှာတော့ ထပ်ဆင့်ပြီး လျစ်လျူရှုစရာ မလိုဘူး၊ မဟုတ်ပါလားလို့ ဒီလိုမေးစရာရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် ဋီကာဆရာက “သင်္ခါရေသုဝိယ၊ သင်္ခါရတွေမှာ လျစ်လျူရှုသလိုဘဲ၊ တေသံ ဝိစိနနေပိ၊ ထိုသင်္ခါရကို ရှုတဲ့ ဝိပဿနာရုံအပေါ်မှာလဲ၊ ဥဒါသိနံ ဟုတွာ အလယ်အလတ်ဖြစ်နေတာပါဘဲ” လို့ ဖြေရှင်းထားပါတယ်။

ဒါကြောင့် သင်္ခါရုပေက္ခာ ဉာဏ်ရောက်ယင် မှတ်စရာအာရုံ သင်္ခါရတရားတွေ ပေါ်လာအောင်လို့လဲ ကြောင့်ကြမစိုက်ရတော့ဘူး၊ မှတ်သိမှုကလေးတွေ ကောင်းကောင်းဖြစ်နေအောင်လို့လဲ ကြောင့်ကြမစိုက်ရတော့ဘူး၊ ဒီလို ကြောင့်ကြမစိုက်ပေမဲ့ အားထုတ်မှုလဲ လျော့မသွားဘူး၊ အလယ်အလတ်ညီမျှပြီး ကောင်းနေတာဘဲ၊ မှတ်စရာ အာရုံကလေးတွေကလဲ သူ့ဟာသူ ပေါ်လို့ မှတ်သိတဲ့ စိတ်ကလေးကလဲ သူ့ဟာသူ သိလျက်သိလျက်ဖြစ်လို့ လွယ်လွယ်ကူကူကလေးနဲ့ဘဲ မှတ်သိပြီးသွားနေတယ်၊ “အထူးကြောင့်ကြမပြုရဘဲနဲ့ အမှတ်အသိကလေးတွေ အလွယ်တကူ ဖြစ်နေတယ်” လို့ ဆိုလိုတယ်၊ ဖြစ်ပုံကတော့စူးစူးစိုက်စိုက်မှတ်တော့မယ်ဆိုယင် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်ခါစ လေးငါးဆယ်ချက် လောက်ဘဲ စူးစိုက်ပြီး အခြေတည်ပေးလိုက်ရတယ်၊ ဒီလို စူးစိုက်ပြီး အခြေတည်နေတာကတော့ သင်္ခါရုပေက္ခာ မဟုတ်သေးဘူး၊ အောက်ဉာဏ်တွေဘဲ ရှိသေးတယ်၊ အဲဒီလို လေးငါးဆယ်ချက် အခြေတည်ပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ ကြောက်ကြကို မစိုက်ရတော့ဘူး၊ သူ့ဟာသူ မှတ်သိမှတ်သိပြီး သူ့အရှိန်နဲ့သူ သွားနေတယ်၊ ဥပမာ....နွားတယုဉ်းလုံး စုံကောင်းတဲ့ လှည်းကိုမောင်းရတဲ့ လှည်းသမားဟာ နွားနှစ်ကောင်က သူတို့ဟာသူတို့ မှန်မှန်သွားနေတာနဲ့ ဘယ်နွားကိုမှ မောင်းလဲမမောင်းရဘူး၊ ဆွဲလဲ မဆွဲရဘူး၊ လှည်းပေါ်က အသာကလေးမှေးပြီး လိုက်နေရုံဘဲရှိတယ်၊ ယခု ယောဂီမှာလဲ ဒါလိုဘဲ အာရုံတွေကလဲ တစ်ခုပြီးတစ်ခု သူ့ဟာသူ ပေါ်ပေါ်နေတယ်၊ အသိကလဲ သူ့ဟာသူဘဲ သိသိသွားနေတယ်၊ ဒါကြောင့် ယောဂီက ထိုင်ရုံကလေး ထိုင်နေရသလိုဘဲ ဖြစ်နေတယ်၊ တနည်းဥပမာကတော့ လမ်းကလဲကောင်း တိုက်စရာ ရှောင်စရာလဲမရှိတဲ့ လမ်းပေါ်မှာ

မော်တော်ကားကောင်ကလေး မောင်းနေရတဲ့ ကားမောင်းသမားရဲ့ သက်သာပုံနဲ့လဲ တူတယ်။ အဲဒီလိုအခါ ကားသမားမှာ ဘာမှ ကြောက်ကြမစိုက်ရတော့ဘဲ မှေးပြီးလိုက်နေရသလိုဘဲ။ ဒီသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်လာတဲ့အခါ ယောဂီမှာ သူ့အလိုလို သိသိသွားနေတာကလေးကို မှေးပြီးလိုက်နေရသလိုဘဲ။ ဒီသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဖြစ်လာတဲ့အခါ ယောဂီမှာ သူ့အလိုလို သိသိ သွားနေတာကလေးကို မှေးပြီးလိုက်သွားရုံဘဲ ရှိတော့တယ်။ အင်မတန်ဘဲ သက်သာလွယ်ကူနေပါတယ်။ အဲဒါက သင်္ခါ ရပေက္ခာရဲ့ တတိယအင်္ဂါဘဲ။

ကဲ-ဆိုရမယ်.....ကြောင့်ကြမပြု မှတ်ရှုလွယ်သည်။ ဆို....သင်္ခါရညီမူ ဂုဏ်သုံးမည်။ ဆို.....

ယခု ပြောခဲ့တာတွေကတော့ ဒီသင်္ခါရပေက္ခာရဲ့ အညီအမျှရှုတဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါ ၃-ပါးတဲ့။ ယခု ထူးခြားတဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါ ၃- ပါးကို ပြောရမယ်။ ဒီမှာ....(အာ) အက္ခရာ အမှတ်နဲ့ ဒုတိယစာပိုဒ်က....

(အာ) ကြာရှည်စွာလဲ တည်မြဲသူသည်၊
ကြာလေသာ၍ သိမ်မွေ့လေသည်၊
အာရုံတခြား ပြန့်သွားကင်းသည်၊
သင်္ခါရ ထူးမှု ဂုဏ်သုံးမည်-တဲ့။

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဖြစ်ယင် ကြာရှည်စွာလဲတည်ရမယ်။ ကြာလေကြာလေ သာပြီးတော့လဲ သိမ်မွေ့ရမယ်။ တခြား အာရုံဆီလဲ ပျံ့လွင့်ပြီးမသွားရဘူး။ ဒါက သင်္ခါရပေက္ခာမှာ ထူးခြားတဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါ ၃-ပါးတဲ့။ ဒီအထဲမှာ ပထမဂုဏ်အင်္ဂါ ကတော့ သန္တိဋ္ဌနာပညာဆိုတဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိအရတဲ့။ ကောင်းကောင်းတည်နေတယ်ဆိုတာက ဘယ်လိုတည်နေတာလဲ ဆိုတော့.... ဉာဏဿ၊ အသိဉာဏ်၏၊ သန္တာနဝသေနပဝတ္တိ၊ အစဉ်အတန်းအားဖြင့် မပြတ်ဖြစ်နေခြင်းကို အာဟ၊ ဆိုတာပါဘဲ တဲ့။ ဒီနေရာမှာ ကောင်းကောင်းတည်နေတယ်ဆိုတာက၊ မှတ်သိမှု ဝိပဿနာဉာဏ် တစဉ်တတန်းကြီး ကြာရှည်စွာ မပြတ်မစဲ ဖြစ်နေတာကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်တဲ့။ ဟုတ်တယ်။ ကြာရှည်စွာ တည်နေမှဘဲ ကောင်းကောင်းတည်တယ်လို့ ဆိုသင့်ပေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမှာဆောင်ပုဒ်က “ကြာရှည်စွာလဲ တည်မြဲသူသည်”လို့ ဆိုထားတယ်။ ဟိုအယင်အောက်ဉာဏ်တွေတုန်းကတော့ အမှတ်ကောင်းတယ်ဆိုပေမဲ့ ကြာရှည်မတည်ဘူး။ ခဏလောက်ဘဲတည်တယ်။ အမှတ်ကောင်းနေရာထဲက ကြားတာတွေ စိတ်ကူးတွေ ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတတ်တယ်။ ၁၅-မိနစ်၊ မိနစ် ၂၀-အထိ တစဉ်ထဲ တည်နေခဲ့ပါတယ်။ ယခု ဒီဉာဏ် ကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ၁၅-မိနစ်၊ မိနစ် ၂၀-လောက်တော့ သူကအရှိန်မပျက်ဘူး။ မိနစ် ၃၀၊ ၄၀-လဲ တရှိန်ထဲမပြတ် အမှတ်ကောင်းပြီး သွားနေတာဘဲ။ ဒါလဲနဲ့ပါသေးတယ်။ အများအားဖြင့်ဆိုယင် တစ်နာရီလောက်တော့ အရှိန်မပျက်ဘဲ ကောင်းပြီးသွားနေပါတယ်။

သူ့သွားနေပုံက ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် စသည်ဖြင့် စူးစူးစိုက်စိုက် အခြေတည်ပြီး မှတ်ပေးလိုက် ယင် လေးငါးဆယ်ချက်လောက် မှတ်မိကထဲက အရှိန်ရသွားတော့တာဘဲ။ အဲဒီနောက်ပိုင်းမှာဆိုယင် ကြောင့်ကြမစိုက်ရတော့ ဘူး။ တစ်မှတ်ပြီး တစ်မှတ် အာရုံကလေးတွေကလဲ အဆင့်ဆင့်ပေါ်လာတယ်။ အသိကလေးတွေလဲ သူ့ဟာသူ သက်သက် သာသာနဲ့ သိသိသွားနေတယ်။ ဒီလိုအခါမှာ ကိုယ်ထဲက မခံသာတာရယ်လို့လဲ ဘာမှမပေါ်လာဘူး။ ကွေးချင် ဆန့်ချင် ပြုပြင် ချင်တဲ့ စိတ်လဲမရှိဘူး။ တခြားကို ကြံစည်စဉ်းစားတဲ့စိတ်လဲ မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အမှတ်ဟာ သူ့အရှိန်နဲ့သူ မှတ်လျက်မှတ် လျက် ဖြစ်ပြီး သွားမြဲသွားနေတာဘဲ။ တစ်နာရီလောက်အတွင်းမှာတော့ အမှတ်ပျက်သွားတယ်လို့လဲ မရှိဘူး။ အသစ်ပြင်ပြီး မှတ်ရတယ်လို့လဲ မရှိဘူး။ အမှတ်မပျက်ဘဲ တရှိန်ထဲကောင်းပြီး သွားနေတာဘဲ။ သမာဓိဉာဏ်အားကောင်းတဲ့ တချို့ပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာ သင့်တော်တဲ့ ဣရိယာပုတ်နဲ့ ထိုင်ယင်း အိပ်ယင်း မှတ်နေလိုက်တာ၊ ၂-နာရီခွဲ ၃-နာရီတိုင်အောင် တရှိန်ထဲကောင်း ပြီးနေတယ်။ ဒီလောက်ကြာတော့လဲ ကိုယ်အနေအထားဟာ အခြေမပျက်ဘူး။ ရွှေ့ရှားခြင်းလဲမရှိဘူး။ မူလကအတိုင်းဘဲ။ မခံ သာတဲ့ ဝေဒနာတွေလဲ မရှိဘူး။ အချိန်ဟာလဲ ကုန်မှန်းမသိဘဲ ကုန်သွားတယ်။ ယောဂီကတော့ ခဏကလေးလို့တောင် ထင်တတ်သေးတယ်။ ဒီ ၃-နာရီလောက်အတွင်းမှာ ကြံစည်စဉ်းစားတဲ့ စိတ်ဆိုယင် ဘာစိတ်မှ မဖြစ်လာဘူး။ မှတ်စိတ်ချည်း တရှိန်ထဲကောင်းပြီး တည်နေတယ်။ ဒါမျိုးကို ဆိုလိုတယ်။

ကဲ-ဆိုရမယ်..... ကြာရှည်စွာလဲ တည်မြဲသူတည်။ ဆို.... ကြာလေသာ၍ သိမ်မွေ့လေသည်။ ဆို.....

ဒီသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်က၊ ကြာလေကြာလေ သာသာပြီး သိမ်မွေ့သိမ်မွေ့ သွားတယ်တဲ့။ အဋ္ဌကထာအဆိုကတော့.... သုပ္ပဇ္ဈ၊ ဗန်းပေါ်၌ ဝဋ္ဋိယမနံ၊ ဝိုင်းအပ်ဆင့်အပ်သော ပိဋ္ဌဝိယ၊ မုန့်ညက်လိုပါတဲ့တဲ့။ ဆန်မှုန့်ထောင်းတဲ့အခါမှာ ဗန်းနဲ့ဝိုင်းရ ဆင့်ရတယ်။ ဒီလို ဝိုင်းတဲ့အခါမှာ ဝိုင်းယင်း ဝိုင်းယင်း အဖြိုးတွေအကြမ်းတွေကို ခါခါချလိုက်တော့ အနုကလေးတွေချည်း ကျန်နေတယ်။ ဒါကြောင့်ကြာကြာဝိုင်းလေလေ ဆန်မှုန့်ကလေးတွေဟာ နူးညံ့လေလေဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကိုဘဲ ဒီသင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်ရောက်တော့ ကြာလေ ကြာလေ သာသာပြီး သိမ်မွေ့သွားပါတယ်တဲ့။ သင်္ခါရပေက္ခာဆိုတာ ဒီပြင်ဉာဏ်တွေနဲ့ နှိုင်းစာ ကြည့်ယင် အင်မတန်ဘဲ သိမ်မွေ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖြစ်ခါစမှာတော့ သိပ်ပြီးမသိမ်မွေ့လှသေးဘူး။ သင်္ခါရပေက္ခာဖြစ်လို့

တစ်ရက်လောက်ကြာလာသင် တော်တော်ကို သိမ်မွေ့လာပြီ၊ နှစ်ရက်လောက်ကြာသင် သာပြီး သိမ်မွေ့လာတယ်၊ သုံးလေရက် လောက်ကြာတော့ သာပြီး သိမ်မွေ့လာပြန်တယ်၊ ဒီလို ရှေးရှေးကထက် နောက်နောက်ကာလမှာ ပိုပိုပြီး သိမ်မွေ့လာတယ်၊ သိမ်မွေ့တယ်ဆိုပေမယ့်လို့ မှေးမှိန်ပြီး မပီမသဖြစ်သွားတာမျိုးလဲ မဟုတ်ပါဘူး၊ အာရုံကလေးတွေကတော့ ပီပီသသပါဘဲ၊ “ထိုင်တယ် ထိတယ်၊ ထိုင်တယ် ထိတယ်” လို့ တစ်ကိုယ်လုံးက အထိကလေးတွေကို ဖြန့်ပြီးမှတ်နေသလို အဲဒီအထိကလေး တွေဟာ နူးနူးညံ့ညံ့ကလေးချည်း ဖြစ်နေတယ်၊ ထိရာထိရာမှာ ဝါဂွမ်းကလေးနဲ့ တို့ပေးနေသလို ရေမှုံရေမွှားကလေးတွေနဲ့ ဆွတ်ဖြန်း ဆွတ်ဖြန်းပေးနေသလို အနွေးငွေ့ အအေးငွေ့ကလေးတွေနဲ့ ပက်ဖြန်းပေးနေသလို အေးကနဲ နွေးကနဲ နူးနူးညံ့ညံ့ ကလေး ထိထိသွားတယ်၊ ဒီလို အာရုံရော အသိရော သိမ်မွေ့နေရာထဲက သမာဓိအား လွန်သွားတဲ့အခါမှာတော့ မှတ်စရာ အာရုံကို လုံးလုံး မပေါ်လာတာနဲ့ ဘာမှ မမှတ်ရဘဲနဲ့လဲ ငေးနေတတ်သေးတယ်၊ အဲဒီလို အခါမှာတော့ ဝိရိယတိုးပေးရတယ်၊ ဝိရိယတိုးပေးတယ်ဆိုတာက “အာရုံများများကို လိုက်မှတ်တာ၊ အထူးစူးစူးစိုက်စိုက် မှတ်တာ။ စကြိန်များများလျှောက်ပြီး မှတ်တာ” ဒီလိုဟာတွေပါဘဲ၊ ဒီလို ဝိရိယတိုးပေးလိုက်သင် ဝိရိယနဲ့ သမာဓိမျှပြီးတော့ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ကလေး ရှင်းရှင်း လင်းလင်း သိသိသွားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် “ကြာလေသာ၍ သိမ်မွေ့လေသည်” လို့ ဆိုထားတယ်။

“အာရုံတခြား ပြန့်သွားကင်းသည်” ဆိုတာကတော့ တခြားတပါး အာရုံတွေဆီကို စိတ်ကူးစဉ်းစားပြီး မပျံ့လွင့်မပြေး သွားတော့ဘူးတဲ့၊ အယင်ကဆိုသင် စိတ်တွေတခြားကို မသွားအောင် အထူးကြောင့်ကြပြုပြီး ထိန်းသိမ်းနေရတာဘဲ၊ ဒီလို ဂရုစိုက်ပြီး မှတ်နေထဲကတောင် စိတ်ကတခြားကို ထွက်ထွက်သွားတတ်သေးတယ်၊ ယခုတော့ အဲဒီလို စိတ်ကို ထိန်းမထားရ တော့ဘူး၊ မထိန်းရဘဲနဲ့ သူ့ဟာသူကို စိတ်ကလေးက တည်ငြိမ်ပြီးနေတယ်၊ မှတ်စရာအာရုံအပေါ်မှာချည်း မှတ်လျက်မှတ် လျက်ဖြစ်ပြီး တည်တည်နေတယ်၊ တည်ငြိမ်နေပုံကတော့ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်” ဒီလို လေးချက်မှတ်နေ ယင် စိတ်ကလေးက ဒီ ၄-ချက်ထဲမှာဘဲ အလှည့်ကျ သိသိပြီးတည်နေတယ်၊ တခြားတပါး ဘယ်ကိုမှ မသွားတော့ဘူး၊ ဒီလို ငြိမ်ပြီးကောင်းနေတဲ့အခါမှာ စိတ်ကို တခြားပိုစမ်းကြည့်ချင်လဲ ကြည့်နိုင်တယ်၊ ရှေးက ကိုယ်ကြိုက်တတ်တဲ့ အာရုံများဆီကို ပို့ကြည့် စိတ်ဝင်စားတတ်တဲ့ အာရုံဆီပို့ကြည့် ဒီလို ပို့စမ်းကြည့်သင် သူက ကြာကြာမသွားဘူး၊ ခဏလောက်ဆိုသင် အမှတ် ထဲ ပြန်ရောက်လာတယ်၊ မှတ်လျက် မှတ်လျက်ဘဲ ပြန်ပြန်ဖြစ်နေတယ်၊ စိုးရိမ်ပူပန်စရာတွေဆီ ပို့စမ်းကြည့်သင်လဲ စိုးရိမ် ပူပန်မှု တယ်မဖြစ်လှဘူး၊ ခဏနေသင် အမှတ်ထဲ ပြန်ရောက်လာတာဘဲ၊ အဲဒါဟာ ပတိလီယတိ၊ သင်္ခါရအာရုံတွေမှ တွန့်နေ တယ်၊ ပဋိကုဋ္ဌတိ၊ သင်္ခါရအာရုံတွေမှ ဆုတ်နေတယ်၊ နသမ္ပသာရိယတိ၊ ဖြန့်လိုက်ပေမယ့်လို့ စိတ်က ပြန့်မသွားတော့ဘူးလို့ ဆိုတဲ့ပါဠိနဲ့အညီ ဖြစ်နေတာဘဲ၊ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သင်္ခါရအာရုံတွေဆီကို ပို့လိုက်ပေမဲ့ စိတ်ကလေးက ဝိပဿနာအာရုံဆီ ပြန်ပြန်ဆုတ်လာတာဟာ သင်္ခါရပေက္ခာမှာ ထူးခြားတဲ့ အစွမ်းသတ္တိဘဲ။

သူ့သတ္တိက ဒါလောက်တွင် မကသေးဘူး၊ ရှုမှတ်နေတဲ့ ဝိပဿနာ အာရုံထဲမှာတောင်မှ ဖြန့်လိုမပြန့်ဘဲ ဖြစ်နေသေး တယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ကား.....“ထိုင်တယ် ထိတယ် ထိုင်တယ်ထိတယ်”လို့ တစ်ကိုယ်လုံးက အထိတွေကို ဖြန့်ပြီးမှတ် နေသင် အစကတော့ ဖြန့်တိုင်း ဖြန့်တိုင်း ပြန့်ပြီးသွားနေတာပါဘဲ၊ တစ်ကိုယ်လုံးက အတွေ့အထိတွင်မကဘူး၊ မြင်တာ ကြားတာတွေက ကြားထဲမှာ ပေါ်လာသင် အဲဒါတွေလဲ မှတ်သွားတာဘဲ၊ ဒီလို ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်းကို ဒက်ခနဲ ဒက်ခနဲ မှတ်သိမှတ်သိပြီး သွားနေတယ်၊ ဒီလို ပြန့်ပြီးသွားနေရာထဲက သင်္ခါရပေက္ခာ အားကောင်းလာသင် တဖြေးဖြေးနဲ့ မှတ်စရာတွေဟာ သူ့အလိုလိုဘဲ နံနဲလာတတ်တယ်၊ တစ်ခါတစ်ရံမှာ ဖောင်းတာပိန်တာ ထိုင်တာ ထိတာ ဒီလေးခုထဲ ရှိတော့ တယ်၊ တစ်ခါတစ်ရံမှာ ဖောင်းတာနဲ့ ပိန်တာ ၂-ခုထဲ ရှိတော့တယ်၊ အဲဒီလိုအခါမှာ ထိုင်တာက တစ်နေရာ၊ ထိတာကတစ် နေရာ ဒီ ၂-နေရာထဲဘဲ တလဲ့စီ မှတ်နေရတော့တယ်၊ တစ်ခါတစ်ရံမှာ တစ်နေရာထဲက ထိနေတာကလေးကိုသာ ထိတယ် ထိတယ်လို့ မှတ်နေရတော့တယ်၊ အဲဒီလိုအခါမှာ ဖြန့်မှတ်ပေမဲ့ ဖြန့်လို့မရဘူး၊ ဖြန့်မှတ်လိုက်သင်း မှတ်နေကျ အာရုံ ၁-ခု၊ ၂-ခုထဲ ပြန်ရောက်နေပြန်သင်းနဲ့ မပြန့်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်၊ ဒါလဲဘဲ နသမ္ပသာရိယတိဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်အရ ဖြန့်မှတ်လို့ မရဘဲ ဖြစ်နေတာဘဲ။

တစ်ခါတစ်ရံမှာတော့ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်းကို ဖြန့်ပြီး မှတ်နေရာထဲက တဖြေးဖြေးစုစုလာတယ်၊ မှတ်စရာ အာရုံတွေက တဖြေးဖြေးချင်း နည်းနည်းလာတယ်၊ ကြာတော့ ဖောင်းတာ ပိန်တာလဲ မပေါ်လာတော့ဘူး၊ ထိုင်တာ လဲ မပေါ်လာတော့ဘူး၊ ကိုယ်ကြီးလဲပျောက်၊ ထိတာလဲမပေါ်လို့၊ ဘာမှမှတ်စရာ မရှိသလို ဖြစ်ပြီးနေတတ်တယ်၊ သို့ပေမဲ့ ဒီလိုအခါမှာ သိနေတဲ့ စိတ်ကလေးတွေကတော့ ထင်ရှားနေပါတယ်၊ အင်မတန် ကြည်လင်တဲ့ ဟင်းလင်းပြင်ကောင်းကင်ထဲ မှာ အင်မတန် ကြည်လင်ချမ်းသာပြီးနေတဲ့ စိတ်ကလေးတစ်ခုထဲ ကျန်နေတော့တယ်၊ အဲဒီစိတ်ကလေးကိုဘဲ “သိတယ် သိတယ်”လို့ မှတ်နေရတော့တာဘဲ၊ အဲဒီလို စိတ်တစ်ခုထဲ ကြည်လင်ချမ်းသာပြီးနေတဲ့ အခါမှာတော့ ဖြန့်မှတ်စရာကို မရှိတော့ဘူး၊ ဒါလဲ နသမ္ပသာရိယတိအရ ဖြန့်လို့မရတာမျိုးပါဘဲ၊ ဒီလို ကြည်လင်ချမ်းသာနေတဲ့ စိတ်ကလေးကျတော့ ယောဂီက သာယာနေတတ်တယ်၊ ဒီလို သာယာတာကို ဓမ္မရာဂ ဓမ္မနန္ဒလို့ ခေါ်တာဘဲ၊ ဒီလို သာယာနေသင် အထက်ဉာဏ် များကို မတိုးတက်နိုင်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒီလို သာယာမှုကိုလဲ လက်မခံဘဲ မှတ်မှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။

စိတ်ကလေးတစ်ခုထဲ တည်နေတာကို “သိတယ် သိတယ်”လို့ မှတ်နေရာထဲက တော်တော်ကြာတော့ ဖောင်းတာ ပိန်တာ ထိုင်တာ ထိတာတွေက ပြန်ပေါ်လာတယ်၊ အဲဒီတော့လဲ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်မြဲမှတ်သွားရတာပါ

ဘဲ၊ ဒီလို အမှတ်ကောင်းနေတာထဲက တစ်ခါတစ်ခါမှာ အထူးသွက်လက်တဲ့ အမှတ်ကလေးတွေ ဖြစ်လာပြီးတော့ စိတ်ကလေးက တန်ခန့်ရပ်ပြီးတော့လဲ နေတတ်တယ်။ ဟိုလိုလို ဒီလိုလိုနဲ့ ဘာကိုမှမမှတ်ဘဲ၊ စိတ်ကလေးက တွေ့တွေ့ပြီး ဒီလို ရပ်ရပ်နေတာကိုလဲ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တွေ့ရတတ်တယ်။ ဒါကတော့ မှတ်ရမဲ့ အာရုံဆီတောင် မသွားတော့ဘဲနဲ့ စိတ်ကလေး တွေ့တွေ့ပြီး တွန့်နေတာဘဲ။ အဲဒီလို စိတ်ကိုလဲ မိမိရရ မှတ်ရတယ်။ ဒီလို ရပ်ရပ်နေတဲ့ စိတ်ကလေးကို နိုင်သွားယင်တော့ ရှေ့ကို ဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ် သွားတော့တာပါဘဲ။ အတိုချုပ်မှတ်စရာကတော့ သင်္ခါရအာရုံတွေဆီ စိတ်မပျံ့လွင့်ဘဲ တည်တန်နေတာရယ်။ မှတ်စရာ အာရုံတွေမှာ ဖြန့်မှတ်လို့မရဘဲ သူမှတ်နေကျ အာရုံများတွင်သာ တည်နေတာရယ်။ စိတ်တစ်ခုတည်း ကျန်နေတာရယ်။ ဒါတွေဟာ တခြားအာရုံဆီကို ပြန့်မသွားဘူးဆိုတဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာ၏ အစွမ်းသတ္တိတွေချည်းပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မှာ “အာရုံတခြား ပြန့်သွားကင်းသည်” လို့ ဆိုထားတယ်။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... အာရုံတခြား ပြန့်သွားကင်းသည်၊ ဆို.... သင်္ခါရ ထူးမှု ဂုဏ်သုံးမည်၊ ဆို

ဒီသင်္ခါရပေက္ခာမှာ အညီအမျှရတဲ့ ဂုဏ်ကသုံးပါး၊ ထူးခြားတဲ့ ဂုဏ်က သုံးပါး၊ ပေါင်းခြောက်ပါး၊ အဲဒါတွေ အခု အကုန်ပြောပြီးပြီ။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ဖူးတဲ့ယောဂီဆိုယင် ဒီဂုဏ်ခြောက်ပါးလုံးကို တွေ့ဘူးတာချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဂုဏ်ခြောက်ပါးနှင့် ညီညွတ်တဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ဖူးပြီလား၊ မဖြစ်သေးဘူးလားဆိုတာ ကိုယ့်အတွေးနဲ့ တိုင်ဆိုင်ကြည့်ဘို့ဘဲ။ ဒီသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်က အရေးကြီးဆုံး ဝိပဿနာဉာဏ်ဘဲ။ ဒီဉာဏ်က အချိုးကျကျ မဖြစ်သေးဘူးဆိုယင် မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဆိုတာလဲ ဖြစ်ရိုးမရှိဘူး။ သူက အချိုးကျမှဖြစ်နိုင်တာ။ ဒါကြောင့် ဒီသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်က ကောင်းကောင်း အချိုးကျဘို့လို့တယ်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ဒီဉာဏ်အချိုးကျနေတာထဲကတောင်မှ တက်လိုက်ကျလိုက်နဲ့ဖြစ်လို့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရုတ်တရက် မရောက်နိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်သေးတယ်။

အဲဒီလို တက်လိုက်ကျလိုက် ဖြစ်ပုံကတော့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ် စသည်ဖြင့် စူးစိုက်ပြီး မှတ်ပေးလိုက်ယင် လေးငါးဆယ်မှတ် ဆယ့်ငါးမှတ်လောက်ဆိုတော့ အမှတ်က သူ့အရှိန်နဲ့သူ သွားနေပါရော အဲဒီလိုအခါမှာ ကြောင့်ကြကို မစိုက်ရတော့ဘူး။ မှတ်စရာအာရုံကလဲ သူ့ဟာသူပေါ်လို့ အမှတ်အသိကလဲ သူ့ဟာသူမှတ်သိလို့ ယောဂီမှာ ထိုင်ရုံကလေး ထိုင်ပေးရသလိုဘဲ ရှိတော့တယ်။ ဒါဟာ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် အချိုးကျလာပုံဘဲ။ သူ့အချိုးကျလာယင် ဒီလိုသူ့အရှိန်နဲ့ သူသွားနေတာဘဲများပါတယ်။ ဒီလိုအချိုးကျပြီး ကောင်းနေတာထဲက တစ်ခါတစ်ရံမှာ သွက်သွက်သွက်နဲ့ အမှတ်အသိတွေက မြန်မြန်ပြီး အထူးလဲ ကောင်းလာတတ်သေးတယ်။ ဒီလို ထူးလာတာတော့ ယောဂီက “ဘာများဖြစ်သွားဦးမှာလဲ” လို့ စိုးရိမ်ပြီးတော့လဲ စဉ်းစားမိတတ်တယ်။ ကြောက်ပြီးတော့လဲ လျှော့လိုက်မိတတ်တယ်။ အချိုးမကျဘူး ထင်တာနဲ့လဲ ပြင်လိုက်မိတတ်တယ်။ “တရားတွေကတော့ ထူးလာပြီ၊ နေရာကျတော့မှာဘဲ” လို့လဲ ဝမ်းသာအားတက်မိတတ်တယ်။ တိုးပြီးတော့လဲ အားထုတ်မိတတ်တယ်။ ဒီလိုစိုးရိမ်တာရယ် ကြောက်လို့လျှော့ပေးတာရယ် ပြင်ပြီးမှတ်တာရယ် ဝမ်းသာတာရယ် အားတက်တာရယ် တိုးပြီးအားထုတ်တာရယ် ဒါတွေဟာ ဝိပဿနာရဲ့ အန္တရာယ်တွေချည်းဘဲ။ ဒီလို အန္တရာယ်တစ်ခုခု ဖြစ်လာတော့ အမှတ်က သိသိသာသာကြီး ကျပြီးလျှော့ကျသွားပါရော၊ နောင်လဲ ဆက်မှတ်နေယင် မကြာခင် ဒီလိုဘဲ ကောင်းလာပြန်တယ်။ အဲဒီတော့လဲ ဒီလိုအန္တရာယ်ဖြစ်လာယင် ဒီလိုဘဲ လျှော့ကျသွားပြန်တာဘဲ။ ဒီလို အတက်အကျတွေကို အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အတော်များများဘဲ တွေ့ရတတ်ပါတယ်။

ဒီအထဲမှာ သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ အမှတ်တွေ မြန်မြန်လာတာဟာ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောက လွှတ်လိုက်တဲ့ ငှက်ကလေး ကမ်းစလိုက်ရှာတာနဲ့ တူတယ်တဲ့။ တူပုံကတော့ ဟိုရှေးခေတ်တုန်းက ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောတွေမှာ ဒီဂရီအတိုင်း အတာကိရိယာဆိုတာက မရှိသေးဘူး။ ဒါကြောင့် လေအဆင်မသင့်လို့ လွင့်ချင်ရာ လွင့်သွားတဲ့အခါမှာ ဘယ်ဆီကို ရောက်နေမှန်းမသိကြဘူး။ ဒီတော့ အသင့်ယူလာတဲ့ ကျီးငှက်ကို လွှတ်ကြည့်ကြရတယ်။ အဲဒီငှက်ကလဲ ကောင်းကင်မှာ ပျံတက်ပြီး ကမ်းစကို မျှော်ကြည့်တယ်။ အရပ်ရပ်မျက်နှာကို လှည့်ပြီး ပျံကြည့်တယ်။ သင်္ဘောကလဲ ငှက်သွားရာကို လိုက်ရတယ်။ အဲဒီငှက်က ကမ်းစကို မမြင်သေးယင် မောလာတော့ သင်္ဘောမှာ ပြန်နားရတယ်။ ယခု ယောဂီမှာလဲ ဒါလိုပါဘဲ အမှတ်ကလေး သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ မြန်လာတာဟာ၊ နိဗ္ဗာန်ကမ်းဆီကို သွားတော့မလို အားယူလိုက်တာပါဘဲ။ သို့ပေမဲ့ ဣန္ဒြေက မညီညွတ်သေးလို့ ပြန်ပြီးလျှော့ကျနေတာတဲ့။ အဲဒါဟာ ဟိုငှက်ကလေး သင်္ဘောမှာ ပြန်နားရတာနဲ့ တူပါတယ်။

ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာဉာဏ်

ပြီးတော့.... အဲဒီငှက်ဟာ ကမ်းစကို တွေ့ရင်တော့ သင်္ဘောဆီကို ပြန်မလာတော့ဘူး၊ ကမ်းဆီကိုဘဲ ထိုးပျံသွားတယ် တဲ့၊ ဒီလိုဘဲ ဣန္ဒြေညီညွတ်ယင်တော့ သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ မြန်လာတဲ့ ဒီအမှတ်ကလေးဟာ လျှော့မကျတော့ဘူး၊ သင်္ခါရ ချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆီကိုသာ တဟုန်တည်းထိုးတက်သွားတော့တာဘဲတဲ့၊ ယခုပြောခဲ့တဲ့ စကားထဲမှာ ဣန္ဒြေညီညွတ်တယ်ဆိုတာက သဒ္ဓါဝိရိယသတိသမာဓိပညာဆိုတဲ့ ဒီဣန္ဒြေငါးပါး အင်အားညီမျှသွားတာကိုဘဲဆိုလိုတယ်၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် အားမပြည့် သေးခင်ကဆိုယင် သဒ္ဓါက လွန်နေတာလဲရှိတယ်၊ ဝိရိယက လွန်နေတာလဲရှိတယ်၊ သမာဓိက လွန်နေတာလဲရှိတယ်၊ ပညာ က လွန်နေတာလဲရှိတယ်၊ (သတိကတော့ လွန်တယ်လို့မရှိဘူး) အဲဒီလို ဣန္ဒြေတစ်ပါးကဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ၂-ပါး ၃-ပါးကဘဲဖြစ် ဖြစ်လွန်နေယင် မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်သေးဘူး၊ ဒီငါးပါးလုံး အင်တူအားတူ ညီမျှပြီး ဖြစ်လာမှ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ် ဉာဏ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်တာ၊ ဒီငါးပါးလုံး ညီညွတ်တဲ့အခါမှာ အမှတ်အသိကလေးတွေက သူ့အရှိန်နဲ့သူ အချိုးတကျ ဖြစ်နေရာ ထဲက သွက်လက်ထင်ရှား ထူးခြားတဲ့ အမှတ်အသိတွေ ဖြစ်လာတယ်၊ အဲဒါက ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာဉာဏ်ဘဲ၊ ဝုဠာနဆို တာကမဂ်ကိုခေါ်တယ်၊ ဗဟိဒ္ဓ သင်္ခါရ အာရုံတွေကို ရှုယင်းထဲက သင်္ခါရချုပ်ရာ သင်္ခါရမရှိရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်သွားလို့ မဂ်ဟာ မဟိဒ္ဓသင်္ခါရတွေမှလဲ ထသွားတယ်တဲ့၊ ဒါကြောင့်လဲမဂ်ကို ဝုဠာနလို့ခေါ်တယ်၊ ပြီးတော့ အရိယာမဂ် ဖြစ်ပေါ်လာယင် သူ့ဆိုင်ရာ ကိလေသာကံတွေ ဝိပါကခန္ဓာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ ငြိမ်းသွားတယ်၊ အဇ္ဈတ္တပဝတ္တလို့ခေါ်တဲ့ ဒီကိလေသာ ကံဝိပါက ခန္ဓာအယဉ်ကို ငြိမ်းစေနိုင်လို့ မဂ်ဟာ အဇ္ဈတ္တ ပဝတ္တမှလဲ ထသွားတယ်၊ ဒါကြောင့်လဲ မဂ်ကို ဝုဠာန လို့ခေါ်တယ်၊ ယခု ပြောနေတဲ့ သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ အမှတ်ကလေး ဆုံးသွားယင် အဲဒီမဂ်ကို ရောက်လာတော့တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီလို သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ အထူးမြန်လာတဲ့ အမှတ်အသိကလေးဟာ မဂ်ဉာဏ်ဆီကို တဟုန်တည်း ပြေးတက်လာလို့ သူ့ကို ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာ လို့ခေါ်တယ်။

ကလေးသူငယ်များဟာ ပွဲတို့ ကစားဝိုင်းတို့ သွားတဲ့အခါမှာ အနီးအပါးရောက်ယင် အားရဝမ်းသာနဲ့ အတင်းပြေးပြီး သွားတတ်ကြတယ်၊ ဝိပဿနာကလဲ ဒါလိုဘဲ မဂ်နားရောက်တော့ အဲဒီမဂ်ဆီကို သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ တဟုန်တည်း ထိုးတက် သွားတော့တာပါဘဲ၊ ဒါဟာ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာတဲ့၊ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ လက်သဲကွင်းနဲ့ (မဂ်ဆီသို့ တရှိန်တည်း တက်သွားသော) လို့ ပြထားတယ်၊ အဲဒါဟာ ဝုဠာနဂါမိနီဆိုတဲ့ ပါဠိရဲ့ မြန်မာပြန် အဓိပ္ပါယ်ပါဘဲ။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... သူ့အရှိန်နဲ့သူ အမှတ်ကောင်းနေရာမှ သွက်လက်ထင်ရှား ထူးခြားစွာဖြစ်သော မှတ်သိမှုက (မဂ်ဆီ သို့ တရှိန်တည်း တက်သွားသော) ဝုဠာနဂါမိနီဝိပဿနာဉာဏ်၊ ဆို....

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းမှာ ဒီ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာကို တိုတိုကလေးနဲ့ ပြထားတယ်။

ယာ သိခါပတ္တာ၊ သာ သာနုလောမာ သင်္ခါရပေက္ခာ
ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ တိ စ ပဝုစ္စတိ တဲ့။

သိခါပတ္တာ၊ ခေါင်ထိပ်သို့ ရောက်သော ယာသင်္ခါရပေက္ခာ၊ အကြင်သင်္ခါရပေက္ခာသည် အတ္ထိ၊ ရှိ၏၊ သင်္ခါရပေက္ခာ ဆိုတာ ဖြစ်ခါစ အနုစားလဲ ရှိတယ်၊ တော်တော်တန်တန် ရင့်သန်တဲ့ အလတ်စားလဲရှိတယ်၊ မဂ်ဉာဏ်အထိ တက်နိုင်လောက် အောင် အင်အားပြည့်နေတဲ့ ထိပ်တန်းစားလဲရှိတယ်၊ ဒီသုံးစားထဲမှာ ယခုပြောလိုတဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာကတော့ မဂ်ဉာဏ်ဆီတက် နိုင်လောက်အောင် အင်အားပြည့်နေတဲ့ ထိပ်တန်းစားပါလို့ ဆိုလိုတယ်။ သာသင်္ခါရပေက္ခာ၊ ခေါင်ထိပ်သို့ ရောက်နေသော ထိုသင်္ခါရပေက္ခာကို၊ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာတိ စ၊ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ ဟူ၍လဲ ပဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ရပါတယ်တဲ့။

သိခါပတ္တ သင်္ခါရပေက္ခာလို့လဲ ခေါ်ရတယ်၊ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာလို့လဲ ခေါ်ရတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်၊ ဒါဖြင့် ဒီသင်္ခါ ရပေက္ခာက သူ့ချည်းသက်သက် မဂ်ဆီကို တက်သွားနိုင်ပါသလားလို့ဆိုတော့ သူ့ချည်းထဲ မဟုတ်သေးဘူး၊ သူ့မှာတဲ့ဘက် အဖော်ကရှိသေးတယ်၊ အဲဒီတဲ့ဘက်နဲ့ အတူတကွမဂ်ဆီကို တိုးတက်သွားတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် သာနုလောမာ၊ အနုလောမဉာဏ် နှင့်တကွပါဘဲလို့ဆိုထားတယ်၊ သူ့အရှိန်နဲ့သူ အလိုလိုမှတ်သိနေတဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာက ရင့်သန်အားပြည့်လာတော့ သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ ထူးခြားတဲ့ ခေါင်ထိပ် သင်္ခါရပေက္ခာဖြစ်လာတယ်၊ အဲဒီထူးခြားတဲ့ အမှတ်အသိက ပြည့်စုံသွားတော့ နောက်ဆုံး အသိ အနုလောမဉာဏ် ဖြစ်လာတယ်၊ အဲဒီအနုလောမပြီးတော့ ဂေါတြဘူဉာဏ်နဲ့ မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်လာတယ်၊ ဒီအထဲမှာဂေါတြဘူ ဆိုတာကတော့ မဂ်ဉာဏ်၏ အာဝဇ္ဇန်းအရာမှာ တည်နေတဲ့အတွက် သူ့ကိုဖယ်ပြီး ပြောမယ်ဆိုယင် မဂ်ဆီသို့တရှိန်တည်း တက်လာတာဟာ ခေါင်ထိပ်သင်္ခါရပေက္ခာနှင့် အနုလောမဉာဏ် ဒီနှစ်ပါးပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီဉာဏ်နှစ်ပါးကိုဘဲ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ ခေါ်တယ်လို့ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ် ဆိုထားတာ။

ဒီဝုဠာနဂါမိနီဆိုတာ အနိစ္စာနုပဿနာလဲရှိတယ်၊ ဒုက္ခာ နုပဿနာလဲရှိတယ်၊ အနတ္တာနုပဿနာလဲရှိတယ်၊ သူ့အရှိန် နဲ့သူ အမှတ်ကောင်းနေတာထဲက သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ လျင်လျင် မြန်မြန် ဖြစ်လာတဲ့ အမှတ်အသိဟာ လျင်လျင်မြန်မြန်

ကုန်ကုန်သွားတာ ပျောက်ပျောက်သွားတာ မမြဲမမြဲသွားတာကို အထူးသိမြင်သွားတဲ့ အနိစ္စာနုပဿနာတဲ့။ အများအားဖြင့် ယခုကာလ အနိစ္စာနုပဿနာနဲ့ မဂ်ဉာဏ်ကူးသွားပုံကို ပြောကြတာကဘဲများပါတယ်။ အချို့မှာတော့ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကလေးတွေကို သူ့အရှိန်နဲ့သူ သိနေယင်း သိနေယင်းက အဲဒါတွေကို မကောင်းဘူး မကောင်းဘူးလို့ ထင်လာတယ်။ တချို့မှာတော့ စောစောက သင်္ခါရပေက္ခာပိုင်းမှာ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ မှတ်ခဲ့ရပြီးတော့ ယခု ဒီနေရာရောက်မှဘဲ မခံသာတဲ့ဒုက္ခဝေဒနာ တစ်မျိုးမျိုးကပေါ်လာလို့ အဲဒီဒုက္ခကို ရှုယင်းဘဲ မဂ်ဉာဏ်ကို ကူးသွားတယ်။ တချို့ကတော့ စပြီးမှတ်ကထဲက ဒုက္ခတွေကို တွေ့လာတယ်။ တရားပြီးဆုံးတော့လဲ ဒုက္ခနဲ့ဘဲ အဆုံးသတ်သွားတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်များကလဲ လူတစ်ရာမှာ နှစ်ဦးသုံးဦးတော့ ရှိတတ်တယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကတော့ နေ့စဉ်လိုဘဲ ဒုက္ခတွေကို တွေ့ရတဲ့အကြောင်း ညည်းညူပြီးပြောနေလို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများကလဲ နေ့စဉ်လိုဘဲအားပေးပြီး ဟောပြောနေရတယ်။ တာဝန်လေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပါဘဲ။ သို့သော် အများအားဖြင့်တော့ ဒုက္ခဝေဒနာဆိုတာ သူ့နေရာနဲ့သူ တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ ဥပဗ္ဗယဉာဏ်မဖြစ်ခင် အောက်ပိုင်းမှာလဲ တွေ့ရတတ်တယ်။ မုဉ်တုကမျတာနဲ့ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဖြစ်ခိုက် အထက်ပိုင်းမှာလဲ တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ တခြားဉာဏ်ပိုင်းတွေမှာတော့ ဒုက္ခဆိုတာဟာ မတွေ့တာကဘဲများပါတယ်။ သင်္ခါရပေက္ခာမှာဆိုယင် ဒုက္ခဟာလုံးဝကင်းနေတတ်ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ဒုက္ခာနုပဿနာနဲ့ မဂ်ဉာဏ်ကူးမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့..... ဒီဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ အရာမှာ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်ပြီးတော့လဲ ဒုက္ခထင်တတ်တယ်။ ဒုက္ခမပေါ်ပေမဲ့လဲ ရှုရတဲ့သင်္ခါရတွေကို မကောင်းဘူးလို့ချည်း ထင်လာတတ်တယ်။ ဒီလိုဒုက္ခထင်တာ မကောင်းဘူးထင်တာက ဒုက္ခာနုပဿနာတဲ့။ အချို့မှာတော့ တရိပ်ရိပ်နဲ့ပျောက်နေတာကလေးကို သဘောတရားဘဲလို့ အထူးထင်ရှားသိလာတယ်။ အဲဒါကတော့ အနတ္တာနုပဿနာတဲ့။ ဒီအထဲမှာ အနိစ္စာနုပဿနာက သွက်လက်ပြီးထူးခြားတယ်။ ဒုက္ခာနုပဿနာနဲ့ အနတ္တာနုပဿနာ တို့ကတော့ ထင်ရှားပြီးထူးခြားတယ်။ ဒါကြောင့် “သွက်လက်ထင်ရှား ထူးခြားစွာဖြစ်သော” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတယ်။ ဒီလို ထူးထူးခြားခြားဖြစ်လာတဲ့ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီက ဘယ်နှစ်ကြိမ် ဖြစ်တတ်သလဲဆိုယင် အနည်းဆုံး နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်တတ်တယ်။ များယင်တော့ လေးငါးဆယ်ကြိမ် အကြိမ်နှစ်ဆယ်လဲ ဖြစ်နိုင်တာပါဘဲ။ ဒါထက်များပြီးလဲ ဖြစ်နိုင်သေးတာပါဘဲ။ ဒီနှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်စသည် ထူးထူးခြားခြားဖြစ်တဲ့ အသိကလေးထဲမှာ နောက်ဆုံးအသိကို အနုလောမဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

ကဲ-ဆိုရမယ်.....ဤအသိထူးတို့တွင် နောက်ဆုံးအသိက အနုလောမဉာဏ်၊ ဆို....

ဒီအနုလောမဉာဏ်ရဲ့ နောက်မှာတော့ အသိရယ်လို့ကို မထင်ရှားတော့ဘူး။ မှတ်စရာရော မှတ်စိတ်ကလေးရော ယူပစ်သလို ပျောက်ငြိမ်းသွားတာဘဲ ထင်ရှားတော့တယ်။ ဒါကြောင့် လွယ်လွယ်နဲ့ မှတ်ရအောင် သူ့ကို နောက်ဆုံးအသိလို့ ဒီမှာပြထားတယ်။

ဂေါတြဘူဉာဏ်

ဒီနောက်ဆုံးအသိကလေး ဆုံးသွားတဲ့အခါမှာ နောက်ထပ်သိစရာ အာရုံလဲမပေါ်လာဘူး။ သိတဲ့စိတ်အသစ်လဲ မဖြစ်တော့ဘူး။ အာရုံနဲ့အသိ ဖြုတ်ကနဲကျ သွားသလို ပြတ်သွားသလို ချုပ်သွားတဲ့ သဘောထဲကို လစ်ကနဲကျသွားတယ်။ အဲဒါဟာ အာရုံရော မှတ်စိတ်ရော ဒီသင်္ခါရအားလုံးငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲကို ကျသွားတဲ့ ဂေါတြဘူဉာဏ် တဲ့။

ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က.... “နောက်ဆုံး အသိပြတ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် မှတ်စိတ်နှင့်တကွ သင်္ခါရခပ်သိမ်း၏ ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ကျရောက်သွားတာက ဂေါတြဘူဉာဏ်” လို့ ဆိုထားတယ်။

ဂေါတြဆိုတာကပုထုဇဉ်အနွယ် ဘူ ဆိုတာကလွမ်းမိုးသွားတယ်။ ဖျက်ဆီးသွားတယ်။ ဖြတ်သွားတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ပုထုဇဉ်အနွယ်က ဒီမှာနယ်ဆုံးဘဲ။ ဒီကနောက် မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်သွားတော့ ပုထုဇဉ် မဟုတ်တော့ဘူး။ အရိယာ ဖြစ်သွားပြီ။ ဒါကြောင့် လက်သံကွင်းနဲ့ (ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို ဖြတ်သော) လို့ ပြထားတယ်။ အဲဒါက ဂေါတြဘူပုဒ်၏ မြန်မာပြန်ဘဲ တနည်းအားဖြင့် ဂေါတြဆိုတာက အရိယာအနွယ် ဘူ ဆိုတာက ရောက်တာ။ အရိယာအနွယ်ကို ဝင်ရောက်သွားတဲ့ ဉာဏ်လို့ ဒီလိုလဲ ဆိုလိုတယ်။

မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်

အဲဒီဂေါတြာဉာဏ်ပြီးတော့ သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်သဘောထဲမှာဘဲ စိတ်ကလေးက သက်ဝင်ပြီးတည်နေတယ်။ သက်ဝင်ပုံကတော့ အဲဒီအခါမှာ အသိစိတ်ကလေးကိုပါ ချုပ်ငြိမ်းသွားသလို ဖြစ်ပြီး အငြိမ်းဓာတ်ထဲ ဝင်သွားတာပါ။ ဒါကို သုတ်ပါဠိတော်များမှာ ယံကိစ္ဆိသမုဒယဓမ္မံ သမ္ပတံနိရောဓ ဓမ္မန္တိလို့ပြထားတယ်။ မဂ်ဉာဏ်ရဲ့တွေ့ပုံက “ဖြစ်ဖြစ်သမျှ အကုန်လုံး ချုပ်သွားတာချည်းဘဲ” လို့ ဒီလိုတွေ့သွားတာတဲ့။ ဟုတ်တယ်။ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်တဲ့အခါမှာ အာရုံတွေရော အသိစိတ်တွေရော အကုန်လုံး တိတ်ဆိတ်သွားသလို ပြတ်စဲ ချုပ်ငြိမ်းသွားတာကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတယ်။ ဒါဟာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်သွားတဲ့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ပါ။ အဲဒီလို ငြိမ်းသွားပြီးတည်နေရာမှာ ရှေ့ပိုင်းက မဂ်၊ နောက်ပိုင်းက ဖိုလ်ပေါ့။ နောက်ထပ်ခါ ထပ်ခါ ဒီအငြိမ်းဓာတ်ကို ပြန်ပြန်ပြီး ရောက်နေတာကတော့ ဖိုလ်ချည်းဘဲ။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... သင်္ခါရခပ်သိမ်း၏ ချုပ်ငြိမ်းရာသဘောတွင် သက်ဝင်၍ တည်နေတာက မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်.... ဆို....။

၇-ဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ

ယခုပြောခဲ့တဲ့ မဂ်ဉာဏ်နဲ့ဖိုလ်ဉာဏ် ဒီ ၂-ပါးထဲက မဂ်ဉာဏ်ကို ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မှာ “ဤဉာဏ် ၂-ပါးတို့တွင် မဂ်ဉာဏ်က ဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ” လို့ ဆိုထားတယ်။ ဉာဏ၊ သိတာ ဒဿန၊ မြင်တာ ဝိသုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်တာ သိမြင်မှုစင်ကြယ်သွားတာလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဘာကိုမြင်တာလဲဆိုတော့ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမြင်တာပါ။ “သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမြင်တယ်” ဆိုရာမှာ ဝိပဿနာကလဲ သိမြင်တာပါ။ သို့ပေမဲ့ ဝိပဿနာက သိရုံနဲ့တော့ မပြီးသေးဘူး။ ဝိပဿနာက သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်နဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွေကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိပြီးဖြစ်ပေမယ်လို့ မဂ်ဉာဏ်မရောက်သေးဘဲနဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းက ထွက်ပြီးနားနေယင်၊ တော်တော်ကြာတော့ နိစ္စ သုခ အတ္တ အစွဲတွေ ပြန်ဖြစ်လာနိုင်သေးတာတဲ့။ ကိလေသာတွေလဲ ဖြစ်မြဲ ပြန်ဖြစ်လာနိုင်သေးတာတဲ့။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာက သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမြင်တာဟာ ကောင်းကောင်း မစင်ကြယ်သေးဘူး။ အရိယာမဂ်နဲ့ အာရုံရော အသိရော ချုပ်ရာကို ရောက်ပြီး သိမြင်သွားယင်တော့ နိစ္စ သုခ အတ္တ အစွဲတွေ ဘယ်တော့မှ ပြန်မလာနိုင်တော့ဘူး။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လသ ဆိုင်ရာတွေ အကုန်လုံးကင်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမြင်တာကမှ ကောင်းကောင်း စင်ကြယ်တယ်။ ဉာဏ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိ မည်တယ်လို့ ဆိုထားတာ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာရယ်၊ အနုလောမဉာဏ်ရယ်၊ ဂေါတြာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ရယ် ဒါတွေဟာ ကျမ်းဂန်သဘောနဲ့ ပြောနေလို့ကြာနေတာ။ ယောဂီရဲ့ အတွေ့နဲ့ ပြောရယင်တော့ ဘာမှကြာတာမဟုတ်ဘူး။ သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ အမှတ်ကလေးမြန်ပြီး ဖြတ်ကနဲဆို ငြိမ်းရာရောက်သွားတာတဲ့။ ခဏကလေးဘဲ။ တစ်မိနစ်လောက်တောင် ကြာတာမဟုတ်ဘူး။ စက္ကန့်ပိုင်းလောက်ရှိမှာဘဲ။ ပြီးတော့ ငြိမ်းရာရောက်ပြီး တည်နေတယ်ဆိုတာက သာပြီးတာတိုသေး။ တစ်ချက်မှတ်စာလောက်သာ ရှိတယ်။ သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ အမှတ်ကလေး မြန်လာပြီး ဖြတ်ကနဲဆို ပြတ်ငြိမ်းသွားတယ်။ ဒီလို ငြိမ်းပြီးတာနဲ့ ချက်ခြင်းဘဲ ပြန်လှဲပြီးဆင်ခြင်မိတယ်။ ရှေးကအမှတ်ကလေး ငြိမ်ပြီးကောင်းနေတာထဲက သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ အမှတ်ကလေး မြန်လာတာကိုလဲ ဆင်ခြင်မိတယ်။ ဒီလို မဟုတ်ယင်လဲ ထူးခြားလာတာကို ပြန်ပြီး ဆင်ခြင်မိတယ်။ အဲဒီလို မြန်လာရာ ထူးလာရာထဲကဖြတ်ခနဲ ငြိမ်းပြတ်ပြီး ကျသွားတာကိုလဲ ဆင်ခြင်မိတယ်။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာမဂ်၊ အရိယာမဂ်ကို ဆင်ခြင်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာတဲ့။ ဘေးရန်ကြောင့် ထွက်ပြေးရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘေးရန်လွတ်လောက်တဲ့ နေရာကို ရောက်တော့ ကိုယ်ပြေးလာခဲ့တဲ့လမ်းကို လှဲကြည့်သလိုပါ။ ယောဂီမှာလဲ “မှတ်သိလာခဲ့တာနဲ့ အမှတ်အသိ ပြတ်ငြိမ်းသွားတာ” ဆိုတဲ့ ကိုယ်လာခဲ့ရာ လမ်းစဉ်ကို ပြန်ပြီးဆင်ခြင်မိတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုဆင်ခြင်မိတာကို မဂ္ဂပစ္စပဏာလို့ ခေါ်တယ်။

ပြီးတော့ အမှတ်အသိကလေး ပြတ်ပြီး လစ်ခနဲ ချုပ်ငြိမ်းနေတုန်းက သိရတဲ့ အာရုံကိုလဲ ဆင်ခြင်မိတယ်။ ဆင်ခြင်တဲ့ အခါမှာ “ဖြစ်နေတာတွေ အကုန်ငြိမ်းနေတာဘဲ”လို့ ဒီလိုထင်ရှားသိရတယ်။ အဲဒါကတော့ နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာတဲ့။ ဒါတွေဟာ မဂ္ဂဖလသုခနိဗ္ဗာန်၊ ပစ္စဝေက္ခတ္တိ ပဏ္ဍိတောလို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်တာတွေဘဲ။ ဘယ်သူဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒီလိုသင်္ခါရချုပ်ရာ ရောက်သွားယင်၊ ရှေ့နားက ဖြစ်ခဲ့တာတွေ၊ တွေ့ခဲ့တာတွေကို ပြန်ပြီးဆင်ခြင်တာ ချည်းဘဲ။ ဒါကို ပစ္စဝေက္ခဏာလို့ ခေါ်တယ်။ ဆောင်ပုဒ်မှာ “ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်သွားပုံ ဆင်ခြင်တယ်” ဆိုတာက၊ မဂ်ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်ပုံဘဲ။ “ချုပ်ငြိမ်းပုံ ဆင်ခြင်တယ်” ဆိုတာက နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ပုံဘဲ။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်သွားပုံ၊ ချုပ်ငြိမ်းပုံများကို ပြန်လှည့်၍ ဆင်ခြင်မိတာက ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ ဆို

ပြီးတော့ ဟီနေကိလေသေ သေသေစ။ ပစ္စဝေက္ခတိဝါနဝါဆိုတဲ့အတိုင်း ဆင်ခြင်ပုံကလေး ရှိသေးတယ်။ “ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ကောင်လို့ ထင်တာကတော့ ငါ့မှာမရှိတော့ဘူး၊ ယုံမှားမှုလဲ မရှိတော့ဘူး၊ သတ်ဖြတ်မှုစသော မကောင်းမှုတွေကိုလဲ ဘယ်တော့မှ ငါမလုပ်နိုင်တော့ဘူး” စသည်ဖြင့်ပယ်ပြီး ကိလေသာတွေကိုလဲ တချို့ကဆင်ခြင်တယ်။ တချို့ကတော့ မဆင်ခြင်ဘူး။ “လောဘ၊ ဒေါသကတော့ လုံးလုံးမကင်းသေးဘူး၊ မှတ်ရဦးမှာဘဲ” စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်တာဟာ မပယ်ရသေးတဲ့ ကိလေသာကို ဆင်ခြင်တာဘဲ။ ဒါလဲ တချို့သာဆင်ခြင်တယ်။ တချို့ကတော့ မဆင်ခြင်ဘူး။ ဒီလို ဆင်ခြင်တာကလဲ ၂-မှတ် ၃-မှတ်စာပါဘဲ။ မကြာပါဘူး၊ ပြီးတော့ ဆက်မှတ်သွားပြန်တာပါဘဲ။

မဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီးခါး ဖြစ်တတ်ပုံ

အဲဒီလို ဆက်မှတ်တော့ အများအားဖြင့် ခပ်ကြမ်းကြမ်း ခပ်ကျဲကျဲကစပြီး တွေ့ရတတ်တယ်။ ဟိုသင်္ခါရပေက္ခာတုန်းကလို သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ မဟုတ်ဘူး၊ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတွေများ ပီပီသသ ထင်ထင်ရှားရှားကြီးတွေ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ တချို့များ အာရုံနဲ့ အမှတ်တောင် ကောင်းကောင်းမတည့်သလို ဖြစ်နေတတ်သေးတယ်။ အရောင်အလင်းတို့ ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်တို့ ဒီလိုဟာတွေကိုလဲ တချို့မှာ တွေ့ရတတ်တယ်။ ဒီလို ဖြစ်တာက ဘာကြောင့်လဲလို့ ဆိုတော့..... ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ပြန်ရောက်သွားလို့ ဒီလိုအာရုံအကြမ်းတွေ ပီပီသသတွေကို ပြန်တွေ့နေရတာတဲ့။ စာသင်ရတာလိုပါဘဲ။ တစ်ကျမ်းတစ်ဖွဲ့ ကုန်သွားတဲ့ အခါမှာ မကြေပြန်သေးယင် အစကဘဲ ပြန်သင်ရတယ်။ ဒါလိုပါဘဲ။ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကစပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်း တိုးတက်လာလိုက်တာ။ မဂ်ဖိုလ်ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဆိုတဲ့ အဆုံးလဲရောက်ရော အစဉာဏ်လဲ ပြန်ကျသွားရော ဒါဟာ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ဘဲ။ အဲဒီအတိုင်း ဖြစ်တာတဲ့။ သို့ပေမဲ့ အရိယာတွေမှာတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟာ အောက်ဆုံး အနိမ့်ဆုံး ဉာဏ်ဘဲ။ ဒါကြောင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်လောက်ဘဲ ပြန်ကျပါတယ်။ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်အထိအောင်တော့လဲ ကျမသွားပါဘူး။

တချို့ယောဂီများမှာတော့ အဲဒီလိုအခါမှာ စိတ်တွေက အလွန်အကဲ ကြည်လင်အေးချမ်း ဝမ်းသာတက်ကြွနေလို့ ရုတ်တရက် မမှတ်နိုင်သေးဘဲ ဖြစ်နေတတ်သေးတယ်။ အာရုံနဲ့စိတ် တိကနဲ ချုပ်ငြိမ်းသွားတာကို ဘာရယ်လို့ အမည်မပေးနိုင်ပေမဲ့ အဲဒါကို တွေ့ပြီးကတဲက ရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာ တနံနံနဲ့ ဖြစ်ပြီး၊ ဝမ်းသာတက်ကြွနေတတ်တယ်။ ရင်ထဲမှာ တဖိုဖို တလိုက်လိုက်လဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ တစ်ကိုယ်လုံး ပေါ့ပေါ့ကလေးဖြစ်ပြီး ကြွတက်နေသလိုလဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဟင်းလင်ပြင် ကောင်းကင်ထဲမှာ ရောက်နေရသလို၊ ဟာရှင်းပြီးတော့လဲ နေတတ်တယ်။ ရုပ်ကိုယ်ကြီးက မရှိသလိုဖြစ်ပြီး၊ စိတ်ကလေးတစ်ခုထဲ တည်နေသလိုလဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။

အဲဒီ စိတ်ကလေးကလဲ အင်မတန် ကြည်လင် အင်မတန် ချမ်းသာပြီး အင်မတန် ငြိမ်းအေးနေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ယောဂီက “ဘယ်တော့မှ မတွေ့ရဘူးတဲ့၊ ကြည်လင်ငြိမ်းအေးမှု၊ ချမ်းသာမှုကို ခံစားနေရတယ်”လို့လဲ ထင်နေတတ်တယ်။ ဒီလို ဖြစ်နေတာတွေက ဘာတွေတုံးဆိုလို့ရှိယင် မဂ်ဖိုလ်၏ အဟုန်ကြောင့် အရှိန်မပြေဘဲ ဖြစ်နေတဲ့ သဒ္ဓါသုခပီတိ ပဿဒ္ဓိစသော တရားအရသာထူးတွေ အလှိုင်းတကြီး ဖြစ်နေတာလို့ မှတ်ရမယ်။

ဒီလိုတရားအရသာထူးတွေ အလှိုင်းတကြီး ဖြစ်နေတာဟာ တစ်နာရီလဲ ကြာသွားတတ်တယ်။ နှစ်နာရီ၊ သုံးနာရီလဲ ကြားသွားတတ်တယ်။ တစ်နာရီ၊ နှစ်နာရီ၊ သုံးနာရီကြာတော့မှ အဲဒီတရား အရသာထူးတွေက အားနည်းသွားတတ်တယ်။ အဲဒီတော့မှ မှတ်လို့လဲ ဖြစ်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ အစမှာတော့ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ မဟုတ်သေးဘူး၊ ခပ်ကြမ်းကြမ်း ခပ်ကျဲကျဲကဘဲ စပြီး မှတ်ရတယ်။ သို့ပေမဲ့ သိပ်တော့မကြာဘူး၊ တစ်နာရီ နှစ်နာရီ အတွင်းမှာဘဲ သိမ်မွေ့သွားနိုင်ပါတယ်။ အချို့မှာတော့ အစ လေးငါးဆယ်ချက်လောက်သာ ကြမ်းကြမ်းတွေ့ရပြီး၊ နောက်ကျတော့ သိမ်မွေ့သွားတာပါဘဲ။ ဒီလို သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ မှတ်သိနေတာကလေးတွေကတော့ အရင်ကတွေ့နေကျ သင်္ခါရပေက္ခာမျိုးပါဘဲ။ ဒီသင်္ခါရပေက္ခာက အားပြည့်လာယင် ဟိုအယင်ကလိုဘဲ အာရုံနဲ့အမှတ်ချုပ်ငြိမ်းရာကို ရောက်ရောက်သွားပြန်ရော၊ ဒီလို နောက်ထပ်ရောက်ရောက်သွားတာကတော့ ဖလသမာပတ်တဲ့။ အကျိုးတရားကို ပြန်ရောက်သွားတာတဲ့။ အဲဒါကို ဖိုလ်ဝင်စားတယ်လို့လဲ ခေါ်ရတယ်။ ပထမတစ်ကြိမ် ဒီလိုရောက်သွားခဲ့တာက မဂ်တရား အကြောင်းတရားကိုး၊ ယခု နောက်ထပ်နည်းတူ ရောက်နေတာကတော့ ဖိုလ်တရား အကျိုးတရားပေါ့၊ ဒီဖိုလ် ဆိုတာကတော့ ကြာကြာလဲ တည်နေနိုင်တယ်။

ကဲ-ဆိုကြရမယ်.... အမှတ်ကောင်းမြဲ ကောင်းပြန်လျှင်ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ထပ်ခါထပ်ခါ ပြန်ရောက်နေတာက ဖလသမာပတ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဆို။

ဒီချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ထပ်ခါထပ်ခါ ပြန်ရောက်အောင်လဲ အားထုတ်ရတယ်။ အမြန်ရောက်အောင်လဲ အားထုတ်ရတယ်။ တစ်နာရီအတွင်းရောက်အောင် နာရီဝက်အတွင်းရောက်အောင် ၁၅-မိနစ်အတွင်း၊ ၁၀-မိနစ်အတွင်း ရောက်အောင်၊ ၅-မိနစ်အတွင်းရောက်အောင် ဒီလိုလဲ အားထုတ်ရတယ်။ တတ်နိုင်ယင် ၁-မိနစ်၊ ၂-မိနစ်အတွင်း ရောက်အောင်လဲ အားထုတ်ရတာဘဲ။ ဒီလို မြန်မြန်ရောက်အောင် အားထုတ်လို့ ရောက်တန်သမျှ ရောက်ယင်၊ ကြာကြာတည်အောင်လဲ အားထုတ်ရတယ်။ အာရုံရော အမှတ်ရော လုံးဝပြတ်ငြိမ်းနေတဲ့ နေရာမှာ ၅-မိနစ်လောက်တည်အောင် ၁၀-မိနစ်လောက်၊ ၁၅-မိနစ် လောက်

တည်အောင် နာရီဝက်၊ တစ်နာရီလောက် တည်အောင် ဒီလိုလဲ အားထုတ်ရတယ်။ တတ်နိုင်သင်တော့ ၂-နာရီ၊ ၃-နာရီ တည်အောင်လဲ အားထုတ်ရသေးတာ။ သို့ပေမဲ့ သမာဓိအားက နည်းနေသင်တော့ ကိုယ်မှန်းတဲ့အတိုင်း ဖြစ်ချင်မှလဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ နေ့စဉ်မပြတ် လေ့လာအားထုတ်နေသင် ၁၅-ရက် တစ်လစသည်ကြာတော့ ရည်မှန်းတဲ့အတိုင်း ၁-နာရီ၊ ၂-နာရီ တည်သွားနိုင်တယ်။ သမာဓိအားကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာတော့ ၁-ရက်၊ ၂-ရက်အတွင်းမှာဘဲ အမြန်လဲရ အကြာလဲရ လွယ်လွယ်ပါဘဲ။ တချို့များ ဘာမျှမလေ့ကျင့်ရတော့ဘူး၊ ပထမတစ်ကြိမ် ရောက်ပြီး သူ့အလိုလိုဘဲ ခဏခဏလဲ ရောက်နေတာ။ ၁-နာရီ၊ ၂-နာရီ၊ ၃-နာရီ စသည်ဖြင့် ကြာကြာလဲ တည်နေတာ။ မှတ်လိုက်သင်း ရောက်သွားသင်း၊ မှတ်လိုက်သင်း ရောက်သွားသင်းနဲ့ မှတ်ရတဲ့ အချိန်ကနည်းနည်း၊ ရောက်နေတဲ့အချိန်က များများ၊ ဒီလိုတောင် ဖြစ်နေတတ်သေးတယ်။

အထက်ဉာဏ်အတွက် အားထုတ်ပုံ

သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နေရာကို အမြန်ရော အကြာရော ရောက်တန်သမျှရောက်အောင် လေ့လာပြီးတဲ့အခါမှာ မရောက်သေးတဲ့ တရားများကို ရောက်ဖို့လဲ အားထုတ်ရသေးတယ်။ အဲဒီလို ရှေ့တိုးအောင် အားထုတ်တဲ့အခါမှာလဲ ခပ်ကြမ်းကြမ်း ခပ်ကျဲကျဲကဘဲ စပြီးမှတ်ရတတ်တယ်။ ဟိုအယင် မှတ်နေကျ မှတ်နေတုန်းကလို သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့လဲမဟုတ်ဘူး၊ လွယ်လွယ်လဲ မဟုတ်ဘူး၊ အားစိုက်ပြီး မှတ်နေရတတ်တယ်။ ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်တွေတွေ့၊ အရောင်အလင်း တွေတွေ့၊ အာရုံခပ်ကြမ်းကြမ်း တွေတွေ့၊ စိတ်ပျံ့လွင့်တာတွေတွေ့နဲ့ ခပ်ခက်ခက် ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒါက ဘာကြောင့်ဖြစ်ရတာလဲ ဆိုလို့ရှိသင် မရသေးတဲ့ တရားအတွက် အားထုတ်တော့ ဝိပဿနာကလဲ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကစပြီး အသစ်ဖြစ်ပေါ်နေရလို့ပါဘဲ။ အယင်က လွယ်ကူနေတာက ရပြီး တရားအဟောင်းတွေကိုး၊ ရပြီး စာကိုရွတ်ရတာလို လွယ်နေတာပေါ့၊ ယခု အသစ်ဖြစ်အောင် သမ္ပပ္ပဓာန် လုံ့လနဲ့ အားထုတ်တော့ မရသေးတဲ့စာကို ကျက်ရတာလိုဘဲ၊ ခပ်ခက်ခက် ဖြစ်နေတာပေါ့။ သို့ပေမဲ့ မကြာလှပါဘူး၊ တစ်ရက် နှစ်ရက် အတွင်းမှာဘဲ အယင်ကလိုပင် သိမ်မွေ့ပြီး လွယ်လွယ်ကလေးနဲ့တော့ မရောက်တတ်ပါဘူး။ သမာဓိဉာဏ်အား မပြည့်သေးသင် ဒီလိုမှတ်ကောင်းရုံသာ ကောင်းနေတာ။ အယင်က ကိုယ်ရောက်နေကျ နေရာကို ၁-နာရီအတွင်း၊ လေးငါးခြောက်ခါ ရောက်နေကျဖြစ်ပေမဲ့ ယခု အထက်မဂ်ဖိုလ်တရားဆိုတာကတော့ အဲဒီလို လွယ်လွယ်နဲ့ မဖြစ်ဘူး၊ တစ်နေ့လုံး တစ်ညလုံး အမှတ်ကောင်းနေပေမဲ့ ကောင်းနေရုံရှိတာပါဘဲ။ သမာဓိဉာဏ်က မရင့်သေးသင်တော့ သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းရာကို မရောက်သေးပါဘူး။ အဲဒီလို ကောင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကိုယ်ရောက်နေကျ တရားဟောင်းကို စိတ်ညွတ်လိုက်သင်တော့ ဟော.... တခဏချင်းဘဲ ချုပ်ငြိမ်းရာကို ရောက်သွားတော့တာ။ သမာဓိဉာဏ်အားပြည့်သင်တော့၊ အထက်မဂ်ဖိုလ်ကိုလဲ ရောက်သွားတတ်တာပါဘဲ။

ဒီလို တရားအသစ်အတွက် အားထုတ်တော့ အမှတ်ကပြည့်ပြည့်စုံစုံ ကောင်းနေပေမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းရာ မရောက်ဘဲ တန်နေတယ်။ တရားဟောင်းကိုတော့ လွယ်လွယ်နဲ့ ရောက်တယ်ဆိုသင် သူဟာ ကောင်းကောင်းကြီး ရှင်းနေပြီ၊ ဒီလို ရှင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဉာဏ်စဉ်တရားနာထိုက်ပြီလို့ ယူဆပြီး၊ ဉာဏ်စဉ်တရားကို ဟောရတယ်။ ဗဟုသုတရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ပဋိပတ်သာသနာပြုနိုင်လောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ဉာဏ်စဉ်တွေတောင် ထပ်ပြီး ရှင်းသွားအောင် အားထုတ်ခိုင်းရသေးတယ်။ ဒီလို ခိုင်းပြီး သန့်ရှင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဉာဏ်စဉ်တရားဟောပြရတယ်။

သို့ပေမဲ့ ဒီဉာဏ်စဉ်တရားကို ဟောတာဟာ “ဘယ်သူဘယ်သူတွေ ဘယ်တရားရသွားတယ်”လို့ ဝန်ခံတာလဲမဟုတ်ဘူး၊ ထောက်ခံတာလဲမဟုတ်ဘူး၊ အောင်လက်မှတ်ပေးတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အမှန်မှာတော့ “ကိုယ့်ဉာဏ်အဆင့် ကိုယ်တိုင်ချင့်အသင့်ဆုံးဖြတ်ရာ” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ကိုယ့်ဉာဏ်အဆင့်ကို ကိုယ့်ဟာကိုဘဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်အောင်လို့ ဟောရတာ။ ဟော.... ဒီမှာ ကြည့်ကြ၊ ဒီဉာဏ်က ဒီလိုဖြစ်တယ်၊ ဒီလိုဖြစ်သင် ဒီဉာဏ်ရောက်တယ်လို့ တရားမှန်ထိုးပြတာ။ ဒါကြောင့် ယခုဟောခဲ့တဲ့ဉာဏ်တွေနဲ့တိုက်ဆိုင်ပြီး ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဘဲ ဆုံးဖြတ်ကြရမယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကိုက အတ္တနာဝအတ္တနံ ဗျာကရေယျလို့ ခွင့်ပြုထားပါတယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဘဲ ဆုံးဖြတ်ပါတဲ့၊ ယခု ဟောခဲ့တဲ့ဉာဏ်တွေထဲက အစလောက်ဘဲ ကိုယ့်မှာဖြစ်တာနဲ့ ကိုက်ညီသင် အစလောက်ဘဲ ရောက်သေးတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ရုံဘဲ၊ အလယ်လောက်ဘဲ ကိုက်ညီသင်လဲ အလယ်ပိုင်းလောက်ဘဲ ရောက်သေးတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ရုံဘဲ၊ “ယခုဟောခဲ့တဲ့ဉာဏ်တွေ အကုန်လုံးဖြစ်ဖူးတယ်၊ အာရုံနဲ့ မှတ်စိတ်တွေ ချုပ်ငြိမ်းရာလဲ ရောက်ဖူးတယ်၊ ထပ်ခါထပ်ခါလဲရောက်ဖူးတယ်၊ ဖိုလ်ဝင်စားပုံတွေရော ယခုဟောခဲ့တာတွေဟာ အကုန်ဖြစ်ဖူးတယ်၊ ရှင်းလဲ ရှင်းနေတယ်” ဆိုသင်တော့ “ငါဟာ သောတာပန် ဖြစ်နေပြီ၊ အပါယ်ဘေးမှ လုံးဝလွတ်ပြီ”လို့ ကိုယ့်ဟာကို ဆုံးဖြတ်ရုံပါဘဲ။

မိမိကိုယ်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရန်

သောတာပန်ဆိုယင် သောတာပန်ရဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေလဲ ပြည့်နေရမယ်။ အဲဒီ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေလဲ သိနားလည်ပြီး အမြဲ မှတ်ထားရအောင် ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ တချို့ကို ဖော်ပြထားတယ်။ သောတာပန်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါလေးပါးဆိုတာကိုတော့ အစနားက ဘဲ ဟောခဲ့ပြီ။ ယခု နောက်ဆုံးမှာ ပြထားတာကတော့ သောတာပန်ပယ်အပ်သော သံယောဇဉ် ၅-ပါးတဲ့။ ပထမဆောင်ပုဒ်က ရုပ်နာမ်အစု ငါကောင်ဟု ထင်မှုမရှိပါတဲ့။ သောတာပန်ဖြစ်ယင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတာ မရှိတော့ဘူးတဲ့။ ဟိုအယင် တရားထူးမရ သေးခင်ကဆိုယင် ရုပ်ကိုယ်နဲ့ အသိစိတ်ကို “အသက်ကောင် သတ္တဝါကောင်ဘဲ”လို့ ထင်နေခဲ့တယ်။ အဲဒီလို ထင်တာဟာ ယခု မရှိတော့ဘူးတဲ့။ “ရုပ်နဲ့နာမ် ဒီ ၂-မျိုးဘဲ ရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကောင် ငါကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုတာဟာ ရှုမှတ်တိုင်း လဲ ရှင်းနေတယ်။ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်တိုင်းလဲ ရှင်းနေတယ်တဲ့။

ကဲ-ဆိုရမယ်..... ရုပ်နာမ်အစု ငါကောင်ဟု ထင်မှုမရှိပါ။ ဆို.... ဘုရား တရား သံဃာအား ယုံမှားမရှိပါ။ ဆို.....

ဒါကတော့ ဓမ္မာဒါသ တရားတော်အရ ဘုရား တရား သံဃာအပေါ်မှာ မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည်တယ် ဆိုကထဲ က ရှင်းနေပါပြီ။ ယုံမှားကင်းကြောင်း ထင်ရှားနေပါပြီ။

ပြီးတော့.... အမှတ် ၃-အပိုဒ်မှာ သစ္စာမမြင်၊ မဂ္ဂင်မပါ လေ့ကျင့်ကာဖြင့် ဆိုရာမှာ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းလဲမရှိ ပါဘဲ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားရခြင်းလဲ မရှိပါဘဲနဲ့၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အလေ့အကျင့်ကို လေ့ကျင့်ရုံနဲ့ ဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်မြောက် သွားတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတာဟာ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသတဲ့။ နွားလိုသွား၊ နွားလိုစား၊ ခွေးလိုသွား၊ ခွေးလိုစား၊ ခွေးလိုအိပ်၊ ဒီလို အကျင့်ကို ကျင့်ရုံနဲ့ “မကောင်းမှု အဟောင်းလဲ ကြေပျောက်သွားတယ်။ အသစ်လဲ မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် နောင်ကာလမှာ ဆင်းရဲမရှိဘဲ ချမ်းသာသွားတယ်”လို့ ဒီလို ယူတာဟာ သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ်တဲ့။ အဲဒီလို အယူအစွဲတွေကင်းရမှာ ဒါတွင်မကသေးပါဘူး။ သစ္စာကိုသိမှု မဂ္ဂင်ကိုပွားမှုမရှိတဲ့ အလေ့အကျင့် ဟူသမျှကို အားကိုးယုံကြည်မှုတွေဟာ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ ချည်းဘဲ။ ကောင်းကင်ဘုံက ဘုရားကို ကိုးကွယ်ရုံကလေးနဲ့ နောက်ဘဝမှာ ကောင်းကင်ဘုံရောက်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာသွားတယ်လို့ စွဲလမ်းတာလဲ ဒီသီလဗ္ဗတပရာမာသဘဲ။ ပြီးတော့ နတ်သိကြား ဗြဟ္မာကို ကိုးကွယ်ရုံနဲ့ ဘဝသံသရာမှာ ကောင်းစားသွားမယ်လို့ ယူဆတာတွေလဲ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသဘဲ။ ဒါတွေကင်းရမှာ၊ သောတာပန်မှာတော့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရစေနိုင်တဲ့ ဝိပဿနာအကျင့်နည်းလမ်းမှန်က ရပြီး၊ သိပြီး ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အလေ့အကျင့်မျှနဲ့ အမြဲတမ်း ချမ်းသာ သွားမယ်ဆိုတဲ့ အယူမျိုးကို မယုံကြည် မယူဆတော့ဘူး။ ဒီလို မယုံကြည် မယူဆတာဟာ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ သံယောဇဉ် ကုန်နေတာ၊ ကင်းနေတာပါဘဲ။

ကဲ-ဆိုရမယ်.... သစ္စာမမြင်၊ မဂ္ဂင်မပါ၊ လေ့ကျင့်ကာဖြင့်၊ ချမ်းသာမြဲမည်၊ မယုံကြည်၊ ကုန်ပြီသီလဗ္ဗတာ၊ ဆို.....။ ဣဿာခေါ်ဆို၊ မနာလို၊ ဖြစ်ကို မဖြစ်လာ၊ ဆို.....

သူများကိုယ့်ထက်သာတာကို မနာလိုတာက ဣဿာဘဲ။ အဲဒီမနာလိုမှုဟာ ရှေးကတော့ ရှိချင်လဲရှိမယ်၊ ယခုမရှိ တော့ဘူး၊ ပြီးတော့ ကိုယ်လိုသူများ ကောင်းစားချမ်းသာမှာကို မလိုလားတာ ဝန်တိုတာက မစ္ဆရိယတဲ့။ အဲဒါလဲ ရှေးကတော့ ရှိချင်ရှိမှာဘဲ။ ယခုမရှိတော့ဘူး၊ ဝန်မတိုတော့ဘူး၊ ဝန်မတိုတဲ့အပြင် သူများကို ကောင်းစား ချမ်းသာစေချင်တဲ့ စိတ်တွေ တောင် ဖြစ်နေသေးတယ်။

ကဲ-ဆိုရမယ်.....သူများကိုလို၊ ကောင်းမည်ကို၊ ဝန်တိုမရှိပါ။ ဆို.....။ ဒီ ဝိ သီ ဣ မစ္ဆရိ မရှိမြတ်သောတာ၊ ဆို.....

ဒီ က ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိ က ဝိစိကစ္ဆာ၊ သီ က သီလဗ္ဗတပရာမာသ၊ ဣ က ဣဿာ၊ မစ္ဆရိ က မစ္ဆရိယ ဒီသံယောဇဉ်ငါးပါးလုံး သောတာပန်မှာ ကင်းရမယ်တဲ့။ အဲဒါကတော့ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားတဲ့ စကားပါဘဲ။ မြတ်စွာဘုရား တိုက်ရိုက်ဟော ထားတဲ့ သုတ်ပါဠိတော်များမှာတော့ “တိဏီသံယောဇနာနိပဟိယန္တိ သံယောဇဉ် ၃-ပါးကို ပယ်တယ်”လို့ ဒါလောက်သာ ပြဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဘုရားဟော ပါဠိတော် အလိုအားဖြင့်ဆိုယင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ဆိုတဲ့ ရှေ့ပိုင်း သံယောဇဉ် ၃-ပါး ဆင်ခြင်ဘို့ပါဘဲ။ ကင်းနေတာကို တွေ့ရယင်လဲ ဝမ်းသာဘို့ပါဘဲ။ မကင်းသေးယင်တော့ ကင်းတဲ့အဆင့်ရောက်အောင် ဆက်ပြီး အားထုတ်လိုက်ရုံပါဘဲ။

သြဝါဒကထာ

ဉာဏ်စဉ်တရားကတော့ စုံပါပြီ မှာထားစရာကလေးဘဲ ရှိပါတော့တယ်။ အပြောအဆိုကလေးတွေ သိပ်သိပ်သည်းသည်း ရှိပါတယ်။ ယခု တရားအားထုတ်ရာက ပြန်သွားတော့ မေးကြလိမ့်မယ်။ ဘယ်နှယ်လဲ တရားရခဲ့ရဲ့လား၊ တရားပေါက်ခဲ့ရဲ့လားလို့ မေးကြလိမ့်မယ်။ စေတနာရိုးရိုးနဲ့ လေးစားလို့ မေးတာလဲရှိတယ်။ စေတနာမရိုးဘဲနဲ့ ကဲ့ရဲ့ချင်လို့ စုံစမ်းမေးတာလဲရှိတယ်။ ဒီလို စုံစမ်းမေးတာကိုတော့ ကျကျနနဖြေနေဘို့ မလိုပါဘူး။ “ကိုယ်အားထုတ်နိုင်သလောက်ဘဲ ရခဲ့ပါတယ်” လို့ ဒီလိုလွယ်လွယ်ဘဲ ဖြေရတယ်။ လေးစားလို့ မေးတာကိုတော့ ကျကျနနဘဲ ပြောရပေလိမ့်မယ်။ သို့ပေမဲ့ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးဆိုတာ မပြောသင့်တဲ့တရားဘဲ။ မပြောဘဲနဲ့ပြီးယင် ရှောင်နိုင်သမျှ ရှောင်လွှဲပြီး ပြောရတယ်။ ရဟန်းများမှာဆိုယင်တော့ သိက္ခာပုဒ်ကလဲ ရှိနေတဲ့အတွက် မပြောရတာဟာ အကောင်းဆုံးပါဘဲ။ လူများမှာတော့ မပြောယင် သာသနာတော်၏အကျိုး မတိုးပွားမည့် အကြောင်းကလေးတွေ ရှိနေသေးတယ်။ “ယခုနေအခါမှာလဲ တရားအားထုတ်ယင် တရားထူးကို ရနိုင်သေးတယ်” ဆိုတာကို ယုံကြည်လောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထံကကြားရမှ အားထုတ်ကျင့်ကြံမည့် လူတွေကလဲ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို စေတနာရိုးရိုးနဲ့မေးတဲ့ လူများကိုတော့ ပြောမှဘဲ အကျိုးများတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ဟာကို “တရားထူးနှင့် ပြည့်စုံပြီ”လို့ ဆုံးဖြတ်ထားယင် “တရားရခဲ့တဲ့အကြောင်း၊ ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် ကြိုးစားအားထုတ်ယင် တရားထူးကို ရနိုင်တဲ့ အကြောင်းများကို” ပြောရပါဘဲ။ ဒီတော့ တစ်ဆင့်တက်ပြီးတော့လဲ မေးတတ်သေးတယ် “တရားထူးရောက်သွားတယ်။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားတယ်” ဆိုတာက ဘယ်နှယ်ရောက်တာတုံးလို့ ဒီလို မေးတတ်သေးတယ်။ ဒီလိုအမေးကိုတော့ မဖြေရဘူး။ မိဘနဲ့သားသမီးဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆရာနဲ့တပည့်ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်လိုရင်းနှီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ သင်္ခါရချုပ်ရာ ရောက်သွားပုံကလေးကိုတော့ မပြောရဘူး။ ကိုယ်တိုင်အားထုတ်ပြီး တွေ့မှကောင်းပါတယ်လို့ ဒါကို ချွင်းချက်ထားပြီး

တရားထူးတွေပုံကို ပြောယင် မယုံတဲ့သူမှာလဲ ကဲ့ရဲ့ပြစ်မှားပြီး မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ ယုံတဲ့သူမှာလဲ သူကိုယ်တိုင် အားထုတ်တဲ့အခါကျတော့ ဆင်တူကိုတွေ့ပြီး အားရနေတာနဲ့ မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ပုံ၊ တရားပြီးဆုံးပုံကိုတော့ ဘယ်သူကိုမှ တိတိကျကျ မပြောရဘူး။

ပြီးတော့ တရားအားထုတ်ရာက ပြန်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘေးက ဝိုင်းကြည့်နေတတ်ကြသေးတယ်။ “ဘယ်နှယ်လဲ ထူးသလား၊ မထူးဘူးလား” လို့ စုံစမ်းနေတတ်ကြတယ်။ တရားပြည့်စုံတဲ့သူ ဟုတ်ပေမဲ့ သောတာပန်မှာ အထက်မဂ်နဲ့ ပယ်ရမဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေကတော့ အကုန်လုံးကင်းတာ မဟုတ်သေးဘူး။ အဲဒါတွေကတော့ ဖြစ်ဦးမှာဘဲ။ သောတာပတ္တိ မဂ်ကပယ်တဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာတို့ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ အကုသိုလ်ကံတို့ ဒီလို အကြမ်းစားတွေကတော့ သူ့သဘာဝအတိုင်းဘဲ ငြိမ်းနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို ငြိမ်းနေတဲ့ ကိလေသာတွေအတွက်တော့ စောင့်ရှောက်ဖို့ မလိုပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ မငြိမ်းသေးတဲ့ လောဘ ဒေါသတွေ အတွက်ကတော့ စောင့်ရှောက်ရဦးမယ်။ ဒီလောဘ ဒေါသတွေဟာလဲ သောတာပန်မှာဆိုယင် အားနည်းတန်သလောက်တော့ အားနည်းနေပါပြီ။ ဘေးကလူတွေရဲ့ အမြင်နဲ့ဆိုယင်တော့ “ရှေးကလို အတူတူဘဲ။ မထူးပါဘူး”လို့ ဒီလို ထင်ချင်လဲ ထင်နေလိမ့်မယ်။ သို့ပေမဲ့ တရားပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သူ့ဟာသူတော့ သိပ်ထူးခြားနေပါတယ်။ အယင်က လောဘ ဒေါသဖြစ်ပုံနဲ့ ယခု လောဘ ဒေါသဖြစ်ပုံဟာ အများကြီးဘဲ ကွားခြားနေပါတယ်။ ယခု ဖြစ်လာတဲ့ လောဘ ဒေါသက အားနည်းနေတယ်။ ပြေးလွယ်တယ်။ သို့ပေမဲ့ အဲဒီ အားနည်းနေတဲ့ လောဘ ဒေါသတွေကိုဘဲ နိုင်နင်းအောင် မှတ်ပြီးပယ်ရဦးမယ်။ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်လာယင် စိတ်ထဲတွင်ဘဲ ငြိမ်းသွားအောင်မှတ်ရမယ် လောဘ ဒေါသ အရိပ်နိမိတ် မပေါ်စေနဲ့၊ နှုတ်ကမပြောမိစေနဲ့၊ မျက်နှာပျက်မသွားစေနဲ့၊ အကယ်၍ ပြောမိသွားယင်လဲ တစ်ခွန်းက နှစ်ခွန်း မရောက်စေနဲ့၊ နှုတ်က ကိုယ်အမူအရာ မရောက်စေနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အဲဒီ လောဘဒေါသကို မှတ်ပြီးတော့ ပယ်လိုက်ရမယ်။

.ဒီလို ကဲ့ရဲ့ဖွယ် အမူအရာတွေမဖြစ်အောင် ဖြစ်လာယင်လဲ မြန်မြန်ပြေပျောက်သွားအောင် ရှုမှတ်မှုဖြင့် နိုင်နိုင်နင်းနင်း စောင့်ရှောက်သွားကြရမယ်။ ဒီလို စောင့်ရှောက်သွားယင် ကိုယ့်မှာလဲ အပြစ်ကင်းပြီး သမာဓိဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်သွားတယ်။ ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ တရားတော်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မျက်မြင်တွေ့ပြီး သာသနာတော်မှာ သဒ္ဓါတရား တိုးပွားသွားနိုင်တယ်။ ဒီနည်းဖြင့် သာသနာတော်ဟာ တိုးတက်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကဲ့ရဲ့ဘွယ် အပြောအဆို အပြုအမူများကို အထူးသတိပြုဘို့ ဆရာတော်က ယခု နောက်ဆုံးပိတ်အနေနဲ့ မှာကြားလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ အရေးအကြီးဆုံး အချက်တစ်ခုက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလဲ သိပ်ပြီးအထင်ကြီးဘို့၊ သူများကိုလဲ အထင်မသေးဘို့ပါ။ တရားအားမထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မရိမသေ နှိမ်ချပြီးမပြောဘို့၊ အထူးအားဖြင့် ရဟန်းသံဃာတော်တွေကို ရှေးကထက်ပိုပြီး ရိုသေလေးစားမှုရှိဘို့၊ အဲဒါကိုလဲ အထူးသတိပြုကြရမယ်။ ကဲ.....တရားသိမ်းတော့မယ်။

ဓမ္မာဒါသသုတ် တရားတော်ကြီးနှင့်တကွ ဤဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်စဉ် တရားတော်ကို ရှိသေ့စွာ နာခံမှတ်သားကြရသော ဓမ္မသဝန ဥက္ကဋ္ဌ ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့ကြောင့် မပယ်ရသေးသော ကိလေသာတွေ ကိုပယ်နိုင်ရန်၊ မရောက်သေးသော တရားထူးများကိုလဲ ရောက်ရန်၊ ဤဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏ်စဉ်တို့ကို အဖန်ဖန် လေ့လာပွားများနိုင်ကြသည် ဖြစ်၍ မိမိတို့လိုလားအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ

ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏ်စဉ်တရားတော်ကြီး

ပြီးပါပြီ။